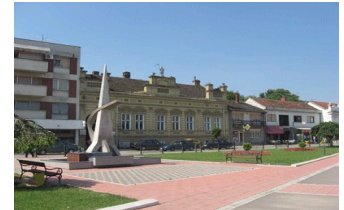

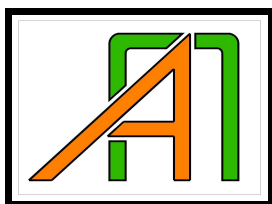
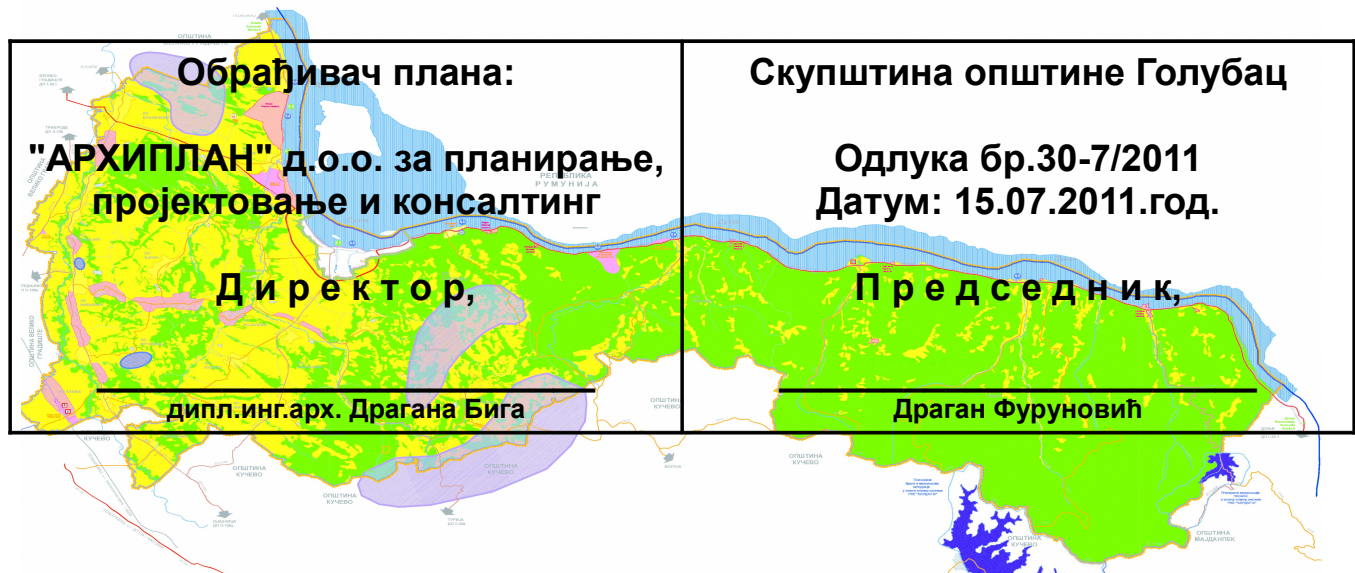

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

књига 1.

« А Р Х И П Л А Н » Д.О.О.
за планирање, пројектовање консалтинг
А Р А Н Ћ Е Л О В А Ц

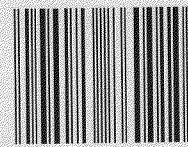
јул, 2011.године

<p>ПРЕДМЕТ:</p>	<p>ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ</p> <p>књига 1.</p>
<p>НАРУЧИЛАЦ:</p>	<p>ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ</p>
<p>ОБРАЂИВАЧ:</p>	<p>« А Р Х И П Л А Н » Д.О.О. за планирање, пројектовање и консалтинг А Р А Н Ћ Е Л О В А Ц</p>
<p>ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР:</p>	<p>ДРАГАНА БИГА, дипл.инж.арх.</p>
<p>РАДНИ ТИМ:</p>	<p>ДРАГАНА БИГА, дипл.инж.арх. ЉИЉАНА СТАМЕНКОВИЋ, дипл.инж.арх. МАЈА СТОШИЋ, дипл.инж.арх. ЈЕЛЕНА МИЛИЋЕВИЋ, дипл.инж.арх. МАРИЈА СТАНОЈКОВИЋ, апс.арх. АЛЕКСАНДРА МИЛОВАНОВИЋ, грађ.инж. КАТАРИНА СПАСОЈЕВИЋ, дипл.инж.арх. БЛАГОЈЕ ЦОНИЋ, дипл.инж.саобраћ. ДРАГОЉУБ ШЕЋЕВИЋ, дипл.инж.грађ. МИЛОРАД ДОБРИЧИЋ, дипл.инж.електро. ДУШАН ДОБРИЧИЋ, дипл.инж.ел. птт смера СЛОБОДАН БОЖИЋ, дипл.инж.маш. ГОРДАНА ЛОМИЋ, дипл.економиста СВЕТЛАНА ЈЕЛИЋ, дипл.инж.грађ. радни тим ECOlogica Urbo (за област заштите животне средине)</p>
<p>ДИРЕКТОР:</p>	<p>ДРАГАНА БИГА, дипл.инж.арх.</p>

ОПШТИ ДЕО

Република Србија
Агенција за привредне регистре

5000026860010

Регистар привредних субјеката

БД 735/2010
Дана, 11.01.2010 године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар привредних субјеката, на основу чл. 4. Закона о Агенцији за привредне регистре (Службени гласник РС бр. 55/04), члана 23. и 25. Закона о регистрацији привредних субјеката (Службени гласник РС бр. 55/04, 61/05), решавајући по захтеву подносиоца регистрационе пријаве за регистрацију промене података привредног субјекта у Регистар привредних субјеката, који је поднет од стране:

Име и презиме: Драгана Бига
ЈМБГ: 2207964726818
Адреса: Кнеза Михајла 66, Аранђеловац, Србија

доноси

РЕШЕЊЕ

Усваја се захтев подносиоца регистрационе пријаве, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података о привредном субјекту уписаном у Регистар привредних субјеката

ARHIPLAN DOO ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I KONSALTING ARANĐELOVAC, KNEZA MIHAILA 33/6

са матичним бројем 17576259

И то следећих промена:

Промена седишта привредног друштва:

Брише се:

Адреса: Кнеза Михаила 33/ 6, Аранђеловац, Србија

Уписује се:

Адреса: Кнеза Михаила 66, Аранђеловац, Србија

Промена пуног пословног имена:

Брише се:

ARHIPLAN DOO ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I KONSALTING
ARANĐELOVAC, KNEZA MIHAILA 33/6

Уписује се:

ARHIPLAN DOO ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I KONSALTING
ARANĐELOVAC, KNEZA MIHAILA 66

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је дана 05.01.2010 регистрациону пријаву за промену података о привредном субјекту уписаном у Регистар привредних субјеката као

ARHIPLAN DOO ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I KONSALTING ARANĐELOVAC, KNEZA MIHAILA 33/6

Решавајући по захтеву подносиоца, обзиром да су испуњени законом предвиђени услови, решено је као у диспозитиву.

Висина накнаде за регистрацију у износу од 1.560,00 динара одређена је у складу са члановима 2., 3. и 4. Уредбе о висини накнаде за регистрацију и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре (Службени гласник РС број 109/05).

Поука о правном леку:

Против овог решења може се изјавити жалба Министру надлежном за послове привреде РС, у року од 8 дана од дана пријема решења, а преко Агенције за привредне регистре.

РЕГИСТРАТОР

Миладин Маглов

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Драгана Н. Бига

дипломирани инжењер архитектуре

ЈМБ 2207964726818

одговорни планер

Број лиценце

100 0059 03

У Београду,
23. октобра 2003. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ

Милош Лазовић

Проф. др Милош Лазовић
дипл. грађ. инж.

A. ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

САДРЖАЈ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ.....	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ.....	2
1. ИЗВОД ИЗ УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА - закључци.....	2
1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА.....	2
1.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА.....	3
1.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА.....	5
2. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....	6
2.1. ПРИРОДНИ СИСТЕМИ И РЕСУРСИ.....	6
2.2. СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ.....	8
2.3. ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ТУРИЗАМ.....	12
2.4. САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ.....	14
2.5. ЖИВОТНА СРЕДИНА, ПРЕДЕЛИ И ПРИРОДНА ДОБРА.....	16
2.6. КУЛТУРНА ДОБРА.....	17
2.7. SWOT АНАЛИЗА.....	19
3. ВИЗИЈА И ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	20
3.1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	20
3.2. РЕГИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА.....	21
3.3. УЛОГА И ЗНАЧАЈ ОПШТИНЕ У КОНЦЕПЦИЈИ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА.....	21
3.4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	22
II ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	23
1. ПРЕКОГРАНИЧНА И РЕГИОНАЛНА САРАДЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ.....	23
2. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА.....	24
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	26
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	26
2.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	26
2.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	27
2.5. ОСТАЛО ЗЕМЉИШТЕ.....	27
3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА.....	27
3.1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА.....	28
3.2. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА.....	29
3.3. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ВОДЕ И ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА.....	29
3.4. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ГЕОЛОШКИХ РЕСУРСА.....	30
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, МРЕЖЕ НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	31
4.1. СТАНОВНИШТВО.....	31
4.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА.....	33
4.3. СТАНОВАЊЕ.....	37
4.4. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	40
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	45
5.1. ПОЉОПРИВРЕДА.....	45
5.2. ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО.....	46
5.3. ВОДОПРИВРЕДА.....	47
5.4. ИНДУСТРИЈА.....	48
5.5. УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ.....	50

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА.....	51
6.1. ПРОСТОРНО-ФУНКЦИОНАЛНА СТРУКТУРА РАЗВОЈА ТУРИЗМА.....	53
6.2. ПРОСТОРИ ЗА РУРАЛНИ ТУРИЗАМ.....	55
6.3. СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ.....	55
7. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА.....	57
7.1. САОБРАЋАЈ.....	57
7.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	61
7.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	64
7.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	65
7.5. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	66
7.6. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ.....	67
8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	68
8.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА.....	68
8.2. ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И ФУНКЦИОНАЛНИ ЕКО ЗОНИНГ.....	91
8.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	94
8.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА.....	97
9. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА.....	102
III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	104
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА 104	
1.1. ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ ОДРЕЂЕНЕ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТОМ.....	104
1.2. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ.....	105
1.3. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ОБЈЕКТА И МРЕЖЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	110
1.3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	110
1.3.2. ВОДОПРИВРЕДНА И ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА	113
1.3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	115
1.3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	116
1.3.5. ИЗВОРИШТА АЛТЕРНАТИВНЕ ЕНЕРГИЈЕ.....	117
1.3.6. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	117
1.3.7. ИНФОРМАТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА.....	118
1.4. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ.....	118
1.4.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	118
1.4.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	119
1.4.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ	120
1.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ, ОД ПОЖАРА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЂА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА.....	122
1.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ.....	123
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА 123	
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ.....	123
2.1.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.....	123
2.1.2. ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКТА У КАРАКТЕРИСТИЧНИМ ГРАЂЕВИНСКИМ ЗОНАМА И ЦЕЛИНАМА.....	126
2.1.3. УСЛОВИ ЗА ФОРМИРАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ	128
2.1.4. ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ.....	133
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ.....	144
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ.....	145

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ.....	145
3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА.....	146
3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ.....	146
3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ.....	147
3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.....	151
3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ.....	152
3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ.....	153

ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ

1. РЕФЕРАЛНА КАРТА 1 - НАМЕНА ПРОСТОРА.....	1:25000
2. РЕФЕРАЛНА КАРТА 2 - МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ.....	1:25000
3. РЕФЕРАЛНА КАРТА 3 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА.....	1:25000
4. РЕФЕРАЛНА КАРТА 4 – СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА.....	1:50000
5. ШЕМАТСКИ ПРИКАЗИ УРЕЂЕЊА НАСЕЉА.....	1:5000

На основу члана 35. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр.72/2009, 81/2009, 64/2010 и 24/2011), Одлуке о изради Просторног плана Општине Голубац ("Службени гласник општине Голубац", бр.6/2009) и члана 40. Статута општине Голубац ("Службени гласник општине Голубац", бр.7/2008), Скупштина општине Голубац, на седници одржаној дана 15.07.2011. године, донела је

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Просторни план општине Голубац је израђен на основу Одлуке о изради (број 30-9/2009-02 од 11.12.2009.године), објављене у „Службеном гласнику општине Голубац“ број 6/2009. Истовремено је израђена стратешка процена утицаја на животну средину, на основу Одлуке о изради (број 501-5 од 05.03.2010.године), објављене у „Службеном гласнику општине Голубац“, број 1/2010.

Правни основ за израду Просторног плана општине Голубац садржан је у члановима 19. и 20. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009-исправка, 64/10-УС и 24/2011), којима је прописан садржај предметног плана, као и да се доноси за територију једнице локалне самоуправе и одређује смернице за развој делатности и намену површина и услове за одрживи и равномерни развој на територији једнице локалне самоуправе.

Законом и подзаконским актима одређено је да је прва фаза у изради Просторног плана општине Голубац буде концепт планског документа, који је верификован на седници Комисије за планове, одржане 03.06.2010.године.

Повод за израду овог планског документа је:

- законска обавеза (да се донесе просторни план једнице локалне самоуправе);
- да се изради плански документ, уз уважавање принципа и начела одрживог развоја, који ће чинити правни и плански основ за изградњу у већем делу територије општине, осим у деловима где је потребна израда урбанистичких планова;
- да се кроз израду планског документа понуди концепт развоја, који ће омогућити очување вредности и валоризацију погодности предметног простора за дугорочни и уравнотежени развој, као и решења, смернице и пропозиције заштите, коришћења и уређења целокупне територије општине, уз успостављање функционалих веза са окружењем.

Просторни план општине Голубац се доноси за плански период до 2030. године.

Правни основ за израду Просторног плана општине Голубац садржан је у одредбама:

- Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009 – исправка, 64/10-УС и 24/2011);
- Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/2004 и 88/2010);
- Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, број 31/2010), Правилника о изменама и допунама Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, број 69/2010) и Правилника о изменама и допунама Правилника о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Службени гласник РС“, број 16/2011).
- Одлуке о изради Просторног плана општине Голубац, број 30-9/2009-02, коју је донела Скупштина општине Голубац, на седници одржаној 11.12.2009. године („Службени гласник општине Голубац“, број 6/2009);
- Одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Голубац, број 501-5 од 05.03.2010. године («Службени гласник општине Голубац», број 1/2010).

Плански основ за израду Просторног плана општине Голубац је:

- Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020.године („Службени гласник РС“, број 88/2010);

- Просторни план подручја Националног парка „Ђердап“ („Службени гласник РС“, број 34/89).

Осим наведених, важећих, донетих планова, плански документ од значаја за израду Просторног плана општине Голубац је ППППН НП „Ђердап“, који се израђује на основу одлуке објављене у „Службеном гласнику РС“, број 16/2009 и ППППН међународног пловног пута Е-80 Дунав (Паневропски коридор VII), који се израђује на основу одлуке објављене у „Службеном гласнику РС“, број 3/2010. За оба планска документа је верификована фаза концепта плана.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА- закључци

1.1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Територија општине Голубац је саставни део Браничевског округа. Лежи на десној обали Дунава и пружа се том обалом од Браничева до Бољетина. Има површину око 368km². На том простору у 24 насеља (и исто толико катастарских општина) живело је 1991. укупно око 10882 становника (по методологији пописа из 2002.) а по попису 2002. око 9913. Просечна густина насељености општине износи 25st/km². Граничи се са општинама Велико Градиште на западу, Кучево на југу, Мајданпек на истоку и реком Дунав на северу, која истовремено чини и државну границу са Румунијом.

Општина Голубац има важан стратешки положај јер кроз њу пролази државни пут I реда, кроз долину Дунава, (Пожаревац-Велико Градиште-Доњи Милановац-Кладово), који је појас интензивног развоја републике, као и државни путеви регионалног значаја који повезују долину Пека са североисточном Србијом (преко магистралног путног правца од Пожаревца ка Кучеву), омогућавају везу са Звиждом и повезују Голубац са долином Млаве. Посебно је значајан ток Дунава, као историјска веза, чија вредност и потенцијали за међународно повезивање омогућавају умрежавање на свим просторним и функционалним нивоима (што потврђује и Мастер план културно-историјске руте „Пут римских царева“-„Felix Romuliana“).

К.О. НАСЕЉА НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

Ред.број	Назив насеља	Површина у ha	Бр.ст. 1991.	Бр. становн. 2002.
1.	БАРИЧ	1048,60	516	464
2.	БИКИЊЕ	556,40	276	265
3.	БРАНИЧЕВО	1318,40	980	942
4.	БРЊИЦА	2524,50	488	391
5.	ВИНЦИ	853,40	354	345
6.	ВОЈИЛОВО	631,60	358	290
7.	ГОЛУБАЦ	4202,50	1.909	1.896
8.	ДВОРИШТЕ	1560,00	400	305
9.	ДОБРА	13633,80	745	678
10.	ДОЊА КРУШЕВИЦА	533,00	397	350
11.	ДУШМАНИЋ	445,70	197	176
12.	ЖИТКОВИЦА	501,70	212	142
13.	КЛЕЊЕ	798,60	552	493
14.	КРИВАЧА	1587,50	522	429
15.	КУДРЕШ	666,50	242	193
16.	МАЛЕШЕВО	527,50	334	291
17.	МИЉЕВИЋ	741,60	535	527
18.	МРЧКОВАЦ	715,20	324	328
19.	ПОНИКВЕ	290,10	87	97
20.	РАДОШЕВАЦ	401,90	306	261
21.	СЛАДИНАЦ	386,00	197	191
22.	СНЕГОТИН	1514,20	227	201
23.	УСИЈЕ	705,40	336	319
24.	ШУВАЈИЋ	568,70	388	339
Σ1-24	ПОДРУЧЈЕ ОПШТ ГОЛУБАЦ	36712.80	10.882	9.913

1.2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

У ПРОСТОРНОМ ПЛАНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ подручје општине Голубац лежи у појасу интензивнијег развоја првог значаја (Савско-Дунавски коридор), у подручју утицаја условне урбане регије Београда. Тежи се одрживом просторном и социо-економском развоју и просторним интеграцијама Србије;

- општина Голубац је део региона југо-источне Србије у оквиру Браничевске области, као неразвијено подручје, са изузетно оскудним инфраструктурним, материјалним, привредним и кадровским ресурсима;
- у мрежи насеља републике, Голубац је у нивоу осталих локалних-општинских центара, у оквиру Паневропског коридора VII (река Дунав) и његовог повезивања са **коридором X** (аутопут). Представља изузетан потенцијал за Србију и општину Голубац у развоју туризма као једне од носећих делатности;
- привредни развој општине Голубац заснован је на: коришћењу и унапређивању пољопривредног и шумског земљишта; рационалном коришћењу грађевинског земљишта и опремању општине јавним службама, укупном крупном и комуналном инфраструктуром у склопу инфраструктурних система на нивоу државе; стабилизацији социо-демографског потенцијала; развоју свих видова туризма, посебно оних везаних за Дунав и потенцијале националног парка „Ђердап“ и културно-историјске руте „Пут римских царева“; успостављању регионалних и пограничних веза.

Посебан значај у развоју општине имају:

- **заштићена подручја**: приобаље Дунава са римским лимесом и средњовековним тврђавама од Београдске тврђаве до Кладова (Винча, Смедерево, Рам, Голубац, Лепенски Вир, Диана, Понтес); Дунав као река и део националног парка „Ђердап“ са предлогом за упис у листу резервата биосфере и листу светске баштине (UNESCO – програм „**СВЕТСКА БАШТИНА**“ -World Heritage);
- **подручја посебних природних и културних вредности**: национални паркови, паркови природе, предели изузетних одлика, резервати природе и споменици природе (Ђердап);
- **подручја заштићених културних вредности**: просторне културно-историјске целине, археолошка налазишта, споменици културе (историјски градови и утврђења: Голубац, знаменита места и њихова околина);
- **простори у којима је квалитет предела и физичке структуре насеља од посебног значаја за развој** (стратешки приоритет): туристичке дестинације: планинска подручја, пограничне области: река Дунав са Ђердапом (Доње Подунавље) са већим речним маринама у функцији наутичког туризма и лукама за потребе индустрије и мале бродове.

ПППН „ЂЕРДАП“ - (сл. гл. РС, бр. 34/89 од 19.8.1989.) Подручје Националног парка „Ђердап“ лежи на територијама општина Голубац, Мајданпек и Кладово, у оквиру 16 катастарских општина. На територији општине Голубац обухвата КО Брњица, Добра и део КО Голубац. Укупна површина Националног парка износи 63.608,45ha од чега Голубачкој општини припада 18.116,55ha. У заштитној зони (на територији општине Голубац) леже К.О. Голубац, Двориште и Кривача. Одређене су зоне са три степена заштите, а зависно од намена и функција појединих делова подручја, утврђени су режими заштите и коришћења у тим зонама. За развој општине Голубац, у оквиру Националног парка, планирано је по делатностима:

- **развој туризма, рекреације, спорта и угоститељства** - усмерити на комплексно повезивање видова транзитног, стационарног, културно-образовног и научног, излетничко-екскурзионог, викенд, сеоског, ловног и риболовног, наутичког, рекреативног и спортског, конгресног са угоститељством, пољопривредом, рибарством, шумарством и ловом, саобраћајем, трговином, малом привредом, културом и физичком културом, образовањем и здравством. Код комплементарних смештајних туристичких капацитета приоритет дати шумарским-планинарским-ловачким кућама, поред постојећих викенд објеката, у зонама: Ридан-35, Ливадица-25, Велика и Мала Орлова-20, Чезава-15,

Главитица-6. Викенд зоне развијати на 37.52ha, мешовите зоне становања и викенд објеката на 34.37ha, са око 3 лежаја по викенд објекту, са повећањем до 20% уз детаљну проверу кроз урбанистичке планове, са граничним дневним капацитетом корисника у летњем периоду од 0,5 корисника/h. Планирано је повећање запослених у Националном парку на 1.650 запослених у 2005. години. Према интерној расподели корисника по припадајућим просторима, везано за зоне заштите од I - III степена, у општини Голубац очекује се 158 корисника у првој, 1746 у другој и 5000 корисника у трећој зони заштите;

- **у структури привреде** Националног парка планирано је следеће учешће по секторима: примарни 7.39%-10%; секундарни 56.37-66%; терцијарни 24%-36.24%, у народном дохотку. И даље треба развијати постојећу индустрију и енергетику. Привремена производња неметала (камена) је на Јеленским стенама и на Голом брду.
- **саобраћај** – у Националном парку заступљена су два вида саобраћаја: путни и водни. Државни пут I реда-Дунавска магистрала М_{-25/1} (Пожаревац-Голубац-Доњи Милановац -Кладово) је најзначајнији путни правац а од посебног је значаја за повезивање са водним саобраћајем. Код Голубачког града, ради заштите непокретног културног добра, резервисан је коридор за обилазну трасу, који полази од главног улаза у Национални парк, тунелски иде јужно од Голубачког града и источно од њега се поново укључује у постојећу трасу. Други Државни пут I реда М₋₂₄ (Пожаревац-Кучево-Мајданпек-Неготин) модернизовати. Најважнији Државни путеви II реда су: Р₁₀₄ Мајданпек-Доњи Милановац, Р₁₀₆ Клокочевац-Мосна-веза са М_{25/1}, Р₁₀₄ са одвајањем од М_{25/1}-Мироч-Брза Паланка и планирани нови државни пут II реда Мајданпек-Кожица, преко Шомрде, који повезује оба магистрална путна правца М_{25/1} и М₂₄ и заобилази зоне заштите I степена. Најзначајнији локални пут је пут Л₁ као трансверзала између два магистрална правца, на коју се повезује највећи број локалних путева. Дужина овог пута је око 121km. Поред ових категорисаних путева неопходна је изградња или реконструкција приступних путева до објеката заштите или туристички атрактивних локалитета и компетирање интерне саобраћајне мреже насеља.
- **мрежа остале инфраструктурне опреме** - развој енергетике заснован је на даљој изградњи хидроенергетског система Ђердап на Дунаву, уз обезбеђење услова за вишенаменско коришћење постојећих и планираних водних акумулација (туризам, спорт, рекреација, риболов и сл.). Насеља из општине Голубац имају капацитет постојећих изворишта подземне воде 4l/sec. у алувијалној водоносној средини, а потенцијална изворишта имају издашност 50-100 l/sec. у алувијалној водоносној средини. Развој осталих инфраструктурних мрежа планиран је у складу са специфичним могућностима простора Националног парка и повезивањем са системима суседних региона и републике.
- **У мрежи насеља** - мрежа насеља Националног парка је у вези са центрима општина-Голубац, Мајданпек и Кладово. Примарна осовина развоја је дунавска, а секундарна на потезу Доњи Милановац-Мајданпек. Функционално-гравитациона зона са центром заједнице насеља у Добри обезбеђиваће део заједничких потреба за око 1400 становника Добре и заселака Црни врх, Раковица, Брњица, Чезава и за око 460 корисника викенд зона Главитице, Ридња, Ливадице, Велике и Мале Орлове.
- **друштвене делатности** усклађивати са привредним и туристичким развојем, кроз заједничко усмеравање и побољшање квалитета заштите и уређења подручја, а нарочито делатности здравства, културе, информисања, науке, физичке културе и образовања.
- **мерама спровођења** планирана је разрада ППППН кроз израду ППО Голубац и одговарајуће урбанистичке планове за насеља Добра и Брњица. У заштитној зони, потребна је израда плана генералне регулације за град Голубац и урбанистичких планова за ЦЗН и локалне центре.

Ј1.3. СМЕРНИЦЕ ИЗ ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

МАСТЕР ПЛАН ТУРИСТИЧКЕ ДЕСТИНАЦИЈЕ „ДОЊЕ ПОДУНАВЉЕ“ - туристичко подручје „Доње подунавље“ простире се у источној Србији, на току Дунава између Великог Градишта и ушћа Тимока. У административном смислу обухвата пет општина источне Србије: Велико Градиште, Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин. Најважнији геоморфолошки облик је Ђердапска клисура као највећа клисура Европе дужине 98km, композитна клисура са 4 клисуре и 3 котлине, са највећим вештачким језером Србије и **НП „Ђердап“**, који се простире дуж тока Дунава од Голупца до Кладова. Има површину од 3362km² са 121.306 становника. У односу на попис становништва 1991. број становника смањено се за 16.350.

- **Дунав је потенцијално најисплативији саобраћајни правац** у компарацији са четири најзначајније европске реке (Волга, Дунав, Рајна и Елба). Пловни пут Дунава је високо квалитетан пловни коридор (Коридор VII - Северно море – Рајна – Мајна – Дунав – Црно море) укупне дужине 2415km. На том пловном путу, најатрактивнији сектор представља Ђердапска клисура (*Iron Gate*), настала као пробојница кроз планински масив Карпата;
- **Копнени саобраћај „Доње Подунавље“** је преко Пожареваца повезан са делом европског коридора X, који пролази кроз Србију. Главни магистрални пут подручја је Ђердапска магистрала–M_{25.1} (Пожаревац-Велико Градиште-Голубац-Доњи Милановац-Кладово);
- **Привреда туристичког подручја „Доње Подунавље“** у пет посматраних општина, учествује са само 0,88% у укупном друштвеном производу Србије. Висина друштвеног производа подручја по глави становника је износила 80.965 динара у 2005., што је за више од 40% испод просека Републике.

МАСТЕР ПЛАН КУЛТУРНО ИСТОРИЈСКЕ РУТЕ „ПУТ РИМСКИХ ЦАРЕВА“ (FELIX ROMULIANA) - везан је за староримско наслеђе, као један од приоритета развоја туризма у Србији. Основа за израду овог мастер плана је Стратегија развоја туризма Републике Србије. Туристичко подручје кроз које пролази рута простире се од Ниша и археолошког локалитета Медијана до Трајанове табле у општини Кладово и прати саобраћајни правац Ниш-Сврљиг-Књажевац-Зајечар-Гамзиград-Зајечар-Неготин-Кладово-Доњи Милановац-Голубац-Велико Градиште-Пожаревац (Костолац). „Пут римских царева“ у Србији се позиционира као тулинг производ високе вредности, који на основама староримског обједињава материјално и нематеријално културно наслеђе, као и природне фасцинације Дунава, Срема и источне Србије. Ова рута је својеврсни портал ка разноликим туристичким доживљајима Војводине, Београда и Југоисточне Србије, као подручје на коме су се рађале, развијале и гасиле различите цивилизације и чије становништво поштује и негује наслеђе старих цивилизација исто колико и своје сопствено.

Најзначајнији споменици на рути из римског периода у близини општине Голубац су:

- **Trajanova tabla** –коју је 100. године поставио цар Трајан изнад пута римских царева. Табла је измештена изнад Дунава а пут је потопљен;
- **Trajanov most** – од камена, који је изградио цар Трајан 103-105.год. у току другог похода на Дачане. Данас су видљиви остаци моста, делови портала и три стуба. Изглед моста је уклесан на Трајановом стубу у Риму;
- **Diana** – римско утврђење из I в. старе ере, изграђено на високој стени и стратешком позицијом за одбрану овог дела римског царства. Било је важан економски и светилишни центар са развијеним пристаништем.

Најзначајнији споменици на рути из других периода:

- Лепенски вир, Нишка тврђава, Ђеле кула, **Голубачки град**, Фетислам, Кладовска тврђава, Рамска тврђава, музеји и сл.

За општину Голубац, чија се цела северна граница простире Дунавом, све од Браничева, па скоро до самог Лепенског вира, са познатим Голубачким градом, овај

мастер план је само још једна озбиљна подршка да је туризам један од њених главних носилаца даљег развоја.

ЛОКАЛНА СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ 2010-2014. – коју су урадиле стручне службе општине Голубац у сарадњи са становницима, уз савете и вођство Програма подршке општинама северо-источне Србије, финансирана из Европске Уније, донета је децембра 2009. Стратегија садржи истражено и анализирано стање свих природних и створених чинилаца простора општине. На основу свеобухватне анализе стања и расположивих потенцијала развоја, дате су конкурентне предности, главни трендови, могуће интервенције, циљеви, визија, мисија, приоритети и мере. Као приоритетне области са мерама деловања истакнуте су: развој туризма, малих и средњих предузећа, пољопривреде, комуналне инфраструктуре, заштита животне средине, унапређење локалне самоуправе и унапређење људских ресурса. Стратегија је вредна подршка овом ППО.

ГП НАСЕЉА ГОЛУБАЦ – је донет 2002. године. Без обзира на донета решења из овог ГП-а, општина Голубац је дужна да на основу новог Закона о планирању и изградњи (Сл.гл.РС. бр.72/09, 81/09, 64/10-УС и 24/11) уради и донесе нови план ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ за свој општински центар. Приложени изводи из овог ГП у Концепту ППО Голубац, могу се користити као елементи сагледавања тока и начина развоја насеља Голубац, нарочито у анализи постојећег стања.

ПДР ГОЛУБАЧКА ТВРЂАВА - урађен је у току 2009. у предузећу за планирање, пројектовање и консалтинг „АРХИПЛАН“ д.о.о. из Аранђеловца и донет на седници СО Голубац 11.12.2009. године. Након прибављања сагласности надлежног министарства, план је објављен у «Сл.гласнику општине Голубац», број 3/10. Поред дефинисаних критеријума, правила и мера заштите комплекса утврђеног града Голупца, најбитнија позитивна промена је измештање дела трасе дунавске магистрале ван зоне тврђаве.

2. СКРАЋЕНИ ПРИКАЗ И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

2.1. ПРИРОДНИ СИСТЕМИ И РЕСУРСИ

РЕЉЕФ - општина Голубац лежи у контактної зони југоисточног ободног дела Панонског басена и Карпатског планинског система. Рељеф се одликује:

- низијско-брдским подручјем у крајњем западном делу (око 30% територије) и планинским у централном и источном делу општине (око 70 % територије);
- најнижа тачка у општини је најисточније, на ушћу Песаче у Дунав, на око 69mnm а највиша на Шомрдском камену на 804mnm, у крајњем југоисточном делу општине. Највеће учешће имају површине на надморским висинама 200-400 mnm (45.76%) а најмање изнад 800mnm;
- највеће учешће имају површине са нагибом од 0-3° (32.98%) у низијско-брдском делу општине. Значајно учествују простори са нагибом од 3-16° (29.90%) у планинском делу. Највећи нагиби су само у вишем, планинском делу општине.
- преовлађују источна и западна експозиција са мањим уделом северне, северозападне, јужне и југозападне, што је последица смера отицања непосредних десних притока Дунава.

КЛИМА - општина Голубац лежи у зони умерено континенталне климе са јасно изражена четири годишња доба.

ХИДРОГЕОЛОШКЕ, ХИДРОГРАФСКЕ И ХИДРОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ - на основу хидродинамичких услова и распрострањења у хоризонталној и вертикалној равни посматрања издвојених литолошких чланова, развијен је:

- **збијени тип** издани у неогеним и квартарним седиментима, гранодиоритском гросу и осулинама;
- **пукотински тип** издани у палеозојским и мезозојским стенама и гранодиоритима;
- **дисолуциони** тип издани у мезозојским стенама;
- **хидрографску мрежу** општине чине реке: Дунав, Туманска, Брњичка, Чезава, Добранска река и Кожица. У хидролошком смислу, највећи потенцијал подручја представља ток Дунава, који се данас углавном користи као извор енергије.

Постојећа хидрографска структура општине може се активирати кроз:

- развој привреде;
- коришћење водних потенцијала у производњи енергије;
- развој риболова;
- интензивирање развоја туризма унапређењем доступности обале Дунава, њеним регулисањем и уређењем, обогаћивањем понуде спортско-рекреативним и садржајима из области културе и унапређењем мелиорационог система.

ИНЖЕЊЕРСКО-ГЕОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ - у геолошком смислу територија општине Голубац припада Карпато-балканоидима. Највећи део ове крупне тектонске јединице је од зелених шкриљаца, девонског флиша, пермских црвених пешчара, мезозојских кречњака и јурског флиша и представља сложену навлаку великих размера. Геолошку грађу подручја чине седименти и стене, који су настајали током протерозоика, палеозоика, мезозоика и кенозоика. Најраспрострањенији су у западном делу квартарни и неогени седименти, а у централном и источном палеозојске и мезозојске стене.

СЕИЗМИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ - за зону Карпато-балканоида прогнозиранесу максималне магнитуде земљотреса од 5.5⁰ до 6.0⁰ Рихтерове скале. Према сеизмичкој регионалној карти Србије, за различите периоде, подручје града је у зони потенцијалног повећања сеизмичитета. Дуж северне границе општине простира се хидроакумулација Ђердап, услед чега на њеном ширем простору, могу да се јаве индуковани земљотреси.

МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ - према ППРС територија општине Голубац је у склопу Карпатско-балканске металогенетске провинције. У тој подели разликују се три рудна реона: Риданско-крепољински и Тимочки, који припадају групи мало истражених и Брњичко-нереснички, који припада групи најистраженијих. Сва три реона издвојена су као приоритетни простори потенцијалног развоја:

- металичне минералне сировине представљају лежишта са рудом црних, обојених, ретких и радиоактивних метала, и рудом ретке земље. Њихова експлоатација мора бити у складу са условима развоја НП „Ђердап“;
- неметаличне минералне сировине су претежно лежишта са грађевинским материјалима, племенитим, украсним и техничким каменом. Познати локалитети за могућу даљу експлоатацију рудних, минералних и других сировина су: рудно поље Кожица-Шомдра; добранско, брњичко, риданско и рудно поље Двориште-Снеготин. На локалитету Јеленске стене, експлоатација камена се ограничава на површину од око 42,00 ha. Експлоатација свих осталих налазишта, могућа је само у складу са условима из ППГН НП “Ђердап“;

ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ - према агроклиматским условима, издвајају се три карактеристична подручја:

- зоне погодне за повртарство и ратарство, на алувијалној равни и долинском дну, где је пољопривредна производња повремено или местимично угрожена појавом касних пролећних и раних јесењих мразева;
- зоне погодне за мешовиту пољопривредну производњу до надморске висине од 500mnm, са варијацијама код јужних и северних експозиција;
- зоне ратарско – воћарске производње у пределима са надморском висином преко 500mnm, који су повољни за развој травне вегетације.

У зависности од конфигурације терена и надморске висине, ове зоне састоје се из следећих појасева и области: њиве са 20.95%, воћњаци и виногради са 0.52% и пашњаци и ливаде са 8.25% од укупне територије општине.

ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ - обухватају више од половине укупне територије општине, са 22504.63ha или 61.30%, а најзаступљеније су у централном и источном делу.

ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ - чине водотокови: Дунав–као пловна река међународног значаја, Пек, Бикињска, Туманска, Брњичка, Чезава, Добрињска река, Медовница и Кожица, као притоке Дунава, са укупном површином од око 2114.42ha или 5.76% укупне територије општине. Граница између Румуније и Србије ближа је нашој обали, а укупна површина коју обухвата ток Дунава у општини Голубац износи око 1988ha. Остали водотокови на подручју ове општине заузимају укупну површину од око 126.0ha.

ЛОВНА ПОДРУЧЈА - општина Голубац располаже великим фондом шума, нарочито у насељима: Голубац, Двориште, Снеготин, Кривача, Брњица и Добра. Развој ловних подручја са карактеристикама домаћег и иностраног туризма, могућ је под условима да се мерама заштите и обнове популације дивљачи, побољша капацитет ловишта и припреми узгој одређене врсте дивљачи.

2.2. СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА И ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

Општина Голубац заузима 0,48% територије Србије. Има површину од око 368 km² а према последњем попису становништва, (2002. године), у општини 9913 становника са густином насељености од 25st/km².

КРЕТАЊЕ БРОЈА СТАНОВНИКА И ДОМАЋИНСТАВА - од 24 насеља, 22 су погођена депопулацијом, док само 2 имају позитивну стопу раста становништва – Мрчковац и Поникве. Поред тога што општину карактерише негативан природни прираштај (2008. године -13,0‰), присутна је и неповољна старосна структура становништва, као и негативна стопа миграције, па је будући ниво социо-економског развоја општине у великој мери заван од даљег демографског развоја општине. Просторни распоред становништва општине говори у прилог веће насељености сеоског подручја – 80,9% становништва, док је у градској урбаној средини преосталих 19,1% становника (поглавље 1.4.3.1; 1.4.3.2;1.4.3.3. Концепта).

Најчешћи вид образовања становника је основна школа (29,3%), средње образовање је на другом месту (24,3%), 2,1% је са вишом стручном спремом, а 1,2% са високом. Образовна и квалификациона структура становништва општине је неповољна и значајно одудара од захтева тражње на тржишту рада.

Најбројнија су двочлана домаћинства 23,1%, па једночлана 21,2%, четворочлана 16,1%, а домаћинства са више чланова су у опадању. Просечна величина домаћинства 2002. је 2.9. Удео укупне активне популације у структури становништва општине, је нижи према упоредивим категоријама становника на републичком нивоу (РС 67,12%, општина Голубац 60,27%). Запосленост је далеко испод просека републике, свега 12,0%. У запослености по делатностима највеће учешће имају трговина са 9.9%, прерађивачка индустрија са 9.1% и пољопривреда са 8.5%. Основни потенцијали за даљи развој су: повољан географски положај општине, чиста еколошка средина и повећање искоришћености активног становништва.

УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА 1971-2002.

Р.Б	Подручје	Укупан број становника							
		по методологији ранијих пописа				по мет.пописа из 2002.г.		индекси броја стан.	
		1971.г	1981.г.	1991.г.	2002.г.	1991.г.	2002.г	ран.поп.0291	мет.2002
	Општ. Голубац	14.178	13.541	12.513	12.075	10.882	9.913	96,5	91,1
1.	Барич	722	703	641	610	516	464	95,2	89,9
2.	Бикиње	391	355	314	311	276	265	99	96
3.	Браничево	1.164	1.138	1.093	1.108	980	942	101,4	96,1
4.	Брњица	590	605	531	454	488	391	85,5	80,1
5.	Винци	425	414	375	365	354	345	97,3	97,5
6.	Војилово	513	454	373	302	358	290	81	81
7.	Голубац	1.779	1.924	1.995	2.072	1.909	1.896	103,9	99,3
8.	Двориште	679	590	532	487	400	305	91,5	76,3
9.	Добра	1.139	918	755	740	745	678	98	91
10.	Д. Крушевица	521	496	453	402	397	350	88,7	88,2
11.	Душманић	251	214	213	208	197	176	97,7	89,3
12.	Житковица	325	310	290	266	212	142	91,7	67
13.	Клење	852	794	655	637	552	493	97,3	89,3
14.	Кривача	705	673	647	573	522	429	88,6	82,2
15.	Кудреш	380	371	328	341	242	193	104	79,8
16.	Малешево	441	413	378	344	334	291	91	87,1
17.	Мигљевић	848	770	705	701	535	527	99,4	98,5
18.	Мрчковац	472	437	398	433	324	328	108,8	101,2
19.	Поникве	117	112	103	127	87	97	123,3	111,5
20.	Радошевац	353	363	339	304	306	261	89,7	85,3
21.	Сладинац	286	280	241	218	197	191	90,5	97
22.	Снеготин	384	385	354	333	227	201	94,1	88,5
23.	Усије	371	380	377	358	336	319	95	94,9
24.	Шувајић	470	442	423	381	388	339	90,1	87,4

У МРЕЖИ НАСЕЉА (поглавље 1.4.4.1. Концепта) осим општинског центра са спорим позитивним демографским трендом, ниједно од насеља не бележи пораст броја становника. Постојећу мрежу насеља чине:

- **општински центар Голубац**—са 1896 становника 2002.г, у коме су концентрисане административне и управне функције, објекти друштвеног стандарда, привредне делатности, трговина и услуге, а данас и туризам;
- **центри заједнице насеља:** Браничево и Клење у југозападном делу општине;
- **локални центри:** Добра, Винци и Усије, Доња Крушевица и Шувајић, Кудреш, Радошевац, Барич и Снеготин;
- **примарна сеоска насеља:** сва остала насеља у општини.

СТАНОВАЊЕ – карактеришу две групе насеља: у долини Пека (Браничево, Доња Крушевица, Шувајић, Миљевић, Мрчковац, Клење и Душманић) и само два у брдско-планинском подручју (Брњица и Добра) и навике стечене на привременом раду у иностранству (изразито у насељима: Снеготин (30-40%), Миљевић, Кудреш, Житковица (20-30%), Барич, Бикиње, Двориште, Доња Крушевица, Клење, Мрчковац, Поникве, Сладинац (15-20%).

Квантитативна стамбена несташница превазиђена је 1991., па је број станова већи од броја домаћинства. У Голупцу је достигнут стандард од 1,3 стан/домаћинству (исти је и на нивоу општине), највећи је у Кудрешу са 2.0ст/дом, у насељима Доња Крушевица, Кривача и Мрчковац 1,7ст/дом, а у Баричу, Бикињу, Усију и Шувајићу 1.0ст/дом. У поређењу са Браничевским округом (1,25 ст/дом.) или републиком Србијом (1.09 ст/дом), стање у општини Голубац је повољније него у окружењу.

Квалитативна стамбена несташница је превазиђена само у 8 насеља: Кудреш (65.4m²/становнику), Житковица (58.8m²/ст), Мрчковац (46.3m²/ст), Клење (46.2m²/ст), Снеготин (45.3m²/ст) и Поникве (40.4m²/ст), а виши стандард од насеља Голубац, достигнут је у насељима Доња Крушевица (38.3m²/ст) и Двориште (36.5m²/ст). Просек за Браничевски округ је 30.1m²/ст, за републику Србију 24.2m²/ст. за насеље Голубац 36.2m²/ст. а на територији општине Голубац 33.6m²/ст. Насеље Голубац, као општински центар, заостаје у односу на насеља из окружења.

У односу структуре домаћинства према броју чланова и структуре станова према броју соба, уз највећи број двособних и трособних станова, несташница је скоро превазиђена. Данас се граде углавном велики станови, са површином преко 120m².

Опремљеност електричном енергијом општине је задовољавајућа са 97% опремљених станова. Мрежом водовода опремљено је око 80% станова, а озбиљан проблем представља недостатак канализације. ТТ мрежа постоји, али не задовољава капацитетима. Системи централног грејања не постоје. Саобраћајна инфраструктура задовољава, али се мора стално унапређивати.

Типови становања – према начину становања, развијени су следећи типови: вишепородично, мешовито, породично, викенд и привремено у објектима традиционалне и савремене архитектуре. Насеља изграђена пре 20.в. (рурална изворна насеља у планинским подручјима), својим идентитетом представљају типове становања, који се могу видети само овде.

- **вишепородично становање** постоји само у Голупцу и подразумева живот више од четири домаћинства у једном стамбеном објекту. Овакав вид становања може обезбедити рационалније коришћење грађевинског земљишта у оквирима постојећих грађевинских реона. То најпре важи за центар општине а може се применити само још у ЦЗН (Браничево, Добра, Клење).
- **мешовито становање** у оквиру породичног, вишепородичног становања или домаћинства садржи и неку од делатности које не угрожавају основну функцију становања и животну средину (пословање, услуге, трговина, деце установе, култура, информисање, забава, трговина, угоститељство, смештајни капацитети, спорт и рекреација). Препоручује се његова примена у свим нивоима центара као и у сеоским насељима.
- **породично становање** је најзаступљеније у свим насељима општине са спратношћу од П+1 до П+2. У сеоском подручју треба сачувати вредне аутентичне стамбене објекте са карактеристикама народне архитектуре тог

краја и градити нове према посебно дефинисаним условима. Породични стамбени објекти се могу укључити у туристичку понуду, уређивањем постојећих или изградњом нових објеката за смештај гостију (сеоски туризам), али у оквирима постојећих окућница. Треба спречити изградњу стамбених објеката ван граница грађевинских подручја насеља.

- **викенд становање**, са кућама за одмор, летњиковцима, и туристичко угоститељским капацитетима (пансиони, апартмани, хостели, собе за издавање, бунгалови, ресторани, спортови на води, ауто-кампови, плаже), на атрактивном делу обале Дунава, у насељима Винци и Усије, чини највећи део ових насеља. Овакав тип становања треба на постојећим локацијама унапређивати комуналном и услужном опремом и користити га и као туристичку смештајну понуду. Изградњу нових викенд насеља треба планирати обазриво, у складу са условима из ПППН „Ђердап“ и новом урбанистичком документацијом.
- **привремено становање - смештајни и излетнички туристички капацитети** је специфичан тип привременог боравка на територији општине и у националном парку „Ђердап“ и један од основних предуслова за развој свих видова из туристичке понуде. Постојећи хотел са 50 лежаја у Голупцу и мотел у Добри, нису довољни и не одговарају расположивим туристичким потенцијалима. У овакве објекте спадају: хотел, апартхотел, омладински хотел, шумарске, планинарске и ловачке куће (са чекама). За ове сврхе се могу користити преуређени салаши, бачије и простори око воденица, као и постојећа викенд насеља, у складу са јасно дефинисаним локацијама и условима.

РУРАЛНА НАСЕЉА – заступљена су у три типа: збијени и полуразбијени на равном и разбијени на брежуљкастом терену. Највећи део насеља чини група шумадијског-полузбијеног типа. Брдске крајеве чини систем полуразбијених насеља. Сва села нису најбоље повезана међусобно и са Голупцем. Локације насеља прилагођене су природно-географским условима, па села имају квалитетну животну средину: добро су осунчана, проветрена и имају довољно зеленила. Сеоска насеља равничарских атара општине Голубац имају повољан положај у односу на атар. Свако насеље има:

ДИСТРИБУЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ ПО НАСЕЉИМА

Насеље	Број стан	Положај у мрежи нас.	Образов.	Дечја и соц.заш.	Здравст. заштита	Култура	Админ. и управа	Комун. обј.	Верс. обј.
БАРИЧ	464	Локал. центар	4р. изд.од.	-	-	Дом култ.	Мес. канц. Пошта	Гробље	Црква
БИКИЊЕ	265	Прим.насеље	-	-	-	Дом култ.	-	Гробље	-
БРАНИЧЕВО	942	Цент. зај. нас.	8р. подруч.	-	Здрав.стан	Дом култ.	Мес. канц. Пошта	Вет.ст. Гробље	Црква
БРЊИЦА	391	Прим. насеље	4р. изд.од.	-	-	-	-	Гробље	-
ГОЛУБАЦ	1896	Центар општ.	8р. матич. Ђач. кух.	Дечја уст. Дом за старе Цен.соц.рад Сл. запошљ.	Дом здр. Фонд здр.ос. Фонд пен.ос. Апотека	Нар.унив. Библиот. Биоскоп	Скупш.опш Пор.управ. Полиц.ст. Пошта	Вет.ст. Гробље Зел.пиј. ЈКП	Црква
ВИНЦИ	345	Локал. центар	4р. изд.од.	-	Амбуланта	Дом култ.	Мес. канц.	Гробље	-
ВОЈИЛОВО	290	Прим. насеље	4р. изд.од.	-	-	Дом култ.	Мес. канц.	Гробље	-
ДВОРИШТЕ	305	Прим. насеље	4р. изд.од.	-	-	-	-	Гробље	-
ДОБРА	678	Локал. центар	8р. подруч. Ђач. кух.?	-	Амбуланта	Дом култ. Музеј	Мес. канц. Пошта	Гробље Зел.пиј.	Црква
Д. КРУШЕВИЦА	350	Локал. центар	-	-	-	-	Мес. канц.	Гробље	-
ДУШМАНИЋ	176	Прим.насеље	-	-	-	Дом култ.	-	Гробље	-
ЖИТКОВИЦА	142	Прим.насеље	4р. изд.од.	-	-	Дом култ.	-	Гробље	-
КЛЕЊЕ	493	Цент. зај. нас.	8р. подруч.	-	Амбуланта	-	Мес. канц. Пошта	Гробље	Црква
КРИВАЧА	429	Прим.насеље	4р. изд.од. Ђач. кух.?	-	Амбуланта	-	-	Гробље	-
КУДРЕШ	193	Локал. центар	4р. изд.од.	-	-	Дом култ.	-	Гробље	-
МАЛЕШЕВО	291	Прим.насеље	4р. изд.од.	-	-	-	-	Гробље	-
МИЉЕВИЋ	527	Прим.насеље	4р. подруч.	-	Амбуланта	КУД „Пек“	Мес. канц.	Гробље	Црква у изг.
МРЧКОВАЦ	328	Прим.насеље	-	-	-	-	-	2 Гробља	-
ПОНИКВЕ	97	Прим.насеље	-	-	-	-	-	Гробље	-
РАДОШЕВАЦ	261	Локал. центар	4р. изд.од.	-	-	Дом култ.	-	2 Гробља	-
СЛАДИНАЦ	191	Прим.насеље	-	-	-	-	-	Гробље	-
СНЕГОТИН (после пописа)	201 (320)	Локал. центар	-	-	-	-	Мес. канц.	2 Гробља	Ман.Туман
УСИЈЕ	319	Локал. центар	4р. изд.од.	Предшк. узр.	-	-	Мес. канц.	Гробље	-
ШУВАЈИЋ	339	Локал. центар	4р. изд.од.	-	-	-	-	Гробље	-
ОПШТИНА	9913	-	17 објек.	3 објекта	7 објек.	11 обј.	12 објек.	31 об.	7 обј.

- **центар** - у средишту околних заселака, у долини реке или на главном саобраћајном правцу. Центар, осим становања и пратеће економије, има мањи или већи скуп јавних или сеоских функција;
- **Засеоке** - расуте по територији атара, чија је основна функција становање и пратећа економија. У равничарском делу, нарочито поред урбаног насеља Голубац, никла су збијена насеља, настала насељавањем пољопривредног становништва и његовим прерастањем у становништво са мешовитим начином привређивања, где се средишњи делови блокова и даље користе као пољопривредне површине.

ОПРЕМЉЕНОСТ ЈАВНИМ СЛУЖБАМА - развијеност и дистрибуција насељских садржаја: образовања, здравства, културе, управе и администрације, спорта и рекреације, повољна је у смислу просторне дистрибуције, али не и у смислу квалитета функционисања. Највећа концентрација садржаја и активности је у оквиру општинског центра, где функционишу најважније административне, управне, образовне, здравствене и друге функције. Насупрот томе, степен развијености варира од насеља до насеља и, по правилу, најнижи је у оним насељима, у којима је депопулациони тренд највише изражен.

УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ - на територији општине евидентирано је 196 субјеката чија је основна делатност у терцијарном и кварталном сектору (трговина на мало и велико,

УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Р.бр.	Дел./насељима	Угостит.	Занат.	Трговина	Мала привр.	Услуге	Σ
1.	БАРИЧ	Кафана	-	Продавнице мешов. робе(2)	-	-	3
2.	БИКИЊЕ	Кафе бар (не ради)	-	Продавнице мешов. робе(2)	-	-	3
3.	БРАНИЧЕВО	Кафе бар	-	Пољ. апотека Апотека Продавнице мешов. робе(3) Дисконт пића	-	Ауто прање Бенз. стан. Мењачнице(2) Киосци(3)	14
4.	БРЊИЦА	Ресторан	-	Продавница	Лука, Терет. лука	Сервис бродова	5
5.	ГОЛУБАЦ	Хотел Апартмани Ресторан Кафана	12	Продавнице Продавнице мешов. робе Апотека Остале продав.	Марина Пристан	Собе за см.тур. Наутички туриз. Турист. аенције	60
6.	ВИНЦИ	Ресторан	-	Продавница	-	Гран.прел, Марина	3
7.	ВОЈИЛОВО	-	-	Прод. прех.робе	-	-	1
8.	ДВОРИШТЕ	Ресторан	-	-	-	-	1
9.	ДОБРА	Кафана	-	Продавнице(3)	-	Апартмани	5
10.	Д. КРУШЕВИЦА	-	-	Прод.меш.робе	Стовариште	Аутосервис Аутоелектричар	4
11.	ДУШМАНИЋ	-	Кројачи(2)	Прод. боја и лак.	-	Аутосервис	4
12.	ЖИТКОВИЦА	-	-	-	-	-	-
13.	КЛЕЊЕ	Кафана	-	Прод.меш.робе(2)	-	Аутолимар Аутомеханичар Киоск	6
14.	КРИВАЧА	Кафана Кафе бар	-	Продавнице(2)	-	-	4
15.	КУДРЕШ	-	-	Продавница	-	-	1
16.	МАЛЕШЕВО	-	-	Прод.меш.робе(2)	Стовариште	Лим.брав.радња Аутосервис	5
17.	МИЉЕВИЋ	-	Столари	Прод.меш.робе(3)	-	Аутомеханичар Вулканизер	6
18.	МРЧКОВАЦ	Кафе бар	Зидари	Прод.меш.робе	-	Лим.брав. рад. (2)	5
19.	ПОНИКВЕ	Кафана Кафе бар	-	-	-	-	2
20.	РАДОШЕВАЦ	-	-	Прод.меш.робе	Лука - привез	Послов. центар	3
21.	СЛАДИНАЦ	-	-	-	-	-	-
22.	СНЕГОТИН	-	-	Прод.меш.робе(2)	-	-	1
23.	УСИЈЕ	-	-	Продавница	Теретна лука	-	2
24.	ШУВАЈИЋ	-	-	Прод.меш.робе(2)	-	Блокетарска рад.	3
Σ ₁₋₂₄	ОПШТИНА	Угостит.	Занат.	Трговина	Малапривр.	Услуге	141

угоститељство, саобраћај, грађевинарство, финансијско посредовање, активности око непокретности, осигурање, остале услужне делатности). Њихова просторна дистрибуција је неравномерна. У Голупцу је највећа концентрација са око 60 услужних и предузетничких радњи, што је мање од трећине укупних капацитета у општини. У осталим насељима присуство оваквих садржаја је занемарљиво. Постојећи капацитети задовољавају повремене и свакодневне потребе становништва. Изградњом хидроелектране „Ђердап 1“, формирањем Ђердапског језера и покретањем акција на заштити Ђердапске клисуре, створени су услови за бржи развој туризма, који нису довољно искоришћени.

2.3. ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ И ТУРИЗАМ

У структури коришћења пољопривредног земљишта (поглавље 1.4.5.1 Концепта) доминирају ситни, неспецијализовани пољопривредни произвођачи без јасне пословне и тржишне оријентације. Од укупне површине општине (36712,80ha), пољопривредне површине заузимају 16.003ha – 44,4%, у чему њиве и вртови са 11288,5ha (70,53%), воћњаци и виногради са 237.6ha (1.71%), ливаде са 4441.3ha (27,75%) обрадивих површина. Под шумама је 17405,50ha (47,4%) а остало земљиште износи 3303,90ha. Карактеристике трендова у сектору пољопривреде указују на довољан потенцијал (на равничарском квалитетном земљишту непосредно уз Дунав и Пек, на побрђу са изванредним условима за воћарство, повртарство, узгој индустријског и крмног биља и виноградарство, и у планинском делу за сточарство. Ово богатство потенцијала, захтева специјализацију и рејонизацију земљишта у складу са природним условима.

ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ КАПАЦИТЕТА

Ред. број	Делатност по насељима	Пољопр. лов.шумар.	Рибар.	Вађење руда	Прерађив. индустр.	Произв. ел. енерг.	Укупно
	Сектор	Претежно примарни			Претежно секундарни		
1.	БАРИЧ	Откуп млека	-	-	-	-	-
2.	БИКИЊЕ	-	-	-	Произ.блокова	-	-
3.	БРАНИЧЕВО	Хладњача	-	-	Фабрика кекса Изр. намешт. Стругара Хладњача	-	4 Фабр. кекса не ради)
4.	БРЊИЦА	-	-	2 каменол.	-	-	2
5.	ГОЛУБАЦ	-	-	Каменолом	-	-	1
6.	ВИНЦИ	-	-	-	-	-	-
7.	ВОЈИЛОВО	-	-	-	Прер. дрвета	-	1(не ради)
8.	ДВОРИШТЕ	-	-	-	-	-	-
9.	ДОБРА	Погон лек. биља	-	-	-	Ревир „Ђердап“ Прер.лек.биља	4
10.	Д.КРУШЕВИЦА	-	-	-	-	-	-
11.	ДУШМАНИЋ	Земљ. задруга	-	-	Прер. дрвета	-	1(пр.дрв.неради)
12.	ЖИТКОВИЦА	-	-	-	-	-	-
13.	КЛЕЊЕ	Млин и силоси Земљ. задруга	-	-	Кланица	-	2 (клан. не ради)
14.	КРИВАЧА	-	-	-	Стругара	-	1
15.	КУДРЕШ	-	-	-	Прер. дрвета	-	1
16.	МАЛЕШЕВО	Земљ. задруга	-	-	Прер. дрвета	-	1(пр.дрв.неради)
17.	МИЉЕВИЋ	Фарма крава Маг.земљ. задр.	-	-	Фабр. коже	-	3
18.	МРЧКОВАЦ	-	-	-	-	-	-
19.	ПОНИКВЕ	-	-	-	-	-	-
20.	РАДОШЕВАЦ	-	-	Шљункара	Произ. сокова	-	1 (пр. сок. не ради)
21.	СЛАДИНАЦ	Откуп млека	-	-	-	-	1
22.	СНЕГОТИН	Фарма крава	Рибњак	-	-	-	2
23.	УСИЈЕ	-	-	-	-	-	-
24.	ШУВАЈИЋ	-	-	-	Произ.блокова	-	1
Σ ₁₋₂₄	ОПШТИНА	11	1	4	4 (6 не ради)	3	23

Шумарство - иако шумско земљиште покрива скоро половину укупне територије општине а најзаступљеније је у централном и источном делу, осим погона за прераду дрвета у Малешеву, други облици експлоатације дрвета не постоје. Планински терени (изнад 500mnm) у К.О. Голубац, Двориште, Снеготин, Кривача, Брњица и Добра као и токови Туманске и Бикињске реке обилују шумама специфичне флоре, због којих је највећи део општине саставни део националног парка „Ђердап“, што представља ограничење у смислу развоја класичне експлоатације дрвета.

Носиоци индустријског развоја општине (поглавље 1.4.5.2. Концепта) су пољопривреда, прерађивачка индустрија, експлоатација и индустрија грађевинског материјала, у којој постоји око 29 привредних субјеката који се баве делатностима примарног и секундарног сектора, од којих 12 не ради и чија је дистрибуција неравномерна. У седам од 24 насеља (Винци, Двориште, Д. Крушевица, Житковица, Мрчковац, Поникве и Усије) не постоји ни један производни капацитет. У привредној структури запосленог становништва изузетно је одскочила трговина. Процес развоја индустрије зачет је само у оним насељима, која леже на укрштању или дуж регионалних путева – Голупцу, Браничеву и Клењу. Сва остала насеља имају наглашен тренд опште стагнације и неразвијености.

Туризам и рекреација (поглавље 1.4.5.4. Концепта) су најреалнији носиоци укупног развоја општине. Једино насеље које има делимично развијену туристичку инфраструктуру је Голубац. Браничево, као насеље на улазу у општину, као ЦЗН, друго је и по туристичкој понуди, али се она ипак само назире. Остала насеља општине, осим Винца и Усија, поред природних вредности и културних добара (која и данас нико не унапређује), немају готово ништа од оног што туризам, са расположивим потенцијалима оваквог подручја подразумева и захтева.

ПОСТОЈЕЋИ СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ

Насеље	Бр.стан.	Спор.клуб	Спорт.тер.	Парк	Дом култ.	Биц.стаза
БАРИЧ	464	-	фудб.тер. са кошев, тер.за децу	+	+	-
БИКИЊЕ	265	+	фудбалски терен	-	+	-
БРАНИЧЕВО	942	+	2 фудб. тер. кошарка, тер.за децу	-	+	-
БРЊИЦА	391	-	фудб. терен, деч.игр.у школи	-	-	-
ВИНЦИ	345	-	фудбалски терен	-	+	-
ВОЈИЛОВО	290	-	фудбалски терен	-	+	-
ГОЛУБАЦ	1896	+	СРЦ, фудбалски терен, кошарка, одбојка, мали фудбал, одбојка на песку, дечје игралиште	+	+	+
ДВОРИШТЕ	305	-	-	-	-	-
ДОБРА	678	+	фудб.терен(2), деч.игралиште	-	+	-
Д. КРУШЕВИЦА	350	-	-	трг	-	-
ДУШМАНИЋ	176	-	тер. за м. фудб. (део улице)	-	+	-
ЖИТКОВИЦА	142	-	тер. за фудб, тер. за кошарку	-	+	-
КЛЕЊЕ	493	+	фудбалски терен (у окв. школе)	-	-	-
КРИВАЧА	429	+	-	-	-	-
КУДРЕШ	193	-	тер. за фудбал и мали фудбал	-	+	-
МАЛЕШЕВО	291	-	терен за кошарку	-	-	-
МИЉЕВИЋ	527	-	тер. за мале спорт. (у окв. школе)	+	-	-
МРЧКОВАЦ	328	+	2 фудбалска терена, тер.за децу	-	-	-
ПОНИКВЕ	97	-	терен за кошарку	-	-	-
РАДОШЕВАЦ	261	-	фудб. терен, тер. за децу(у окв. школе)	-	+	-
СЛАДИНАЦ	191	-	фудбалски терен	-	-	-
СНЕГОТИН	201	-	фудбалски терен, тер. за кошарку	-	-	-
УСИЈЕ	319	+	тер. за м. фудб, дечје игралиште	-	-	-
ШУВАЈИЋ	339	-	фудб. тер. и тер. за мале спорт.	-	-	-
ОПШТИНА	9913	8	СВЕГА	3	11	1

Најзначајнији ресурси за развој туризма, поред наведених природних и културних добара, су:

- река Дунав (ширине од 1-6km) као највећи пловни пут Европе и део туристичке руте пут римских царева „Felix Romuliana“;
- Национални парк „Ђердап“ са природним, историјским и градитељским вредностима као јединствени предео у Европи;

- клисура Брњичке реке на 12km низводно од Голупца са најдужом планинском стазом националног парка „Ђердап“;
- Црни врх као највиши планински врх у општини и излетиште, са кога се пружа поглед на већи део Голубачке општине, код села Снеготин;
- Бигрена акумулација код манастира Тумане;
- Винци и Усије - два викенд насеља узводно од Голупца, на обали Дунава.
- манифестације од значаја за туризам су: Голубачки котлић, Етно – фестивал, Куп Голупца у једрењу, “Лов на вука” и “Сајам Дунава”;

Постојећи смештајни и угоститељски капацитети су недовољни, необнављани, и њихова ревитализација изискује значајна средства уз дужи период исплативости. У приватном власништву има укупно 151 кревет у 59 соба:

- Хотел „Голубачки град“ са око 50 лежаја и око 151 лежај у 59 соба у објектима приватног власништва; ресторани „Бога“, „Пераст“ и „Стил“, кафе барови „Кики“, „Сигма“ и „Мали Кувајт“ у Голупцу; мотел „Дунавски рај“, вила „Маја“, ресторан „Боле“ кафе барови „Холивуд“ и „Тропико“ - у Винцима; ресторан „Викинг“ - у Браничеву и ресторан „Тома“ - у Брњици.

2.4. САОБРАЋАЈ И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА (поглавље 1.4.6.1. Концепта)

- **друмски саобраћај** - подручје општине Голубац је повезано са европским коридором X (државним путем I реда M₁ - аутопутем E₇₅), преко државног пута I реда (магистралног пута) M_{25.1} – брана ХЕ «Ђердап» - Пожаревац («Ђердапска магистрала»). Од Пожареваца, градско насеље Голубац је удаљено око 50km а од Београда око 130km. Кроз територију општине пролазе државни путеви II реда: P₁₀₈ Велико Градиште–Средњево, P_{108а} Берање–Голубац, P_{108б} Браничево–Миљевић, P₂₅₆ Турија–Малешево. Укупна дужина државних путева II реда, у општини Голубац износи око 28,7km. Мрежа општинских путева је ослоњена на државне путеве I и II реда. Укупна дужина путне мреже, у односу на површину општине и број становника је задовољавајућа, али не и квалитет. Скоро половину дужине општинске путне мреже чине саобраћајнице са макадамским и земљаним застором.
- **водни саобраћај** - општина Голубац се простире уз међународни пловни пут категорије VII (Северно море–Рајна–Мајна–Дунав–Црно море), дужине 2415km, Најатрактивнији простор на овом пловном путу је Ђердапска клисура, дуга 95km, која почиње код тврђаве «Голубац». Територија општине излази на обале реке Дунав од ~km1048 до ~km1040. Неопходно је обезбедити одговарајуће прилазне пловне путеве за планиране објекте наутичког туризма.
- **железнички саобраћај** - кроз насеље Клење, пролази деоница једноколосечне железничке пруге Пожаревац–Бор–Вражогрнац (Зајечар), која је према ППР Србије, предвиђена за електрификацију. У насељу Клење је лоцирано железничко стајалиште «Клење– Раброво», које треба оживети.
- **ваздушни саобраћај** – на територији општине не постоји. Ова општина је упућена на аеродром „Никола Тесла“ у Београду.

ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА (поглавље 1.4.6.2. Концепта)

- **Снабдевање водом** - на подручју насеља Голубац и гравитирајућих насеља (Усије, Радошевац, Винци са викенд насељем, Сладинац и Војилово) обезбеђено је снабдевање подземном, санитарно исправном водом са изворишта «Винци», из три бунара, преко црпне станице и резервоара «Жути брег», преко јединственог, организоваог система. Снабдевање осталих насеља се врши из бунара и извора, каптирањем појединих извора на организован начин и довођењем воде (сеоски водоводи) до групе домаћинстава.
- **одвођење употребљених и површинских вода** - ово подручје припада сливу Дунава. У делу насељу Голубац изграђена је канализациона мрежа са сепарационом принципом. Око 20% Голупца није покривено фекалном

канализацијом. Не постоји постројење за пречишћавање отпадних вода. Кишна канализација је изграђена само у зони пристаништа, док се у вишим деловима градског насеља, кишне воде упуштају у делимично регулисане потоке - Гробљански и Брадарички.

- **регулација водотокова и дренажни системи** - реципијент за све реке и потоке на територији општине Голубац је река Дунав. Водопривредном основом РС на водном подручју «Дунав», основни радови усмерени су на реконструкцију постојећих насипа и кејских зидова. Приоритетна је доградња и реконструкција заштитних система дуж Дунава у зони градског насеља Голубац. У протеклом периоду ХЕ «Ђердап» је, на потезу поред Дунава, извела обимне хидротехничке радове на уређењу приобалног појаса и делова терена унутар подручја. На целом приобалном подручју изведени су радови на заштити од високих спољних вода Дунава.
- **регулација бујичних водотока** - због пријема кишних вода у градском насељу Голубац треба побољшати регулацију Брадаричког потока на узводној деоници а Гробљанског потока на делу кроз насеље.

ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА (поглавље 1.4.6.3. Концепта) - електрична енергија за потрошаче се обезбеђује из електроенергетских објеката средњег и ниског напона, који су у надлежности П.Д. за дистрибуцију електричне енергије «ЦЕНТАР» д.о.о. Крагујевац, огранак «ЕЛЕКТРОМОРАВА» Пожаревац. Примарни извор електричне енергије за предметно подручје је TS 35/10kV "Голубац" снаге 4+2,5 MVA. Напајање ове TS се врши из правца TS110/35 kV "Велико Градиште", далеководом 35kV, дужине 14.3km, са AIČ водовима 3x95mm², без могућности резервног напајања. TS 35/10kV "Голубац" је максимално оптерећена, због чега је нужно повећање снаге на 2x4 MVA.

На подручју општине постоји већи број TS 10/0.4kV различитих типова и снага, које су водовима 10kV прикључене на TS 35/10kV "Голубац".

Постојећи електроенергетски објекти задовољавају потребе потрошача електричне енергије, али не обезбеђују потребну сигурност и квалитет напајања. Обновљиви извори електричне енергије у претходном периоду нису били заступљени. Сигурност и квалитет напајања, може се побољшати бољим одржавањем и заменом AIČ водова самоносећим кабловским снопом у средњенапонској и нисконапонској мрежи, чиме ће се смањити број кварова и прекида у напајању потрошача као и губици електричне енергије.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА (поглавље 1.4.6.4. Концепта)

АТЦ «Голубац» је повезана спојним, симетричним каблом на чворну централу АТЦ «Велико Градиште» и оптичким каблом на главну централу у Пожаревцу. Капацитет крајње АТЦ «Голубац» је 1242 броја а покрива подручја месних мрежа Голубац, Усије, Винци, Радошевац, Бикиње и Сладинац. Осим крајње АТЦ, на подручју општине Голубац постоје и централе: АТЦ «Добра», АТЦ «Брњица», АТЦ «Кривача», АТЦ «Малешево», АТЦ «Клење», АТЦ «Браничево» а месне мреже насеља Барич и Миљевић су повезане на АТЦ «Средњево» (која је на територији општине «Велико Градиште»). Све централе су изведене у дигиталној техници а приступне мреже подземно до претплатника, осим појединих делова мреже (у Добри, у викенд насељу «Мали Орлови» у насељу Брњица, привода за манастир Туман и у насељу Голубац). ТТ инфраструктура је изведена почетком деведесетих година па постоји велика потреба за новим прикључцима и услугама.

- **поштански саобраћај** - одвија се преко четири поште: 12223 Голубац, 12222 Браничево, 12224 Добра и 12258 Клење (а поште 12229 Винци и 12230 Брњица су привремено затворене).
- **мобилна телефонија и КДС** - репетитор мобилне телефоније Телекома и Мобтела је постављен на коти Велика Чука изнад Старог Града. На територији општине постоји један КДС оператер у Браничеву са називом SKY NET.

ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА (поглавље 1.4.6.5. Концепта) - на територији општине не постоји централизовано решено грејање објеката. Постоје индивидуалне котларнице на чврсто гориво или мазут.

2.5. ЖИВОТНА СРЕДИНА, ПРЕДЕЛИ И ПРИРОДНА ДОБРА

СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Општина Голубац представља специфичну структуру природних карактеристика, очуваних природних предела, заштићеног подручја и реке Дунав као главног природног и просторног репера. Капацитет и квалитет животне средине је очуван, без утицаја значајних локалних извора загађивања.

Највећи потенцијал, са посебним значајем на апсорпциони капацитет животне средине, укупан диверзитет подручја и очување еколошке равнотеже, има просторно-еколошка целина Национални парка „Ђердап“.

Река Дунав, као просторни и еколошки репер, има значајан утицај на животну средину ове просторне целине. Директно и индиректно има значајан утицај на стање приобалних екосистема, ниво подземних вода и микроклиматске карактеристике подручја. Такође, представља и ограничење због утицаја потенцијалних прекограничних загађења и плављења.

У просторно-еколошкој целини Браничево-Пек, евидентирани су утицаји отпадних вода (технолошких, фекалних, атмосферских) на земљиште, површинске и подземне воде.

Извори загађивања ваздуха су индивидуална ложишта, саобраћај, утицаји са пољопривредних површина и потенцијални прекогранични утицаји. На основу процене стања квалитет ваздуха није угрожен.

Извори загађивања земљишта и вода (водотокова и подземних вода) су отпадне воде, инфилтрационе и процедурне воде са пољопривредних површина, фарми и осталих објеката за узгој животиња, са неконтролисаних одлагалишта отпада и у случају акцидентата.

Управљање отпадом није на захтеваном нивоу, те представља фактор угрожавања животне средине.

Општа оцена стања животне средине је добра што представља важан потенцијал за планирање одрживог развоја подручја.

ПРЕДЕЛИ - подручје општине Голубац представља специфичну просторну целину. На њеној територији су следећи предели (детаљно описани у поглављу 1.4.2.2. Концепта овог ППО):

Национални парк „Ђердап“, са резерватима у зони I степена заштите:

- строги природни резерват „Голубачки град“
- строги природни резерват „Бојана“
- строги природни резерват „Босман - Соколовац“
- строги природни резерват „Татарски вис“ .

Евидентирани природни резервати:

- „Јеленске стене“ ;
- „Кукурек“ .

Природне предеоно целине у оквиру Националног парка, у зони II степена заштите:

- „Голубачка клисура“ ;
- „Клисура реке Брњице“ ;
- „Шомрда“ .

Природни простори око непокретних културних добара:

- простор око Голубачке тврђаве;
- „Чезава - Каструм“ .

ПРИРОДНА ДОБРА – (детаљно дата у поглављу 1.4.2.3. Концепта овог ППО) су:

Национални парк „Ђердап“ - природно добро од изузетног значаја за републику;

Природна добра у зони I степена заштите су:

- строги природни резерват „Голубачки град“ ;
- строги природни резерват „Бојана“;
- строги природни резерват „Босман-Соколовац“ ;

- строги природни резерват „Татарски вис“ ;
- споменик природе „Бигрена акумулација код манастира Тумане“ .

Евидентирани природни резервати су:

- природни резерват „Јеленске стене“ ;
- природни резерват „Кукурек“.

Природна добра у зони II степена заштите су:

- природна предеона целина Голубачка клисура ;
- природна предеона целина клисура реке Брњице;
- природна предеона целина Шомрда;
- природна предеона целина Соколовац-Власина.

Природни простори око непокретних културних добара су:

- простор око Голубачке тврђаве;
- простор око Чезава-Каструм.

Видиковци су изразити планински врхови на истакнутим формацијама стена. На подручју општине Голубац, као потенцијални туристички ресурс, уочени су:

- **Окмејдан**-378mnm, **Венац**-558mnm, **Чрни врх**-624mnm, **Лазино брдо**-468mnm, **Кљане**-420mnm, **Краку-лунт**-604mnm, **Корновски вис**-632mnm, **Орлова**-462mnm, **Рапанис**-586mnm, **Јездин врх**-685mnm, **Салчн**-565mnm, **Старчев врх**-505mnm, **Ложана**-422mnm, **Кугљев врх**-476mnm, **Сечински врх**-626mnm.

У туристичку понуду укључити простор око манастира Туман и клисурасте долине реке Каменице са пећином и атрактивним наслагама бигра – споменик природе „Бигрена акумулација“ који је проглашен за природно добро 2009. године.

2.6. КУЛТУРНА ДОБРА

Општина Голубац је једна од ретких, које обилују бројним културним добрима градитељске баштине историјске вредности (детаљно описана у поглављу 1.4.7. Концепта овог ППО), али нажалост само делимично афирмисаних и минимално укључених у мрежу рекреативно-туристичкије понуде.

Проглашена непокретна културна добра:

- **Голубачка тврђава** (Јеринин град), једино проглашено културно добро од изузетног значаја – споменик средњовековне војне архитектуре, с краја XIIIв. -средњовековни утврђени град на обали Дунава, 4km источно од насеља.

Непокретна културна добра су:

- Ливадица, Брњица, Чезава, Мала Орлова, Босманска река, Госпођин вир, Манастир Туман.

Евидентирана непокретна културна добра су:

- Турски поток, Зиданац, Салдум, Стубица, Манастир Госпођин вир, Песача, Падина. Непокретна културна добра у заштитној зони Националног парка су Тумански манастир, споменик из I и II светског рата, спомен плоча посвећена жртвама из I и II светског рата у дворишту Дома културе у Голупцу.

Споменици и спомен-обележја из ратова 1912-18. и 1941-45. године су:

- споменик жртвама из I и II светског рата (подигнут 1973. године) у Голупцу; споменик палим из I и II светског рата, испред Дома културе у Добри (подигнут 1974. године); спомен-плоча посвећена жртвама из II светског рата (поред старог пута Голубац - Доњи Милановац) у Добри.

Археолошки локалитети су:

- Умка - Кузмин брдо – утврђење, Винци; Брњица - утврђење, некропола; Ливадица – утврђење, Голубац; Мала Орлова – некропола, Голубац; Босманска река – утврђење, Добра; Госпођин вир - насеље, утврђење, црква, Добра; Турски поток – утврђење; Чезава – утврђење.

Некатегорисана непокретна културна добра су:

- Црква Св. пророка Јеремије, Црква Св. Николе, Зграда у ул. Цара Лазара бр. 102, Зграда у ул. Цара Лазара бр. 110, Кућа Милана Гајића, Кућа Јелице Стричевић.

Археолошко наслеђе - у националном парку „Ђердап“ постоје остаци великог броја утврђења од келтских до римских и средњовековних. Грађена су на доминантним стратешким местима, углавном у клисури, погодним за контролу пута низ Дунав, али и путева, који су се уз водотоке отварали јужно од Дунава (од VI-XVIIIв. већ наведени у овом поглављу).

Сакрална архитектура - од 24 насеља, цркве постоје у само 5: у Голупцу и Добри на Дунаву, Браничеву и Клењу на Пеку. Из ове групе издваја се Барич, а сачуваних активних средњовековних цркава нема. Најзначајнији објекти сакралне архитектуре су:

- манастир Туман, храм Преноса моштију Св. Николе у Голупцу, црква Св. пророка Јеремије у Браничеву, црква Св. Стефана у Добри, црква Св. арханђела Михајла у Баричу, и црква Успења пресвете Богородице у Клењу.

За споменике културе проглашене су цркве: Св. Николе у Голупцу (Одлука СО Голубац бр. 633-6 од 28.12.1983.год.) и црква Св. пророка Јеремије у Браничеву (Одлука СО Голубац бр. 633-9 од 26.12.1985.год.)

Урбано градитељско наслеђе - постоји само у централној зони Голупца, у улици Вељка Дугошевића, а данас Цара Душана, на Голубачком тргу и ул. Цара Лазара. Некада претежно стамбене, адаптацијом и пренаменом простора, сада су пословне, трговачке и угоститељске улице.

Сеоска насеља и народно градитељство – имају представнике из друге половине XIX и друге половине XX века: породична кућа, економски објекти (кошеви, амбари, магазе, штале), привредни (воденице) и салаши, као посебне целине. Сачувано је неколико воденица, али ни једна не ради. Салаши су мале целине, издвојене изван села, нарочито у атарима Кривача, Двориште, Брњица и Добра.

Спомен обележја и спомен плоче – значајни су: споменици на тргу у Голупцу и у Винцима и спомен биста Наталији Дугошевић у селу Добра.

Стара гробља - напуштено Бикотиначко гробље у Браничеву је једино старо гробље, као сакрална целина. Најинтересантнији надгробни споменик је на гробљу у Винцима са типом усађеника у облику утрострученог крста, богатом урезаном декорацијом и добро је очуван.

2.7. SWOT АНАЛИЗА

ПОТЕНЦИЈАЛИ	ОГРАНИЧЕЊА
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Повољан гео стратешки положај</i> на Дунавској магистралу, на рути римских царева „Felix Romuliana“, туристичкој дестинацији „Доње Подунавље“ и међународном пловном путу Рајна-Мајна-Дунав-Црно море; • <i>Повољни услови</i> за развој прекограничне, регионалне и међуопштинске сарадње на свим нивоима; • <i>Добра саобраћајна повезаност</i> са ширим окружењем - државни пут I реда M25.1-Ђердапска магистрала, са суседним општинама, регионалним центром Пожаревац и центром државе Београдом; • <i>Посебан потенцијал</i> је Национални парк „Ђердап“ (вода, шуме, специфична флора и фауна), чији највећи део лежи у општини Голубац, са изузетним природним добрима, градитељским и културно - историјским наслеђем, као подршка укупном развоју свих видова туризма; • <i>Традиционалне туристичке манифестације</i> (Голубачки котлић, Етно – фестивал, Куп Голупца у једрењу, “Лов на вука” и “Сајам Дунава”) као део понуде за даље унапређивање туризма; • <i>Потенцијал сеоских домаћинства</i> за развој сеоског туризма; • <i>Бициклистичка рута</i> – шанса за привлачење великог броја туриста из европе; • <i>Повољни природни ресурси</i> за развој лова и риболова; • <i>Очувана животна средина</i>; • <i>Дефинисана изградња</i> регионалне депоније “Пожаревац” и трансфер станице Голубац – Градиште, као и магистрале кроз Голубачку тврђаву • <i>Повољни агро - еколошки услови</i> за развој сточарства, виноградарства, пчеларства, за узгајање лековитог биља, шумских плодова и производњу здраве хране, лова и риболова; • <i>Изузетан шумски фонд</i> са карактеристичним и специфичним врстама; • <i>Постојећи капацитети</i> за развој малих и средњих предузећа; • <i>Потенцијалне локације</i> за формирање нових извора алтернативне енергије (ветро поља) и малих хидроакмулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Миграциони тренд</i> – одлив становништва у иностранство и веће градове; • <i>Негативан природни прираштај</i> (13.0%) пад natalитета; • <i>Повећање старости становништва</i> и пораст учешћа старог у укупном становништву; • <i>Стагнација и опадање</i> учешћа млађих категорија у укупном становништву; • <i>Низак степен урбанизације</i> (19.1%) становништва живи у градском насељу; • <i>Неповољна образовна структура</i>; • <i>Недовољно развијени системи</i> укупне крупне а посебно комуналне инфраструктуре; • <i>Траса државног пута</i> (M25.1) пролази кроз Голубачку тврђаву; • <i>Недовољна покривеност</i> железничком инфраструктуром; • <i>Непостојање санитарне депоније</i>; • <i>Узгајање свих пољопривредних култура</i> без усклађености са педолошким саставом земљишта; • <i>Пољопривредна производња</i> оријентисана искључиво на локално тржиште; • <i>Нема припремљених локација</i> за инвестирање; • <i>Нема довољно</i> складишних и прерађивачких капацитета у пољопривреди; • <i>Недефинисана</i> и неразвијена адекватна туристичка и угоститељска понуда, неразвијена и запуштена угоститељска мрежа и туристичке локације; • <i>Неидентификован</i> визуели идентитет и начин промоције општине без инфо центра за грађане и туристе; • <i>Неуређен</i> катастар непокретности и правно - имовински односи; • <i>Ниски изворни приходи буџета</i> због неразвијене привреде (мали годишњи буџет); • <i>Недостатак</i> стратешких докумената и планске документације; • <i>Мало тржиште</i> и сива економија; • <i>Лоша сарадња</i> са локалном самоуправом; • <i>Дуги и неефикасни</i> административни процеси. • <i>Конкурентност</i> суседних општина и недостатак планске документације.
АРГУМЕНТИ НАПРЕТКА	СМЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Повољан положај</i> на на Дунавској магистралу, европским туристичким рутама, међународном пловном путу Рајна-Мајна-Дунав-Црно море и у националном парку „Ђердап“; • <i>Прекогранична сарадња</i> са Румунијом у области туристичке инфраструктуре; • <i>Унапређење животне средине</i> изградњом регионалне депоније “Пожаревац” и трансфер станицом Голубац - Велико Градиште; • <i>Укључивање природне и градитељске</i> баштине у укупни развој и туристичку понуду; • <i>Повећање интереса тржишта</i> за производима органске пољопривреде; • <i>Заинтересованост потенцијалних инвеститора</i> за улагање у укупну и инфраструктуру на води; • <i>Дефинисано измештање државног</i> пута који пролази кроз Голубачку тврђаву; • <i>Донације и помоћ</i> фондова и одговарајућих министарстава;... • <i>Позитивни законски прописи</i>; • <i>Јачање партнерства</i> на свим нивоима; • <i>Ојачавање мреже</i> постојећих институција и људских ресурса за унапређење квалитета услуга и производње. 	<ul style="list-style-type: none"> • Наставак негативних демографских процеса и миграција у веће градске центре; • Светска економска криза; • Транзициони процеси и раст незапослености; • Нестабилна политичка ситуација у земљи; • Непостојање политичког консензуса; • Законски прописи (у смислу евентуалних ограничења); • Сива економија; • Конкурентност суседних општина; • Недовољна подршка републичких Министарстава и Агенција; • Велики трошкови енергената; • Одсуство инвестиција и одрживих извора финансирања; • Неразвијена међуопштинска, регионална и прекогранична сарадња; • Недовољна информисаност грађана из општине и ширег окружења; • Нерегулисани правно-имовински односи; • Недостатак договора са НП “Ђердап“; • Недостатак воље за подршку развоја пољопривреде • Неразвијеност укупне инфраструктуре.

3. ВИЗИЈА И ПРИНЦИПИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

3.1. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

ОПШТИ ЦИЉЕВИ проистичу из достигнутог степена развијености и уређености свих потенцијала и функција на територији општине, као основни показатељи за дефинисање приоритета у реализацији. То су:

- препознавање, дефинисање и ангажовање свих просторних могућности општине Голубац за дугорочни уравнотежени, одрживи економски, социјални и туристички развој, кроз одрживост животне средине, социо-културне традиције, унапређење саобраћајне, комуналне и привредне инфраструктуре и јавних служби, економске и политичке сарадње са непосредним и ширим окружењем, отвореним за савремене промене, усмереним ка процесима европских интеграција, са усклађеним супротним интересима и дефинисаним режимима, правилима и ограничењима у коришћењу простора;
- усмеравање просторне организације локалне заједнице ка усклађивању развоја урбаних и руралних подручја, санацију непланске изградње и рационалније коришћење грађевинског и продуктивног земљишта, са успостављањем тржишта и тржишних принципа (субвенције, кредити, итд.), кроз укључивање и примену нових савремених технологија у научном, привредном и друштвеном развоју и уравнотежење експлоатације природних ресурса;
- развој информационе основе и повезивање за ефикасније планирање и праћење развоја преко лако доступне информационе базе података;
- обезбеђење услова за развој пољопривреде у складу са педолошким саставом земљишта, климатским условима, правилима заштите пољопривредног земљишта уз организовано уређење и управљање пољопривредним и шумским земљиштем са увођењем и коришћењем алтернативних извора енергије;
- заштита природне, културне баштине, предела и амбијенталних целина;
- дефинисање мера заштите од елементарних непогода;
- интензивирање учешћа локалног становништва у креирању политике, планирању, дефинисању мера и надзору над реализацијом планова на свим организационим нивоима;
- дефинисање метода имплементације и мониторинга плански донетих одлука.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ за даљи развој и унапређење **пограничних веза** су:

- Национални парк „Ђердап“, његов упис у светску баштину и богато градитељско културно историјско наслеђе (средњевековна тврђава Голубац, манастир Туман, Бигрена акумулација итд.), који до данас нису искоришћени у довољној мери и ако је постојећом просторно планском документацијом то омогућено;
- континуално укључивање потенцијала општине као дела историјске руте „Пут римских царева“ (Felix Romulijana), у међународну туристичку дестинацију;
- очување тока Дунава, ревитализација наше обале и животне средине, активирање културно-научних и садржаја могућих видова туристичких и наутичких дестинација, јачање улоге једног од могућих чворишта нижег ранга Подунавског региона, али и места међународне саобраћајне комуникације, као и интензивнији развој крупне и комуналне инфраструктуре;
- укључивање у познати програм Exchange, којим се интензивира размена искустава са земљама ЕУ и подстиче регионално умрежавање.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ за даљи развој и унапређење **регионалних веза** су:

- константно унапређивање постојећих регионалних веза са макрорегијом Београд и микрорегијом коју чине Велико Градиште, Кучево, Костолац и Пожаревац у оквиру Подунавског региона, као и највишег нивоа интеграције узводно Дунавом, са центрима: Београд, Нови Сад и даље (Рута „Пут римских царева“), а низводно са центрима у Румунији;
- јачање међусобне културне и економске размене са подунавским градовима уз унапређење културних афинитета (Смедерево, Пожаревац, Београд) и природних богатстава општине Голубац (природна и градитељска баштина, предели, ловна подручја, Дунав, клисура Брњичке реке, део историјске руте „Пут римских царева“...), преко којих би се лакше одвијала економска, културна

и друштвена интеракција, која је значајна за промоцију општине Голубац у регионалној констелацији урбаних чворишта;

- смањење физичке изолованости сеоских насеља у односу на град;
- заштиту и даље унапређивање културних добара, градитељског наслеђа, проглашених и евидентираних природних добара и предела, као основа туристичке, културне, научне, спортско рекреативне и остале туристичке понуде.

ЦИЉЕВИ ЛОКАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ 2010-2014.-на основу социо економске анализе, анализе животне средине и SWOT анализе, донети су закључци са следећим правцима и могућностима одрживог развоја:

- туризам као привредну грану развијати као примарни носилац развоја;
- туристичку понуду и пољопривредну производњу развијати у складу са очувањем и унапређењем животне средине;
- развој укупне и туристичке инфраструктуре базирати на потребама локалног становништва али и на пројекцијама потреба туриста;
- остале привредне гране, првенствено пољопривреду, унапређивати у функцији развоја туризма, кроз валоризацију потенцијала и продају роба и услуга будућим туристима;
- тежити ка заустављању негативних миграторних кретања и депопулације отварањем нових радних места у туризму и пољопривредно - прерађивачкој индустрији, као и организовањем ефикаснијег неформалног образовања које би младе људе оспособило за занимања неопходна за такав вид привреде;
- развој пољопривреде базирати на коришћењу природног потенцијала за производњу здраве хране, гајењу стоке на природним пашњацима, прикупљању и преради лековитог биља и пчеларству;
- развој локалне самоуправе усмерити у правцу пружања квалитетнијих услуга грађанима, већој подршци предузетничкој иницијативи, сталном усавршавању и оспособљавању за комуникацију са окружењем;
- планирање свих привредних активности ускладити са очувањем значајног природног и еколошког потенцијала општине.

3.2. РЕГИОНАЛНЕ ВЕЗЕ И ПРЕКОГРАНИЧНА САРАДЊА

Регионална и прекогранична сарадња треба да се одвија на више нивоа:

- □ сарадња локалне самоуправе са другим општинама и градовима у земљи и иностранству;
- сарадња са НВО, предузећима и институцијама у земљи и иностранству. Сврха сарадње је: размена искустава, праћење трендова развоја, развој заједничких пројеката за реализацију Локалне стратегије одрживог развоја општине Голубац и аплицирање различитих фондова у земљи и иностранству, размена кадрова.

Општина Голубац већ има значајна искуства у међународној сарадњи оствареној кроз програме прекограничне сарадње са Румунијом, посебно у области туризма. Та сарадња би требало да се прошири и на друге области, нарочито у заштити животне средине, туризма, руралног развоја и развоја инфраструктуре.

3.3. УЛОГА И ЗНАЧАЈ ОПШТИНЕ У КОНЦЕПЦИЈИ РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Општина Голубац може имати значајну улогу у регионалном развоју. Стратегија локалног одрживог развоја и Стратегија развоја туризма, Мастер план туристичке дестинације „Доње Подунавље“ и Мастер план културно историјске руте „Пут римских царева“ (*felix romuliana*), основни су стратешки документи чијом имплементацијом се општина Голубац може укључити у европске интеграције. Просторну интеграцију треба остварити формирањем мрежа и система сарадње градова и региона. Општина Голубац треба да успостави регионалне мреже базиране на: географском положају, комплементарним функцијама, туризму, производњи здраве хране, природним и културним добрима. У процесу стварања Еврорегиона, општина Голубац је оријентисана прво према подручјима Румуније а преко руте римских царева и директно ка Европи. Интерес општине је да кроз просторне планове своје стратешке пројекте афирмише на регионалном нивоу.

3.4. ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Планирана структура организације и коришћења земљишта тежи побољшању односа, омогућавању развоја свих делатности, њихових међусобних веза а нарочито очувању, унапређивању опремања и уређивања дела Националног парка „Ђердап“ на територији ове општине.

БИЛАНСИ ПЛАНИРАНОГ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА 2030.

Општа намена земљишта	Постојеће		Планирано		Биланси	
	ha	%	ha	%	ha	%
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	10911.36	29.72	9897.86	26.96	- 1013.50	- 2.76
ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	22504.63	61.03	23180.13	63.14	+ 675.50	+ 1.84
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	2114.42	5.76	2116.92	5.77	+ 2.50	+ 0.01
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	1182.39	3.22	1517.89	4.13	+ 335.50	+ 0.91
УКУПНО ОПШТИНА	36712.80	100.00	36712.80	100.00	-	-

Организација простора је конципирана кроз предлог нове полицентричне мреже насеља, у којој су јасно дефинисани сви нивои центара, њихова улога, опремљеност и гравитациона подручја. Сва насеља су повезана међусобно (у оквиру својих гравитационих зона), са центром општине и суседним општинама а реком Дунав и са суседном Румунијом. Обезбеђена је приступачност природним и културним добрима. У намени простора нису планиране драстичне промене због очувања континуитета развоја (већ могућности за даљи развој свих насеља и функција), максимално очување пољопривредног и шумског земљишта (у оквиру шумског земљишта су скоро сва природна добра) и повећање грађевинског земљишта за развој насеља, привреде, туризма, изворишта алтернативне енергије, радних и викенд зона, саобраћаја и регулисање водотокова.

У укупној структури коришћења земљишта општине највећи потрошачи земљишта и даље ће бити: продуктивно (пољопривредно и шумско земљиште), водно (сви водотокови), грађевинско (грађевинска подручја насеља насеља и изграђене површине ван заокружених грађевинских подручја насеља) и земљиште које заузима крупна инфраструктура (сви нивои саобраћајница без остале инфраструктуре, јер је она или подземна или надземна). Остало земљиште је занемарљиво па се не приказује а обухвата насипе, камењаре, мајдане, јаруге, вододерине, камењаре и сл. ван граница грађевинских подручја насеља.

II ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРЕКОГРАНИЧНА, РЕГИОНАЛНА САРАДЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ВЕЗЕ

Прекогранична сарадња - положај општине Голубац у североисточном делу централне Србије, на самом улазу у Ђердапску клисуру, важан је елемент препознатљивости а непосредна близина Румуније значајно подиже њен интеграциони потенцијал. Национални парк „Ђердап“ са богатим градитељским културно историјским наслеђем, природним добрима и пределима, делом туристичке руте „Пут римских царева“ и мастер плана туристичке дестинације „Доње Подунавље“, основни су потенцијали за развој пограничне димензије, који до данас нису искоришћени у довољној мери и ако је постојећом просторно планском документацијом то омогућено. Зато је планирано неопходно континуално укључивање свих потенцијала општине у међународну туристичку дестинацију, очување тока Дунава, ревитализација наше обале и животне средине, активирање културно-научних и садржаја могућих видова туристичких дестинација, јачање улоге једног од могућих чворишта нижег ранга Подунавског региона, али и места међународне саобраћајне комуникације (друмски и водени коридори), као и интензивнији развој крупне и комуналне инфраструктуре.

Познати програм Exchange (у коме општина Голубац већ учествује), којим се интензивира размена искустава са земљама ЕУ и подстиче регионално умрежавање, пружа флексибилан оквир, којим би сви потенцијални видови међународне и међурегионалне сарадње били стимулирани и законски подржани, кроз развој компаративних предности у оквиру повезаног и комплексног регионалног система. Зато се интеграција Србије у заједницу европских народа намеће као незаобилазни концепт.

Регионална сарадња - општина Голубац остварује комуникације са другим урбаним центрима и деловима Србије преко магистралног правца у долини Дунава (Пожаревац-Велико Градиште-Доњи Милановац-Кладово), који је појас интензивног развоја републике, као и преко регионалних путних праваца који повезују долину Пека са североисточноом Србијом (преко државног пута I реда бр.24 од Пожаревца ка Кучеву). Ови правци омогућавају везу са Звиздом и повезују Голубац са долином Млаве. Посебно је значајан ток Дунава, као историјска веза, чија вредност и потенцијали за међународно и регионално повезивање омогућавају умрежавање на свим просторним и функционалним нивоима.

Иницијално повезивање општине Голубац са ширим окружењем, треба да се одвија на нивоу нове микрорегије коју чине Велико Градиште, Кучево, Костолац и Пожаревац, у оквиру Подунавског региона. Следећи ниво интеграције је умрежавање са Смедеревом и Доњим Милановцем, а највиши ниво интеграције би се одвијао узводно Дунавом, са центрима: Нови Сад, Београд и даље ка европским земљама на току Дунава, низводно са центрима у Румунији а туристичком рутом „Пут римских царева“ ка југу, све до Ниша.

Функционалне везе - у европској категоризацији просторних целина општина Голубац има упоришта на следећим нивоима:

- НУТС 1 - везе локалне заједнице са главним градом републике Србије за остварење државних програма;
- НУТС 2 - везе општине Голубац као дела макрорегије Београда и Подунавског региона за остваривање дела функција које у Европи носе региони;
- НУТС 3 - Браничевски округ у чијем су саставу општине Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће, Петровац и Пожаревац као центар округа. Кроз процес децентрализације треба да се отворе нове могућности за плански развој и квалитетне функционалне везе на нивоу региона и већих области у компаративним делатностима;
- НУТС 4 – као део доњег Подунавља, општина Голубац, са општинама Мајданпек и Кладово, чини специфично субрегионално подручје Национални парк "Ђердап". Усклађеном развојном стратегијом, ова општина може да сарађује са општинама у саставу националног парка на заједничким пројектима даљег развоја и унапређивања шумарства и одређених видова туризма.

Да би сви нивои интеграције успешно функционисали, треба:

- дефинисати регионални идентитет са полицентричним приступом регионалном умрежавању кроз превазилажење досадашњих административних подела;
- плански јачати међусобне културне и економске размене са подунавским градовима уз унапређење културних афинитета (Смедерево, Пожаревац, Београд) и природних богатстава општине Голубац (природна и градитељска баштина, предели, ловна подручја, Дунав, клисура Брњичке реке, део историјске руте „Пут римских царева“...), преко којих би се лакше одвијала економска, културна и друштвена интеракција, која је значајна за промоцију општине Голубац у регионалној констелацији урбаних чворишта;
- смањити физичку изолованост сеоских насеља у односу на град;
- формирати флексибилну привредну структуру и размештај робно-транспортних центара;
- повећати саобраћајне и технолошке конективности и приступачности уз све већу примену алтернативних извора енергије.
- континуално унапређивати квалитет животне средине и спречавати потенцијална загађења уз санацију еколошких и просторних последица експлоатације сировина, на нивоу региона;
- планирати развој пољопривреде и шумарства у складу са педолошким саставом земљишта, инсолацијом, надморским висинама и савременом техничком опремом, усмеравајући производњу ка здравој храни и стварању брендова;
- активирати заштиту и унапређивање културних добара, градитељског наслеђа, проглашених и евидентираних природних добара и предела, као основе туристичке, културне, научне, спортско рекреативне и остале туристичке понуде.

2. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Добро проучени расположиви природни и створени потенцијали (људски, просторни, природни, физички, информациони, техничко-технолошки, финансијски, еколошки и енергетски), стручно и објективно планирана њихова организација у простору (што је и основни задатак овог ППО) кроз одговарајућу донету документацију, уз равномернији развој региона, регионалних и пограничних веза (у складу са развојним стратегијама државе), плански треба да обезбеде простор за унапређивање свих локалних специфичности за све најважније кориснике простора и потрошаче земљишта, побољшање међуодноса а нарочито очување, унапређивање опремања и уређивања дела Националног парка „Ђердап“, као и усклађивање развоја са циљевима заштите, наменом и условима коришћења земљишта а нарочито за:

- развој планиране мреже насеља, грађевинских подручја насеља, саобраћајних система и водног земљишта;
- развој свих носилаца привредних активности (туризам, индустрија, пољопривреда, шумарство, услуге, насељска опрема);
- заштиту и унапређивање природних вредности и непокретних културних добара;
- развој и унапређивање свих инфраструктурних система;
- усклађеност мреже и функција насеља и туристичких центара, супраструктуре и инфраструктуре са локалним, регионалним и пограничним потенцијалима.

БИЛАНСИ ПЛАНИРАНОГ КОРИШЋЕЊА ЗЕМЉИШТА 2030.

Општа намена земљишта	Постојеће		Планирано		Биланси	
	ha	%	ha	%	ha	%
ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	10911.36	29.72	9897.86	26.96	- 1013.50	- 2.76
ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	22504.63	61.03	23180.13	63.14	+ 675.50	+ 1.84
ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	2114.42	5.76	2116.92	5.77	+ 2.50	+ 0.01
ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	1182.39	3.22	1517.89	4.13	+ 335.50	+ 0.91
УКУПНО ОПШТИНА	36712.80	100.00	36712.80	100.00	-	-

У складу са наведеним специфичностима (поглавље 1.4.10. Концепта) у општој намени простора дефинисана је полицентрична мрежа насеља у којој свако насеље има своју карактеристичну улогу, коју преко система садржаја и саобраћајног система остварује са својим непосредним окружењем, општинским центром, непосредном регијом па и Европом. Обезбеђена је приступачност радним и туристичким зонама, природним и културним добрима, уз максимално очување пољопривредног и шумског земљишта (у оквиру шумског земљишта су скоро сва природна добра) и повећање грађевинског земљишта за развој насеља, привреде, туризма, саобраћаја и регулисање водотокова.

У структури коришћења земљишта планиране су минималне промене:

- укупно грађевинско земљиште биће увећано са 1182.39ха на око 1517.89ха, односно за око 335.50ха, што је трећина од укупне површине свих грађевинских подручја насеља у општини (или са 3.22% на 4.13%). Овакво повећање подразумева заокруживање грађевинских подручја насеља уз минимално заузимање новог земљишта, са погушћавањем на расположивом неизграђеном и неуређеном земљишту унутар грађевинских подручја, зона становања ван грађевинских подручја и радних зона. Такође, постојећа викенд насеља и туристичке зоне треба да се уређују на основу расположивог земљишта, уз изградњу нових према програму развоја туризма и Националног парка. Површина за гробља је повећана за нову локацију гробља у Добри, потребна и могућа проширења свих постојећих;
- у пољопривредном земљишту ће се догодити обрнуте промене. Око 1013.50ха биће преструктурирано из пољопривредног у планирано повећање укупног грађевинског, водног, шумског и саобраћајног земљишта (или око 9.07% од укупног пољопривредног земљишта);
- шумско земљиште биће увећано за око 675.50ха (или око 1.84% од постојећег шумског земљишта) за заокружење постојећих комплекса шума, пошумљавање ерозивних површина, великих нагиба, јаруга и сл;
- водно земљиште биће увећано за регулацију бујичних водотокова, уређење приобалних појасева и зоне заштите око Бигрене акумулације.

И уз овако мале промене у структури коришћења земљишта може се очекивати интензивнији развој од досадашњег. Ово се највише односи на забрану даљег ширења грађевинских подручја насеља дуж државних и општинских путева, као и на заокружење радних зона и свих изграђених зона које су ван грађевинских подручја (осим гробља, депонија и објеката крупне инфраструктуре (велике ТS, изворишта водоснабдевања, депоније...).

Остваривање оваквог опредељења заснива се на принципима одрживог интегралног урбаног и руралног развоја, постизањем већег степена функционалне интегрисаности подручја, поштовањем основних упоришта просторног развоја општине и организације активности које прате просторни развој:

- изградња институционалног оквира за управљање укупним развојем подручја;
- подршка унапређивању организације локалне самоуправе и региона;
- праћење, контрола и оцењивање спровођења планских решења, као и координација националног, (суб)регионалног и локалног нивоа у спровођењу планских одлука.

Концепција просторног развоја је сагледана у два временска периода:

- до краја 2015.г, за планска решења која су неопходна и оправдана са социоекономског и еколошког аспекта и која су усклађена са плановима ширих просторних целина;
- период до краја 2030.г., за стратешка опредељења која се заснивају на изразитим карактеристикама простора и која су сагласна са националним стратегијама.

Општина Голубац треба да има развијена насеља, очувану животну средину и задовољне људе. Голубац као општински центар треба да буде обновљено насеље - тврђава српске историје на Дунаву, туристичка лука, место аласа, риболова, лова, здраве хране и спорта на води, кога туристи радо посећују.

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште је заступљено у свим катастарским општинама, доминираће и даље у западном делу општине али са различитом структуром коришћења. У одређењу намена простора, оно се углавном задржава, са планираним минималним смањењем и прилагођавањем пољопривредне производње у складу са педолошким саставом земљишта за: заокружење грађевинских подручја насеља, изградњу саобраћајне инфраструктуре и делимично пошумљавање у складу са педолошким саставом земљишта и за заштиту земљишта од ерозије. Око 1013.50ha или 2.76% од укупног пољопривредног земљишта биће преструктурирано из пољопривредног у планирано повећање укупног грађевинског, водног, шумског и саобраћајног земљишта.

У укупној површини општине (која износи 36712.8ha) планирано пољопривредно земљиште учествује са 9897.86ha или 26.96%, при чему је његово укупно смањење око 2.76%. Њиве и баште учествују са 7189.00ha или 72.63%, воћњаци и виногради гаје се на 187.50ha или 1.90% што је мала заступљеност, а ливаде на 2521.36ha или 25.47% и то само у мањем броју катастарских општина.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Карактеристичан флористички састав је одлика шума НП“Ђердап“. За њихово очување и унапређивање мора бити организован посебан програм. Шумско земљиште обухвата више од половине укупне територије општине, најзаступљеније је у средишњем и источном делу општине и износи 23180.13ha или 63.14%. Постојеће шуме су релативно компактне са местимично формираним обрадивим површинама неправилног облика у токовима Туманске и Бикињске реке. Најбројнији су атари прелазног типа, а преовлађују планински. Мањи шумски појасеви су расути по читавом терену: уз саобраћајнице или као границе између парцела.

У планираном одређењу намена минимални део шумског земљишта ће бити преструктуриран за изградњу нових објеката туризма (планинарске, ловачке куће, чеке прилази и стазе) али у оквиру шумских комплекса, делимично за саобраћај и за уређење зоне Бигрене акумулације, а увећати за пошумљавање ерозивног и неплодног земљишта. Ипак, укупно преструктурирање довешће до његовог повећања за око 675.50ha (1.84% територије општине или око 3.0% од постојећег шумског земљишта).

2.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште обухвата све водотокове на подручју општине и представља сабраћајни (Дунав) и туристички потенцијал (Дунав и сви остали водотокови). Сви водотокови и остало водно земљиште у укупном подручју општине учествују са 2114.42ha или 5.76%. Голубачка клисура и клисура реке Брњице су природне предеоне целине.

Хидрографију подручја општине Голубац чине водотокови: Дунав – као пловна река међународног значаја, Пек, Бикињска, Туманска, Брњицка, Чезава, Добрињска река, Десна и Лева река, Медовница, Кожица, Мала и Велика Кожица, као притоке Дунава.

Граница између Румуније и Србије ближа је нашој обали, а укупна површина коју обухвата ток Дунава у границама општине Голубац износи око 1988ha. Остали водотокови на подручју општине Голубац заузимају укупну површину од око 128.92ha.

У одређењу намене простора укупно водно земљиште биће увећано са 2114.42ha на око 2116.92ha или са 5.76% на око 6.0% у укупном земљишту општине. Ово увећање планирано је за регулацију водотокова, изградњу обалоутврда, формирање простора Бигрене акумулације и малих акумулација за заштиту од плављења на водотоковима. Укупно планирано повећање износи око 2.5ha или 0.01%.

Посебан значај водног земљишта представља „Бигрена акумулација“ (геоморфолошко-хидролошки објекат-површински крашки рељеф) у средишњем делу тока Каменице (притока Туманске реке), на 250mnm и 1.1km узводно од ушћа Каменице у Туманску реку. У подножју десне долињске стране сталожена је акумулација бигра, терасасто-лепезастиг облика, висине око 14m, на површини од 8550m², формирана током атлантске фазе холоцена. Поред крашког извора постоји слап висок око 14m и друге форме изграђене у бигру. Увршћена је у инвентар објеката геонаслеђа Србије и проглашена за природно добро-споменик природе.

2.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Укупно грађевинско земљиште обухвата: дефинисана грађевинска подручја насеља и изграђено земљиште ван грађевинских подручја (засеоци, зоне рада, гробља, депонија), саобраћајнице магистралног, регионалног и општинског нивоа.

Грађевинска подручја насеља су релативно концентрисана, са зонама рада ван грађевинских подручја у насељима Голубац, Брњица и Клење (углавном експлоатација камена), и великих викенд насеља у Винцима и Усију. Највеће површине грађевинских подручја имају Голубац (као центар општине), Браничево (као центар заједнице насеља), Усије (као викенд насеље) и остали локални центри. Примарна сеоска насеља имају грађевинска подручја површине око 12-30ха.

Стамбени објекти ван једних грађевинских подручја, постоје скоро у свим насељима као мање групације или појединачни објекти и обухватају простор од 147.20ха, што није занемарљиво. Овакав вид изградње треба да буде контролисан, нарочито у зони националног парка.

Гробља су у већини насеља ван грађевинских подручја и у укупном грађевинском земљишту учествују са 0.2%.

Саобраћајне површине биће увећане за измештање дела дунавске магистрале, нове државне и општинске саобраћајнице и планирани панорамски (туристичко-рекреативни) пут на гребенима дуж јужне границе општине..

Укупно грађевинско земљиште биће увећано са 1182.39ха на око 1517.89ха, односно за око 335.5ха (0.91% од територије општине), што је око трећине од укупне површине свих грађевинских подручја насеља у општини (или са 3.22% на 4.13%). Садржи заокруживање грађевинских подручја насеља уз минимално заузимање новог земљишта, са погушћавањем на расположивом изграђеном земљишту унутар грађевинских подручја, зона становања ван грађевинских подручја, радних зона, гробља, трансфер станице, туристичких зона, зона рада. Постојећа и планирана викенд насеља треба да се уређују према програму развоја туризма и Националног парка. Површина за гробља је повећана за нову локацију гробља у Добри, потребна и могућа проширења свих постојећих. У укупним променама грађевинско земљиште ће се повећати за око 1%, шумско за 1.84%, водно за 0.01% а пољопривредно ће бити смањено за 2.76%.

2.5. ОСТАЛО ЗЕМЉИШТЕ

Остало земљиште чине вододрине, јаруге, камењари и сл. а у укупној територији општине учествују занемарљиво.

Овако мале промене у структури коришћења земљишта чине суштину одрживог развоја, којом се подразумева: очување створених и природних чинилаца простора и оптимално омогућавање развоја, уз рационално коришћење свих расположивих ресурса. Ово се највише односи на забрану даљег ширења грађевинских подручја насеља дуж државних и општинских путева, као и на заокружење радних зона и свих изграђених зона које су ван грађевинских подручја (осим гробља, депонија и објеката крупне инфраструктуре (велике ТS, изворишта водоснабдевања, депоније...).

3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

Заштита простора и животне средине, коришћење, уређивање и развој општине Голубац, засновани су на заштити природних екосистема и предела, укупног диверзитета и рационалном коришћењу свих природних ресурса са што мањим штетним деловањем на природу. Тежња је да се ублажи и спречи даља деградација, као услов за очување еколошке равнотеже, биодиверзитета и укупног еколошког капацитета анализираних простора.

3.1. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Према агроклиматским условима, у зависности од конфигурације терена, надморске висине и педолошког састава земљишта, планиран је развој следећих појасева и области:

- **област њива** – на претежно равним и благо заталасаним теренима, погодним за савремену организацију пољопривредне производње. Релативно је добро развијена атарска мрежа путева (са планираним побољшањем квалитета) и постојање насеља (мање или више збијених), која су у углавном у центрима територије атара. У територији општине област њива учествује са 20.95%.
- **област воћњака и винограда** – заступљена је у свим атарима општине. На равном, заталасаном и брежуљкастом терену укупно има око 0.52% земљишта под воћњацима и виноградима.
- **појас пашњака и ливада** – развијен је на брежуљкастом терену изнад 200mnm. Заузима 8.25% укупне територије општине. Користи се за испашу стоке. Шуме ливаде и пашњаци су расути по терену.

Извори загађивања земљишта могу бити природни (извори тешких метала у земљишту су матичне стене у дубини), али и створени (делатности са чврстим и течним отпадом и отпадним материјама, неконтролисано депоновање отпада, извори аерозагађивања, агрохемикалије, саобраћај, ерозиони и остали деградациони процеси). Штетни ефекти и последице јављају се тек након њиховог разлагања у земљишту. Растворљива хемијска једињења прозводе штетне ефекте по земљиште, биоценозе, а процеђивањем угрожавају и подземне воде.

Очување површина и побољшање физичких, хемијских и биолошких својстава пољопривредног земљишта засниваће се на:

- заштити пољопривредног земљишта од нерационалног и непланског заузимања у грађевинске, рекреативне и друге непољопривредне сврхе, израдом одговарајуће документације, којом се свестрано испитују еколошке, педолошке, предеоне, економске и друштвене последице алтернативних промена намене земљишта;
- постепеном искључивању из пољопривредног земљишта око 1013.50ha намењеног сукцесивном и потенцијалном проширењу грађевинских подручја, предвиђеног шематским приказима уређења насеља, укључујући саобраћајну инфраструктуру, уз истовремено увођење посебно строгих режима заштите и рационалног коришћења преосталог пољопривредног земљишног фонда;
- посебном уважавању пољопривредних, еколошких, рекреативних и травних површина у рубној зони општинског центра и на другим локацијама привлачним за становање, са најповољнијом бонитетном структуром земљишта и задовољавајућом саобраћајном и комуналном инфраструктуром;
- обезбеђењу могућности за запошљавање локалног становништва у туристичке, рекреативне и друге сврхе, које доприносе пунијој економској валоризацији природних и створених потенцијала простора;
- подршци пошумљавању еродобилних и других пољопривредних земљишта најслабијег производног потенцијала и предузимању других мера заштите од ерозије, према редоследу приоритета, које се утврђују одлуком СО Голубац а посебно у деловима општине, захваћеним процесима сенилизације пољопривредног становништва;
- подршка развоју сточарства, која је од битног значаја за очување укупних природних вредности територије општине;
- рационалном коришћењу локалних изворишта воде за наводњавање, упоредо са спровођењем одговарајућих биолошких и агротехничких мелиорација (заштитно зеленило, одкишељавање, дубоко орање, подривање, риголовање);
- уређењу пољских и шумских прилазних путева, укључујући подизање појасева заштитног зеленила дуж путева и туристичко-рекреативних стаза, око пашњака, изворишта воде, речних токова и сл.;

- елиминисању утицаја аерозагађења и других штетних агенса и окружења на плодност пољопривредног земљишта и здравствени квалитет хране, спровођењем одговарајућих мера заштите животне средине;
- очувању и неговању естетских обележја руралних предела у оквиру пољопривредних и шумских површина, доношењем сета правила и одговарајуће институционализоване контроле;
- побољшању информатичке основе о пољопривредном земљишту и елементима руралног простора, ажурирањем катастра по начину коришћења земљишта и власницима сваке парцеле, упоредо са спровођењем детаљних педолошких истраживања и израдом бонитетне карте земљишта за територију општине.

Потребно је да се у свим плановима и програмима обезбеде диференциране мере подршке заштити специфичних агроеколошких добара, потпунијим искоришћавањем компаративних предности за повећање конкурентности пољопривредне производње. Подршка отклањању ендегених ограничења за развој пољопривреде представља један од основних предуслова за успостављање складнијих односа у просторном и укупном социоекономском развоју општине Голубац.

3.2. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ШУМА И ШУМСКОГ ЗЕМЉИШТА

На основу агроекономске типологије по надморској висини, атари општине Голубац су сврстани у три групе:

- равничарски (до 200mnm) коме припадају најмањи делови К.О. Винци, Шувајић, Миљевић, Клење и велики део катастарске општине Душманић, који су најповољнији за пољопривредну производњу;
- прелазни, већим делом у равници, а мањим брдски (200-500mnm): Браничево, Доња Крушевица, Пониква, Бикиње, Барич, Мрчковац, Житковица, Кудреш, Војилово, Сладинац, Радошевац, Усије и Малешево, повољни за мешовиту производњу;
- у планинске терене (изнад 500mnm) спадају К.О. Голубац, Двориште, Снеготин, Кривача, Брњица и Добра. Најповољнији су за узгој шума.

Пошумљавање је планирано на теренима:

- захваћеним ерозионим процесима;
- деградираним и девастираним површинама шумског земљишта;
- планираним за рекултивацију (позајмишта, јаловишта и експлоатационе површине, деградиране зоне и локације неконтролисаних сметлишта), као и
- подизање заштитних појасева у контактним зонама радних комплекса, коридорима саобраћајница, контактним зонама интензивне пољопривредне производње, у циљу заштите од имисионог дејства, буке и ублажавања микроклиматских услова.

Заштита и коришћење шума и шумског земљишта заснива се на унапређењу стања и могућем повећању површина под шумама.

Унапређење стања и повећање површина под државним шумама обезбедити:

- обновом изданачких шума;
- пошумљавањем чистина и попуњавањем;
- пошумљавањем голети (садњом);
- интензивним мерама неге (чишћењем) у културама и младим природним састојинама;
- интензивним мерама неге (проредима) и спровођењем других мера превентивне и репресивне заштите шума у газдинској јединици.

Унапређење стања осталих шума и повећање површина под шумама утврђиваће се програмима газдовања приватним шумама и програмима пошумљавања парцела у приватном власништву.

3.3. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ВОДЕ И ВОДНОГ ЗЕМЉИШТА

Квалитативно и квантитативно стање, врсте и концентрације загађујућих материја репрезентативних водотокова утврђују се на основу биолошких, микробиолошких и физичко-хемијских карактеристика вода. Главни узроци загађења водотокова на овом

подручју су комуналне и технолошке отпадне воде (погони са различитим технологијама, фарме, кланице, млекаре, погони за прераду воћа и поврћа и др.), инфилтрационе воде са пољопривредних површина, неконтролисаних депонија и сметлишта, лоцираних у непосредној близини река и потока или у непосредном и ширем окружењу, које своје отпадне воде директно или индиректно упуштају у реке и потоке (бактериолошко оптерећење и опасне материје), посебно на малим водотоковима и у летњим месецима када су протицаји умањени, а температуре повећане. Посебно је деликатно питање санитације свих сеоских насеља и уклањања свих потенцијалних загађивача у сливовима и форландима река и потока целог подручја. Идентификована загађења водотокова на територији општине Голубац су и последица утицаја суседних територија и прекограничног загађивања, који угрожавају квалитет вода Пека и Дунава.

Концепција заштите водних ресурса заснива се на:

Заштити квалитета вода

- трајним обезбеђењем квалитета свих површинских и подземних вода на подручју општине у I и II а класи квалитета, а нарочито заштитом свих изворишта вода;
- применом организационо-економских мера за спречавање и смањење загађења вода, забраном изградње рибњака на локацијама којима се угрожавају изворишта вода или планирани водопривредни системи, смањењем специфичне потрошње воде увођењем реалних накнада за коришћење и испуштање употребљених вода, увођењем мониторинга квалитета вода;
- површинских и подземних вода од загађивања и непланског коришћења, потпуном санитацијом свих насеља, приоритетно обухватом највећег броја насеља канализацијом и реализацијом система за пречишћавање отпадних вода, као и применом руралне санитације за удаљеније и ређе насељене засеке.

Заштити од вода

- регулацијом водотока и водног земљишта: усклађивањем техничких и биолошких радова на регулацији водотокова и заштите од великих вода, бујица и ерозије приобаља, са планским решењима регионалних водопривредних система;
- амбијентално усклађеним уређењем приобаља, корита река и притока на грађевинском подручју Голупца (шеталишта, бицикличке стазе) по принципима урбане регулације, за складно повезивање урбаних зона са акваторијама водотока;
- уређењем малих водотокова и обала по принципима природне регулације у зони насеља на руралном подручју општине и у зони заштите природних и културних добара, у складу са условима и мерама заштите тих добара;
- санацијом локалних појава одрона и клизишта, чишћењем корита од наноса, отпада и сл;
- активним мерама заштите ублажавања од великих вода (Дунав) и поплавних таласа бујичних притока Дунава.

3.4. КОРИШЋЕЊЕ И ЗАШТИТА ГЕОЛОШКИХ РЕСУРСА

На основу степена истражености геолошки ресурси су лежишта металичних и неметаличних сировина у фази истраживања и припреме и потенцијална лежишта или појаве минералних сировина.

Металичне минералне сировине су испитане на следећим локацијама:

- риданско-крепољински реон са Pb-Zn, Cu, Mo-Cu, Sb, Sb-W, W, U, Fe, Au, Cr, Mn;
- брњичко-нереснички реон је обележен појавама Au, W-Au, W, Cu-Pb-Zn, Mn;
- тимочки реон је обележен појавама Cu, Cu-Au, U, Mn, Fe, Au.

На територији општине Голубац нема активних рудника у којима се експлоатишу неке од наведених руда, што је последица и значајног дела подручја које припада заштићеном природном добру Ђердап. Тако треба и да остане.

Неметаличне минералне сировине - досадашњим истраживањима утврђено је присуство лежишта различитих кречњака: гнајс-гранита, шљунка, песка и тањих

слојева и прослојака угљева. Експлоатација речног шљунка и песка из корита Дунава и мањих водотока, врши се перманентно. На територији општине бројна су лежишта грађевинског камена, који је у ранијем периоду различито обрађиван.

Познати локалитети за могућу даљу експлоатацију рудних, минералних и других сировина на подручју општине са временским ограничењем према условима из новог ППППН „Бердап“, су: рудна поља Кожица-Шомрда и Двориште-Снеготин, Добранско, Брњичко и Риданско рудно поље. На локалитету Јеленске стене, у општини Голубац, експлоатација камена се ограничава на површину од 41,25 ha.

Концепција експлоатације геолошких ресурса заснива се на:

- утврђивању и контроли граница истражних и експлоатационих поља, рационалној и одрживој експлоатацији, уз доследну примену техничко-технолошких мера за спречавање и минимизирање штетних утицаја и последица по животну средину, у складу са налазима стратешке процене утицаја и процене утицаја појединачних експлоатационих поља на животну средину, здравље људи, предео и наслеђе. То подразумева и обезбеђење континуиране контроле и мониторинга стања животне средине у зонама утицаја експлоатационих поља и еколошких учинака предузећа у експлоатацији, транспорту, складиштењу и преради минералних сировина;
- приоритет има контрола и подршка остваривању релевантним Законом утврђене обавезе рекултивације и ревитализације деградираних површина, уређење предела и предузимање мера заштите непокретних културних добара у зонама утицаја експлоатационих поља, сукцесивно, у току или по завршетку експлоатације минералних сировина.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, МРЕЖЕ НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

4.1. СТАНОВНИШТВО

У општини Голубац, демографски трендови су, нарочито последње две деценије, изузетно неповољни. Природни прираштај је константно негативан (-13‰), доминира становништво старости преко 40 година (43 године), изражена су миграциона кретања ка развијенијим регионима и центрима. На нивоу општине бележи се пад броја становника са 10.882 (по попису 1991. год.) на 9.913 (по попису 2002. год.) – без становника на раду/боравку у иностранству, не рачунајући лица на привременом раду у иностранству дужем од годину дана, којих по попису 2002. године има 2.166.

Аналитичка пројекција актуелне старосно-полне структуре и хипотеза о природном и механичком кретању (компоненте фертилитета и морталитета), укључује и предвиђање миграција становништва као резултат примене планских мера. Пошто се поједина насеља налазе у одмаклој фази биолошке депопулације, са недовољним популационим потенцијалом за природно обнављање, нереално је очекивати да се неповољни правци демографских промена могу потпуно зауставити у планском периоду. Очекује се да развојни програми допринесу промени стопа фертилитета, просечне старости популације и нето миграција. На стопу фертилитета утицаће политика развоја и очувања породице.

Прогноза броја становника до 2030. године је изведена на основу података из аналитичке пројекције, уз примену математичке интерполације, тако да се очекује око 10300 становника у општини Голубац, док ће у градском центру живети око 2.300 становника. Основна претпоставка је да ће у градском центру Голубац, у планском периоду доћи до постепеног заустављања негативних тенденција у укупном, укључујући и демографски развој. То би се рефлектовало на популациони развој посебно у другој половини прогностичког периода, постепеном ревитализацијом, заустављањем готово свих негативних трендова, оживљавањем наталитета, успоравањем раста морталитета и успостављањем избалансираног миграционог салда у централном насељу и снажније досељавање у приградска насеља.

ОЧЕКИВАН УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА 2030.

Р.б.	Подручје	Укупан број становника	
		2002.г.	2030.г.
	Општина Голубац	9.913	10.300
1.	Барич	464	460
2.	Бикиње	265	250
3.	Браничево	942	1.010
4.	Брњица	391	380
5.	Винци	345	345
6.	Војилово	290	370
7.	Голубац	1.896	2.300
8.	Двориште	305	300
9.	Добра	678	660
10.	Доња Крушевица	350	335
11.	Душманић	176	170
12.	Житковица	142	140
13.	Клење	493	480
14.	Кривача	429	420
15.	Кудреш	193	190
16.	Малешево	291	280
17.	Милјевић	527	520
18.	Мрчковац	328	320
19.	Поникве	97	90
20.	Радошевац	261	250
21.	Сладинац	191	185
22.	Снеготин	201	195
23.	Усије	319	320
24.	Шувајић	339	330

Број становника у градском насељу Голубац порасто би за 21,3%, а пораст би био резултат природног прираштаја и повратка једног броја становника из иностранства.

ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОБНЕ ГРУПЕ

Добне групе	Година	Општина Голубац	%	Градско подручје	%
0-3	2002.	310	3,1	55	2,9
	2030.	309	3,0	64	2,8
4-6	2002.	309	3,1	59	3,1
	2030.	299	2,9	69	3,0
7-15	2002.	1.020	10,3	229	12,1
	2030.	1.040	10,1	276	12,0
16-19	2002.	398	4,0	99	5,2
	2030.	412	4,0	117	5,1
20-24	2002.	524	5,3	119	6,3
	2030.	525	5,1	140	6,1
25-59	2002.	4.369	44,1	908	47,9
	2030.	4.553	44,2	1.104	48,0
60-64	2002.	581	5,9	109	5,7
	2030.	618	6,0	135	5,9
65 и више	2002.	2.399	24,2	318	16,8
	2030.	2.544	24,7	393	17,1
Укупно	2002.	9.913	100,0	1.896	100,0
	2030.	10.300	100,0	2.300	100,0

Нешто динамичнији демографски развој, у овој етапи, имала би приградска насеља, само на утицају природне компоненте, док механичка још не би имала неку значајнију улогу, јер се у овом периоду, још не предвиђају неке значајније функционалне промене у овим насељима, које би резултирале повећањем нивоа њихове имиграционе активности.

ПРОГНОЗА БРОЈА ДОМАЋИНСТАВА

Општина Голубац	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002.г.	2030.г.	2002.г.	2030.г.
	2.981	3.433	3,26	3,0

ПРОГНОЗА БРОЈА СТАНОВНИКА У ГРАВИТАЦИОНИМ ПОДРУЧЈИМА ЦЗН

Добне групе	Година	Градско насеље Голубац		Центри заједнице насеља					
		број	%	Браничево		Добра		Клење	
				број	%	број	%	број	%
0-3	2002.	55	2.9	91	3,4	28	2,6	55	3,3
	2030.	64	2.8	86	3,2	25	2,4	51	3,1
4-6	2002.	59	3.1	88	3,3	29	2,7	52	3,1
	2030.	69	3	83	3,1	26	2,5	47	2,9
7-15	2002.	229	12.1	266	10	106	10	180	10,8
	2030.	276	12	260	9,7	101	9,7	173	10,6
16-19	2002.	99	5.2	91	3,4	43	4	63	3,8
	2030.	117	5.1	88	3,3	40	3,8	57	3,5
20-24	2002.	119	6.3	133	5	52	4,9	100	6
	2030.	140	6.1	131	4,9	52	5	98	6
25-59	2002.	908	47.9	1.199	45,1	477	44,6	711	42,7
	2030.	1.104	48	1.214	45,3	465	44,7	698	42,8
60-64	2002.	109	5.7	176	6,6	59	5,5	93	5,6
	2030.	135	5.9	188	7	63	6	98	6
65 и више	2002.	318	16.8	645	23	275	25,7	408	24,5
	2030.	393	17.1	630	23,5	270	25,9	409	25,1
Укупно	2002.	1.896	100	2.657	100	1.069	100	1.666	100
	2030.	2.300	100	2.680	100	1.040	100	1.630	100

У прогностичком периоду сви старосни континенти имали би апсолутни и реалативни раст а најснажнији би био код радно способног континента и старог становништва.

До 2030. године, број домаћинстава на подручју општине Голубац, у поређењу са 2002. годином био би већи за 17,4%, (у градском центру Голубац са 653 на 766 домаћинстава или 17%). Истовремено, просечна величина домаћинства била би у паду са 3,2 на 3 члана.

У складу са планираним системом мреже насеља, у општинском центру Голубац, ЦЗН (Браничево, Добра и Клење) и њиховим гравитационим подручјима, може се очекивати следећи број становника по функционалним добним групама као основом за планирање потребних капацитета јавних служби (образовање, здравствена, социјална и дечја заштита, култура, управа, спорт, рекреација и комуналне службе), услужних делатности и привреде. Према планираној прогнози, највеће учешће у свим наведеним центрима и њиховим гравитационим подручјима, очекује се у доброј групи од 25-59 година, што је подстицај за систем високог образовања и привреду али и за репродукцију становништва из природног прираштаја.

4.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

На основу анализираних постојећег система мреже насеља у општини, расположивих потенцијала, саобраћајне и структурне повезаности насеља у оквиру општине, везама са суседним општинама, регионалним и пограничним контактима и препорукама из ПППН „Ђердап“ (примарна осовина развоја је дунавска, а секундарна на потезу Доњи Милановац-Мајданпек), са планираном мрежом насеља усклађују се садржаји насеља, саобраћајни и други инфраструктурни системи. Овим ППО

предложено је формирање система, којим се омогућава одрживи развој, кроз јасну диференцијацију и афирмацију појединих центара насеља, али и њихову интеграцију у систем вишеслојне понуде садржаја и активности, у зависности од специфичности појединих насеља и подручја. Планиран систем мреже насеља има следеће хијерархијске нивое:

Општински центар – Голубац – са око 2300 становника 2030. планираном могућом концентрацијом привредних, управних, јавних, услужних, туристичких и спортско-рекреативних садржаја, капацитета и активности. Његово гравитационо подручје су сва насеља у општини (са око 10300 становника 2030. заједно са Голупцем), преко центара нижег нивоа или директно, али он мора имати регионалну и пограничну улогу. За све становнике општине он остаје центар активности за управу, администрацију, образовање, културу и рекреацију, социјалну и здравствену заштиту. Њему директно гравитирају Браничево, Добра и Клење као центри заједнице насеља, са насељима из свог гравитационог подручја. Преко Браничева остварује се веза са великим Градиштем, преко Клења са Рабровом а преко Добре са Доњим Милановцем. Јачање улоге општинског центра важно је и за унапређење постојеће и планиране друштвене, привредне, саобраћајне и комуналне инфраструктуре, у складу са демографским и социоекономским прогнозама и принципима одрживог развоја. Посебан утицај општински центар има на развој субрегионалних функција за општине Браничевског округа, „Доњег подунавља“ и руте „Римских царева“ са дистрибутивним центром за развој туристичких услуга везаних за активирање и промоцију НП „Ђердап“. Измештањем државног пута ван Голубачке тврђаве и ревитализацијом постојећег система свих нивоа саобраћајница, Голубац као центар општине могао би да има значајнији утицај на своје окружење од садашњег.

Центри заједнице насеља:

Браничево – са око 1010 становника 2030. као досадашњи ЦЗН и копнена капија уласка у општину Голубац, са унапређењем постојећих капацитета прехрамбене индустрије, јавних служби и система услуга. Близина Великог Градишта и повољни саобраћајни положај, допринеће његовом даљем развоју. Његово непосредно гравитационо подручје чине насеља Винци и Усије (као специјализована насеља за развој викенд, стационарног, туризма на води, новом зоном за прерађивачке капацитете и царинским прелазом код Молдова Веке као и трансфер станицом у склопу нове регионалне депоније у Пожаревцу, која истовремено гравитирају и центру општине, Поникве (које могу у неким услугама гравитирати Баричу и Усију), Доња Крушевица, Шувајић и Бикиње (који могу бити упућени и на Барич) са око 2680 становника 2030. у свом непосредном гравитационом подручју (заједно са Браничевом). Као доминантно насеље на уласку у општину (пољопривредна производња, прерађивачка индустрија, трговина и услуге), даљи развој му омогућава добра повезаност са општинским центром (Ђердапска магистрала), близина регионалног центра (Пожаревац), као и већа концентрација становништва, у односу на остала насеља у општини. Повећање утицаја овог ЦЗН огледа се у унапређењу јавно-социјалних сервиса, уређењу и опремању, али и у његовој специјализацији кроз развој садржаја секундарних и терцијарних делатности. Заједно са насељима Винци, Поникве, Усије и Бикиње чини специфичну агломерацију насеља у којима се планирају: нова туристичка зона, царински прелаз код Молдова веке, производно-прерађивачка зона, трансфер станица отпада, ветро поље извора алтернативне енергије, одговарајућа друштвена и комунална опрема.

Добра – са око 660 становника 2030. као насеље мешовитог карактера са функцијама секундарног туристичког и индустријског центра у оквиру Националног парка. Функционално је повезана са центром општине Голубац и Доњим Милановцем, центром Националног парка. Функционално - гравитациона зона у Добри обезбеђиваће део заједничких потреба за око 1400 становника Добре и заселака Црни врх, Раковица, Брњица, Чезава и за око 430 корисника викенд зона Главитице, Ридња, Ливадице, Велике и Мале Орлове из Националног парка „Ђердап“. Она у својој општини, у непосредном гравитационом подручју, има само Брњицу као примарно сеоско насеље али има значајнију улогу као један од центара НП „Ђердап“ па њено гравитационо подручје обухвата око 1040 становника са територије општине и око 430 из НП „Ђердап“. Зато је планирано значајније унапређење јавних садржаја ослоњених на

развој доминантних туристичких делатности и унапређење шумарства и ловства. Дobar саобраћајни положај на Ђердапској магистрали, преко кога се насеље повезује непосредно са општинским центром, али и са значајним локалитетима природне и културне баштине, стварају се услови за интензивнији развој садржаја туризма, трговине и угоститељства.

Клење – са око 480 становника 2030. И ако има периферни положај у општини, ослања се, преко саобраћајнице у долини Пека, државних и општинских путева кроз средиште равничарског дела општине, на центар општине али и на Раброво, као један од центара у суседној општини. Непосредно гравитационо подручје у општини Голубац, чине му сеоска насеља Миљевић, Мрчковац, Житковица и Душманић са око 1630 становника (заједно са Клењем). Са постојећим и планираним објектима привреде, јавних служби, услужно-комерцијалних делатности, спорта и рекреације, може допринети равномернијој расподели функција у општини. Значај овог насеља као ЦЗН заснива се на недостатку развијенијих центара у југо-западном делу општине, доступности са регионалног пута уз Пек и достигнутој опреми јавним садржајима. Истовремено, долином Пека, са њим и центром општине повезују се и насеља Шувајић и Доња Крушевица. Потенцијали, посебно за развој пољопривредне производње (здрава храна), прерађивачких капацитета и складишта из пољопривреде, дефинишу развој Клења као ЦЗН. Наравно, приоритет је ревитализација функција и јавних садржаја и уређење ЦЗН. Могуће иницијације су: школа у природи, уз реконструкцију и опремање, трговина, угоститељство, ревитализација старих заната и сл.

Локални центри:

- **Винци** – са око 345 сталних становника 2030. и изразито туристичком профилацијом, концентрацијом стационарних туристичких и спортско рекреативних капацитета (плажом, мотелом, Марином, угоститељским садржајима и планираним граничним прелазом код Молдова Веке), треба да прерасте у локални специјализовани центар са низом нових активности, везаних за туризам. Најближи ЦЗН му је Браничево. Непосредно гравитационо подручје му чине: Усије (са потенцијалима викенд и наутичког туризма, и специјализованим центром заједно са Винцима) и делимично Поникве, са око 585 становника (заједно са Винцима). Потребно је унапређење постојећих објеката и садржаја јавних служби и опремање насеља рекреативним садржајима. Због вредних предеоних одлика простора, аутентичног туристичког амбијента и еколошке вредности простора, отвара се могућност за развој туризма, лова и екопољопривреде.
- **Барич** – са око 460 становника 2030. као насеље у средишту равничарског дела општине, са релативно развијеним терцијарним и кварталним делатностима. Чини равнотежу и повезује насеља из непосредног гравитационог подручја са центром општине и насељима у долини Пека. У његовом непосредном гравитационом подручју су: Бикиње, Радошевац, Сладинац и делимично Војилово, са око 1015 становника, заједно са Баричем. Баш зато што је ван саобраћајног тока у долини Пека, основна улога му је да као локални сеоски центар оствари предуслове за развој сеоског туризма, производњу здраве хране, развој мањих прерађивачких погона и унапреди опремљеност јавних служби, у складу са својом улогом.
- **Малешево** – са око 280 становника 2030. привредним капацитетима и садржајима терцијарних и кварталних делатности, наслоњено на државни пут II реда бр.108а, затвара троугао који формирају Голубац, Браничево и Клење. Његово непосредно гравитационо подручје чине насеља: Војилово, Двориште, Снеготин и Кудреш са око 1050 становника (заједно са Малешевом). Планирано јачање улоге овог насеља као локалног центра, засновано је на његовом положају у јужном делу општине, на постојећој већој опремљености од насеља у непосредном окружењу, на доброј повезаности са центром општине и добрим условима за интензивнији развој услуга, сеоског туризма и екопољопривреде.

Примарна сеоска насеља – сва остала насеља на територији општине: Бикиње, Брњица, Војилово, Двориште, Доња Крушевица, Душманић, Житковица, Кривача,

Кудреш, Миљевић, Мрчковац, Поникве, Радошевац, Сладинац, Снеготин, Усије и Шувајић (са око 4860 становника 2030. који гравитирају својим најближим центрима), наставиће свој развој као примарна сеоска насеља, ослањајући се за разноврсне услуге већег степена, на своје центре гравитационих подручја и центар општине, уз континуалну тежњу уклапања у сеоски туризам.

СИСТЕМ ПЛАНИРАНЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА

Ниво центра/нас. у мрежи	Насеље	Насеља у гравитационом подручју
ЦЕНТАР ОПШТИНЕ	ГОЛУБАЦ	Браничево, Добра, Клење. Општинске везе са В. Градиштем, Рабровом и Д. Милановцем
ЦЕНТРИ ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА	БРАНИЧЕВО	Винци и Усије (као специјализована насеља), делимично Поникве, Доња Крушевица, Шувајић и Бикиње
	ДОБРА	Брњица, засеоци Црни врх, Раковица, Чезава Главитице, Ридња, Ливадице, Велика и Мала Орлова из Националног парка „Ђердап“. Везе са Голупцем и Доњим Милановцем.
	КЛЕЊЕ	Миљевић, Мрчковац, Житковица и Душманић. Везе са Голупцем и Рабровом.
ЛОКАЛНИ ЦЕНТРИ	ВИНЦИ	Најближи ЦЗН Браничево. Усије, Винци, делимично Поникве
	БАРИЧ	Бикиње, Радошевац, Сладинац и делимично Војилово
	МАЛЕШЕВО	Делимично Војилово, Двориште, Снеготин и Кудреш
ПРИМАРНА СЕОСКА НАСЕЉА	Бикиње, Брњица, Војилово, Двориште, Доња Крушевица, Душманић, Житковица, Кривача, Кудреш, Миљевић, Мрчковац, Поникве, Радошевац, Сладинац, Снеготин, Усије и Шувајић,	-

Несумњиво је да ће Голубац као општински центар остваривати локалне везе са својим ЦЗН, ЛЦ и примарним сеоским насељима али и пограничне, регионалне и функционалне везе са Румунијом, регионалним и републичким центрима Србије.

СТАНОВНИШТВО У МРЕЖИ НАСЕЉА 2030.

Ниво центра/насеља у мрежи	Насеље	Број становника у центру/насељу		Број становника у гравитац. подручју
		2002.	2030.	2030.
ЦЕНТАР ОПШТИНЕ	ГОЛУБАЦ	1896	2300	10300+430
ЦЕНТРИ ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА	БРАНИЧЕВО	942	1010	2680
	ДОБРА	678	660	1040+430
	КЛЕЊЕ	493	480	1630
ЛОКАЛНИ ЦЕНТРИ	ВИНЦИ	345	345	585
	БАРИЧ	464	460	1015
	МАЛЕШЕВО	291	280	1050
СВЕГА У ГРАВИТАЦИОНИМ ПОДРУЧЈИМА ЦЕНТАРА		5109	5535	10300+430
ПРИМАРНА СЕОСКА НАСЕЉА	Бикиње, Брњица, Војилово, Двориште, Д. Крушевица, Душманић, Житковица, Кривача, Кудреш, Миљевић, Мрчковац, Поникве, Радошевац, Сладинац, Снеготин, Усије и Шувајић,	4804	4765	4860
СВЕГА У ПРИМАРНИМ СЕОСКИМ НАСЕЉИМА		4804	4765	4860
УКУПНО У ОПШТИНИ		9913	10300	10300+430

Преко ЦЗН у Добри, која истовремено има и улогу једног од центара Националног парка „Ђердап“, оствариваће се важне функционалне везе са делом насеља и заселака општине Доњи Милановац (за око 430 становника), преко Браничева са Великим Градиштем а преко Клења са Рабровом.

Сва примарна сеоска насеља упућена су на непосредне ЛЦ а преко њих на ЦЗН и општински центар. Зато гравитациона подручја центара свих нивоа садрже укупан

очекиван број становника на територији општине 2030. године око 10300) и део становника из општине Д. Милановац (око 430). У примарним сеоским насељима очекује се 2030. год. око 4765 становника а у центрима свих нивоа око 5535.

Развој руралног подручја – рурална насеља општине Голубац карактеришу три типа сеоских насеља: збијени и полуразбијени на равном и разбијени на брежуљкастом терену. Најзаступљенији је шумадијски полуразбијени тип са карактеристичним центром у средишту насеља и засеоцима расутиим по територији атара. Због своје створене различитости, демографског потенцијала, положаја, близине општинског центра, ЦЗН или ЛЦ, Дунава, стања пољопривредног или шумског земљишта и важне саобраћајнице, поједине групе насеља ће имати другачије развојне перспективе:

- **насеља у долини Пека** (Доња Крушевица, Шувајић, Миљевић, Мрчковац, Душманић и Житковица), која због свог положаја уз државни пут II реда у долини Пека а тиме и добрим везама са непосредним и ширим окружењем, имају повољне услове за развој постојећих капацитета, новог предузетништва, пољопривредне производње, складиштење и продају пољопривредних производа, развој пословно-производних и садржаја услуга, у коридору Браничево-Душманић и на правцу Миљевић-Војилово. При том треба јачати функционалну комплементарност са одговарајућим центрима и знатно побољшати постојећу комуналну инфраструктуру и јавне службе, у складу са улогом примарних насеља у мрежи насеља општине. Стабилизацији и развоју ове групе насеља допринеће и оживљавање железничког стајалишта за путнички и теретни саобраћај у Клењу;
- **насеља на правцу Голубац-Снеготин**- (Поникве, Бикиње, Радошевац, Сладинац, Војилово, Кудреш, Житковица, Снеготин), која имају директну саобраћајну везу са општинским центром а леже у зони пољопривредног земљишта. Њихов приоритетни развој везан је за еколошки третирану пољопривредну производњу и развој туризма, нарочито свих видова сеоског етно и еко туризма, уз реконструкцију постојећих газдинстава и уређење нових простора у оквиру постојећих, унапређење начина становања, боље повезивање са манастиром Туман и Бигреном акумулацијом. Зато је неопходно опремање ових насеља комуналном инфраструктуром и превасходно објектима спорта, рекреације, уређење зелених површина и шетних стаза у центрима насеља. У Радошевцу, насељу најближем општинском центру, треба омогућити развој нове прерађивачке зоне са чистом технологијом.
- **насеља у брдско-планинском подручју и НП „Ђердап“** - (Двориште, Кривача и Брњица у зони III степена заштите НП) имају посебан значај за развој туризма уопште. Са преко 300 становника по насељу, низом природних вредности, предела и квалитетним шумским земљиштем, свој опстанак и развој морају усмерити ка туристичкој понуди, нарочито у развоју лова (узгојем дивљачи и очувањем спцифичне фауне, подизањем ловних чека и мањих стационарних капацитета у оквиру постојећих домаћинстава), риболова (Брњица), етно и еко туризма, спорта и рекреације (планинарење, шетне стазе, одморишта, мањи рекреативни терени), преко разних врста услуга, уз ефикасно повезивање са непосредним центрима насеља, нарочито Добре као једног од центара у НП „Ђердап“. У атарима Дворишта и Криваче планиране су две алтернативне локације за изградњу и уређење ветроелектрана (Кривача-Голо брдо), као изворишта алтернативне енергије, што би допринело лакшем снабдевању насеља електричном енергијом. Све ово је могуће унапређењем комуналне инфраструктуре, саобраћаја, телекомуникационих мрежа, аутобуских веза, али под строго контролисаним уређивањем према условима из ПППНП „Ђердап“, условима надлежног Завода за заштиту природе и Завода за заштиту културних добара, правилима уређења и грађења из овог ППО.

4.3. СТАНОВАЊЕ

Становање је значајни потенцијал и један од највећих потрошача грађевинског земљишта. Има важну функцију у територијалној организацији свих насеља а типови стамбених објеката и њихова аутентичност, снажан утицај на развој туризма као водеће делатности у развоју ове општине. Насеља изграђена пре 20.в. (рурална

изворна насеља у планинским подручјима), својим идентитетом представљају типове становања, који се могу видети само овде. Санирањем и ревитализацијом објеката старих насеља, реанимирањем аутентичних облика становања у духу нових стандарда и изградњом објеката савремене стамбене архитектуре, уз поштовање природно морфолошких амбијената, могу се подстаћи различити видови развоја: од здравог живота до туристичких дестинација, са обиљем комерцијалних и туристичких садржаја. Пошто је квантитативна стамбена несташица превазиђена, треба отклонити квалитативну стамбену несташицу (ускладити структуру станова по величини са структуром и величином домаћинства, потпуно опремити сва насеља комуналном инфраструктуром) уз очување и ревитализацију постојећег стамбеног фонда у свим насељима. На територији општине, за њено стално становништво (према пројекцији очекиваног броја становника и домаћинства), потребно је до краја планског периода обезбедити за око 10300 становника и око 3430 домаћинства, са просечном величином домаћинства од 3.0чл./дом. исто толико стамбених јединица. Општина према попису 2002. располаже са 3985 станова, што значи да и уз очекивани пораст броја становника, није потребна нова стамбена изградња. Но квалитативна стамбена несташица и потребе за развојем стационарног туризма, уз правилно вођену стамбену политику и осмишљен развој постојећих и нових стамбених структура, указују да ће стамбена изградња и у планском периоду бити неминовна, пре свега у Голупцу, где се очекује већи притисак насељавања услед повољнијих услова живота и рада, развоја јавних сервиса и предвиђених привредних активности. С друге стране, атари насеља у западном делу општине обухватају најквалитетније пољопривредно земљиште, па је потребно пажљиво планирати развој нових стамбених зона, како не би дошло до нерационалног заузимања и деградације највреднијег природног и привредног ресурса на подручју општине. У неким насељима, у складу са очекиваним бројем становника, и величином домаћинства, јавиће се стамбени вишкови. Али релативно низак стандард квалитета становања, неадекватна структура станова и планирани развој осталих функција, пре свега туризма, указују да ће стамбена изградња и у планском периоду бити неминовна кроз: унапређење и развој постојећих типова становања, интегрисање функције становања са стратешки опредељеним функцијама и оживљавање традиционалних облика становања на руралном подручју. Сходно томе становање треба развијати кроз следеће типове изградње стамбених објеката, при чему треба тежити достизању просечне норме од $\text{min. } 20\text{m}^2$ стамбене површине/становнику.

- **вишепородично становање**, које у мањем обиму постоји само у Голупцу и подразумева живот више од четири домаћинства у једном стамбеном објекту. Овакав вид становања може обезбедити рационалније коришћење грађевинског земљишта у оквирима постојећих грађевинских реона, погушћавањем изнутра (тотална реконструкција на парцелама са истрошеним грађевинским фондом породичних објеката уз сарадњу надлежног Завода за заштиту споменика културе у заштићеним и амбијенталним целинама, доградња, надградња, али према строгим условима, дефинисаним одговарајућим урбанистичким плановима и правилима изградње из овог ППО). То најпре важи за центар општине а може се применити само још у ЦЗН (Браничево, Добра, Клење). Спратност вишепородичних објеката не би смела да буде већа од дефинисане Законом о планирању и изградњи, али у Голупцу не више од П+4 а у ЦЗН од П+2+Пк. Функција становања не искључује у свом саставу постојање активности које не угрожавају основну функцију становања и животну средину (услуге из области квартарних и терцијарних делатности);
- **мешовито становање**, које у оквиру истог објекта (породичног, вишепородичног или домаћинства) садржи становање и неку од могућих делатности које не угрожавају основну функцију становања и животну средину у том објекту или околини (приватни сектор: пословање, услуге, трговина, јавне намене-дечје установе, култура, информисање, забава, трговина, угоститељство, смештајни капацитети, спорт и рекреација). Овај тип становања није новина. Највише је заступљен у Голупцу али и другим насељима. Препоручује се његова примена у свим нивоима центара као и у сеоским насељима али према условима који ће бити дефинисани урбанистичким плановима или овим ППО, за делове насеља који ће се реализовати директно на основу правила уређења и грађења.

- **породично становање**, које је најзаступљеније у свим насељима општине и које и даље треба развијати на основу услова из одговарајућих урбанистичких планова а за Голубац ће зоне за овај тип становања и услови за изградњу бити дефинисани доношењем новог ПГР. Спратност породичних објеката не би смела да буде виша од П+1 до П+2. У сеоском подручју треба сачувати вредне аутентичне стамбене објекте са карактеристикама народне архитектуре тог краја и градити нове према посебно дефинисаним условима. И породични стамбени објекти се могу укључити у туристичку понуду, уређивањем постојећих или изградњом нових објеката за смештај гостију (сеоски туризам), али у оквирима постојећих окућница. Треба спречити изградњу стамбених објеката ван граница грађевинских подручја насеља.
- **викенд становање**, са кућама за одмор, летњиковцима, и туристичко угоститељским капацитетима (пансиони, апартмани, хостели, собе за издавање, бунгалови, ресторани, спортови на води, ауто-кампови, плаже). На атрактивном делу обале Дунава, у насељима Винци и Усије, овај тип становања чини највећи део насеља (нарочито у Винцима). Овакав тип становања треба на постојећим локацијама унапређивати комуналном и услужном опремом и користити га и као туристичку смештајну понуду за стварање препознатљивог амбијента туристичког места, уз пажљиво осмишљену обнову постојеће структуре и заокружење туристичке смештајне понуде. Изградњу нових викенд насеља треба планирати обазриво, у складу са условима из ПППН „Ђердап“ и новом урбанистичком документацијом.
- **привремено становање - смештајни и излетнички туристички капацитети**, као специфичан тип привременог боравка на територији општине и у Националном парку „Ђердап“ и један од основних предуслова за развој свих видова из туристичке понуде. Постојећи хотел са око 40 лежаја, апартмани у залеђу аутобуске станице са око 17 лежаја у Голупцу, мотел у Добри са око 15 лежаја и још око 110 лежаја у домаћинствима сеоских насеља, нису довољни и не одговарају расположивим туристичким потенцијалима. У овакве објекте спадају: хотел, апартхотел, омладински хотел, шумарске, планинарске и ловачке куће (са чекама), истраживачке станице. За ове сврхе се могу користити преуређени салаши, бачије, бунгалови и простори око воденица, као и постојећа викенд насеља, шумарске, планинарске и ловачке куће и етно-еко насеља у складу са јасно дефинисаним локацијама и условима, у складу са пројекцијама из новог ПППН „Ђердап“, овог ППО и одговарајућом урбанистичком документацијом. Свакако треба планирати локацију за нови савремени хотел у Голупцу уз пажљив одабир допунских и пратећих функција (угоститељски садржаји – етно ресторан, осмишљен програм специфичних рекреативних активности). У свим сеоским насељима пожељно је у оквиру постојећих сеоских домаћинстава развијати смештајне капацитете у функцији развоја сеоског туризма. Посебну пажњу треба посветити развоју оваквих садржаја у насељима Добра и Брњица, која су у Националном парку „Ђердап“.
- **социјално становање** - (станови за трајно расељене, за лица са посебним потребама, сигурне куће, ученички домови, и др.). Овај тип становања подразумева побољшање квалитета животних услова посебних категорија становника, који живе на територији општине. Станови за овакве потребе се могу реализовати на основу посебних програма локалне заједнице и републике у општинском центру или центрима нижих нивоа у мрежи насеља.

4.4. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Смернице за примену ППРС, налажу да се у плановима (којима се разрађује ППРС, у које спада и ППО) обезбеде услови за лоцирање јавних служби, у складу са критеријумима смештаја, локационо-развојним потенцијалима подручја, очекиваним развојем локалне мреже насеља и политиком регионалног развоја. До сада у овој општини није остварен очекивани степен имплементације планских решења, док су се друштвене, политичке и економске околности у земљи драстично промениле. То не значи да постављеним циљевима и даље не треба тежити кроз етапну реализацију. ППО Голубац предлаже развој јавних служби, заснован на принципима одрживог социјалног развоја, уз максимално ослањање на локалне специфичности, захтеве, потребе, могућности и ограничења, уз умањивање разлика између центра општине и руралног подручја и омогућавање укључења приватне иницијативе за подизање квалитета услуга. Постојећи капацитети и мрежа појединих видова јавних служби су наслеђе које треба сачувати и резервисати за потребе јавних служби у будућности, иако данас део њихових капацитета није неопходан, према тренутним демографским трендовима.

Образовање – подразумева задржавање постојеће мреже школских објеката са вишенаменским коришћењем, пре свега у оквиру дечје заштите и организовања припремних одељења за узраст од 6-7год. Ниво школе (матична, подручна, издвојено одељење) је саставни део система мреже објеката основног образовања на нивоу републике, у складу са Законом о основном образовању. Тежи се ка целокупном убухвату узраста од 7-14 година и раду основних школа у једној смени.

У центрима заједнице насеља (ЦЗН): Браничево, Клење и Добра извршити потребне адаптације и увести одељење за предшколски узраст и ђачке кухиње. Потребно је континуално унапређивање објеката и наставе савременом школском опремом и адекватним уређивањем школских дворишта.

У планираним локалним центрима (ЛЦ): Винци, Барич и Малешево, извршити одговарајућу реконструкцију, адаптацију а према потреби и нормативима и доградњу (грађевински и опремање потребном савременом инфраструктуром), уз увођење одељења за предшколску наставу, ђачких кухиња, уређење дворишта спортско рекреативним теренима и зеленилом.

У примарним сеоским насељима је неопходно одржавање и унапређивање објеката и дворишта, уз могуће реконструкције, адаптације или доградње, у складу са очекиваним бројем ученика.

Постојеће школске и објекте у оквиру дворишта, који се тренутно не користе, треба реконструисати за специфичне облике наставе или боравка деце у школи (предшколска настава, настава у природи, настава за децу са специфичним потребама, ђачка кухиња, дневни боравак). Потребно је квалитетније саобраћајно повезивање примарних сеоских насеља која немају школу а по могућности и увођење специјализованог превоза за ученике који живе на удаљености већој од 4km од школе и за ученике са посебним потребама. Укупан развој система основног образовања у општини треба да буде жив и флексибилан систем, који се може прилагођавати текућим демографским променама и побољшању квалитета наставног процеса.

Средње образовање - у зависности од могућности локалне заједнице и развоја средњошколских објеката на нивоу републике Србије, пожељно је оснивање једне средње школе са локацијом у општинском центру. Величина школе је у зависности од очекиваног броја ђака из општине и непосредног окружења. Програм ове школе треба превасходно да буде прилагођен образовању кадрова за потребе развоја туризма.

Дечја заштита - поред реконструкције и доградње постојеће комбиноване дечје установе „Ласта“ у Голупцу (узраст од 0-3 и 3-6 година), планиране су још три са капацитетом до 40 деце у ЦЗН (Браничево, Добра и Клење). У склопу дечје заштите је и увођење одељења за предшколски узраст при основним школама (табела: ЈАВНЕ СЛУЖБЕ 2030.). Планиран обухват деце у дечјим установама је 20-25% од узраста 0-6 година. Могуће је увођење специјализованих програма и мобилних екипа дечјих вртића (из општинског центра) за мања насеља и развијање програма за ромску и децу са посебним потребама. Ови програми могу се развијати у постојећим школским објектима и дечјем вртићу у Голупцу а пожељно је и укључивање приватног сектора у

програму дечје заштите, под условима који важе за јавне објекте. За децу која живе на више од 1,5 km од предшколске васпитне групе, као и за сву децу са посебним потребама, потребно је организовање специјализованог превоза.

Социјална заштита – ова делатност функционише преко дома за пензионере и стара лица и центра за социјални рад у Голупцу. Ове објекте потребно је даље унапређивати у складу са потребама и могућностима општине. Поред тога, за подизање стандарда, унапређење социјалне делатности (у складу са демографском пројекцијом, стањем у друштву, могућностима и планираним размештајем ових објеката на нивоу региона и републике) потребно је формирање саветовалишта за брак и породицу у оквиру центра за социјални рад у Голупцу, још једног дома за пензионере и стара лица у једном од ЛЦ са геронтолошким центром, објекта за привремени смештај злостављаних мајки са децом у Браничеву, прихватне станице за привремено збрињавање напуштене и незбринуте деце без родитељског старања у Добри, набавка теренских возила, капацитета за дневни боравак, клубови, исхрана и теренски обилазак старачких домаћинстава (због повећања броја старачких домаћинстава). На основу посебног програма и могућности локалне заједнице, пожељна је изградња стамбених јединица социјалне заштите (у општинском центру или у ЦЗН).

Здравствена заштита – поред Дома здравља Голубац, у чијем је саставу здравствена станица у Браничеву, раде и повремене службе једном недељно у амбулантама у Добри, Клењу, Кривачи и Миљевићу. Да би примарна и секундарна здравствена служба могла да функционише у складу са планираном мрежом насеља, потребно је у Голупцу унапредити постојећи дом здравља и организовати хитну медицинску помоћ, у ЦЗН поред здравствене станице у Браничеву, омогућити прерастање постојећих амбуланти у здравствене станице у Добри и Клењу, у локалном центру Барич реконструкцију и прерастање постојеће амбуланте у здравствену станицу и изградњу нових здравствених станица у Винцима и Малешеву (насеља која својом демографском величином испуњавају услов прага рационалне организације јавних служби са 300-1000 становника). У осталим сеоским насељима, организовати мобилну здравствену службу једанпут или два пута недељно а у насељима са туристичким потенцијалима и смештајним капацитетима (Винци, Усије, Добра, Двориште) повремену сезонску здравствену службу, са просторијама у оквиру смештајних капацитета. У складу са важећим законским прописима из ове области треба развијати и приватну медицинску праксу уз субвенционирање и подстицање примарне здравствене заштите, нарочито за осетљиве групе (деца, стари, сиромашни).

Ближи услови одређени су Правилником о условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима обављања здравствене делатности (сл.гл.РС 2/2000).

Култура – активности из области културе одвијају се у постојећим објектима у Голупцу (народни универзитет, библиотека, биоскоп) и у још 7 домова културе (Барич, Бикиње, Браничево, Војилово, Добра, Кудреш, Житковица). За јачање улоге културе и информисања, све постојеће објекте у Голупцу и домове културе у свим насељима где постоје, треба задржати, извршити потребне адаптације и ревитализацију активности из области културе, науке и туризма. У Клењу (ЦЗН), Винцима и Малешеву (ЛЦ), такође је пожељно изградити домове културе са мањим библиотекама и универзалним дворанама за различите видове активности. Потребан простор за објекте музеја, научно-истраживачког рада и информисања, одредити у складу са програмима заштите и развоја Националног парка. Припадајући простор за пратеће садржаје (паркинзи и сл.) одредити у зависности од капацитета објеката. Простор за објекте културе треба обезбедити и на отвореном (амфитеатри) и користити постојеће објекте других претходних намена. Препоручује се и рад мобилних екипа из Голупца (библиотеке, разне манифестације из програма установе културе). Такође, пожељна је подршка локалне самоуправе у развоју постојећих културних друштава јер могу бити позитиван допринос развоју туристичких програма.

Администрација и управа - објекат скупштине општине у централној зони Голупца, евидентиран као непокретно културно добро, задовољава потребе локалне управе. Потребно је побољшање квалитета пружања услуга грађанима, развоју информационе мреже и повезивање савременим телекомуникационим и информационим

технологијама. Уколико буде потребно повећање капацитета, могућа је изградња новог објекта у истом комплексу. Постојећих 8 месних канцеларија у насељима Барич, Браничево, Винци, Добра, Доња Крушевица, Клење, Радошевац и Снеготин, треба преорганизовати у складу са улогом насеља у планираној мрежи насеља. Треба задржати МК у ЦЗН и ЛЦ а постојеће МК у насељима Радошевац и Снеготин угасити и те објекте адаптирати за недостајуће потребе јавних служби, у складу са потребама сваког насеља.

Спорт и рекреација – постојећа опрема за активно савремено одвијање спорта и рекреације у постојећем стању, није у складу са природним потенцијалима и могућностима развоја општине и туризма у саставу Националног парка „Ђердап“. Насеља Голубац и Радошевац су посебно истакла иницијативу за уређивањем оваквих простора. Посебан значај за развој ових активности има уређење обалоутврде у Голупцу са бициклическом стазом, допуна постојећег спортског центра недостајућим садржајима, уређење комплекса спортског центра и укупног простора око општинске зграде до обалоутврде, као јединственог градског простора. Простори и објекти за развој спорта и рекреације су: отворени и затворени базени, игралишта за велике и мале спортове, шетне и трим стазе, стазе са скијање, јахање, санкање, наутички спортови, фискултурне сале у школама, дечја игралишта, простори за одржавање разних туристичких и манифестација из области културе и сл). Спорт и активна рекреација захтевају низ савремених објеката, посебно у насељима, у чијим се атарима налазе природна и културна добра. Хабитат агенда и нова Атинска повеља посебно захтевају опремање насеља у складу са принципима и условима развоја туризма, спорта и рекреације у Националном парку „Ђердап“, без обзира на улогу насеља у мрежи насеља општине.

Јавно зеленило – паркови, уређене јавне зелене површине и заштитно зеленило су репрезенти јавног зеленила. Једини уређени паркови постоје у Голупцу и Миљевићу. Оба парка треба континуално уређивати у складу са карактеристикама насеља. Такође треба планирати нове паркове у свим ЦЗН и ЛЦ. Уређене јавне зелене површине, које су саставни део спортских комплекса, градског трга, комплекса јавне намене у Голупцу, школских комплекса, домова културе, МК и део саобраћајних профила у облику дрвореда, морају бити ревитализовани у складу са наменом коју имају.

Пожељно је овакве просторе континуално уређивати и одржавати у свим насељима где је то могуће, нарочито поред водотокова (као заштитно и рекреативно зеленило), у зонама природних предеоних целина (Голубачка клисура, клисура реке Брњице, Шомрда, Бојана, Татарски вис, Босман-Соколовац као и видиковци) и непокретних културних добара (Голубачки град), у оквиру реконструкције саобраћајница (све једно којег ранга) и обавезно око или у саставу гробља и осталих комуналних објеката.

Верски објекти – нису део јавних служби али имају јавну намену. Постоје у више насеља и део су културне баштине, имају културни, историјски и амбијентални значај, па их треба редовно одржавати. Могуће је њихово обнављање или доградња али искључиво према условима надлежних Завода за заштиту споменика културе (Пожаревац и републички Завод). Могућа је изградња нових верских објеката у насељима која их немају, али само ако то грађани желе и под условима надлежних Завода.

Комунални објекти - су основ здравог живота у насељима: гробља, зелене пијаче, ватрогасне и ветеринарске станице, гробља за угинуле животиње, депоније и сви објекти комуналне инфраструктуре (ТС високог и ниског напона, изворишта водоснабдевања, фабрике за прераду воде, постројења за пречишћавање отпадних вода, депоније). Пошто многи од ових објеката, на територији општине Голубац не постоје, потребно је створити плански основ за њихову реализацију.

ЈАВНЕ СЛУЖБЕ 2030.

Делатност	Постојеће стање		Планирано		Ниво активн
	Објекти	Насеље	Објекти	Насеље	
ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ	Матична осморазредна	Голубац+ђ.кух. Раброво	Одељ. за предшк. узраст	Голубац+ђ.кух. Раброво	општинс.
	Подручна (8.разредна)	Браничево, Добра+ђ.кух, Клење	Одељ. за предшк. узраст, ђачке кухиње	Браничево, Добра+ђ.кух, Клење	општинс.
	Подручна (4.разредна)	Миљевић	Ђачка кухиња	Миљевић	насељски
	Издв.одељење(4. р.)	Кривача+ђ.кух., Усије, Двориште, Шувајић Житковица, Кудреш, Малешево, Брњица, Војилово,Радошевац, Барич, Винци,	Ђачке кухиње, одељ.за предшколски узраст где год је потребно и могуће	Кривача+ђ.кух., Усије, Двориште, Шувајић Житковица, Кудреш, Малешево, Брњица, Војилово,Радошевац, Барич, Винци,	насељски
СРЕД. ОБР.	-	-	Средња школа	Голубац	обласни
ДЕЧЈА ЗАШТИТА	Дечја установа	Голубац	Доградња пост.д.уст.	Голубац	општинс.
		-	Нове дечје установе	Браничево, Клење, Добра	ЦЗН
	Одељење за предшк. узраст	-	Одељење за предшк. узраст у школи	Винци,Малешево, клење	ЛЦ
СОЦИЈАЛН. ЗАШТИТА	Дом за старе, ЦСР	Голубац	Унапређ.пост.служби	Голубац	општинс.
	Дом за пенз. и стара лица	-	Нов објекат	У једном од ЛЦ	регионални
	Злостављ. мајке са децом	-	Нов објекат	Браничево	регионални
	Прихв. стан. за децу без родитељс. старања	-	Нов објекат	Добра	регионал општинск
ЗДРАВСТВО	Дом здравља	Голубац	Унапређивање Дом здравља	Голубац	општинс.
	Здравствена станица	Браничево	Здравствена станица	Браничево, Добра, Клење	ЦЗН
		-	Амбуланте	Винци,Малешево Барич	ЛЦ
	Амбуланте	Барич, Добра, Клење, Кривача, Миљевић	Амб. са привр. служ. Моб.здравств. служба	Брњица, Миљевић Сва остала насеља	локални
-	-	Посебна здр. служба	Сва нас. са тур. пот.	специфич.	
КУЛТУРА	Нар.унив.библиот.биос.	Голубац	Ревитализација	Голубац	општ.спец.
	Дом културе	Барич,Бикиње, Браничево, Војилово, Добра, Кудреш, Житковица	Реконструкција,ревитализација, увођење разноврсних активности из области културе, науке и туризма	Винци, Малешево Клење (нови обј.) Сва насеља у којима постоје домови културе	ЦЗН ЛЦ примарна сеоска насеља
АДМИНИСТРАЦИЈА И УПРАВА	Скупш.опш. Пор.управа	Голубац	Могућа изгр.новог обј.	Голубац	општинс.
	Месна канцеларија	Барич,Браничево, Винци, Д.Крушевица, Добра,Снеготин Клење,Радошевац,	Постојеће МК, угасити МК у Д. Крушевици, Снеготину и Радош. нова МК у Малешеву	Пост. МК у Баричу, Браничеву, Винцима, Добри и Клењу, Малешево (нов обј.)	ЦЗН ЛЦ
СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	Спортски центар	Голубац	Комплетирање постој.	Голубац	општ.спец.
	Фудбалски терен	Голубац, сва насеља осим:Барича,Д. Крушевице, Душманића,Житковице, Кудреша, Сладинца	Ревитализација и опремање постојећих терена у свим насељима где постоје	Посебно опремање у центру општине, ЦЗН, ЛЦ, природним и културним добрима	општинс. ЦЗС ЛЦ сеоска нас.
	Терени за мале спортове	Голубац, сва насеља осим:Барича,Д. Крушевице, Душманића,Житковице, Кудреша, Сладинца	Даље унапређивање постојећих и изградња нових у свим насељима	У свим насељима, посебно у центру општине, ЦЗН и ЛЦ, као и у зонама природних и култ. добара	Међунар. републич. регионал. општински, локални
	Парк	Голубац, Миљевић	Нови паркови у ЦЗН и ЛЦ, постојеће парк. унапређивати	Браничево, Клење, Добра, Винци, Барич, Малешево	Међунар. регионалн. општински, локални, туристички
	Бициклическа стаза	Голубац	Реконструкција уз обалоутврду	Голубац, Брњица, Добра	Општи
	Остало јавно зеленило	Сва насеља	Дрвореди, око водотокова, у зонама рада, око кмуналних објеката, у саставу јљвних обј. природних и култ. добара	Сва насеља, унапређење постојећег и подизање новог зеленила	Општи, специфич.

Гробља – постојећа гробља по површини задовољавају потребе у свим насељима, осим у Добри (гробље је на самој обали Дунава и нема услова за проширење). Локацију за ново гробље у Добри треба одредити на основу вишекритеријумске анализе могућих локација а основ за ту анализу и избор локације је овај ППО. За нову локацију обавезна је израда плана детаљне регулације.

За сва гробља треба планирати опремање потребном комуналном инфраструктуром, обезбедити простор за пратеће обавезне садржаје, уређивање зона заштитног зеленила и зеленила у оквиру комплекса. Такође треба сачувати околне слободне просторе за могућа потребна проширења.

Зелене пијаце – у Голупцу и Добри треба даље уређивати и опремати према еколошко санитарним условима. За унапређивање мреже насеља потребно је обезбедити локације за нове зелене пијаце у центрима свих нивоа уз њихово опремање у складу са наменом. Према потребама становништва, могуће је формирање зелених пијаца и у неком од примарних сеоских насеља.

Робна пијаца – према потребама насеља Голубац, могуће је формирање и уређење робне пијаце. Пожељно је да њена локација буде близу зелене пијаце или на погодной локацији у насељу уз добар саобраћајни приступ, уз неопходно уређење објектима и садржајима као и одржавање према еколошко - санитарним стандардима и Законским прописима.

Сточне пијаце – на територији општине не постоје. Пошто брдски део територије општине има потенцијале за унапређење сточарства као једног од носиоца развоја општине, потребно је обезбедити нову локацију за сточну пијацу у једном од локалних центара (Клење или Малешево). Сточна пијаца не сме да буде у центру насеља, већ на његовом ободу, ни близу природних и културних добара, са обезбеђеним саобраћајним приступом из свих насеља, пратећом опремом и комуналном инфраструктуром.

Ветеринарске станице – опремљеност ветеринарским станицама није у складу са развојем сточарства. Постојеће у Голупцу и Брњици неће бити довољне за планирани развој. Планом треба обезбедити локацију за још једну ветеринарску станицу у Малешево. Ове ветеринарске станице организоваће амбулантне или теренске активности у осталим насељима.

КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ 2030.

Ниво нас. у мрежи нас.	Насеље	Гробље	Зелена пијаца	Сточна пијаца	Ветер. станица	Ватрог. станица	Гробље за уг.жив.	Депонија смећа
ЦЕНТАР ОПШ.	Голубац	+	+	-	+	нов обј.	-	-
ЦЕНТРИ ЗАЈЕДНИЦЕ НАСЕЉА	Браничево	+	нов обј.	-	-	-	-	Трансф. стан.
	Добра	нова лок.	+	-	-	-	-	-
	Клење	+	нов обј.	нова лок.	нов обј.	-	-	-
ЛОКАЛНИ ЦЕНТРИ	Барич	+	нов обј.	-	-	-	-	-
	Винци	+	нов обј.	-	-	-	-	-
	Малешево	+	нов обј.	-	нов обј.	-	-	-
ПРИМАРНА СЕОСКА НАСЕЉА	Бикиње	+	-	-	-	-	у атару једног од примарних сеоских насеља али ван граница НП „Ђердап“	-
	Брњица	+	-	-	+	-		-
	Војилово	+	-	-	-	-		-
	Двориште	+	-	-	-	-		-
	Д. Крушевица	+	-	-	-	-		-
	Душманић	+	-	-	-	-		-
	Житковица	+	-	-	-	-		-
	Кривача	+	-	-	-	-		-
	Кудреш	+	-	-	-	-		-
	Милјевић	+	-	-	-	-		-
	Мрчковац	+	-	-	-	-		-
	Поникве	+	-	-	-	-		-
	Радошевац	+	-	-	-	-		-
	Сладинац	+	-	-	-	-		-
Снеготин	+	-	-	-	-	-		
Усије	+	-	-	-	-	-		
Шувајић	+	-	-	-	-	-		

Напомена: + = постојећи обј. који се задржава; - = не постоји и не планира се; текстуални приказ= планирано

Ватрогасна станица – ватрогасна служба на територији општине не постоји а њена територијална организација се реализује према програму са нивоа региона и републике. Пошто ова општина обилује великим фондом шума а из општинског центра је обезбеђен приступ свим насељима, овим ППО се планира изградња ватрогасне станице у Голупцу и формирање ватрогасне јединице.

Гробља за угинуле животиње– планирана је локација као прелазно решење изван НП „Ђердап“ а избор локације одредити на основу вишекритеријумске анализе.

Депоније смећа – На основу препорука из Националне стратегије управљања отпадом, општина Голубац припада подручју са изградњом регионалне депоније у Пожаревацу, са трансфер станицом за општину Голубац, непосредно уз локацију садашње депоније на локацији „Велико брдо“. На основу одлуке локалних самоуправа Пожаревац, Петровац на Млави, Жагубица, Мало Црниће, Голубац и Кучево, усвојен је споразум о формирању региона за управљање отпадом и одређена локација за изградњу постојења за управљање отпадом у Петровцу на Млави. Посебна пажња мора бити посвећена управљању и уклањању отпада у Националном парку „Ђердап“ и приобаљу Дунава.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Привреда општине Голубац знатно заостаје за привредом Србије. Очигледно је да ће се развој привреде све више заснивати на предузетничким иницијативама, новим научним, технолошким и привредним знањима, менаџерским вештинама и подухватима, конкурентним снагама и коперативним способностима, доброј националној развојној инфраструктури, новим међународним институцијама, регулативама и повећаном извозу до 45% друштвеног производа, али уз неминовну помоћ државе (у оквиру њених надлежности), до достизања стабилног нивоа. У наредном периоду неопходно је консолидовање финансијског система, тржишта рада и социјалних програма, смањење регионалних диспропорција (у Србији су енормно високе: до 6,1 пута између најразвијених и најнеразвијенијих, у развијеном свету 1,2-2 пута) и дефинисање развоја приоритетних програма у које спадају: агрокомплекс, туризам, више фазе прераде и технолошких иновација, трговина и услуге, развој брдско-планинских и пограничних подручја.

На подручју ове општине, у складу са дефинисаним условима за развој свих делатности у оквиру Националног парка „Ђердап“ и његових зона заштите, као приоритетне делатности, могу се развијати следећи сектори:

5.1. ПОЉОПРИВРЕДА

У пољопривредној производњи заступљена је велика разноликост структуре. Земљишта општине Голубац се одликују неповољним физичко-механичким особинама, при чему су водно-ваздушне особине и њима условљен водно-ваздушни режим, веома неповољни, уз слабу уређеност, ниске нередовне приходе и одсуство озбиљног планирања, развоја и већих инвестиција.

Примарну пољопривредну производњу развијати на природним потенцијалима: обрадиво земљиште изнад европског просека, клима, педологија, воде. Избором врста за узгајање у складу са педолошким саставом земљишта (ратарство: житарице, кукуруз и повртарство са новим облицима производње: стакленици, воћарство без хибридизације и виноградарство), укрупњавањем поседа, модернизацијом, наводњавањем, проширеном стручном сарадњом, производњом здраве органске хране и развојем пашњака и сточарства (посебно на брдско планинском подручју), могу се постићи приноси већи од потреба саме општине. Планирати места за организовани откуп са даљом дистрибуцијом, како би производи овог поднебља доспели на тржиште ширих размера. Акцент ставити на организацију и надзор откупа, складиштење и формирање прерађивачких капацитета. Остваривање производног и економског напретка у овом сектору зависи од развоја руралне инфраструктуре, набавке савремене механизације, искоришћавања локално хетерогених погодности за производњу квалитетних прехранбених производа пољопривредног, односно шумског порекла и модернизације прехранбене индустрије, уз задржавање специфичних облика традиционалне домаће прераде.

У западном, равничарском делу општине, постоје услови за развој интензивне и специјализоване пољопривредне производње оријентисане ка захтевима тржишта на екофармама и мултифункционалну пољопривреду (која обухвата и непољопривредне

производе: сувенири, занатски производи и услуге, едукација, рекреација, агро, еко, етно и рурални туризам), са сточарском производњом у брдско планинском подручју, са уравнотеженим односом биљне и сточарске производње. Посебан значај има органска пољопривредна производња са еколошком основом (еко фарме), која уз плодно земљиште и садржај органских материја, ствара живо земљиште, као базу за здраву биљку, одржив развој руралног подручја, очување биодиверзитета и генетичке разноврсности, шири и трајни значај у оквиру мера заштите екосистема. На еко фарми може се развијати и едукативни агротуризам као вид руралног туризма, који ћена еко фарми обезбедити додатне приходе у мултифункционалној пољопривреди савременог сеоског газдинства. Органска пољопривредна производња захтева:

- изолованост парцела, сточарских фарми и прерађивачких капацитета од могућих извора загађења;
- одговарајући квалитет воде за наводњавање;
- биоагротехничке мере усмерене на уношење органске материје (прегорели стајњак, компост, зеленишно ђубриво, зелени малч и гајене врсте које фиксирају ваздушни азот, микроорганизми) уз увођење плодореда, који омогућава повећање учешћа легуминоза, бољу контролу корова, патогена и инсеката, и на бази тога одговарајући систем одбране и примену других биотехничких мера уз правилни одабир сорте;
- усклађен развој биљне и сточарске производње (1 условно грло/1ха);
- оспособљеност стручњака и произвођача за органску производњу, уз обавезу сталног иновирања знања.

Прераду пољопривредних производа развијати на резултатима примарне производње и унапређењу расположивих капацитета (реконструкција, модернизација и изградња нових, нарочито у центрима па и у примарним сеоским насељима), са прерадом меса, производњом сирева, аутентичних вина, складиштењем воћа, лековитог биља, донекле уља. Могуће делатности за прераду пољопривредних производа су:

- удруживање ратара и улагање у пластенике и системе за наводњавање, како производња не би зависила од природних услова, који су често непредвидиви са могућим последицама;
- изградња хладњача;
- узгој и експлоатација вода, (са погонима за флаширање и производњу сокова),
- рибањаци за узгој рибе (са мрестилиштима, чувањем производа и прерадом);
- узгој ситне дивљачи, за развој ловства;
- узгој винограда и производњу вина;
- фарме за узгој стоке, (уз производњу млечних производа, производњу и прераду меса).

5.2. ШУМАРСТВО И ЛОВСТВО

Шумарство - треба унапређивати на расположивом фонду шума, у складу са еколошком валоризацијом простора, одрживим коришћењем и валоризацијом заштитних, социјалних, културних и регулаторних функција шума. Тренд у коме се само 18% користи као техничко дрво треба прекинути и шумарство ојентисати на прераду дрвета вишег степена обраде ка тржишту ЕУ, као квалитетан извозни артикал, активирањем постојећих и изградњом нових дрвно-прерађивачких капацитета. Основни интерес је да се вредност капитала шума битно не умањи и да власник („Србијашуме“ или приватни власници) остварује добит. Планирано је пошумљавање на земљишту ниже катастарске класе са већим нагибима, на земљишту подложном ерозији, одржавање постојећих и подизање нових шума, нарочито у подручју НП“Ђердап“. Одрживо газдовање шумама подразумева обавезу сталне заштите, одржавања, обнављања и остваривања бројних корисних функција шума (свеједно у чијем су власништву) развојем система планирања и контроле газдовања, оснивањем саветодавне службе, обезбеђивањем дугорочне финансијске подршке за унапређење стања шума, подстицањем укрупњавања шумских поседа у приватној својини и онемогућавањем даље фрагментације шумских поседа.

Уз неопходност уравнотеженијег развоја простора општине, треба испоштовати иницијативе сеоских насеља за организацију откупа и промета, прерађивачких пољопривредних капацитета, туризма али и унапређење и економску валоризацију

централних активности у већим насељима. Зато треба подстицати разноврсне иницијативе ових насеља пореском политиком, сталном едукацијом, већом урбанистичком активношћу и комуналном бригом. За унапређење економског статуса општине, неопходна је дупло већа запосленост становништва од садашње.

Ловство – је посебна грана очувања природног диверзитета и једна од важних области туристичког развоја. Неопходно је очување разноврсности ловне фауне, насељавање аутохтоним врстама и заштитити дивљачи у ловиштима, усклађивање ловне и осталих делатности у ловишту. Посебан значај има организација стручних служби за праћење и усмеравање развоја популације врста дивљачи, изградња и одржавање ловно-узгојних и ловно-техничких објеката као, санитарни одстрел дивљачи и организација ловног туризма. У саставу НП „Ђердап“ пожељно је организовање комерцијалног ловишта и узгајалишта крупне дивљачи. Овакво ловиште могуће је планирати ловно-привредном основном, којом се обезбеђује оптимална настањеност станишта и контролисано коришћење дивљачи, да би се постојећи природни потенцијали користили за развој ловног туризма. Плански уређивано ловиште прати изградња пратећих објеката: мали смештајни капацитети, чеке, ловачке куће, шетне стазе, ресторани, кафеи, у свему према условима по зонама заштите НП „Ђердап“.

5.3. ВОДОПРИВРЕДА

Водопривредна делатност има посебан значај за ову општину јер се она целом својом северном границом наслања на Дунав, па се делатности у приобаљу и на току Дунава, морају прилагођавати систему рада и заштите ХЕ Ђердап 1. Производња електричне енергије као и пловидба на ХЕПС-у Ђердап 1, условљена је изградњом, експлоатацијом и одржавањем система заштите приобаља, којим се спречавају негативни утицаји на приобалном подручју акумулационог језера, настали у постојећем режиму рада. ХЕ у свом саставу, поред главног објекта (km D 943+000) обухвата: систем заштите приобаља, објекте за заштиту од повишених вода (насипи, обалоутврде, црпне станице), објекте за заштиту од измењеног режима подземних вода (линијски дренажни систем, дренажни бунари и др.), објекте за побољшање услова пловидбе, за уређење приобалних терена и притока, комуналне објекте и др.

Водопривредном дозволом и уговорима о експлоатацији и одржавању дефинисани сви параметри, врста и обим радова којима се обезбеђује функционисање система заштите приобаља и отклањање негативних утицаја акумулационог језера.

Водопривредном основном РС на водном подручју "Дунав" основни радови усмерени су на реконструкцију постојећих насипа и кејских зидова. Приоритетне радове које би требало завршити у наредном петогодишњем периоду представља доградња и реконструкција заштитних система дуж Дунава у зони града Голупца, поред осталих дунавских градова: Новог сада, Земунa, Смедерева и Великог Градишта.

Реципијент за све реке и потоке на територији општине Голубац је река Дунав. Заштита приобаља мора да буде у складу са пројектима који су урађени за дефинисане режиме рада ХЕПС Ђердап 1. Ради задовољења пројектованих критеријума дефинисан је и реализује се мултидисциплинарни Програм мерења, праћења и анализе утицаја успора на приобаље, на основу кога се доносе закључци о потреби доградње и /или допуне система заштите. Такав је случај и на приобалном подручју на територији општине Голубац. Критеријуми за димензионосање система заштите од повишених нивоа подземних вода, дати актима надлежних органа су :

- за пољопривредна земљишта коте нивоа подземних вода се одржавају на дубини од 0,8-1,0m од површине терена;
- за градове 3,0m од површине терена;
- за заштиту мањих градова и сеоских насеља 2,0m од површине терена.

Не може се дозволити изградња било каквих објеката у зони угроженој успоравањем Дунава и притока испод коте: 73,60mnm код насеља Винци; 73,51mnm код Голупца; 72,40mnm код села Кожица, односно може се градити уз предузимање одговарајућих техничких мера заштите или сношења ризика, што су дужни да обезбеде или сносе сами инвеститори тих објеката. Неопходно је предвидети у наредном планском периоду и регулацију реке Пек.

Развој сектора водопривреде заснива се на интегралном коришћењу вода, заштити вода и заштити од штетног дејства вода.

ХЕПС Ђердап 1 - У систему заштите ХЕПС Ђердап 1 постоје следећи објекти за које треба обезбедити ојачање и проширење, због побољшања стабилности и сигурности система заштите:

- радио релејна станица „Кожица“ са приступним путем;
- заштита ушћа Добранске реке, станица за пречишћавање отпадних вода и дренажни бунари у Добри;
- уређење ушћа Брњичке реке, хоризонтална дренажа са црпном станицом у Брњици;
- заштита обале Дунава и косине магистралног пута од Кожице до Голупца;
- обалоутврда са платоом и валобраном, хоризонтална дренажа, фекална и дренажна црпна станица, мерни бунар на платоу и кишна црпна станица у Голупцу, процевљени Гробљански и Брдарички поток кроз Голубац, обалоутврда за заштиту државног пута I реда пута узводно од Голупца;
- заштита високог терена од Голупца до Винаца;
- плато са валобраном, регулисани део ушћа са насипима Туманске реке, хоризонтална дренажа са црпном станицом на платоу и дренажни бунари са УТА пумпама у насељу Усије;
- бунари са УТА пумпама у викенд насељу Винци, бунари са УТА пумпама, заштитни насип, заштита високог терена, дренажна каналска мрежа и дренажна црпна станица у насељу Винци;
- одбрамбени насип поред Дунава од Винаца до Пожежена.

Пловни пут – Дунав – битни део водопривреде чини међународни пловни пут ратификован конвенцијом и унутрашњим законодавством. Обухвата значајне објекте, средства, опрему и уређаје у зависности од намене акваторије и мора имати услове за безбедну пловидбу, за заштиту људских живота, животне средине, материјалних добара, вода и приобаља од загађивања. Саставни део пловне акваторије су и објекти наутничког туризма (сидришта, привезишта, туристичка пристаништа, марине, наутничко-туристички центри), који се при ниском водостају не смеју проширивати на пловни пут а у случају и за време трајања елементарних непогода, морају бити обезбеђени услови за склањање пловних објеката и безбедно коришћење лука-пристаништа-марина. Планирано је задржавање бродоремонта у Брњици (уз модернизацију) са теретно механизованим пристаништем, активирање луке у Усију са проширењем привезишта у Усију и Винцима, формирање туристичких привезишта у Брњици и Добри и задржавање постојеће марине у Голупцу са проширењем привезишта и постављање пловног пристана за пристајање бродова уз кеј.

РХЕ Ђердап 3 – Просторним планом Републике Србије предвиђена је изградња реверзибилне хидроелектране „Ђердап 3“. У наредном периоду, извршиће се преиспитивање постојећег идејног пројекта са анализом оправданости реализације, као и могућности уклапања у окружење НП „Ђердап“. Идејним пројектом предвиђена је реализација две акумулације, Песаче на речици која се улива у Дунав и Бродице, притоке Пека, које би имале карактер горњих акумулација РХЕ, док би постројење РХЕ било на обали Ђердапске акумулације, око 3 km узводно од Лепенског вира, са котом 70 mnm. Заједничко деловање две горње акумулације се обезбеђује тунелом, дужине око 8.000 m. За реализацију РХЕ „Ђердап 3“ израдиће се посебна планска документација.

Интегрално коришћење вода - подразумева: заштиту квалитета вода, заштиту од вода, хидротехничке и организационе мере. Зато је основни задатак водопривреде да обезбеди редства за реализацију рехабилитације постојећих објеката и система, проширење капацитета постојећих и изградњу нових објеката, где за то постоје конкретни интереси, у складу са водопривредном основом.

5.4. ИНДУСТРИЈА

Привредни развој општине Голубац засниваће се, поред створених и на активирању природних развојних потенцијала. Посебан развојни потенцијал општине Голубац је могућност отварања луке, са слободном зоном и робно саобраћајним терминалом у Усју на Дунаву, због близине румунског града Молдова Веке са луком, што подстиче прекограничну сарадњу. План развоја индустрије базиран је на

унапређењу и модернизацији постојећих облика прерађивачке индустрије што директно отвара могућност развоју туризма, угоститељства, речног и друмског транспорта.

Развој прерађивачке индустрије планиран је кроз:

- изградњу индустријске зоне са пажљивим избором делатности које не загађују животну средину (паковање) у насељу Радошевац (због близине викенд зона);
- организовање прерађивачке делатности у мањим погонима на ресурсима у пољопривредној производњи, у ЦЗН, ЛЦ али и у примарним сеоским насељима;
- унапређење рада у дрвној индустрији кроз економско искоришћавање дрвног одпада;
- унапређење рада у индустрији грађевинског материјала;
- преквалификацију за рад лица са евиденције тржишта рада, за секторе прерађивачке индустрије у којима се отварају нови погони;
- интензивнији развој малих и средњих предузећа у прерађивачким гранама и сектору услуга, уз јачање њиховог међусобног повезивања, као основног генератора конкурентности и запошљавања;
- повећање транспарентности пословања и побољшање инвестиционе климе;
- остваривање ефикасније сарадње на регионалном и прекограничном нивоу.

Све напред наведено предпоставља отварање малих и средњих предузећа, поред већ постојећих капацитета.

Индустријске комплексе развијати кроз:

- **експлоатацију природних сировина:** грађевинског камена, обојених и необојених метала и неметала (снабдевање других индустрија, извоз и повратак на изгубљена тржишта), засновану на расположивим природним ресурсима и унапређивању постојећих капацитета. Даљи развој ових делатности је у директној спрези са строгим условима из ППППН „Ђердап“;
- **грађевинарство** – кроз могућности пласмана производа дрвне индустрије и експлоатације природних сировина (грађевинског камена), са каменолома Јеленске стене, шљункарим и обиљем песка, који чине базу за развој индустрије грађевинског материјала, уз оснивање малих и средњих грађевинских фирми. Обим и начин експлоатације, примарне прераде и транспорта камена у заштићеним и еколошки значајним подручјима мора бити усаглашен са циљевима, условима и мерама очувања биодиверзитета, предеоних обележја и културно историјских вредности, феномена и предмета геонаслеђа, при чему, је Законом у начелу допуштено коришћење минералних сировина у зони са режимом заштите III степена. У Националном парку „Ђердап“ неће се отворати нови рудници за површинску експлоатацију камена (каменоломи), а постојећи мајдани камена ће се трајно затворити и рекултивисати најкасније до 2021. године. Експлоатација камена на површинском копу „Јеленска стена“, на основу Закона о рударству, захтева израду програма затварања, у коме ће се прецизирати површине на којима је до тог времена могуће вршити експлоатацију (с тим да се поштује ограничење од око 42ha), дефинисање резерви и квалитета подземних вода и површина за рекултивацију земљишта, уз обавезну израду Плана детаљне регулације.
- **дрвну индустрију** – засновану на постојећим ресурсима и капацитетима. Из постојећег шумског фонда годишње се исече близу 4.000m³, при чему је само 18% техничко дрво, које се даље прерађује а све остало иде за огрев. Овај тренд треба прекинути и дрвну индустрију оријентисати на прераду дрвета вишег степена обраде, са оријентацијом ка тржишту ЕУ, као квалитетан извозни артикал. Дрвна индустрија на овом подручју се мора развијати уз стручни надзор и строгу контролу употребе дрвне масе (према локацијама, сече и узгајања врсте дрвета из ППППН „Ђердап“), неопходну ревитализацију постојећих и изградњу нових капацитета;
- **текстилну индустрију и прераду коже** (израда одевних предмета и сл.) треба развијати у обновљеним капацитетима и изградњом нових мањих, као и у оквиру приватног сектора, у окућницама које за то имају могућности;

- **енергетику** - као стратешку инфраструктуру земље, засновану на постојећим водним и новим енергетским ресурсима (соларна енергија, ветар, мале електране, биогас), уз уклапање у регионалне системе. Планирана су два ветро поља: Кривача-Голо брдо и Браничево;
- **рециклажу** - отпадних и секундарних сировина као високопрофитабилну, важну за заштиту средине и очување природних ресурса, са планираним центром за управљање отпадом.

5.5. УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Постојећа просторна дистрибуција услужних делатности је неравномерна. У Голупцу је највећа концентрација али је мања од трећине укупних капацитета у општини. У осталим насељима присуство оваквих садржаја је занемарљиво, осим у Браничеву. Ван општинског центра, интензивнији развој је уз главне путне правце. Постојећи капацитети задовољавају повремене и свакодневне потребе становништва али нема адекватног нивоа потражње.

Развој услужних делатности и унапређење просторно-функционалних карактеристика мреже насеља, директно се ослањају на примарни и секундарни сектор привреде, јер се тек са подизањем стопе раста друштвеног дохотка, могу створити услови за њихов напредак. Специфични природни чиниоци логично дефинишу развој услужних делатности за сектор туризма, комерцијалних делатности из терцијарног сектора (трговина, угоститељство, смештајни капацитети, занатство и остале врсте услуга) и инфраструктурне речне објекте (пристаништа, марине, сервиси, наутички туризам). Планирано је стимулисање развоја нових специјализованих центара услужних делатности регионалног значаја на оптималним локацијама у насељима и зонама природних и културних добара и услужних ланаца (специјализовани комерцијално-трговински сабирно-дистрибутивни центри регионалног значаја, паневропски коридор VII-Дунав). У овим коридорима регионалног и општинског значаја, поред Голупца су насеља као центри развоја: дуж Дунава Брњица, Добра, Винци, Усије и Браничево а Клење и Кривача у дубини територије општине.

- **услужни системи у функцији туризма** - изградњом хидроелектране „Ђердап 1“, формирањем Ђердапског језера и покретањем акција на заштити Ђердапске клисуре, створени су услови за бржи развој туризма, који нису довољно искоришћени. За развој услуга у туристичкој понуди најзначајнији локалитети су: Голубац са хотелом, рестораном, просторима за једрење на Дунаву, Марином, спортским теренима, бицикличком стазом уз обалоутврду, туристичким агенцијама. Винци-Усје са викенд насељем и могућностима за проширење туристичке понуде власницима, корисницима викенд објеката и другим туристима, чак и на међурегионалном нивоу; средњевековни утврђени Голубачки град, уређењем простора унутар зидина, измештањем дела „Ђердапске магистрале“ и уређењем околног простора, као и коришћењем Дунава (пристаниште за туристичке бродове), уз услов да културно-уметнички и забавни садржаји и манифестације, не угрожавају културно-историјске вредности (спортски садржаји). На ушћу Брњице у Дунав је вредан локалитет за изградњу и уређење угоститељских објеката, спортских терена, површина за камповање, лов и риболов. Добра има сличне услове као будући ЦЗН; манастир Туман, чија је околина погодна за уређење излетничких површина, као и испосница Св. Зосима као туристички пункт и Бигрена акумулација. Сви наведени локалитети се налазе непосредно уз државни пут Београд-Пожаревац-Голубац-Кладово, као и поред пловног пута Дунав, или на регионалном путном правцу Голубац-Кучево.
- **услужни системи трговинске мреже** - треба да пруже свакодневно и повремено снабдевање становника, туриста и осталих корисника. За све врсте снабдевања посебно опремити Добру а остала насеља за свакодневно снабдевање. Трговину повезивати са малом привредом и произвођачима друштвеног сектора, као и са пољопривредним произвођачима. Број запослених у трговини треба да се повећа тако, да се за свакодневно снабдевање обезбеди

0,35m²/становнику и 0,03m² по другом кориснику, а за повремено снабдевање 0,40m² по становнику и 0,20m² по другом кориснику;

- **услужни системи занатских услуга и мале привреде** - за занатске услуге обезбедити повољније организационе, кадровске и материјално-просторне услове за пружање већег броја занатских услуга, у складу са променама потреба свих корисника простора, користећи сировинску базу подручја. Развој занатске делатности треба да обезбеди повећање броја запослених и усклађивање са развојем туризма, пољопривреде, мале привреде и комплементарних делатности;
- **услужни системи у функцији пољопривреде** – подразумевају формирање кластера пословно-производних система и услуга у: ратарско - повртарској производњи, складиштењу, преради, паковању, пласману и дистрибуцији воћа, поврћа, индустријског и крмног биља на домаће и страна тржишта, уз складиштење, прераду и пласман у радним центрима и зонама уз регионалне путне правце и у зони коридора VII-Дунав; комерцијалном рибарству уз Дунав и на деловима речног тока.

Просторна организација услужних система одвијаће се кроз специјализоване услужне центре у Голупцу и ЦЗН, локалне услужне центре и низ кластера специјализованих услуга, уз укључивање приватне иницијативе на свим нивоима услуга.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Туризам има изражену генераторску и интегративну функцију. На територији општине (са посебним одликама и постојећим полазним основама за развој туризма као носеће привредне гране), постоји низ позитивних потенцијала: НП „Ђердап“ као јединствени предео у Европи. Кањон Брњичке на 12km низводно од Голупца, код Брњице, са најдужом планинском стазом у НП „Ђердап“. Црни врх је највиши планински врх у општини и пријатно излетиште са кога се пружа поглед на већи део Голубачке општине, на 7km јужно, код Снеготина. Бигрена акумулација код манастира Тумане. Културно-историјски и религијски ресурси: средњевековна тврђава „Голубачки град“ (из 1335.) коју чини 9 кула. Викус Купе - на месту данашњег града Голупца (са остацима кастела из римског периода под називом Викус Купе, који нису видљиви, јер археолошка ископавања нису вршена), Завиша Црни - спомен плоча пољском витезу, који је погинуо 1428. бранећи Голубачки град од Турака, у подножју Голубачке тврђаве. Средњевековни манастир „Тумане“ - на 12km јужно од Голупца, задужбина Милоша Обилића. Испосница код манастира Тумане и још много тога. Највећи број свих врста делатности, треба усмерити у интензиван развој могућих видова туризма. Приоритетни правци и видови развоја туризма су:

НП „Ђердап“ - у ПППН НП „Ђердап“ цела ђердапска зона је опредељена као развојна примарна зона туризма у Србији, под условима утврђеним тим планом. У зонама заштите развијати туристичке стационарне капацитете, викенд и друге туристичке објекте кроз повезивање видова транзитног, стационарног, културно-образованог и научног, излетничко-екскурзионог, викенд, сеоског, ловног и риболовног, наутичког, рекреативног, спортског и конгресног туризма; повезивање: домаћег и иностраног, туризма на Дунаву са оним у залеђу Дунава; у Националном парку са туризмом у заштитним зонама и ширем подручју; активности туризма у свим сезонама; активности туризма и угоститељства са пољопривредом, рибарством, шумарством и ловом, саобраћајем, трговином, малом привредом, културом, физичком културом и рекреацијом, образовањем и здравством.

Река Дунав и наутички туризам - као највећи пловни пут Европе и туристичка траса од међународног значаја (најшири и најужи код Голупца, од 6km до само 1km), која има примарну функцију за развој туризма и рекреације са транзитним пловним, купалишним туризмом, риболовом, наутичким спортовима, стационарним објектима, пропагандно информативном делатношћу, на укупној површини од око 1.378ha у општини Голубац. Зато треба активирати приобаље постојећим садржајима и

капацитетима, како би се повезале потребе месног становништва и туриста. То су садржаји попут марина, пристана, трговине и услуга, одмаралишта и хотела у Голупцу, пристаништем за чамце код Голубачког града, Брњице и Добре.

Ђердапска магистрала - као друмска саобраћајница кроз Ђердапску клисуру, која прати обалу са интересантним зауставним тачкама за одмор са садржајима трговине, услуга пратећих функција (паркирање, видиковци, уређено зеленило) и као део културно-историјске руте „Пут римских царева“.

Насеља, природна и културна добра – са обезбеђењем основних рекреативних садржаја за све становнике општине, у оквиру насеља, природних предеоних целина и заштићених добара, на пешачком растојању. Посебне потенцијале имају: природне предеоне целине „Голубачка клисура“, клисура Брњице, „Шомрда“ и „Соколовац-Власина“; строги природни резервати „Голубачки град“, „Бојана“, „Босман-Соколовац“, „Татарски вис“; евидентирани природни резервати „Јеленске стене“ и „Кукурек“ (излетнички, научно-ловни, стационарни туризам); непокретна културна добра: Голубачка тврђава, Ливадица, Брњица, Чезава, Мала Орлова, Босманска река, Добра, манастир Госпођин вир и манастир Туман (излетнички, научно-културолошки туризам); евидентирана непокретна културна добра: Турски поток, Зиданац, Салдум, Стубица, Песача, Падина (излетнички, научно-културолошки туризам); споменици и спомен-обележја из ратова 1912-18. и 1941-45. године, археолошки локалитети, некатегорисана културна добра (цркве и објекти народне и грађанске архитектуре) – излетнички туризам.

Брдски део општине – због унапређења данас најмање развијеног дела општине, повезивања са пољопривредом и шумарством и новим туристичким активностима: планинарење, сеоски, ловни и еко туризам, културне традиционалне манифестације.

Транзитни туризам - са ланцем услужних система, који зависи од саобраћајне повезаности и приступачности. Активности и услуге су смештајни капацитети, трговина и пословање у свим насељима.

Ловни туризам - са пратећим услужним системима у Националном парку „Ђердап“, је перспективна и рентабилна привредно-туристичка делатност, везана за перспективни развој иностраног туризма, уз дефинисане услове заштите и обнове популације крупне дивљачи (јелен обични, дивља свиња, дивокоза, вук), побољшање капацитета ловишта и припреме за узгој одређене врсте дивљачи у ограђеним ловиштима. У насељима изван НП „Ђердап“ ловни туризам засниваће се на бази „ситне дивљачи“ (зец, фазан и јаребица). Пратећи садржаји комерцијалних ловишта су одгајивачнице ловачких паса, полигони за обуку и утакмице ловачких паса. Ловни туризам је повезан са сеоским, па системе пратећих активности и специфичних услуга у функцији ове активности треба лоцирати у околним сеоским насељима.

Спортски риболов - са пратећим услужним системима на воденим потенцијалима подразумева строго регулисање обављања активности риболова, уз спровођење неопходних мера заштите природе и поштовање програма развоја риболова. По уређењу река на територији општине Голубац (регулација изливања и мелиорације) и организације масовнијег риболова, могуће је организовање риболовачких манифестација, дружења и такмичења, смештајних капацитета, трговине и пословања, везаних за ове програме у околним насељима. За потребе развоја риболовног туризма потребно је обезбедити одговарајуће услуге, опрему, изнајмљивање, сервисирање и привезивање пловила, паркирање моторних возила и сл. искључиво у складу са поштовањем захтева за заштиту природе, животне средине и услова из ППППН Националног парка „Ђердап“.

Сеоски туризам - са ланцем услужних система треба да постане стабилни облик туризма, развојем специјализованих облика пољопривреде и унапређивања услова сеоског становања. Потребно је адекватно опремити сеоска домаћинства и развити интерес мештана за пружање услуга туристима, што би допринело унапређењу и стабилизацији села. Потребно је извршити категоризацију објеката и прописивање услова за обављање делатности, али и изградити квалитетну инфраструктуру уз неопходне пратеће акције локалне управе, ради обезбеђивања повољних кредита локалним предузетницима. На овом простору су видиковци, потоци, планински терени

са изузетним визурама, велике очуване површине под шумама, богатство биљног и животињског света (излетнички, ловни, здравствени и спортско рекреативни туризам).

Конгресни туризам (скупови, семинари) - за по 300-500 учесника треба и даље развијати и повезивати га са организацијом путовања, манифестацијама туризма у Националном парку и широј зони Подунавља. Угоститељски објекти уз друге садржаје треба да буду саставни део основне туристичке понуде. У овим објектима треба да се обезбеди око 2.500 до 4.300 седишта у НП „Ђердап“, а око 1.500 у Заштитној зони.

Манифестациони туризам – у општини постоји солидна подлога за развој овог вида туризма: Голубачки котлић (туристичка организација Голубац и општина Голубац), Етно - фестивал (асоцијација за развој општине Голубац и клуб жена), куп Голупца у једрењу (ТО Голубац, општина Голубац и Једриличарски савез Србије), “Лов на вука” (ТО Голубац и НП“Ђердап”), “Сајам Дунава” (ТО Голубац и општина Голубац). Пожељно је организовање нових манифестација везаних за руту Римских царева и развоја Доњег Подунавља. Манифестациони туризам треба да прати одговарајућа смештајна понуда.

Стационарни туризам – смештајно-угоститељски капацитети су недовољни, необнављани, и њихова ревитализација изискује значајна средства уз дужи период исплативости. Хотел „Голубачки град“ (са око 50 лежаја) у центру Голупца, мотел „Дунавски рај“ и вила „Маја“ у насељу Винци, мотел у Добри и око 150 лежаја у 59 соба у приватном власништву, викенд насеља Винци и Усије израсла без планске документације и комуналне инфраструктуре, три ресторана у Голупцу, један у Браничеву, један у Винцима и један у Брњици, чине само зачетак овог вида туризма, па укупан број страних и домаћих туриста бележи пад а број ноћења је у благом порасту. Смештајне капацитете треба развијати у хотелу Голупцу (уз реконструкцију и повећање капацитета и садржаја), у постојећем мотелу у Добри и новим објектима у туристичкој зони Винци-Усије, ЦЗН и сеоским насељима (хотели, мотели, пансиони, шумарске планинарско-ловачке куће, сеоски туризам).

Носиоце рекреације и спорта у насељима представљају: спортски терени, спортски клубови, паркови, бицикличке стазе, домови културе, при чему је важна њихова доступност, разноврсност садржаја, опремљеност, уређеност и туристичка атрактивност.

Носиоце рекреације и спорта ван насеља - представљају: контакт са природом и уживање у лепотама природног пејзажа, упознавање природних и културно - историјских споменика и упражњавање рекреативних активности у новом амбијенту, а планира се и „birdwatching“ (посматрање птица) и фото-сафари. Значајан фактор планирања рекреације ван града јесте заштита природе, поштовање еколошког капацитета простора, изградња шетних стаза у природи и ниво развијености туристичке инфраструктуре.

6.1. ПРОСТОРНО-ФУНКЦИОНАЛНА СТРУКТУРА РАЗВОЈА ТУРИЗМА заснива се на дефинисању туристичких регија, зона и пунктова, позицији смештајних капацитета и викенд насеља, природних и културних добара.

Туристичке регије – територија општине Голубац је део међународне туристичке руте пут римских царева „Felix Romuliana“, туристичке регије „Доње Подунавље“ (5 општина источне Србије: Велико Градиште, Голубац, Мајданпек, Кладово и Неготин) а према кластеру ППРС је део перипанонске регије Ц₄ коју чини Национални парк „Ђердап“ (са око 30% површине на територији општине Голубац) као део прве групе приоритета за реализацију међу центрима туристичке понуде. У току је израда новог ППППН „Ђердап“ са приоритетним развојем пограничних и регионалних веза, туризма и културне баштине.

Туристичке зоне и пунктови – су делови туристичких регија у оквиру територије општине Голубац. Пошто две трећине територије општине лежи у НП „Ђердап“, према положају природних и културних добара, као и према створеним вредностима, формиране су:

- туристичке зоне и пунктови у НП“Ђердап“,
- туристичке зоне и пунктови ван граница НП“Ђердап“ и
- спортско-рекреативне зоне.

Туристичке зоне у НП“Ђердап“ – концентрисане су на десној обали Дунава:

- **зона Голубачка клисура** - обухвата простор од насеља Брњица до границе са општином Д. Милановац. Основна туристичка атракција је сама клисура као природна предеона целина у чијем су залеђу непокретна културна добра: Брњица, Мала Орлова, Чезава, Босманска река-Добра и Госпођин вир; евидентирана културна добра: Турски поток, Зиданац, Салдум-Добра, манастир Госпођин вир, Падина, Песача и Стубица као појединачне локације. Као приоритетна зона захтева очување природне предеоне целине, њену праву презентацију и опремање планираним објектима за потребе разних видова туризма. Посебну улогу у туристичкој понуди ове зоне чине непокретна и евидентирана културна добра, која морају бити уређена према садржају пратећих делатности из услова надлежних Завода за заштиту споменика културе, услова из ППППН НП“Ђердап“ и овог ППО. У овој зони је најважнија изградња колских и пешачких стаза до сваке појединачне локације, како би се обезбедио континуални обилазак туриста.
- **еколошка зона Голубачка тврђава-Брњица** обухвата простор на десној обали Дунава од Голубачког града до насеља Брњица. Њен саставни део су строги природни резервати: Бојана и Босман-Соколовац; евидентирани природни резервати: Јеленске стене и Кукурек и непокретно културно добро Ливадица. Сва природна добра леже у режиму II степена заштите НП „Ђердап“. Ово мора бити зона контролисане изградње свих врста објеката из туристичке понуде: уређене природне целине, рекреација, култура, привремени боравак, шетне стазе, изградња шетно-бициклическе стазе од Голубачког града до викенд насеља Ридан и обезбеђена саобраћајна приступачност свакој локацији. Посебна пажња мора бити посвећена строгој контроли експлоатације у каменолому „Јеленске стене“ са ограниченом површином за експлоатацију и рекултивацијом напуштених копова.
- **зона природне предеоне целине клисура реке Брњице** обухвата целу ову предеону целину као посебан доживљај природе. Важно је очување водотока, саме клисуре и њеног форланда. У њеној непосредној околини могуће је уређење спортско рекреативних садржаја и етно понуде, према условима Завода за заштиту природе.

Туристички пунктови у НП“Ђердап“ -

- **насеље Голубац** (у контактної зони НП “Ђердап“) са низом централних садржаја, јавних служби, услужним и рекреативним делатностима, смештајним капацитетима, наутичким објектима, традиционалним манифестацијама и туристичким агенцијама. Неопходно је даље опремање насеља наведеним садржајима, као почетне станице у којој ће јасно бити исказана и промовисана укупна туристичка понуда са усмерењем туриста на праве локације.
- **средњовековни град Голубац** као примарни улазни пункт у Голубачку клисуру и НП „Ђердап“ (из кога је планирано измештање „Ђердапске магистрале“ већ дефинисаном трасом). Планирана је реконструкција, ревитализација и трајна заштита утврђења и његовог подграђа са пристаном за туристичке бродове.
- **природне предеоне целине „Шомрда“ и „Татарски вис“** су два посебна пункта у делу НП близу границе са општином Кучево. Оне су ван свих насеља у шумском брдско-планинском делу општине. Њихово уређивање подразумева ловно-туристичку понуду са стазама, чекама и ловачким кућама. Приоритетно је обезбеђење приступачности и очување њихових еко система.
- **викенд насеље „Ридан“** лежи источно од Голубачке тврђаве. Као један од пунктова са смештајним и услужним капацитетима, девастиран је дивљом изградњом. Зато је неопходна израда ПДР.

Туристичка зона ван НП“Ђердап“ - целу ову зону чине два насеља на обали Дунава, скоро спојена великим викенд насељем:

- **викенд насеље Винци-Усије** – настало је углавном спонтано, без планске документације али представља потенцијал за стационарни, транзитни, наутички, манифестациони и спортско-рекреациони туризам. Оба насеља,

заједно са викенд насељем, захтевају опремање комуналном инфраструктуром и ревитализацију постојећих објеката у складу да планираном функцијом. Поред њих планирана је нова зона викенд становања са плански одређеним садржајима, типологијом нових објеката и опремљена потребном инфраструктуром.

Туристички пунктови ван НП “Ђердап“

- **„Бигрена акумулација“** – специфичан споменик природе површинског крашког рељефа, смештен у сливу Туманске реке, у средишњем току Каменичког потока, на око 1km од манастира Тумане. Најближе насеље је Снеготин (на 5.5km од акумулације) а најкраћи пут од Снеготина до акумулације је шумски пут. У границама природног добра је слап висок 14m а цео слив Каменичког потока је обрастао густом листопадном шумом у којој доминирају буква (на самом бигру, стре око 100 година и високе преко 20m), храст и граб. У новој шумској основи увести обавезу да се на површини од око 9000m², у ширини од 20m не сме обављати никаква сеча шуме, ради очувања читавог еко система природног добра а изградња се мора свести само на чесме, клупе, излетничке столов, пешачке стазе и сл.
- **Манастир Тумане** (задужбина Милоша Обилића) са испосницом **Св. Зосера** су у непосредној близини бигрене акумулације. Бигрена акумулација и манастир Тумане одликују: аутохтоност, репрезентативност, реткост, разноликост, целовитост и естетичност. Оба добра треба унапређивати у циљу понуде: еколошких функција, културно историјских садржаја, васпитно-образовних и научно-истраживачких функција.
- **Црни врх** у К.О. Снеготин као видиковац са кога се пружа изванредан поглед на већи део територије општине. Важан је репер за излетнички туризам.

6.2. ПРОСТОРИ ЗА РУРАЛНИ ТУРИЗАМ

Услове за развој сеоског туризма има већина примарних сеоских насеља а посебно Снеготин, Кривача, Двориште и Брњица. Ова насеља су у НП „Ђердап“, у пределима обраслим шумом, тако да је у њима могуће иницирати ревитализацију делимично искоришћеног стамбеног фонда, уз прилагођевање новој туристичкој намени, уз опремање потребном комуналном инфраструктуром. Уз студију о архитектонском обликовању и стилизацији реконструисаних и адаптираних објеката, с тим да се у највећој мери поштује аутентични израз постојећих стамбених и економских објеката, могу организовати домаћинства или јавни простори за: стационарни туризам на селу, угоститељство и комплементарне садржаје, занатске радионице, етно-антикварнице, специјализоване трговине домаће хране, лековитог биља, шумских плодова, гастрономије и ловног туризма, отворене сцене за културно-уметничке манифестације.

6.3. СПОРТСКО РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ

На основу природних и створених вредности, општина Голубац има потенцијале за развој спортско рекреативног туризма. Постојећа ограничења, као што су: саобраћајна повезаност, непостојање развијене туристичке инфраструктуре, финансијске могућности општине и приватних улагача, постојећа неадекватно уређена викенд насеља, могу бити превазиђена уз строгу контролу, организацијом и уређењем јасно одређених подручја и локалитета, како не би биле угрожене природне и створене вредности, које представљају основне рекреативно туристичке атрактере. Развој спортско-рекреативних простора на подручју општине Голубац заснива се на:

- интегралном приступу развоју рекреативних простора у насељима општине и развоју пунктова и мрежа рекреативних простора ван насеља;
- интегралном приступу планирања туризма и рекреације;
- потреби за економичним коришћењем расположивих просторних ресурса као и
- потреби да се природни и створени потенцијали активирају, уз поштовање мера и услова заштите природе, културно историјских вредности и животне средине.

Планирање објеката рекреације и спорта у насељима и ван њих прате следеће разлике:

Рекреација у граду/насељу се планира за рекреативне потребе локалног становништва и туриста и посетилаца града/насеља. Кључни квалитети мрежа рекреативних простора унасељу су: разноврсност различитих категорија, садржаја и простора, квалитет њиховој доступности, њихова адекватна опремљеност и уређеност.

Рекреација ван насеља у великој подразумева промену средине, савладавање дестинација и расположиво слободно време, као и материјална средства. Кључна ставка у том смислу је доступност рекреативних садржаја и простора, а главни мотиви су: контакт са природом и уживање у лепотама природног пејзажа, упознавање природних и културно-историјских споменика и упражњавање рекреативних активности у новом амбијенту. Значајан фактор планирања рекреације ван града/насеља је заштита природе и поштовање еколошког капацитета простора.

Основни носиоци спорта и рекреације у туристичке сврхе су:

- спортско рекреативни центри;
- наутички центри;
- спортски и рекреативни риболов - лоцирање, уређивање и опремање подручја за спортско-рекреативни и туристички риболов реализује се у складу са средњорочним програмима развоја;
- спортски и комерцијални лов - ловиште ловачке организације са потенцијалом за организацију комерцијалног ловишта; лоцирање, уређивање и опремање подручја за спортски односно комерцијални лов реализује се ловнопривредном основом као и посебним Програмима развоја ловишта;

СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИ САДРЖАЈИ 2030.

Насеље	Бр.ст.	Сп.клуб	Спорт.тер.	Парк	Дом култ.	Биц.ст.
БАРИЧ	480	-	фудб.тер. са кошев, тер.за децу	+	+	-
БИКИЊЕ	270	+	фудбалски терен	-	+	-
БРАНИЧЕВО	1010	+	2 фудб. тер. кошарка, тер.за децу	+	+	-
БРЊИЦА	400	-	фудб. терен, деч.игр.у школи	-	-	+
ВИНЦИ	350	-	фудбалски терен	+	+	+
ВОЈИЛОВО	300	-	фудбалски терен	-	+	-
ГОЛУБАЦ	2300	+	СРЦ, фудбалски терен, кошарка, одбојка, мали фудбал, одбојка на песку, дечје игралиште	+	+	+
ДВОРИШТЕ	300	-	-	-	-	-
ДОБРА	700	+	фудб.терен(2), деч.игралиште	+	+	+
Д. КРУШЕВИЦА	360	-	-	трг	-	-
ДУШМАНИЋ	180	-	тер. за м. фудб. (део улице)	-	+	-
ЖИТКОВИЦА	150	-	тер. за фудб, тер. за кошарку	-	+	-
КЛЕЊЕ	500	+	фудбалски терен (у окв. школе)	+	+	-
КРИВАЧА	430	+	-	-	-	+
КУДРЕШ	200	-	тер. за фудбал и мали фудбал	+	+	-
МАЛЕШЕВО	300	-	терен за кошарку	-	-	-
МИЉЕВИЋ	520	-	тер. за мале спорт. (у окв. школе)	+	-	-
МРЧКОВАЦ	330	+	2 фудбалска терена, тер.за децу	-	-	-
ПОНИКВЕ	100	-	терен за кошарку	-	-	-
РАДОШЕВАЦ	260	-	фудб. терен, тер. за децу(у окв. школе)	+	+	-
СЛАДИНАЦ	200	-	фудбалски терен	-	-	-
СНЕГОТИН	200	-	фудбалски терен, тер. за кошарку	-	-	+
УСИЈЕ	320	+	тер. за м. фудб, дечје игралиште	+	-	+
ШУВАЈИЋ	340	-	фудб. тер. и тер. за мале спортове	-	-	-

- шуме за рекреацију - уређују се за рекреативно кретање и одмор и опремају као излетишта;
- рекреативне путање-за повезивање туристичких пунктова и области еколошким видовима кретања: бицикли, пешачење, планинарење.

Размештај објеката рекреације и спорта планиран је у:

- **спортском центру у Голупцу** као најопремијенијем и са највећим потенцијалима за даљу изградњу и опремање. Налази се у центру насеља, уз обалу Дунава и

треба да постане главни носилац ових активности. Поред постојећих садржаја планирана је изградња нових спортских терена, терена за тенис, базена и комерцијалних садржаја. За развој овог центра потребна је израда Плана детаљне регулације.

- **у Винцима**, у планираном проширеном викенд насељу, треба омогућити изградњу терена за мале спортове, мањи базен, дечја игралишта, шетне и трим стазе, као и везу са бициклическом стазом кроз Голубац.
- **у свим осталим насељима** на територији општине треба унапредити постојеће спортско рекреативне садржаје (фудбалски терени, терени за мале спортове, дечја игралишта, пешачке стазе) и градити нове али у оквирима грађевинских подручја. Уколико поједина домаћинства имају услове (величина парцеле, положај у насељу) она у овире својих окућница могу уређивати мање рекреативне површине или етно целине за потребе сеоског туризма.

Туристички информативни пунктови су неопходни за одвијање туристичких посета. Највећи пункт је планиран у Голупцу. Остале пунктове треба планирати у Добри (као једном од центара НП "Ђердап", у Браничеву на улазу у општину и у насељима одређеним за сеоски туризам. У складу са Законом о туризму и Правилником о садржини и начину истицања туристичке сигнализације извршити уређивање, опремање и обележавање туристичких зона и пунктова.

7. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

7.1. САОБРАЋАЈ

ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ - предвиђен је развој саобраћајне инфраструктуре у друмском саобраћају, како реконструкцијом постојеће мреже саобраћајница, тако и допуњавањем мреже, односно изградњом нових саобраћајница. Изградња нових саобраћајница је планирана, углавном, на коридорима постојећих путева, уз побољшање геометријских и експлоатационих карактеристика, чиме се подиже ниво услуге путева, а при томе штити простор од трасирања нових коридора. Планираном мрежом путне инфраструктуре остварен је континуитет у тразитним везама са ширим окружењем и суседним општинама и унутар подручја општине.

По функционалној категоризацији, путна мрежа је подељена на државне путеве I и II реда и општинске путеве.

Државни путеви I и II реда - мрежу државних путева (ДП) на подручју општине Голубац чине ДП I и II реда. ДП I реда број 25.1 је у обухвату Просторног плана од станице км 75+120 до станице км 119+714, односно пролази кроз територију општине у дужини од око 44,6км. У постојећем стању, овај путни правац пролази кроз грађевинска подручја насеља Браничево, Поникве и Голубац. Деоница «Ђердапске магистрале» пролази директно и кроз тврђаву «Голубац», споменик културе од изузетног значаја, чак и кроз зидине које спајају куле, што је неодрживо како због негативног утицаја на објекте тврђаве тако и због безбедности саобраћаја и туристичких активности, које се сада одвијају на државном путу. Интезитет саобраћаја (просечан годишњи дневни саобраћај PGDS у 2009. години, према подацима ЈП «Путеви Србије») на ДП I реда број 25.1 варира од 688 (на деоници Доњи Милановац-Голубац) до 1390 (на деоницама Голубац-Браничево и Браничево-Велико Градиште). На коридору ДП I реда број M_{25.1}, ради реализације планираних намена, предвиђено је:

- утврђивање потенцијалног коридора обилазнице око градског насеља Голубац, која је планирана јужно од насеља у рубној зони општинског центра, дужине око 7496 m, за око 1815m дужа од постојеће деонице ДП I реда број 25.1, а планирана је од оквирне станице км 106+032 до станице км 111+713 (прецизна траса обилазнице биће утврђена након израде и верификације техничке документације са студијом оправданости);
- утврђивање трасе обилазнице око тврђаве Голубац, која обилази тврђаву са јужне стране, обзиром да не постоји алтернативно генерално решење, због

просторног односа тврђаве и реке Дунав. Планирана траса обилазнице иде подножјем падина са јужне стране постојеће «Ђердапске магистрале» на катама 75-77mnm, које се затим пењу ка југу до ката 110-120mnm. Укупна дужина обилазнице, по новој траси, је око 700m, за око 30m краћа од постојеће трасе ДП I реда број 25.1 а положај обилазнице условљава изградњу краће тунелске деонице, од око 146m. Положај обилазнице око тврђаве Голубац утврђен је Планом детаљне регулације за ревитализацију тврђаве «Голубачки град» («Службени гласник општине Голубац», број 3/2010) а реализоваће се на основу техничке документације на нивоу генералног пројекта са студијом оправданости;

- третман ДП I реда број 25.1 у рангу пута у насељу, у оквиру грађевинских подручја Браничева и Поникве, као и кроз подручје у обухвату Плана генералне регулације градског насеља Голубац;
- ревитализација и модернизација техничко-експлоатационих карактеристика, посебно на деоници кроз Ђердапску клисуру, где се повремено јављају одрони, који угрожавају безбедност саобраћаја.

Просторним планом се задржавају сви коридори ДП II реда, дужине око 28,7 km.

р.б.	Ознака	Правац	Стационажа		Укупна дужина (km)
			од km	до km	
1.	ДП II бр.108	Велико Градиште -Средњево	34+477	38+068	око 3,6
2.	ДП II бр. 108а	Берање – Голубац	15+892 23+805 29+593	23+013 25+744 38+256	око 9,1
3.	ДП II бр. 108б	Браничево – Миљевић	0+000	6+884	око 6,9
4.	ДП II бр. 256	Турија – Малешево	8+756	17+836	око 9,1

Планирано је:

- ревитализација и реконструкција појединих деоница, која обухвата проширење и рехабилитацију коловоза, ублажавање кривина, осигурање од дејства атмосферских вода и слично (посебно деоница на ДП II бр.256);
- изградња новог ДП II реда (предвиђеног Просторним планом подручја Националног парка «Ђердап»), који у Кожици полази од постојеће трасе ДП I реда и иде, већим делом по постојећој траси некатегорисаног пута и који ће чинити везу између два магистрална путна правца ДП I бр. 25.1 и ДП I бр. 24;
- редовно и појачано одржавање на осталим деоницама ДП II реда.

Општински путеви - мрежа општинских путева је ослоњена на ДП I и II реда. На основу Одлуке о локалним путевима на територији општине Голубац («Општински службени гласник», број 9/98), дефинисане су трасе општинских путева и то:

- Голубац – Кучево, крак за Кривачу, дужине 3km,
- Голубац – Кучево, крак за Двориште, дужине 2km,
- Голубац – Кучево, крак за Неготин, дужине 1km,
- Голубац – Кучево, крак за Житковицу, дужине 2km,
- Голубац – Кучево, крак за Кудреш, дужине 3km,
- Голубац – Кучево, крак за Малешево, дужине 1km,
- Пожаревац – Голубац, крак за Усије, дужине 2km,
- Браничево – Кусиће, дужине 2km,
- Шувајић – Лазинац, дужине 1km,
- Клење – Раброво, дужине 2km,
- Барич – Поникве, дужине 7km,
- Винци – Малешево, дужине 12km,
- Душманић – Раброво, дужине 2km,
- Миљевић – Војилово, дужине 7km,
- Миљевић – Војилово, крак за Барич, дужине 2km,
- Кудреш – Клење, дужине 4km,

- Кудреш – Клење, крак за Житковицу, дужине 2km,
- Кривача – Раденка, дужине 4km,
- Брњица – Црни врх – Раковица, дужине 6km,
- Бикиње – Сладинац – Голубац, дужине 5km,
- Барич – Мрчковац – Нови Мрчковац, дужине 6km.

Укупна дужина општинских путева је 76km, од чега је око 40km са асфалтним коловозом. На мрежу општинских путева ослоњени су некатегорисани путеви изван насеља и градске улице у насељеним местима. Генерално, укупна дужина путне мреже, у односу на површину општине и број становника је задовољавајућа, али је проблем у њеном квалитету. Скоро половину дужине општинске путне мреже чине саобраћајнице са макадамским и земљаним застором.

На општинским путевима је планирана:

- рехабилитација и реконструкција постојеће путне мреже;
- изградња планираних општинских путева (предвиђених Просторним планом подручја Националног парка «Ђердап»), Л-1, Л-2, Л-3 и Л-4;
- изградња моста преко реке Пек, на општинском путу Шувајић – Лазинац и на општинском путу Душманић – Раброво.

За некатегорисане путеве потребно је унапредити стање, ради побољшања повезаности на локалном нивоу за поједина рурална насеља. У циљу побољшања, предвиђена је изградња новог моста у Доњој Крушевици преко реке Пек.

Јавни превоз путника - јавни превоз путника ће се организовати у складу са захтевима и потребама и важећом законском регулативом из те области, аутобусима, минибусевима, комби возилима и слично, као редовне линије јавног превоза током целе године и као сезонске линије за потребе туриста. Стајалишта јавног превоза на државним путевима мора да буду одвојена разделним острвом од проточне саобраћајне траке. У градском насељу Голубац задржава се постојећа локација аутобуске станице, уз могућност преиспитивања ове локације у току израде обавезног Плана генералне регулације за градско насеље Голубац.

Потенцијално, могуће је организовати јавни превоз путника у речном саобраћају, хидроглицерима или сличним превозним возилима, у складу са законском регулативом, као редовне или сезонске линије.

Пратећи садржаји - пратећи садржаји (путне базе, станице за снабдевање горивом, сервиси, одморишта) могу се градити, уколико је могуће безбедно и прегледно прикључење на јавни пут и уз поштовање прописаних режима заштите за подручје Националног парка Ђердап.

Стационарни саобраћај - капацитете за паркирање возила (путничких и аутобуса) неопходно је обезбедити у туристичким и насељским центрима и то у зони градског насеља Голубац, Доброј, код тврђаве Голубачки град, код манастира Туман и на осталим туристичким локалитетима, а према важећим стандардима и нормативима. Паркирање теретних возила решити у оквиру планиране радне зоне.

БИЦИКЛИСТИЧКИ САОБРАЋАЈ, ПАНОРАМСКЕ И ШЕТНЕ СТАЗЕ - за бициклички саобраћај, резервише се коридор уз реку Дунав, као део потеза планираног система «EuroVelo Route 6» (део мреже европских бицикличких стаза, односно јединствене инфраструктуре која спаја европске земље). Постоје извесна теренска ограничења, посебно на потезу ове бицикличко – пешачке стазе у градском насељу Голубац, које треба, у будућем планском сагледавању решити, да би се обезбедио континуитет кретања бициклима поред реке. Крајње тачке ове бицикличке стазе се налазе у Француској (Nantes) и Румунији (Constanta), а кроз Србију се протеже дуж Дунава, од Бачког Брега до Кладова.

- Дунавску бицикличку руту, од Голупца ка Кладову, неопходно је третирати у пројектима за реконструкцију ДП I реда М 25.1 у смислу дефинисања просторних захтева у профилу пута и саобраћајно-техничке и туристичке бицикличке сигнализације. На простору од Брњице ка Доброј треба организовати одмориште на бицикличкој рути, са угоститељским капацитетима, туристичко-информативним центром и слично;

- панорамске и шетне стазе (које могу бити и бициклическе) треба градити као гребенске, долиненске, дуж речних токова и везне, где год је могуће на трасама постојећих пољских и шумских путева и стаза. Стазе се могу реализовати у профилу пута (уколико постоје просторне могућности), на стабилизованој банкини (уколико нема других просторних могућности) или као независне;
- као приоритет у реализацији, превиђена је изградња и уређење панорамског туристичког пута у НП „Ђердап“, уз функционалну интеграцију туристичке понуде у окружењу;
- уз панорамске стазе потребно је изградити одморишта и видиковце за одмор и предах корисника, са надстрешницама и седиштима од природних материјала (дрво, камен);
- као једна од етапа «EuroVelo Route 6», од туристичког насеља Винци, кроз градско насеље Голубац, до тврђаве Голубац, поред Дунава, предвиђена је изградња шетне и бициклическе стазе, дужине око 12 km.

ВОДНИ САОБРАЋАЈ - територија општине излази на обале реке Дунав (међународни пловни пут категорије VII) од ~km 1048 до ~km 1040. Тренутно је званични пловни пут уз леву обалу (Република Румунија), тако да је неопходно обезбедити одговарајуће прилазне пловне путеве за планиране објекте наутичког туризма на подручју општине Голубац.

У наредном периоду, потребно је интензивирати коришћење постојећих пловних путева, са укључивањем у европску пловну мрежу пловним путем Рајна-Мајна-Дунав.

Обзиром на значајне потенцијале за активирање водног саобраћаја, планирана је изградња марина, пристаништа и осталих објекта у функцији наутичког туризма. Постојеће локације у градском насељу Голубац и туристичком насељу Винци, треба реконструисати и опремити у складу са законским прописима, а нова локација пристаништа је предвиђена код тврђаве Голубац. Задржава се постојеће теретно пристаниште у Брњици, уз неопходну реконструкцију и модернизацију и опремање локације потребном инфраструктуром.

У водном саобраћају, треба искористити потенцијале реке Дунав и активирати туристичко-превозне организације за унапређење путничког превоза у речном саобраћају.

За развој подручја, посебан значај има активирање речног прелаза Голубац-Молдава Веке (за путнички и теретни саобраћај).

ЖЕЛЕЗНИЧКИ САОБРАЋАЈ - кроз југозападни део општине, односно кроз насеље Клење пролази деоница једноколосечне, неелектрифициране железничке пруге Мала Крсна-Бор-Распутница2-(Вражогрнац), дужине око 2,1 km (од km 124+537 до km 126+662), која омогућава повезивање (преко коридора X) региона источне Србије са Београдом. У насељу Клење је лоцирана железничка станица «Раброво-Клење» (у km 126+037), са три станична колосека и једним магацинским колосеком и отворена је за превоз путника и робе. На железничкој прузи саобраћају путнички и теретни возови у унутрашњем саобраћају.

Планирани развој железничког саобраћаја обухвата:

- електрификацију пруге, односно реконструкцију и модернизацију железничке пруге Мала Крсна-Бор-Распутница2-(Вражогрнац), која подразумева грађевинску реконструкцију и изградњу стабилних постројења електричне вуче;
- реконструкцију и модернизацију комплекса железничке станице «Раброво-Клење», тако да садржи станични трг са пешачком зоном, паркинге за путничка и такси возила, садржаје у станичној згради за службене и комерцијалне намене.

Реконструкцијом и модернизацијом железничке инфраструктуре обезбедиће се инфраструктурни услови за:

- организацију саобраћаја возова за превоз путника синхроним редом вожње;
- несметано одвијање контејнерског и свих технологија интермодалног транспорта железницом;
- боље перформансе превоза железницом, са истицањем предности и конкурентности железнице у односу на друге видове саобраћаја.

Реконструкција и модернизација железничке инфраструктуре одвијаће се на основу урбанистичких планова са детаљнијом разрадом, који ће се радити на основу техничке документације са студијом оправданости.

Постојећи путно-пругни прелази се налазе у km 125+606 (место укрштања са некатегорисаним путем) и у km 126+472 (место укрштања са општинским путем Клење – Раброво). Постојећи путно-пругни прелази су обезбеђени саобраћајним знацима и троугловима прегледности а кроз израду студијско-техничке документације и урбанистичког плана испитаће се могућност њихове денивелације, према критеријуму да размак између два укрштања железничке инфраструктуре и јавног пута не може да буде мањи од 2.000m.

7.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ – на основу опредељења из Водопривредне основе Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 11/2002), исказане су укупне потребе за водом за водоснабдевање становништва на територији општине Голубац од 2.300.000 m³ воде и за индустријске потребе још 600.000 m³, што чини 2.900.000 m³ воде.

Што се тиче изворишта водоснабдевања, то је за ближу перспективу до 2021.год. планирано да се ово општинско подручје ослони на подземне воде са свог терена, а за дугорочну перспективу да се може рачунати поред подземних вода још и извориште воде са реке Млаве.

Према процењеним нормативима потрошње воде, потребно је обезбедити изворишта за водоснабдевање за градско становништво у количини од 550 l/кор/на дан и за сеоско становништво у количини од 350 l/кор/на дан. На основу Демографске анализе сачињене на бази досадашњих пописа становништва и процене будућих кретања дошло се до табеле за очекиван укупан број становника 2030.год. Очекује се да ће у 2030.год. градско становништво бити 2300 становника, па је

$$q \text{ средње/дан} = \frac{2.300 \times 550}{86 \times 400} = 14,64 \text{ l/s}$$

$$Q \text{ max/дан} = 14,64 \times 1,40 = 20,50 \text{ l/s.}$$

Сеоско становништво би бројало:

$$10300-2300=8000 \text{ стан., па би било}$$

$$q \text{ средње/дан} = \frac{8.000 \times 350}{86 \times 400} = 32,43 \text{ l/s}$$

$$Q \text{ max/дан} = 32,43 \times 1,40 = 45,40 \text{ l/s.}$$

Конфигурација терена и велика међусобна удаљеност појединих насеља условљава да се систем водоснабдевања у општини Голубац организује у два облика: за градско насеље Голубац и приградска насеља поред Дунава (Винци, Усије, Радошевац, Сладинац и Војилово), као централни водовод, а за остала насеља у форми сеоских водовода из локалних водозахвата и извора. За насеља обухваћена централним водоводним системима, потребно је обезбедити изворишта капацитета:

$Q \text{ max/дан} = 20,50+1,96+1,81+1,41+1,05+2,10+28,36+1,70+5,36 = 64,28 \text{ l/s}$, а покривање максималне часовне потрошње би се обезбеђивало из дистрибутивних резервоара "Жути брег" у Радошевцу и у Голупцу на локалитету "Велики извор".

Неопходан је капацитет дистрибутивних резервоара 40% од максималне дневне потрошње.

$$V_R = 0,40 \times \frac{64,28 \times 86.400}{1.000} = 2.221 \text{ m}^3, \text{ увећано за противпожарну резерву.}$$

На изворишту водоснабдевања у селу Винци треба спровести све мере санитарне заштите, у складу са одредбама "Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања" ("Сл. гласник РС", бр. 92/2008).

Ред. бр.	Назив места	Број становника		q средње/дан l/s	Q max/ дан l/s
		2002.год.	2030.год.		
1	Барич	464	460	1,86	2,60
2	Бикиње	265	250	1,01	1,41
3	Браничево	942	1010	4,09	5,73
4	Брњица	391	380	1,54	2,16
5	Винци	345	345	1,40	1,96
6	Винци-викенд зона	-	5000	20,26	28,36
7	Војилово	290	370	1,50	2,10
8	Голубац-град	1896	2300	14,64	20,50
9	Двориште	305	300	1,22	1,70
10	Добра	678	660	2,67	3,74
11	Доња Крушевица	350	335	1,36	1,90
12	Душманић	176	170	0,69	0,97
13	Житковица	142	140	0,57	0,80
14	Клење	493	480	1,94	2,72
15	Кривача	429	420	1,70	2,38
16	Кудреш	193	190	0,77	1,08
17	Малешево	291	280	1,13	1,58
18	Миљевић	527	520	2,11	2,95
19	Мрчковац	328	320	1,30	1,82
20	Поникве	97	90	0,36	0,50
21	Радошевац	261	250	1,01	1,41
22	Радошевац-викенд зона	-	300	1,22	1,70
23	Сладинац	191	185	0,75	1,05
24	Снеготин	201	195	0,79	1,11
25	Усије	310	320	1,30	1,81
26	Усије-викенд зона	-	950	3,85	5,39
27	Шувајић	339	330	1,34	1,88
УКУПНО :		9913	16550	72,38	101,31

КАНАЛИСАЊЕ УПОТРЕБЉЕНИХ ВОДА - конфигурација терена и међусобна удаљеност појединих насеља у општини Голубац условљавају да се прикупљање, одвођење и пречишћавање употребљених санитарних вода организује одвојено за сва насеља и то као у ППОВ Голубац капацитета 2.500ES.

Река Дунав као реципијент је сврстан у II класу, па сходно томе се одређује степен минималног пречишћавања да би се ефлуент могао упустити у реципијент. Нарочита пажња се мора обратити на ВРК5, амонијак, НРК и минерална уља. Неопходно је да се примени техника биолошког пречишћавања отпадних вода са активним муљем, која даје редукцију ВРК5 до 20mg/l, а за суспендоване материје до 30 mg/l.

За сеоска насеља су планирана мања постројења ППОВ општег типа, у складу са Генералним пројектом евакуације и пречишћавања отпадних вода сеоских насеља на територији општине Голубац (Институт за водопривреду "Јарослав Черни" - Београд, 2007.год.). За сеоска насеља на подручју општине Голубац треба да се у зависности од диспозиције и разуђености насеља, примени селективни принцип код решавања система за евакуацију вода, односно треба да се граде комбиновани системи. Централни део насеља са већом густином становања може се решавати изградњом централизованих система са припадајућим постројењима за

пречишћавање, а за изванстан број домаћинстава биће нерационално да се повезују на јавне системе канализације, па ће она користити индивидуалне системе.

Према Генералном пројекту, планирана су следећа постројења:

Р. бр.	ОЗНАКА ПОСТРОЈЕЊА	НАСЕЉЕ КОЈЕ СЕ ПРИКЉУЧУЈЕ	РАЧУНСКИ ES	УСВОЈЕНО ES	РЕЦИПИЈЕНТ	КАТЕГОРИЈА РЕЦИПИЈЕНТА
1	ППОВ - 1	Голубац	2500	2500	Дунав	II
2	ППОВ - 2	Барич	500	800	Бикињска река	III
3		Бикиње	300			
4	ППОВ - 3	Браничево	950	950	Пек	III
5	ППОВ - 4	Брњица	400	400	Брњичка река	II
6	ППОВ - 5	Винци	5500	7000	Дунав	II
7		Усије	1500			
8	ППОВ - 6	Радошевац	600	600	Туманска река	II
9	ППОВ - 7	Војилово	300	300	Туманска река	II
10	ППОВ - 8	Двориште	350	350	Туманска река	II
11	ППОВ - 9	Добра	700	700	Добранска река	II
12	ППОВ - 10	Доња Крушевица	350	350	Пек	III
13	ППОВ - 11	Душманић	200	200	Пек	III
14	ППОВ - 12	Житковица	150	150	река Житковица	II
15	ППОВ - 13	Клење	500	500	Пек	III
16	ППОВ - 14	Кривача	450	450	река Кривача	II
17	ППОВ - 15	Кудреш	200	200	поток Бучар	II
18	ППОВ - 16	Малешево	300	300	Туманска река	II
19	ППОВ - 17	Милјевић	550	550	Пек	III
20	ППОВ - 18	Мрчковац	350	350	Пек	III
21	ППОВ - 19	Поникве	100	100	Бикињска река	III
22	ППОВ - 20	Сладинац	200	200	Туманска река	II
23	ППОВ - 21	Снеготин	250	250	поток Куксан	II
24	ППОВ - 22	Шувајић	350	350	Пек	III
УКУПНО				17550		

КАНАЛИСАЊЕ ПОВРШИНСКИХ ВОДА - за градско насеље Голубац економски је оправдано да се изгради мрежа кишне канализације отвореног и затвореног типа, са одводима до два постојећа водотока кроз град, Гробљански и Брадарички поток. У поток и реку се смеју испуштати само чисте атмосферске воде, да се не угрози друга класа воде у реципијенту. Воде са већих паркинга и бензинских пумпи морају се претходно ослободити остатака нафте, бензина и уља, па тек онда упустити у канализацију. Дуж пута Београд-Кладово, као и у паралелној саобраћајници, потребно је изградити кишне колекторе. На канализационој мрежи на свим скретањима, променама падова и пречника цеви предвидети шахтове.

Потребно је типизирати решење одвођења површинских вода, са два типа отворених бетонских канала, правоугаони профил димензија 30x40 см и трапезасти профил $b=0,5$ м и $h=0,5$ м, као и типске бетонске риголе уз ивичњаке. Цевна мрежа - затворене атмосферске канализације треба да буде од РЕ цеви са РЕ шахтовима, а са пријемним решеткама од ливеног гвожђа.

Ради решавања проблема у евакуацији површински х вода у градском насељу Голубац, према Генералном пројекту заштите града Голубца од површинских вода и Идејном и главном пројекту заштите Голубца од бујичних вода Гробљанског и Брадаричког потока («Енергопројект хидроинжењеринг» а.д. - мај 2010.), предвиђена је

изградња ретензионих објеката у коритима оба потока, који треба да ублаже шпицеве поплавних таласа, као и градња класичних бујичних преграда за задржавање наноса.

7.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Концептом просторног плана су анализирани расположиви електроенергетски потенцијали, циљеви и општа концепција будућег развоја, као и слабости електроенергетског система. Овим планом се утврђују мере и задаци за отклањање констатованих слабости у постојећој електроенергетској инфраструктури, мере за рационализацију потрошње електричне енергије у циљу смањења потребе за електричном енергијом кроз мере енергетске ефикасности, као и потребе за изградњом и реконструкцијом електроенергетских објеката за потребе потрошача у наредном планском периоду.

Да би се задовољиле потребе за електричном енергијом у наредном планском периоду, треба правовремено планирати и градити нове електроенергетске објекте и сукцесивно вршити реконструкцију постојећих, у циљу повећања снаге и побољшања квалитета и поузданости напајања потрошача. Такође је неопходно, вршити квалитетно одржавање постојећих електроенергетских објеката.

Постојећа TS 35/10kV "Голубац", снаге 4+2,5MVA, остаје примарни извор напајања електричном енергијом за планско подручје, али је неопходно извршити реконструкцију, односно повећати снагу исте на 2x4MVA. Напајање исте се и даље врши квалитетним далеководом 35kV из правца TS 110/35kV "Велико Градиште", дужине сса 14,3km, са пресеком проводника 3x95mm² Al³, што задовољава будуће потребе.

Испад далековода 35kV, који напаја TS "Голубац", оставља цело подручје Голупца без електричне енергије. TS 35/10 kV "Голубац" је у односу на суседна подручја изолована, односно није повезана са TS 35/10kV у окружењу далеководима 35kV, 10kV, преко којих би било могуће, у случају потребе, преузети одговарајућу енергију и снагу. У коначној фази плана треба изградити резервни 35kV далековод из правца TS 110/35kV "Велико Градиште".

На планском подручју постоји већи број TS 10/0.4kV различитих типова и снага са одговарајућим 10kV далеководима. Исти задовољавају потребе потрошача електричном енергијом, али не обезбеђују сигурност напајања због дотрајалости и недовољног пресека проводника, што се односи и на нисконапонску мрежу у знатној мери израђеној на дрвеним стубовима.

Неопходно је извршити реконструкцију истих на бетонским стубовима и са одговарајућим пресеком проводника, чиме ће се знатно смањити губици енергије у мрежи средњег и ниског напона.

Потребна електрична енергија се може обезбедити реконструкцијом постојећих TS 10/0.4kV у циљу повећања снаге. Потребно је такође изградити и нове TS 10/0.4kV у зонама где ће до краја планског периода доћи до изражаја недостатак електричне енергије.

Треба изградити TS 10/0.4kV, и то:

- "Радошевац 2" снаге 250kVA,
- "Кривача 2" снаге 160kVA,
- "Кривача-Тумане" снаге 160kVA.

У циљу обезбеђења резервног напајања планског подручја електричном енергијом, треба обезбедити везу постојеће TS 35/10kV "Голубац" са TS у окружењу, преко који би се у случају потребе обезбедило резервно напајање у случају испада из погона TS "Голубац".

За те намене треба изградити нове далеководе 10kV од:

- TS 10/0.4kV "Винци-село" до TS 10/0.4kV "Ц.С. Винци" (водовод) у насељу Винци, чиме ће се повезати постојећи вод из TS "Голубац" за Усије, Барич и Винце, са далеководом из правца TS "Велико Градиште" за Пожежно и Винце;
- TS 10/0.4kV "Поникве" до TS 10/0.4kV "Усије 2". Тиме се повезују мреже 10kV напајане из TS "Голубац" (Усије) са мрежом 10kV напајане из TS "Велико Градиште";
- вод од TS 10/0.4 kV "Барич" до Миљевића (у зони напајања TS 35/10kV

"Чешљева Бара");

- вод 10kV дужине 2,8km, који повезује Душманић (у зони TS "Чешљева Бара") са Житковцем (у зони TS 35/10 kV "Голубац").

Изградњом наведених далеководова, обезбедило би се да TS 35/10kV "Голубац" не би била изолована у односу на окружење, што би омогућило да у случају испада из погона TS 35/10kV "Голубац" преко истих буде обезбеђено напајање знатног дела подручја Голупца, уз одређену редукацију потрошње.

Обзиром да се у наредном периоду не очекује значајнији пораст потрошње и снаге електричне енергије због сталног смањења наталитета, нема потребе за изградњом већих електроенергетских капацитета и објеката на вишим напонским нивоима изнад 35kV. Евентуално повећање потрошње и снаге је углавном последица пораста стандарда и оживљавања мале привреде и услужних делатности.

Вршна снага до краја планског периода неће прећи вредност од 4MW а потрошња код свих категорија потрошача остаће у границама до максимално 20.000 MWh, тако да ће се кроз постојеће и планиране електроенергетске објекте обезбедити будуће потребе потрошача.

Постојећа мрежа ниског напона је најслабији део електродистрибутивног система. Дотрајала је и са недовољним пресеком проводника. Потребно је исту сукцесивно реконструисати и градити нову на бетонским стубовима, са одговарајућим пресеком проводника.

За потребе јавног осветљења треба користити савремене светлосне изворе, као што су натријумове и металхалогене светилке, које ангажују мању потрошњу електричне енергије, уз већу ефикасност осветљаја. На саобраћајницама где постоји надземна нисконапонска мрежа, светилке ће се монтирати на стубовима мреже, а где иста не постоји светилке треба уграђивати на челичним канделабрима, а напајање истих вршити кабловски из најближе трафо станице.

Постојећу јавну расвету треба модернизовати а нову градити са коришћењем савремених светлосних извора, који уз повећану ефикасност ангажују мању потрошњу електричне енергије – као што су натријумове или металхалогене светилке одговарајуће снаге, прилагођене значају саобраћајнице.

У саобраћајницама, где не постоји надземна нисконапонска мрежа, напајање јавне расвете ће се вршити кабловским водовима типа PPOO или XPOO одговарајућег пресека из најближе TS 10/0.4kV.

Потрошачи који ангажују већу снагу – посебно у градској и приградској зони, као и изводи из монтажних (MBTS) или зиданих TS 10/0.4kV, по правилу треба да се напајају кабловским водовима XPOO-ASJ или PPOO-ASJ одговарајућег пресека.

7.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

РАЗВОЈ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ - У планском периоду, неопходно је извршити замену свих комутационих и преносних система као и изградњу нових, на предметном подручју, мултисервисним приступним чворовима (MSAN), довољног инсталисаног капацитета да минимално задовољи критеријум - 45 инсталисаних телефонских прикључака на 100 становника.

Одабир локација за постављање мултисервисних приступних чворова (MSAN), било као постојеће или нове локације, радити по критеријуму да дужина претплатничке петље до најудаљених корисника не буде већа од 1,5km.

Паралелно са проширењем комутационе опреме потребно је извршити полагање оптичког кабла на релацији Велико Градиште – Голубац – Доњи Милановац (са одговарајућим димензионисањем) као и проширење месне телефонске мреже у градском насељу Голубац. Сви постојећи и планирани комутациони чворови, морају бити повезани оптичким кабловима на оптички разделник у Голупцу (као на ситуацији у прилогу-Реф.карта бр.2-Мрежа насеља и инфраструктурни системи).

Проширење фиксне месне телефонске мреже треба вршити кроз:

- проширење кабловске канализације;
- проширење и изградњу нових кабловских подручја са изводима ТТ стубићима и подземном разводном мрежом;
- полагање цеви малог пречника због перспективног удвајања оптичких каблова.

Услови и ограничења код даљег планирања и пројектовања мреже телекомуникационих инсталација су:

- сви телефонски комутациони уређаји су потпуно дигитални;
- сви преносни системи су дигитални;
- фиксна месна телефонска мрежа (примарна и секундарна) је подземна;
- мобилна месна телефонска мрежа је високорасположива широкопојасна;
- сви радио системи, у погледу техничких услова, су усаглашени са одредбама закона из области телекомуникација;
- сви привредни субјекти и зоне становања повезани су PVC цевима малог пречника са најближим окнима кабловске канализације за удубавање оптичких каблова;
- кућна кабловска инсталација ће бити изведена у складу са одредбама упутства за структурно каблирање;
- приликом пројектовања мреже телекомуникационих инсталација потребно је у свему се придржавати важећих техничких упуштава ЗЈПТТ и других услова и законских прописа из области телекомуникација.

Постојеће стање месне телефонске мреже подручја градског насеља Голубац, по квантитету, делимично задовољава тренутне потребе али по квалитету, у планском периоду, треба извршити значајне доградње и реконструкције исте у циљу:

- проширења мреже кабловских окана и канализационих цеви ради боље доступности ТТ мреже до свих делова предметне територије, у циљу пружања ширег дијапазона телекомуникационих услуга;
- проширења постојеће и доградње нове месне мреже кабловима типа DSL, са прерадом свих надземних извода са ТТ стубићима и израдом подземне разводне мреже до сваког корисника појединачно;
- приликом израде нове разводне ТТ мреже потребно је положити и цеви малог пречника за перспективно удубавање оптичких каблова.

РАЗВОЈ ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА - планира се отварање нових поштанских једница у зонама и местима где не постоје (нпр. у зонама туристичког развоја Усије), ради побољшања просторне дистрибуције, као и опремљеност поштанских јединица уз увођење нових услуга у поштанском саобраћају. Пожељно је поново активирати и привремено затворене јединице поштанског саобраћаја (Винци-као зона туристичког развоја и Брњица, уколико постоји потреба за просторним побољшањем просторне дистрибуције).

7.5. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Основни циљ развоја термоенергетске инфраструктуре, на подручју општине Голубац, је задовољење потреба индустријских центара, центара мале привреде, установа образовања, здравствених установа, туристичких установа, јавних објеката и домаћинства (свих потрошача на подручју општине) ефикасним снабдевањем природним гасом као најквалитетнијим примарним енергентом, уз рационалну употребу, ради спречавања депопулације насеља и омогућавања дисперзије привредног развоја, уз очување квалитета животне средине.

Према Просторном плану Републике Србије, снабдевање природним гасом градског насеља Голубац и осталих насеља на територији општине Голубац је предвиђено изградњом гасовода високог радног притиска, који је планиран у коридору државног пута I реда бр. 24 од Пожаревца ка Кучеву, са краком гасовода дуж коридора државног пута II реда бр. 108 који се, у близини Браничева рачва, на правце ка Великом Градишту и Голупцу.

После снижавања радног притиска у планираној главној мерно-регулационој станици (ГМРС), преко планираних дистрибутивних гасовода и мерно-регулационих станица (МРС), предвиђено је снабдевање природним гасом градског насеља Голубац и осталих насеља на подручју општине.

У планском подручју, планирани гасоводи имају транзитни и дистрибутивни карактер, а на местима локација ГМРС/МРС се остварују дистрибуције градским гасоводима од челичних цеви радног притиска од 6 до 12 бара и дистрибутивним гасоводима од РЕ цеви за радни притисак до 4 бара – широка потрошња.

Основни циљ, у планском периоду, је да се обезбеде почетни услови за даљи развој гасификације, а самим тим и бржи привредни развој и виши стандард живљења и рада. Трасе планираних разводних и градских гасовода нису дефинисане аналитичким елементима и није израђена техничка документација, а даља разрада ће бити дефинисана у Просторном плану подручја посебне намене „мрежа гасовода Србије“ који је инициран код Републичке Агенције за просторно планирање.

7.6. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

На територији општине Голубац могуће је коришћење енергије ветра, соларне енергије, снаге малих водених токова и других обновљивих видова енергије.

Тржиште производње електричне енергије уз помоћ ветра је у великој експанзији у Европи и свету. Рад електрана на ветар није праћен појавом загађења и штетних утицаја који прати рад нуклеарних и електрана на фосилна горива, међутим ни еолске електране нису савршене, заправо и код њих постоје одређени проблеми у раду. Један од најнеповољнијих аспеката еолске електране јесте тај што имају варијабилну и стохастичку производњу односно производњу која се не може предвидети. У том смислу удео еолских електрана не би требао да пређе 10% у снази свих електрана електроенергетских система. Удео ових електрана могуће је повећати ако се осигура акумулација енергије. Могућа решења су у комбиновању еолских електрана са пумпно-акумулационим постројењима или соларним електранама. Вишак електричне енергије добијене из ветрогенератора могуће је искористити за компресију ваздуха који се затим ускладишти у надземним и подземним резервоарима. У погодном тренутку тај се ваздух може искористити за покретање турбина. Вишак електричне енергије се може употребити и за електролизу воде, а добијени водород може послужити као гориво у непрегоривим ћелијама. Систематска истраживања и развој ветроенергетских система код нас практично не постоје или ако постоје стално се налазе у почетној фази.

За поуздану процену ветроенергетског потенцијала неопходна су додатна истраживања. Ветроенергетски потенцијал у некој тачки битно утичу три одређена:

- у макроскали, географски положај;
- у мезоскали, конфигурација терена;
- у микроскали, растиње и друге локалне препреке.

Електрична енергија добијена из ветра свакако је најчистији облик енергије. Процент инсталисане снаге еолских електрана ће се до 2030. повећати према неким проценама око четири пута. Локација у Браничеву, као и у Кривачи је препозната као локација са ветроенергетским потенцијалом али је неопходно урадити потребне детаљне анализе, као и обавезан план детаљне регулације, ради прецизирања правила уређења и правила грађења. Прукључне далеководне 110 kV за планиране ветропаркове градити према условима надлежне институције.

Енергетски потенцијал у примени топлотних колектора је задовољавајући на целој територији Србије самим тим и на територији општине Голубац и могуће је ефикасно коришћење термичког дејства сунчевог зрачења. У претходном периоду овај природни, еколошки и економски најповољнији вид коришћења енергије није могао да се примењује јер није постојала никаква стимулација становништва. Сада када се недостатак енергије у читавом свету драстично осећа и када цена струје у Србији расте како би достигла цене у Европској Унији, чиста економска рачуница ће довести до употребе најрационалнијих извора енергије. Стимулација државе у облику пореских олакшица за инсталирану опрему сигурно би се вишеструко исплатила у поређењу са новим инвестицијама у електропривреди које нас очекују. У поређењу са добијањем енергије из фотонапонских ћелија или ветрогенератора употреба соларних колектора је најјекономичнија у садашњем тренутку и може се примењивати од индивидуалних корисника до већих система.

Фотонапонске технологија ће упркос томе што има велики потенцијал у дугорочном смислу у почетку играти споредну улогу, али ће њен допринос константно расти како у урбаним тако и у најудаљенијим местима у Србији, самим тим и у општини Голубац. Велики део апсорпционе површине могао би се сместити на крововима зграда, па не би захтевао додатне површине на земљи. Посебна пажња се мора

обратити на повећање енергетске ефикасности већ постојећих објеката, њиховим прилагођавањем на коришћење нових обновљивих облика енергије (соларне енергије).

Пројекти који подразумевају коришћење хидроенергетског потенцијала малих водотокова укључују оне инсталације које имају мали пад (обично испод 40m) и мали капацитет (номинално мање од 16 000kW). Хидроелектрична енергија се добија кроз две фазе. У првој фази потенцијала енергија водене масе покреће хидрауличну турбину и претвара се у механичку енергију, а у другој фази ова механичка енергија покреће генератор који је претвара у електричну енергију. Снага генерисане електричне енергије зависи од протока водене масе и разлике у нивоу између извора водотока и испуста акумулације.

Мале хидроелектране (МХЕ) могу се градити на свим мањим водотоцима на подручју општине Голубац, на местима на којима не ремете реализацију других објеката. Објекти МХЕ морају диспозиционо уклопити у еколошко окружење.

Катастром малих хидроелектрана из 1987.год. дефинисане су 2 потенцијалне локације за МХЕ, чије су карактеристике дате на катастарским листовима бр.57 и бр.58, Добра-Голубац, Добранска, Десна и Лева река и Брњица-Голубац, лоцирана на Брњичкој реци.

Услед насталих промена у хидрологији и простору у периоду од 1987.год. до данас, потребно је извршити проверу и утврдити стварно изводљиве локације са одговарајућим карактеристикама.

Просторним планом Републике Србије, предвиђена је детаљна ревизија локација из Катастра МХЕ, чија инсталисана снага је већа од 600kW.

Плански основ за изградњу МХЕ, као и мини хидроелектрана на водотоцима у обухвату плана, снаге до 100kW, као и других врста О.И.Е, чије је планирање у надлежности локалне самоуправе, а који до израде овог плана нису дефинисани, што ће бити учињено у наредном периоду, је овај просторни план, а сви наведени објекти се могу градити без ограничења, по поступку који важи за дефинисане објекте, уз услов да за исте постоји одговарајућа планска и техничка документација и да не угрожавају животну средину и остале кориснике простора.

8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

8.1. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

8.1.1. МЕРЕ ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ НЕГАТИВНИХ И УВЕЋАЊЕ ПОЗИТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Мониторинг животне средине општине није успостављен и не постоји база података о квалитету животне средине. На основу процене стања, главни узроци и извори загађења животне средине су отпадне воде, инфилтрационе воде са пољопривредних површина, неконтролисаних сметлишта, индивидуална ложишта, котларнице и саобраћај. Идентификовани проблеми и еколошки конфликти су:

- загађивање Дунава, Пека, Бикињске, Туманске, Брњичке реке, Чезаве, Добрињске реке, Медовнице и Кожице комуналним, технолошким и осталим отпадним водама;
- недовољна развијеност канализационе мреже у зони урбаног центра и сеоском подручју;
- неразвијена и неизграђена атмосферска канализација;
- недостатак уређаја и постројења за предtretман технолошких и третман комуналних вода;
- недостатак централног постројења за пречишћавање отпадних вода;
- појаве директног и индиректног упуштања отпадних вода у водотокове и приобаља као и на земљиште;
- непрописно изграђене септичке јаме (расути тачкасти извори загађивања);
- неконтролисана одлагалишта отпада.

Општина Голубац представља просторну структуру коју карактерише река Дунав, Национални парк „Ђердап“ и Браничево. Опште циљеви заштите животне средине на подручју општине су:

- успостављање система еколошке безбедности и ефикасне заштите;

- еколошки прихватљиво и економски оправдано коришћење простора;
- успостављање најповољнијег односа заштићених зона, зона становања, производње, рекреације и комуникација;
- заштиту високобонитетног и осталог пољопривредног, шумског и водног земљишта;
- рационално и контролисано коришћење грађевинског земљишта у границама грађевинских подручја и грађевинског земљишта изван грађевинских подручја;
- рационално коришћење природних ресурса, нарочито воде, енергије, сировина за грађевинске материјале и осталог рудног богатства;
- управљање отпадом – смањење количине отпада, повећање степена рециклирања и безбедно депоновање свих врста отпада на принципима регионализације;
- очување биолошке и предеоне разноврсности, типова станишта од посебног значаја, обнављање и унапређивање нарушених станишта и очување врсте, у складу са Уредбом о еколошкој мрежи „Сл.гл.РС“ 102/10“;
- спречавање еколошких конфликта у контактним зонама заштићених подручја, становања, рекреације, привредних и производних активности, зона експлоатације ресурса и саобраћаја;
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине од деградације и загађивања за планове нижег реда (стратешка процена утицаја урбанистичких планова);
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине од загађивања и деградације за реализацију објеката и постројења, потенцијалних извора загађивања и нарушавања вредности природних и културних добара и животне средине (процена утицаја на животну средину);

Кључна планска решења просторног значаја, која могу да угрозе или заштите и унапреде животну средину, обухватају:

- зоне заштитне природних и културних добара и вредности;
- радне, услужно-туристичке зоне и локације, зоне интензивне пољопривредне производње;
- линијска инфраструктура (саобраћајна, хидротехничка, гасовода, топоводна);
- зоне површинске и подземне експлоатације природних ресурса (експлоатација рудних налазишта, камена, глине, песка, слабоминералних вода и др.);
- комунално опремање територије (изградња водоводних и канализационих мрежа са уређајима и постројењима за пречишћавање отпадних вода);
- управљање отпадом и регионални избор постројења за управљање отпадом;
- управљање отпадним водама и изградња уређаја и постројења за пречишћавање отпадних вода;
- пошумљавање еродираних терена, терена отвореног вегетацијског склопа, извориша и горње токове водотокова.

8.1.2. ЗАШТИТА ВАЗДУХА

У складу са утврђеним зонама и агломерацијама на територији Републике Србије, успостављеног јединственог система праћења и контроле нивоа загађености, одржавање базе података о квалитету ваздуха, утврђеним надлежностима у успостављању државне и локалних мрежа, услови под којима се може вршити мониторинг и обавеза надлежних органа да све релевантне податке о квалитету ваздуха доставе Агенцији за заштиту животне средине и ставе на увид јавности. Управљање квалитетом ваздуха, начин контроле и спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха општине Голубац обухвата:

- постизање граничне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- оцењивања горње и доње границе нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- одређивање границе толеранције и толерантних вредности;
- извештавање јавности о концентрацијама опасним по здравље људи;
- утврђивање критичних нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- утврђивање циљних вредности и дугорочних циљева за смањење загађујућих материја у ваздуху.

Опште смернице и мере заштите ваздуха:

- смањење емисије загађујућих материја у ваздух и концентрације штетних материја на територији општине;
- реконструкција насељских и осталих саобраћајница за меродавно саобраћајно оптерећење;
- боља регулација саобраћајне проточности насељских саобраћајница;
- подизање нивоа комуналне хигијене на територији општине;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивих енергената и обновљивих извора енергије;
- увођење и примена енергетске ефикасности;
- развијање система централизованог снабдевања енергијом;
- обострано (или једнострано) озелењавање насељских и осталих саобраћајница свих рангова и категорија и озелењавање свих површина у функцији саобраћаја (паркинг-простора, платоа);
- фазна реконструкција постојећих и планирање зелених површина свих категорија, према просторним, локацијским условима и рангу насеља у мрежи насеља општине;
- спречавање увођења ЕОП технологија у процес производње (технологије третмана загађења на крају производног процеса) и подстицање чистих технологија;
- дефинисање мониторинга квалитета ваздуха, према утврђеном Програму уз стално преиспитивање потребе ширења мониторинг мреже мерних места за праћење квалитета ваздуха;
- планско и урбанистичко уређивање простора, целина и зона, сагласно условима процене утицаја стратешког карактера планова на животну средину;
- реконструкција постојећих и изградња планираних пројеката (објеката, технологија, инфраструктуре) потенцијалних загађивача ваздуха, могућа је уз обавезну поступка процене утицаја на животну средину;
- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају изворе аерозагађивања у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину;
- обавезна је контрола прекограничних утицаја на квалитет ваздуха;
- обавезан је мониторинг утицаја загађености ваздуха на здравље становништва;
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха;
- редовно информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом;
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине;
- институционално јачање у области заштите животне средине.

Посебне смернице и мере заштите ваздуха - оператер стационарног извора загађивања ваздуха у обавези је:

- да изради План за смањење емисија из стационарног извора загађења ваздуха, ако се налази на подручју са утврђеном трећом категоријом квалитета ваздуха. План мора садржати опис последица прекомерног загађивања ваздуха, зону у којој се оператер налази, мере за постизање побољшања квалитета ваздуха, опис одабраних технолошких и других решења, процену трошкова, редослед спровођења планираних активности, рок за спровођење планираних активности, средства за спровођење плана, друге податке и документацију;
- да спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада (коришћења) и мора га одржавати и спровести мере тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- за случај квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или поремећаја технолошког процеса због чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да квар или поремећај отклони

- или прилагоди рад новонасталој ситуацији или обустави технолошки процес, како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху оператер је дужан да предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
 - за случај да се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, оператер је дужан да примењује мере које ће довести до редукције мириса и ако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
 - за планирани, новоизграђени или реконструисани стационарни извор загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину, оператер је дужан да пре пуштања у рад прибави дозволу. Уз захтев за издавање дозволе обавеза оператера је да приложи употребну дозволу или техничку документацију за тај извор загађивања, као и стручни налаз са резултатима емисије;
 - да ако обавља делатност производње, одржавање и/или поправке сакупљања, обнављања и обраде, контролу коришћења, стављања на тржиште, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, у обавези су да прибаве дозволу ресорног Министарства (забрањена је производња супстанци које оштећују озонски омотач);
 - да ако се бави сервисирањем и искључивањем из употребе производа и/или опреме која садржи контролисане супстанце (супстанце које оштећују озонски омотач било да су чисте или у смеси, ако се први пут користе или су сакпуљене, обрађене или обновљене осим оних које се налазе у готовом производу) мора исходovati дозволу ресорног Министарства.

8.1.3. ЗАШТИТА ВОДА

Заштита површинских и подземних вода спроводиће се у складу са циљевима заштите животне средине, односно у циљу: очувања живота и здравља људи, смањења загађења и спречавања даљег погоршања стања вода, обезбеђења нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене, заштите водних и приобалних екосистема и постизања стандарда квалитета животне средине. На подручју општине, у складу са законском регулативом, обавеза је да се за све водне ресурсе (површинске и подземне воде укључујући термалне и минералне воде):

- успостави интегрално управљање водама, водним објектима и водним земљиштем;
- обезбеди добар еколошки статус површинских вода, квалитет структуре и функционисања акватичних екосистема површинских вода;
- спречи директно и индиректно загађивање (уношење супстанци или топлоте у ваздух, воду или земљу које могу бити штетне по људско здравље, квалитет акватичних екосистема, приобалних екосистема, које проузрокује штету на материјалним добрима, умањује или ометају обичајна и друга легитимна коришћења животне средине;
- обезбеди минимални одрживи проток низводно од водозавхвата за опстанак и развој низводних биоценоза и задовољавање потреба низводних корисника;
- спречава свако погоршање стања;
- обезбеди заштиту, унапређење и обнављање свих површинских вода у циљу остваривања доброг статуса површинских и подземних вода.

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активности којима се квалитет површинских и подземних вода штити и унапређује, преко мера забране, превенције, обавезујућих мера заштите, контроле и мониторинга.

Опште смернице и мере заштите вода су:

- снабдевање квалитетном водом за пиће за све становнике на територији општине;

- спречавање даљег загађења Дунава, Пека, Бикињске, Туманске, Брњичке реке, Чезаве, Добрињске реке, Медовнице, Кожице и осталих малих, повремених водотокова и подизање квалитета воде на захтевани ниво;
- изградња канализационе мреже, стално проширење и повезивање сеоских насеља на канализациону мрежу;
- као прелазно решење до изградње канализације, за евакуацију отпадних вода дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме;
- канализација - сепарациони систем са посебним колектором за одвођење атмосферских вода;
- обавезна је изградња централног постројења за третман отпадних вода за општински центар, постројења и уређаја за остала насеља, зоне и локације;
- обавезна изградња уређаја и постројења за третман свих технолошких отпадних вода;
- дефинисање и успостављање зона санитарне заштите за сва изворишта водоснабдевања на територији општине;
- за целине и зоне за које ће се радити урбанистички планови, као обавезну меру превенције, планирати канализациону мрежу са постројењима (уређајима) за пречишћавање отпадних вода меродавног капацитета- (као посебне системе са постројењем за пречишћавање отпадних вода или заједнички за више насеља);
- израда и ажурирање катастра загаживача и плана (програма) управљања отпадним водама;
- за зоне и локације за које се не планира израда планске документације, при издавању локацијске дозволе, обавезна мера је каналисање отпадних вода, изградња водонепропусне септичке јаме (пројектованог капацитета према потрошњи воде и меродавном возилу за евакуацију отпадних вода), или уређаја за третман отпадних вода;
- заштиту од поплава извести регулацијом нерегулисаних корита и активним мерама заштите од поплавних таласа за Дунав);
- регулацију мањих водотока, посебно оних који се налазе у зонама заштите Националног парка и зонама очуваних екосистема, треба обављати по принципима „натуралне регулације”, која подразумева мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном итд.) како би се у целисти очували водени екосистеми и непосредно приобаље;
- регулацију водотока у зони насеља, поред функционалних критеријума, примерити и урбаним, естетским и другим условима који оплемењују животну средину.

Опште мере заштите површинских и подземних вода

Мере забране у циљу очувања и заштите квалитета вода:

- забрањено је упуштање (уношење) свих врста отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије, а које могу довести до погоршања тренутног стања свих површинских и подземних вода;
- забрањено је испуштање (упуштање) свих отпадних вода у стајаће воде, ако је та вода у контакту са подземном водом, која може проузроковати угрожавање доброг еколошког или хемијског статуса стајаће воде;
- забрањено је испуштање (упуштање) са обале или приобаља било каквих загађујућих супстанци које директно или индиректно могу доспети у воду свих водотокова;
- забрањено је испуштање прекомерно термички загађене воде из уређаја, постројења, технологија и објеката;
- забрањено је коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу ширине до 5m свих водотокова;
- забрањено је испуштање у јавну (насељску) канализацију свих отпадних вода које садрже хазардне супстанце изнад прописаних вредности, које могу штетно деловати на могућност пречишћавања вода из канализације, које могу оштетити канализациони систем и постројење за пречишћавање вода, које могу негативно утицати на здравље лица која одржавају канализациони систем;

- забрањено је коришћење напуштених бунара као септичких јама;
- забрањено је депоновање, просипање и остављање у зони форланда и у корита за велику воду било каквих материјала који могу загадити воде;
- забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту.

Посебне мере заштите површинских и подземних вода

Обавезе носиоца пројеката и оператера:

- носиоци пројеката и оператери који испуштају или одлажу материје које могу загадити воду, дужни су да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, одстране у поступку пречишћавања (предтретман или третман отпадних вода у уређају или постројењу за пречишћавање отпадних вода);
- носиоци пројеката и оператери - генератори отпадних вода који испуштају отпадне воде непосредно у реципијент, дужни су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента (комбиновани приступ), узимајући строжији критеријум од ова два;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију дужни су да изграде погоне или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију дужни су да од надлежног органа исходују Акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент и јавну (градску, насељску) канализацију, дужни су да поставе уређаје за мерење, да врше континуирано мерење количине отпадних вода, да контролишу и испитују биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, ресорном Министарству и Агенцији за животну средину;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који имају уређаје за пречишћавање отпадних вода у обавези су да испитују квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;
- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција, у складу са Законом о водама;
- корисник (власник) дела обале, у случају појаве загађивања воде у водотоку, у обавези је да пријави загађење и обавести надлежне органе (ресорна Министарства, Министарство надлежно за унутрашње послове, Јавно водопривредно предузеће);
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да у законом прописаном року достигну граничне вредности емисије;
- у циљу заштите реципијента и планираног постројења, општина Голубац доноси Правилник о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у јавну канализацију, као саставни део Одлуке о коришћењу, управљању и одржавању водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже на територији општине.

Мере заштите изворишта водоснабдевања -земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања, у складу са важећом законском регулативом, штите се од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта и здравствену исправност воде. Обавезно је уређивање и одржавање зона санитарне заштите и провођење мера забране, превенције, санације, спречавања, контроле и надзора, заштите и мониторинга.

Мере заштите и коришћења подземних вода - утврђивање и разврставање резерви минералних сировина - подземних вода у категорије и класе, израда елабората о резервама подземних вода, вођење евиденције о стању резерви

подземних вода и приказивање података геолошких истраживања, представља обавезу у циљу одрживог коришћења природних ресурса. Коришћење подземних вода као природног ресурса, може се остварити према:

- условима заштите природе по којима се врше геолошка, истраживања (у заштићеном и осталом подручју);
- одобрењу за детаљна хидрогеолошка истраживања;
- елаборату о утврђеним резервама и квалитету подземних вода;
- овери билансних резерви подземних вода.

Обавезе носиоца пројекта:

- носилац пројекта је у обавези исходује сагласности за коришћење подземних вода;
- обавезна документација коју је неопходно приложити у процесу издавања сагласности:
 - уцртана граница простора у коме ће се користити ресурс подземних вода, са јавним саобраћајницама и другим објектима на том простору, уписани бројеви катастарских парцела;
 - решење ресорног Министарства о утврђеним и овереним резервама ресурса подземне воде у налазишту;
 - пројекат коришћења - експлоатације ресурса подземних вода у налазишту;
 - акт органа надлежног за послове урбанизма општине Голубац, о усаглашености коришћења подземне воде са просторним и урбанистичким плановима;
 - процена утицаја на животну средину, за обављање делатности коришћења ресурса подземне воде;
 - водни услови.

8.1.4. ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА

У циљу заштите животне средине, обавеза локалне самоуправе је успостављање система управљања земљиштем и његова заштита на принципима:

- заштите функција земљишта;
- заустављање деградације земљишта;
- обнављање деградираних земљишта;
- интеграције у друге секторске политике.

Надлежни орган не може издати одобрење за коришћење природних ресурса или добара без сагласности на пројекат који садржи мере заштите и санације животне средине. Сагласност, којом се утврђује испуњеност услова и мера одрживог коришћења природних ресурса и добара и заштите животне средине у току и после престанка обављања активности, даје ресорно Министарство.

Систем праћења квалитета земљишта - систем заштите земљишног простора и његово одрживо коришћење остварује се мерама системског праћења квалитета земљишта, који обухвата:

- праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта,
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани људским активностима.

Обавезне мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- носилац пројекта/оператер (или други облици промене својине), при свакој промени власништва, је у обавези да спроводе процену стања животне средине и одређивање одговорности за загађење животне средине, као и намирање дугова (терета) претходног власника за извршено загађивање и/или штету нанету животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;

- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач је одговоран за загађивање животне средине и у случају ликвидације или стечаја предузећа или других правних лица, у складу са Законом;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животној средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради Извештај о стању земљишта;
- Извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- Извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, нивое концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидима;
- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираниог подручја, начин уклањања опасних материја са контаминиране локације (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене локације – рок;
- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијационог поступка (физички, хемијски, биолошки третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне количине енергије и енергетата, воде, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијационог поступка.

Граничне вредности - одређивање нивоа концентрација опасних и штетних материја у земљишту врши се према SRPS стандардним методама или стандардним методама EU, USA или Русије. Референтне и интервентне вредности концентрација опасних и штетних материја у земљишту и подземној води прописане су у складу са холандским стандардним (циљне и интервентне вредности за ремедијацију).

Опште мере заштита земљишта од деградације и критеријуми у организацији коришћења продуктивног земљишта:

- обавезно је пошумљављење еродираних терена и терена отвореног вегетационог склопа на израженим нагибима;
- забрањена је неконтролисана (чиста) сеча, прореда и скидања шумског покривача, посебно на теренима изражених нагиба;
- повћање степена шумовитости до оптималног, пошумљавањем еродибилних и осталих деградираних и девастираних шумских и осталих типова земљишта;
- регулација водотока у циљу заштите од спирања и неповратног губитка педолошког слоја;
- на нагибима од 5% нема ограничења коришћења продуктивног земљишта у

- пољопривредно-продуктивне сврхе;
- на нагибима од 5-10% могу се гајити ратарске и воћарске културе;
- на нагибима 10-12% на присојним странама могу се гајити воћарске културе, а на осојним травне површине;
- на већим нагибима 15-20%, непосредно уз грађевинска подручја, на присојним експозицијама, могу се подизати воћњаци у комбинацији са травним међупојасевима а на осојним странама, травни појасеви са медоносним врстама дрвећа;
- на нагибима већим од 20% обавезно је пошумљавање;
- на земљиштима чији је биљни покривач девестиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство, планирати вегетацију у складу са условима терена;
- очување плодности и поправљање бонитета, еколошко газдовање и унапређивање пољопривредних површина;
- забрана, ограничење и прописивање услова за делатности које могу загадити земљиште;
- успостављање система перманентне контроле стања, квалитета и плодности земљишта у зонама интензивне пољопривредне производње;
- очување и унапређење постојећих природних и вештачки подигнутих вегетацијских покривача (пољозаштитни и шумски појасеви, забрани, шумски фрагменти, живице) и пољопривредним зонама око насеља;
- усвајање програма контроле квалитета пољопривредног земљишта;
- регулација водотокова (посебно буичарских) и спровођење мера заштита од поплава;
- антиерозионим радовима, пре свега пошумљавањем спречавати и сузбијати ерозију земљишта у угроженим зонама, теренима и локацијама;
- за наводњавање користити воду која испуњава стандарде за коришћење воде у пољопривреди и за производњу хране;
- усвајање програма перманентне едукације и промовисање правилне примене агротехничких мера у пољопривреди;
- забрањено је коришћење биоцидних производа у пољопривреди који могу довести до промена основних карактеристика земљишта;
- у заштитном појасу од 10m између границе пољопривредних парцела и обале водотока није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива;
- минимална заштитна одстојања између границе комплекса сточних фарми (интензиван узгој свиња, говеда, живине) и зона становања великих и средњих густина је 200m, од државних путева 100m, од речних токова 200m и од изворишта водоснабдевања 800m.

8.1.5. ЗАШТИТА ОД БУКЕ И ВИБРАЦИЈА

Заштита животне средине од буке за подручје општине подразумева:

- планирање мера и услова заштите од буке у животној средини;
- мерење буке у животној средини;
- израду стратешке карте буке;
- слободан приступ информацијама о стању буке у животној средини.

Носиоци пројеката/оператери (правна и физичка лица) који обављањем делатности утичу или могу утицати на изложеност буци, дужни су да:

- обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животној средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова;
- обезбеде праћење утицаја својих делатности на нивое и интензитете буке у животној средини;
- обезбеде спровођење одговарајућих мера заштите од буке.

Планови, пројекти и програми за које је прописан поступак стратешке процене утицаја и /или поступак процене утицаја пројеката на животну средину, морају садржати процену нивоа буке и мере заштите од буке у животној средини.

Носиоци пројеката/оператери у обавези су да:

- спроведу мере звучне заштите при пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката;
- спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спрећити, смањити или отклонити);
- спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- у поступку техничког прегледа за остале објекте мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите.

Носиоци пројеката/оператери (правна лица и предузетници) који користе изворе буке за које нема података о звучној снази коју емитују, дужни су да обезбеде те податке у року од две године од дана ступања на снагу закона;

Носиоци пројеката/оператери (власник, корисник извора буке), дужни су да на прописан начин обезбеде мерење буке, израду извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја;

Мерење буке у животној средини обавља организација овлашћена од стране ресорног Министарства;

Мере заштите од буке везане за избор и употребу машина, уређаја, средстава за рад и превозна средства спроводе се применом најбољих доступних техника које су технички и економски исплативе у складу са законом. Извори буке који се користе за обављање делатности, а који се привремено користе или се трајно постављају у отвореном простору на нивоу тла, непокретне и покретне објекте или се користе на води или у ваздуху морају имати податке о нивоу звучне снаге коју емитују при прописаним условима коришћења и одржавања;

8.1.6. ЗАШТИТА ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности прописује:

- увођење нових, виших стандарда у спровођењу мера заштите од јонизујућих зрачења, нуклеарне и радијационе сигурности;
- успостављање комплексније регулативе али и омогућавање ефикасније примене закона;
- успостављање стриктног и целовитог надзора над изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним објектима, радијационим делатностима и нуклеарним активностима, као и над управљањем радиоактивним отпадом;

У одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности су уграђени највиши стандарди које прописују водеће светске организације у овој области, као што су:

- Међународна агенција за атомску енергију (IAEA),
- Агенција за нуклеарну енергију,
- организације за економску сарадњу и развој (ANE-OECD),
- Међународна комисија за заштиту од јонизујућих зрачења (ICRP),
- Светска здравствена организација (WHO),
- Међународна организација рада (MOP) и
- Организација УН за храну и пољопривреду (FAO).

Стандарди и принципи Међународне агенције за атомску енергију формализовани су у облику директива и препорука којима се обезбеђује радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност. Република Србија, као држава чланица Међународне агенције за атомску енергију (IAEA) испуњава захтеве који произилазе из ратификованих међународних уговора. Регулаторно тело - организација која врши јавна овлашћења у складу са Законом је Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

8.1.7. ЗАШТИТА ОД НЕЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА

Услови и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења у коришћењу извора нејонизујућих зрачења, представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Извор нејонизујућих зрачења је уређај, инсталација или објекат који емитује или може да емитује нејонизујуће зрачење. Нејонизујућа зрачења су електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4eV. Она обухватају:

- ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење (таласне дужине 100-400nm),
- видљиво зрачење (таласне дужине 400-780nm),
- инфрацрвено зрачење (таласне дужине 780nm - 1mm),
- радио-фреквенцијско зрачење (фреквенције 10kHz - 300GHz),
- електромагнетска поља ниских фреквенција (фреквенције 0-10kHz),
- ласерско зрачење. обухватају и
- ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20kHz (и ако се не ради о ЕМ зрачењу).

Обавезне мере заштите од нејонизујућих зрачења:

- прописивање граница излагања нејонизујућим зрачењима;
- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;
- спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима;
- информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

Извори нејонизујућих зрачења од посебног интереса су стационарни и мобилни извори електромагнетног зрачења који могу да буду опасни по здравље људи, чије електромагнетно поље у зони повећане осетљивости, достиже барем 10% износа референтне, граничне вредности прописане за ту фреквенцију.

Зоне повећане осетљивости су зоне становања, зоне и локације у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно (школе, домови, предшколске установе, породилишта, болнице, туристички објекти, дечја игралишта, површине неизграђених парцела планиране за наведене намене (у складу са препорукама Светске здравствене организације).

Општина Голубац је у обавези да врши инспекцијски надзор над изворима нејонизујућих зрачења за које одобрење за изградњу и почетак рада издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Оператер је у обавези да:

- примени мере и испуњава услове за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- да изради процену утицаја на животну средину, у складу са Законом;
- води прописану евиденцију;

- обезбеди испитивање зрачења извора нејонизујућих зрачења у животној средини;
- у року обавести надлежни орган о ванредном догађају;
- спроводи све мере заштите од нејонизујућих зрачења.

Базне станице мобилне телефоније (БСМТ) је, по својој функцији примопредајни систем и чине је примопредајни уређаји и одговарајућа телекомуникациона опрема, која служи за повезивање базне станице са осталим деловима мобилне телекомуникационе мреже. БСМТ може истовремено бити функционална у три мобилне телекомуникационе мреже (или три дела јединствене мреже) који се, поред технолошког нивоа и могућности преноса говора, података или слике, разликују и по фреквенцијским опсезима које користе, са реалним продором ка 4G и напреднијим технологијама:

- GSM-Global System for Mobile 900
- GSM 1800 и
- UMTS- Universal Mobile Telecommunications System (познат и као 3G - око 2100 MHz);

Предајници базних станица мобилне телефоније спадају у групу са малом снагом (предајници од неколико десетина вати), који емитују један врло узак сноп радиофреквентних таласа. Снага зрачења (самим тим и ефективна израчена снага) је увек ограничена на оптималну, у зависности од оптерећења и услова пропагације али се, из разлога безбедности, при мерењу редовно узима и максимално оптерећење, при коме не смеју да се прекораче референтне граничне вредности ни у једној тачки у околини базне станице. Том приликом се редовно узимају у обзир и други предајници у зони, односно мора се мерити и емисија али и укупна емисија. За услове простирања електромагнетних таласа, морају се испоштовати:

- техничке мере и захтеви,
- мере безбедности и заштите здравља људи
- мере безбедности животне средине.

Избор локације за постављање базне станице мобилне телефоније, са еколошког аспекта, мора бити у складу са смерницама, мерама и условима:

- стратешке процене утицаја плана (или секторских програма),
- процене утицаја на животну средину пројекта,
- заштите од нејонизујућих зрачења.

Мере заштите од штетног дејства електромагнетних таласа базне станице мобилне телефоније при избору локације, постављањем:

- на стубовима висине 20-36m,
- на највишим објектима који доминирају околином,
- на фасадама објеката (панелне базне станице које покривају одређену микролокацију, а покретне базне станице се монтирају за време одржавања разних скупова, концерата и сл.).

Оператер је у обавези да спроведе утврђене мере и услове заштите животне средине:

- опасности од директног додира делова који су под сталним напоном;
- опасности од директног додира проводљивих делова који не припадају струјном колу;
- опасности од пожара и експлозија;
- статички електрицитет услед рада уређаја;
- опасности од утицаја берилијум оксида;
- атмосферски електрицитет;
- нестанак напона у мрежи;
- недовољна осветљеност просторија;
- неопрезно руковање;
- опасност при раду на висини (монтирање антена на антенским стубовима);
- механичка оштећења;
- утицај прашине, влаге и воде.

Посебне мере заштите - у односу на тип и карактеристике објекта који се гради, посебно се морају примењивати следеће мере заштите:

- објекте не постављати унутар друге зоне опасности од пожара у близини отворених складишта лако испарљивих, запаљивих и експлозивних материја без одговарајуће заштите и прибављених услова, односно сагласности надлежног органа противпожарне заштите;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе;
- обзиром да се антенски систем базне станице инсталира на стубу који полази од тла, треба да се постави ограда око базне станице и антенског стуба. На огради поставити табле на којима је исписано упозорење да се не сме прилазити антенском стубу;
- антенски систем базне станице се мора пројектовати тако да се у главном снопу зрачења антене не налазе антенски системи других комерцијалних или професионалних уређаја, као ни сами уређаји, што се постиже оптималним избором висине антене, као и правилним избором позиције антенског система на смом објекту;
- отпадне материје које се јаве током изградње објекта базних станица, приступних путева, довођења електричне енергије и слично, морају се уклонити преко овлашћеног комуналног предузећа;
- након изградње, односно постављања објекта који садржи извор нејонизујућег зрачења, а пре издавања дозволе за почетак рада или употребне дозволе изврши прво испитивање, односно мерење нивоа електромагнетног поља у околини извора;
- за потребе првог испитивања оператер може извор електромагнетног поља пустити у пробни рад у периоду не дужем од 30 дана или за телекомуникационе објекте може мерења извршити у оквиру техничког прегледа;
- орган надлежан за издавање употребне дозволе за објекат који садржи извор нејонизујућег зрачења од посебног интереса, може пустити у рад тај извор ако је мерењем утврђено да ниво електромагнетног поља не прекорачује прописане граничне вредности и да изграђени, односно постављени објекат неће својим радом угрожавати животну средину;
- ако се периодичним испитивањем, систематским испитивањем или мерењем извршеним по налогу инспектора за заштиту животне средине, утврди да је у околини једног или више извора измерен ниво електромагнетног поља изнад прописаних граничних вредности, надлежни орган може кориснику наложити ограничење у погледу употребе, реконструкцију или затварање објекта до задовољавања прописаних граничних вредности;
- реконструкција се обавља технички и оперативно изведивим мерама у року од највише годину дана од дана када је наложена реконструкција извора од стране надлежне инспекције за заштиту животне средине.

8.1.8. ЗАШТИТА ОД ХЕМИКАЛИЈА И БИОЦИДНИХ ПРОИЗВОДА

Обавезе оператера (лица) која управљају хемикалијама:

- оператер који управља хемикалијама треба да предузима мере да би се избегао штетни утицај хемикалија по здравље људи, животну средину и имовину;
- произвођач, увозник или даљи корисник који ставља хемикалију у промет процењује опасна својства те хемикалије пре стављања у промет и о томе обавештава остала правна и физичка лица у циљу руковања хемикалијом на безбедан начин;
- опасна хемикалија се замењује безбеднијом алтернативом када год је то могуће;

- свака хемикалија и одређени производи морају бити класификовани (класификује их произвођач, увозник или даљи корисник), обележени и паковани у складу са законом и прописима донетим на основу њега (обавеза снабдевача хемикалија);
- опасна хемикалија је хемикалија која се може класификовати у најмање једну од класа опасности;
- оператер - произвођач, увозник, дистрибутер или даљи корисник, који ставља у промет хемикалије (снабдевач) дужан је да води евиденцију о хемикалијама (податке о идентитету, даљим корисницима и количинама које су испоручене у календарској години, као и податке о класификацији и обележавању) најмање 10 година;
- снабдевач је дужан да достави безбедносни лист (на српском језику), сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику, када ставља у промет опасну хемикалију, као и хемикалије за које је утврђено да изазивају последице по здравље људи и животну средину;
- снабдевач није дужан да достави безбедносни лист за опасну хемикалију намењену општој употреби, ако је за ту хемикалију достављено довољно информација о безбедности, заштити здравља људи и животне средине, осим ако то не захтева даљикорисник или дистрибутер;
- снабдевач је дужан да врши измене и допуне садржаја безбедносног листа у складу са новим сазнањима о хемикалији и да исти достави сваком у ланцу снабдевања коме је та хемикалија испоручена у претходних 12 месеци;
- оператер (произвођач, увозник, дистрибутер и даљи корисник) је дужан да складишти опасне хемикалије на начин да се не угрози живот и здравље људи и животна средина, а са њиховим остацима и празном амбалажом поступа у складу са прописима којима се регулише управљање отпадом;
- снабдевач одређених врста, односно количина опасне хемикалије дужан је да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тих хемикалија;
- Интегрални регистар хемикалија које се налазе на тржишту Републике Србије води Агенција за заштиту животне средине као електронску базу података;

Интегрални регистар хемикалија састоји се из:

- Регистра хемикалија
- Регистра биоцидних производа
- Података о средствима за заштиту биља.

Биоцидни производи – (активне супстанце или смеша која садржи једну или више активних супстанци, чија је намена да хемијски или биолошки уништи, одврати, учини безопасним, спречи деловање или контролише непожељне организме) и разврставају се у врсте према:

- начину коришћења,
- организму на који делују,
- простору у којем се користе,
- предмету, односно према површини која се третира.

Обавезни услови и мере за коришћење биоцидних производа:

- биоцидни производ се може ставити у промет и користи се ако је за њега издато одобрење за стављање у промет и ако је класификован, обележен, пакован и има безбедносни лист;
- за доношење решења о упису биоцидног производа у Привремену листу произвођач или увозник биоцидног производа подноси захтев Агенцији за хемикалије;
- у случају непредвиђене појаве непожељних организама који не могу бити сузбијени другим средствима или биоцидним производом за који је донето решење о упису биоцидног производа у Привремену листу или издато одобрење, може се издати Привремена дозвола за стављање у промет биоцидног производа. У привременој дозволи одређују се услови за ограничено и контролисано коришћење биоцидног производа.

8.1.9. ЗАШТИТА ОД ХЕМИЈСКОГ УДЕСА

Заштита од хемијског удеса (одредбе SEVESO II Директиве), односно изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању.

SEVESO постројење - постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, (где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује). Постројење укључује сву опрему, објекте, ценоводе, машине, опрему, алате, интерне колосеке и депое, складишта и осталу пратећу опрему у функцији постројења. Оператери SEVESO постројења, према количинама из Листе опасних материја и њихових количина и Листе својстава и класа опасних материја и њихових количина, у обавези су да израде:

- Политику превенције удеса по достављању Обавештења надлежном органу ресорног Министарства - Оператери SEVESO постројења нижег реда;
- Извештај о безбедности и План заштите од удеса - Оператери SEVESO постројења вишег реда.

Оператер SEVESO постројења је у обавези да, уколико се деси хемијски удес на локацији одмах о хемијском удесу обавести ресорно Министарство, јединицу локалне самоуправе и органе надлежне за поступање у ванредним ситуацијама у складу са прописима којима се уређује заштита и спашавање;

Оператери SEVESO постројења нижег реда у обавези су да израде документ Политика превенције удеса и да Министарству, пре израде Политике превенције удеса, доставе Обавештење.

Оператери SEVESO постројења вишег реда у обавези су да израде и доставе Министарству Извештај о безбедности и План заштите од удеса.

Оператери који нису SEVESO постројење а који имају на својој локацији (комплексу) значајне количине опасних материја, у циљу заштите од хемијског удеса у обавези су да поступају у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

План заштите од хемијског удеса општине Голубац (Екстерни план заштите од удеса) је обавезан документ који локална самоуправа мора донети на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на њеној територији, у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

Процена ризика у случају настанка хемијског удеса - заштита од хемијских удеса и загађивања животне средине при производњи, превозу и складиштењу опасних материја у постројењима и инсталацијама оствариваће се превентивним мерама. Оне обухватају активности које је потребно спровести у постројењима и на коридорима превоза опасних материја, а у циљу смањења могућности настанка удеса и могућих последица. Решавање проблема управљања еколошким ризиком при транспорту опасних материја зависиће од динамике реконструкције и ревитализације постојећих и реализације планираних саобраћајница, на основу чега ће се трасе превоза опасних материја утврђивати општинском нормативом (посебним одлукама у складу са Законом и планом намене простора). У начелу, за превоз опасних и штетних материја дозвољено је користити деонице аутопутева и државних путева првог и другог реда које пролазе кроз подручја нижих густина становања и мање насељености. Ограничење се не односи на превоз нафтних деривата у цистернама капацитета до 10t.

8.1.10. ИНТЕГРИСАНО СПРЕЧАВАЊЕ И КОНТРОЛА ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљ интегрисаног спречавања загађивања животне средине је да се:

- смањи или минимализује емисије у све медијуме животне средине;
- успостави висок ниво заштите животне средине;
- минимализује потрошња сировине и енергије;
- поједностави и ојача улога контролних органа власти;
- укључи јавност у свим фазама процеса (Архуска конвенција);

Интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине засновано је на начелу предострожности, начелу интегрисаности и координације, начелу одрживог развоја, начелу хијерархије управљања отпадом, начелу „загађивач плаћа” и начелу јавности. Начелом „загађивач плаћа” обезбеђује се да загађивач мора:

- сносити пуне трошкове последица својих активности,
- трошкове настале угрожавањем животне средине,
- трошкове за угрожавање и ризик по животну средину,
- трошкове уклањања штете нанете животnoj средини,
- трошкове враћања локације у задовољавајуће стање животне средине после затварања постројења или престанка обављања активности.

Оператер ИРРС постројења (према Листи активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола) у обавези је да:

- за ново постројење поднесе Захтев за издавање интегрисане дозволе, пре добијања дозволе за употребу;
- за постојеће постројење, према року за прилагођавање до 2015 године;
- надлежност за издавање интегрисане дозволе је у зависности од тога који орган издаје одобрење за градњу (грађевинску дозволу) одређује се ко је надлежни орган за интегрисану дозволу;
- BREF документ даје информације о специфичном индустријском сектору или пољопривредном сектору, техникама и процесима заступљеним у том сектору, свим постојећим емисијама у воду, ваздух и земљиште као и генерисаним отпадима, у зависности од производних капацитета, техникама које се разматрају у одређивању ВАТ.

8.1.11. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ И АМБАЛАЖНИМ ОТПАДОМ

Управљање отпадом - Стратегија управљања отпадом (за период 2010-2019. године, „Сл. гласник РС“, бр. 29/10) представља основни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике Србије:

- одређује основну оријентацију управљања отпадом за наредни период, у сагласности са политиком ЕУ у овој области и стратешким опредељењима Републике Србије;
- усмерава активности хармонизације законодавства у процесу приближавања законодавству ЕУ;
- идентификује одговорности за отпад и значај и улогу власничког усмеравања капитала;
- поставља циљеве управљања отпадом за краткорочни и дугорочни период;
- утврђује мере и активности за достизање постављених циљева.

Општина Голубац, на основу одлуке локалних самоуправа Пожаревац, Петровац на Млави, Жагубица, Мало Црниће, Голубац и Кучево има усвојен споразум о формирању региона за управљање отпадом и одређена локација за изградњу постројења за управљање отпадом у Петровцу на Млави.

Постојећа депонија, на коју се одлаже отпад са територије општине, налази се на локацији „Велико Брдо“ у КО Браничево.

Трансфер станица „Велико Брдо“ је планирана је на локацији постојеће општинске депоније, у складу са Пројектом санације (и трансформације локације за намену трансфер станице). Површина за планирану трансфер станицу износи од 1.08ha. Представља део регионалног центра где се комунални отпад истовара из возила за сакупљање отпада, прегледа уз издвајање отпада, кратко задржава, утовара у већа возила и транспортује на даљи третман у регионални центар, у Петровцу на Млави.

Општи услови за реализацију трансфер станице:

- дозвољена је изградња трансфер станице на подручју општине Голубац, услов у интегралном систему управљања отпадом;
- веза између програма сакупљања отпада (Локални план управљања отпадом) и коначног одлагалишта на регионалној депонији (Регионални план управљања отпадом);

- израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице;
- поступак процене утицаја на животну средину.

Критеријуми за избор локације трансфер станице:

Није дозвољено градити:

- у зонама заштите изворишта водоснабдевања,
- у заштићеним подручјима и зонама заштите заштићених подручја (заштићена природна и културна добра, станишта угрожених и заштићених врста),
- на плавном и мочварном терену,
- на пољопривредном и водном земљишту,
- у зонама високих густина становања,
- у зонама централних функција (у непосредном окружењу школских објеката и комплекса, дечјих установа, објеката социјалне заштите, здравствених објеката и комплекса, верских објеката)
- у зонама спорта и рекреације.

Дозвољено је градити:

- у грађевинском подручју (на грађевинском земљишту),
- на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја;
- у индустријским, радним и комуналним зонама.

Карактеристике локације трансфер станице:

- централни положај у односу транспортне руте (путање сакупљача),
- директан приступ камионским рутама и главној саобраћајници,
- на сеоском подручју – (да може да прихвати отпад у пречнику 20-30 км),
- величина (капацитет) локације -(однос постојеће и максимално пројектоване количине отпада),
- могућност проширења,
- заштитна зона око локације (заштитно зеленило, природне, вештачке баријере),
- топографске карактеристике (раван или терен у благом нагибу),
- ружа ветрова,
- инфраструктурна опремљеност,
- пејзажна уређеност – могућност пејзажног уређења.

Врсте отпада којима се рукује на трансфер станици:

- општински отпад (отпад из домаћинства),
- баштенски (зелени) отпад,
- опасан кућни отпад,
- рециклабилни отпад,
- обавезно је посебно издвајање грађевинског отпада.

Врсте отпада за које није дозвољено руковање на трансфер станици:

- инфективни медицински отпад
- велики предмети у расутом стању
- опасан отпад
- радиоактиван отпад
- нафтни резервоари
- угинуле животиње
- азбест
- течности, муљеви, прашкасте материје.

Опремање локације трансфер станице (тип трафостанице):

- објекат,
- плато за прихватање отпада, сабијање, пребацивање у већа возила и отпремање на регионалну депонију,
- возила за сакупљање (возила сакупљача),
- претоварна-трансфер возила,
- интерне саобраћајнице,
- инфраструктура,
- партерно и пејзажно уређење,
- ограда са контролисаним улазом.

Услови на трансфер станици:

- није дозвољено дугорочно складиштење отпада на локацији,
- обавезно је брзо сакупљање/сабијање отпада,
- обавезан је брзи утовар у трансферно возило,
- трансфер возило напушта трансфер станицу за неколико сати,
- дозвољено је постављање контејнера за рециклабилне компоненте,
- дозвољено је одређивање простора за отпад који ће грађани доносити.

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада - место одређено општинском одлуком на које грађани доносе материјал погодан за рециклажу, кабасти отпад (намештај, бела техника), баштенски отпад. У зависности од величине насеља, броја становника који гравитира изабраној локацији, врста генерисаних отпада, са дефинисаном организацијом и потребном опремом, дозвољено је:

- формирање сортирних станица (сабирне, сакупљачке станице), за неопасан рециклабилан отпад, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање центра за рециклажу отпада за грађевински отпад, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом ;
- формирање рециклажних дворишта у складу са прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање рециклажних острва, у складу са прописаним критеријумима и условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом.

Управљање опасним отпадом - до реализације националног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање опасним отпадом вршиће се у складу са важећим законом и подзаконским актима.

Сабирни центри (центри за сакупљање опасног отпада из домаћинства) (отпадна уља, отпад електричних и електронских апарата и уређаја, истрошене батерије) могу бити уз локације центара за сакупљање рециклабилног отпада;

Управљање отпадом животињског порекла – гробље за угинуле животиње и кућне љубимце, (угинуле животиње и кућни љубимци, кланични отпад, отпад из постројења за прераду меса, риба, објекта за узгој животиња), до успостављања система за управљање овом врстом отпада на националном нивоу, организовати преко постојећих постројења за третман отпада животињског порекла и гробља за угинуле животиње (јаме гробнице), као прелазног решења, према критеријумима и условима заштите животне средине, на основу упоредне вишекритеријумске анализе локација. Избор локација за гробље за угинуле животиње (јама гробница), као прелазно решење, ограничити на Еколошку целину „Голубац – Браничево - Пек”. Избор локације извршити по следећим критеријумима:

- земљиште мора бити оцедно, без подземних вода, осунчано, ограђено, удаљено од површинских вода и ван зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, удаљено од зона становања,
- локација мора бити опремљена потребном инфраструктуром и средствима за дезинфекцију,
- потребна површина локације је од 25–50ари. Пожељно је формирање заштитног појаса зеленила око локације.

Пољопривредни отпад - увођењем чистије производње и ВАТ и ВЕР у прехранбеној индустрији, утицати на смањење пољопривредног отпада. Пољопривредни отпад, биомасу као нус производ пољопривредне производње, користити за компостирање, добијање течних горива и биогаса.

Опште мере управљања отпадом

Надлежни орган јединице локалне самоуправе општине Голубац: доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;

- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;

- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом,
- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом, као и друге послове утврђене Законом.

Посебне мере управљања отпадом - обавезе оператера постројења:

- за постројења за која се издаје интегрисана дозвола припрема се и доноси план управљања отпадом;
- за постројења чија је делатност управљање отпадом и за која се издаје интегрисана дозвола или дозвола за управљање отпадом припрема се и доноси радни план постројења за управљање отпадом;
- произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад дужан је да тај отпад преузме после употребе, без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са овим законом и другим прописима;
- произвођач или увозник производа који после употребе постаје опасан отпад може да овласти друго правно лице да, у његово име и за његов рачун, преузима производе после употребе.

Произвођач отпада/оператер дужан је да сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;

- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- одреди лице одговорно за управљање отпадом;
- карактеризација отпада врши се само за опасан отпад и за отпад који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад, осим отпада из домаћинства;
- власник отпада је одговоран за све трошкове управљања отпадом;
- власништво над отпадом престаје када следећи власник преузме отпад и прими Документ о кретању отпада;
- трошкове одлагања сноси држалац (власник) који непосредно предаје отпад на руковање сакупљачу отпада или постојењу за управљање отпадом и/или претходни држалац (власник) или произвођач производа од којег потиче отпад;
- одговорност и обавезе власника отпада има и лице које учествује у промету отпада као посредни држалац отпада, а фактички не поседује отпад;
- произвођач или власник отпада сноси трошкове сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада у складу са законом;
- отпад се транспортује у затвореном возилу, контејнеру или на други одговарајући начин како би се спречило расипање или испадање отпада приликом транспорта, утовара или истовара и како би се спречило загађење ваздуха, воде, земљишта и животне средине;
- у случају загађења насталог током транспорта превозник отпада је одговоран за чишћење и отклањање последица загађења;
- превозник отпада транспортује отпад само на одредиште које је одредио пошиљалац;
- ако се отпад не може испоручити на одредиште, превозник враћа отпад пошиљаоцу;
- опасан отпад се посебно сакупља и транспортује;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја;
- транспорт отпада се врши у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);
- опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача или власника отпада дуже од 12 месеци, ако законом није друкчије одређено;

- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је мешати опасан отпад са комуналним отпадом;
- забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом, осим под надзором квалификованог лица и у поступку третмана опасног отпада;
- забрањено је одлагање опасног отпада без претходног третмана којим се значајно смањују опасне карактеристике отпада;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- управљање посебним токовима отпада, (истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпад од електричних и електронских производа, флуоросцентне цеви које садрже живу, полихлоровани бифенили и отпад од полихлорованих бифенила (PCB), отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад), отпад који садржи азбест, отпадна возила, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутски отпад и отпад из производње титан диоксида) се врши сходно законским одредбама и релевантним подзаконским актима.

За обављање једне или више делатности управљања отпадом прибављају се дозволе и то: дозвола за сакупљање отпада, за транспорт отпада, за складиштење отпада, за третман отпада и за одлагање отпада. За обављање више делатности једног оператера може се издати једна интегрална дозвола.

Дозвола се не издаје за:

- Кретање отпада унутар локације произвођача отпада;
- Контејнере за отпад из домаћинства на јавним местима;
- Складишта капацитета мање од 10 t инертног отпада;
- Складишта капацитета мање од 2 t неопасног отпада.

Механичку припрему неопасног отпада за транспорт (пресовање, балирање, сецкање и друго). Дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада издају се на период од 10 година. Дозвола за сакупљање и/или транспорт отпада се не издаје:

- ако сам произвођач отпада транспортује отпад у постројење за управљање отпадом које за то има дозволу, користећи своја транспортна средства, а количине отпада не прелазе 1000 kg по једној пошиљци, искључујући опасан отпад;
- за лице које преноси отпад из домаћинства у контејнере, центре за сакупљање или у постројење за управљање отпадом или враћа амбалажу или искоришћене производе произвођачу или продавцу;
- за физичка лица, односно индивидуалне сакупљаче отпада, који су код надлежног органа јединице локалне самоуправе регистровани за сакупљање разврстаног неопасног отпада.

Услови и начин прекограничног кретања отпада - прекогранично кретање отпада прати документација о кретању од места где је кретање почело до коначног одредишта у складу са националним и међународним стандардима и међународним прописима који се односе на прекогранични промет:

- отпад за чији третман или одлагање на еколошки прихватљив и ефикасан начин нема техничких могућности и постројења у Републици Србији, извози се;
- неопасан отпад се може увозити ради третмана под условом да постоји постројење за третман тог отпада;
- забрањен је увоз отпада ради одлагања и искоришћења у енергетске сврхе;
- забрањен је увоз опасног отпада;
- поједине врсте опасног отпада које су потребне као секундарне сировине у прерађивачкој индустрији у Републици Србији, у складу са националним циљевима прераде тих отпада, могу се увозити на основу дозволе коју издаје Министарство;
- увоз опасног отпада може се дозволити под условом да постоји постројење за прераду тог отпада за чији рад је издата дозвола, у складу са законом;

- прекогранично кретање отпада врши се под условом да се отпад пакује, обележава и транспортује на начин којим се обезбеђују услови за најмањи ризик по здравље људи и животну средину.

Лице које има својство превозника у складу са законима којима се уређује међународни превоз у јавном саобраћају мора поседовати акт којим се утврђује испуњеност услова за отпочињање и обављање јавног превоза ствари и уверење о оспособљености за обављање међународног јавног превоза.

Управљање амбалажним отпадом

Опште мере за управљање амбалажним отпадом - управљање амбалажом и амбалажним отпадом се спроводи у складу са:

- условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет,
- условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом,
- обавезом извештавања о амбалажи и амбалажном отпаду.

Посебне мере за управљање амбалажним отпадом - обавеза произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца је да обезбеди простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада ако укупна годишња количина амбалажног отпада (стакло, папир, картон и вишеслојна амбалажа са претежно папир-картонском компонентом, метал, пластика, дрво, остали амбалажни материјали) прелази 100 t;

- обавеза је да се поштују критеријуми за утврђивање амбалаже, критеријуми и листе стандарда за основне захтеве које мора амбалажа да испуњава;
- обавеза је да се поштују критеријуми за утврђивање амбалаже са дугим веком трајања;
- обавеза је да се поштује систем идентификације и означавања амбалажних материјала заснива на нумерисању (означавање бројевима) и употреби словних скраћеница за сваки амбалажни материјал (пластика, папир и картон, метал, дрвени материјали, текстилни материјали, стакло и вишеслојни материјали);
- обавеза је да поштује укупни ниво контролисаних метала у материјалу амбалаже или њених компоненти не сме да прелази 100 ppm по маси, тј. 100 mg по једном килограму масе материјала амбалаже или њених компоненти, (осим за амбалажу у целини направљену од оловног кристалног стакла, стаклену амбалажу, пластичне кутије и палете који потичу од рециклираног материјала);
- обавеза оператера је прибављање дозволе за управљање амбалажним отпадом;
- обавеза оператера система, произвођача, увозника, пакера/пуниоца, испоручиоца и крајњег корисника, достављања извештаја о управљању амбалажним отпадом;
- произвођач и увозник амбалаже дужан је да приликом стављања амбалаже у промет или употребе изда, односно обезбеди декларацију о усаглашености амбалаже са захтевима за стављање у промет.

Амбалажа треба да буде произведена тако да њена запремина и/или тежина материјала садржаних у њој буде ограничена на најмању одговарајућу меру уз одржавање нивоа:

- безбедности и здравствене исправности упакованог производа;
- функционалности унутар ланца испоруке и употребе;
- прихватљивости упакованог производа од стране потрошача;
- амбалажа коју није могуће поново употребити, као ни поновно искористити путем рециклаже, биоразградње или контролисаног спаљивања, постаје амбалажни отпад намењен за одлагање;
- амбалажа мора бити пројектована и произведена тако да када постане амбалажни отпад омогући рециклажу материјала употребљених у производњи те амбалаже у одређеном масеном проценту;
- амбалажа се идентификује и означава према природним својствима амбалажних материјала који су коришћени у њеној производњи да би се олакшало сакупљање, поновна употреба и поновно искоришћење, укључујући и рециклажу, компостирање, биоразградњу и искоришћење у енергетске сврхе.

Амбалажа носи одговарајућу ознаку или на самој амбалажи или на етикети, а уколико величина амбалаже то не дозвољава, на приложеном упутству;

- произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац дужан је да бесплатно преузме отпад од секундарне или терцијарне амбалаже на захтев крајњег корисника. Крајњи корисник који набавља робу од произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца може отпад од секундарне или терцијарне амбалаже оставити непосредно на месту набавке или га касније бесплатно вратити;
- произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац дужан је да, на захтев крајњег корисника, бесплатно преузме амбалажни отпад који није комунални отпад, а потиче од примарне амбалаже, уколико за такву амбалажу није прописан посебан начин преузимања и сакупљања. Крајњи корисник је дужан да прикупи, складишти, одложи или проследи комунални амбалажни отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и законом којим се уређује комунална делатност;
- крајњи корисник је дужан да комунални амбалажни отпад разврстава и/или одвојено складишти, тако да не буде измешан са другим отпадом, како би могао да буде прослеђен или враћен, сакупљен, поново искоришћен, прерађен или одложен у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- забрањено је прослеђивање или враћање амбалажног отпада који није комунални отпад комуналним предузећима, осим када за то постоји закључен уговор. Крајњи корисник мора да обезбеди да амбалажа и амбалажни отпад који није комунални отпад, који се прослеђује или враћа, не буде загађен опасним или другим материјама које нису садржане у упакованој роби, а које чине поновно искоришћење или рециклажу немогућом или изводљивом једино по несразмерно вишем трошку. Крајњи корисник, као држалац отпада, мора да обезбеди да се са амбалажним отпадом, који је загађен опасним или другим материјама које нису саставни део упаковане робе, поступа у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

Произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац дужан је за амбалажу коју ставља у промет:

- да обезбеди да комунално предузеће редовно преузима комунални амбалажни отпад, да редовно преузима и сакупља амбалажни отпад који није комунални отпад од крајњих корисника;
- произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац може без дозволе ресорног министарства да прикупља амбалажни отпад, уколико се ради о сопственој повратној амбалажи која је враћена од крајњег корисника, а није више погодна за поновну употребу;
- трговац на велико као крајњи снабдевач и/или трговац на мало није дужан да обезбеди прописано управљање амбалажним отпадом ако се ради о амбалажи на којој постоји декларација претходног снабдевача о томе да он гарантује управљање амбалажним отпадом или ако се ради о амбалажи на којој постоји посебан знак путем кога оператер гарантује да је та амбалажа укључена у његов систем управљања;
- произвођач и увозник хемикалије дужни су да, о сопственом трошку, од трговца прикупе повратну амбалажу у коју је била смештена та хемикалија и настао амбалажни отпад.

8.1.12. ЗАШТИТА ОД НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Мере заштите животне од негативних утицаја привредних делатности:

- дефинисање радних зона за лоцирање производних делатности на подручју општине Голубац;
- реализацији радних зона мора да предходи израда неопходне планске документације и стратешка процена утицаја плана;
- обавезно комунално и инфраструктурно опремање зона;
- пејзажно уређење на нивоу зона као и на нивоу појендиачних парцела и комплекса;

- забрањено је лоцирање индустријских комплекса на високоплодном пољопривредном земљишту као и у близини заштићених подручја, као и подручја са очуваним природним и предеоно-пејзажним карактеристикама;
- обавезна процена утицаја на животну средину за све постојеће и планиране пројекте, потенцијалне загађиваче.

8.1.13. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Опште мере заштите и унапређења предела:

- заштиту структуре постојећих природних предела и природних ресурса, у складу са условима станишта за трајно одржавање његових функција и спречавање и смањење штетних утицаја;
- очување и унапређење природног и вештачког вегетацијског покривача у градском центру и осталим насељима;
- мере заштите природе и неге предела на територији општине, а посебно у рубним деловима насеља, представљају услов заштите од екстремних утицаја и побољшања микроклиматских услова подручја;
- подизање нових шумских састојина мора бити засновано на принципима ценотичког диверзитета;
- подизање зелених површина унутар градског језгра и осталих насеља (паркови, скверови, баште, дрвореди) повољно утиче на смањење концентрације штетних гасова у ваздуху;
- при истраживањима и експлоатацији сировина (ископи, насипи) неизбежна су оштећења и деградација природе и предела, те је обавезна ремедијација и рекултивација деградираног простора;
- задржавање биолошке разноврсности у функцији заштите природних процеса, осигурањем разноврсности животних простора и животних заједница врста животиња и биљака, као и генетичком разноврсношћу унутар врста;
- заштиту специјске и екосистемске компоненте биодиверзитета;
- планско организовање лова и риболова, ловног и риболовног туризма;
- реализацију грађевинских подручја насеља, грађевинског земљишта ван грађевинског подручја, инфраструктурних коридора, прилагодити природним структурама тако да утицај на предеоне карактеристике буде што мањи.

Природне пределе треба заштити у њиховој разноврсности, јединствености, лепоти и значају за доживљај и рекреацију становништва.

Мере за очување, унапређење и заштиту предела: обезбедити одрживо коришћење природних ресурса, очување разноврсности, јединствености и визуелни квалитет природе (предела);

- пределе (пејзаже) валоризовати, заштитити и унапредити према европској конвенцији заштите пејзажа, преко планова нижег реда за просторне целине;
- применити интегративни модел успостављања система зелених зона и коридора и њихово повезивање у мреже;
- успоставити биолошке везе између заштићених подручја и осталих површина, (структурне везе не морају да представљају затворен линијски систем, већ могу сразмерно еколошким захтевима да се састоје од серије животних простора или међусобно комбинованих различитих предеоних елемената: речни екосистеми имају низ погодности за рекреацију, туризам и риболов, рудерални екосистеми имају значајну фитосанациону и улогу продукције кисеоника, напуштене пољопривредне површине треба претвести у друге типове екосистема, као што су пољозаштитни појасеви или сађени шумски комплекси);
- нега и уређивање предела обухвата и нова пошумљавања нарочито на ерозијом угроженим локалитетима и ниским бонитетним класама земљишта чиме ће се повећати вредност предела.

Мере уређивања и коришћења шума и шумског земљишта (ван зона заштита Националног парка) - план заштите, унапређивања стања шума обухвата:

- унапређивање стања шума и шумских екосистема;
- очување аутохтоног флористичког и фаунистичког састава;

- попуњавање и реконструкцију високих разређених и деградираних шумских састојина, у складу са шумско-привредним основама;
- индиректну и директну конверзију и реконструкцију изданаčkih шума у високе шумске састојине;
- унапређивање стања постојећих приватних шума индиректном и директном конверзијом очуваних, изданаčkih шума у високе шумске састојине.

8.1.14. ЗАШТИТА И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ РИБЉЕГ ФОНДА

Рибљи фонд је најугроженија група животиња на планети. Обавезна је:

- примена начела ефикасности и одрживог коришћења обновљивих природних ресурса;
- адекватно планирање коришћења рибљег фонда;
- контрола и праћење стопе риболова како не би довели у опасност обновљивост рибљег фонда као природног ресурса.

Мере заштите и одрживог коришћења рибљег фонда -обавеза је да се установи рибарско подручје, по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе; обавеза је да се одреде границе и намена рибарског подручја у погледу врсте риболова који се на њему обавља (привредни и/или рекреативни);

- рибарско подручје на риболовној води у заштићеном природном добру проглашава и користи предузеће - управљач заштићеног природног добра;
- риболовна вода на територији заштићеног природног добра постаје рибарско подручје, а корисник рибарског подручја је управљач заштићеног природног добра;
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да донесе програм управљања рибарским подручјем и прибави сагласност на исти;
- у циљу одрживог коришћења рибљег фонда, управљач (корисник) програмом управљања рибарским подручја и посебним актом може ограничити или забранити рекреативни риболов (употребу појединих алата, опреме и средстава уз сагласност Министра) и о наведеним забранама обавести јавност;
- обавезно је прибављање дозволе за обављање привредног и рекреативног риболова риболова;
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да прати и спроводи мере заштите и очувања рибљег фонда, изврши обележавање рибарског подручја, изврши категорисање риболовне воде, одреди поједине делове рибарског подручја за мрест и развиће риба (рибља плодишта и сл.), контролише забране, ловостај, спровођење промењених режима риболова, спашавање рибе из поплавлених подручја, организује и спроводи едукацију риболоваца, као и да контролише обављање привредног и спортског риболова.

8.2. ЕКОЛОШКА ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ЗА ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ФУНКЦИОНАЛНИ ЕКО-ЗОНИНГ

Подручје општине Голубац представља специфичну просторну целину, обзиром да се на њеној територији налазе проглашена и евидентирана природна добра. Њихово укључивање у очување постојећих природних вредности у служби заштите укупне животне средине и развоја туризма захтева у спровођењу:

- одговорно управљање простором;
- поштовање и спровођење мера заштите;
- очување природних аутохтоних екосистема;
- одржавање постојећих и планирање нових урбаних екосистема – зелених површина свих категорија на градском и насељским подручјима;
- одржавање агроекосистема применом савремених мера у пољопривреди које се заснивају на очувању биолошке равнотеже и разноврсности.

Валоризација подручја за даљи просторно-еколошки прихватљив и одрживи развој заснована је на важним природним компонентама територије општине, створеним вредностима, потенцијалима, постојећим условима и ограничењима:

- положај у везно-контактној зони низијског дела и побрђа у западном делу;

- положај просторног планинског дела Карпатског система на истоку;
- положај у приобаљу Дунава и пограничној зони;
- положај у Националном парку „Ђердап“ и заштитној зони Националног парка;
- место у функционалном подручју регионалног система.

А. Положај у везно-контактној зони низијског дела и побрђа у западном делу

ободни појас пространих низија;

а) потенцијали:

- обрадиво земљиште високе бонитетне вредности;
- резерве подземних вода у алувиону Дунава и Пека;
- терени погодни за градњу;

б) ограничења:

- утицаји из ширег окружења – прекогранична загађења;
- утицаји из непосредног окружења.

Б. Ивични појас Карпатских планина на истоку

а) потенцијали:

- специфични рељеф;
- простране, густе и очуване шумске комплексе;
- простране површине под пашњацима;
- богата лежишта металичних сировина;

б) ограничења: дефицит простора за градњу.

В. Положај општине у приобалној зони Дунава

а) потенцијали:

- коришћење ресурса везаних за Дунав (туризам, спорт, рекреација, риболов, пловни путеви, техничка вода);
- веза са Ђердапском клисуром-простором изразитих природних, културних, археолошких вредности;
- положај у саобраћајном коридору међународног значаја-пловни пут међународног значаја и државни пут.

б) ограничења:

- висок ниво подземних вода;
- појава поплавних вода и таласа;
- прекогранична загађења.

Г. Положај у Националном парку „Ђердап“ - критеријуми организације, уређења и коришћења простора:

- услови и мере заштите природе, животне средине и одрживи развој;
- природна и културна добра;
- природне вредности и ресурси;
- намена површина;
- развој туризма.

Природне карактеристике, положај општине Голубац на граници два геопростора (низијског и планинског, створене вредности и услови у простору су основне поставке за валоризацију простора и формирање еколошке матрице за даљи одрживи развој.

Еколошки капацитет простора – према степену изворности издвајају се:

- аутохтоне – изворне (мало измењене) целине и зоне;
- секундарне природне средине (делимично антропогено измењене), али са знатним степеном изворности;
- у великом степену измењене целине, зоне и локације;
- деградиране (девастиране) локације и зоне.

1. Еколошка целина „Голубац - Национални парк „Ђердап“ представља просторно-еколошку целинуса прописаним мерама, условима и режимима заштите. Еколошке зоне у оквиру ове целине су:

1.1. „Голубачки град“ – строги природни резерват;

1.2. „Бојана“ - строги природни резерват;

1.3. „Босман-Соколовац“ - строги природни резерват;

- 1.4. „Татарски вис” - строги природни резерват;
- 1.5. „Јеленске стене” – евидентирани природни резерват;
- 1.6. „Кукурек” - евидентирани природни резерват;
- 1.7. „Голубачка клисура” – предео на целина;
- 1.8. „Клисура реке Брњице” - предложена као природна целина са режимом заштите I степена, што је у рангу строгог резервата природе.
- 1.9. „Шомрда” - строги резерват природе

Услови и мере заштите:

I степен заштите – строга заштита посебних природних и културних вредности у којима се спроводе мере заштите, активности научних истраживања, образовања и јавне презентације под посебним условима и обухватају површине заштићених објеката природе и непокретних културних добара, са специфичним одликама флоре и вегетације реликтних врста. строга заштита посебних природних и културних вредности.

II степен заштите - подразумева заштиту око зона заштите I степена, заштиту посебно вредних делова природе (карактеристични екосистеми, пејсажне вредности) и природних простора око непокретних културних добара. У зонама другог степена заштите могу се под утврђеним условима одвијати активности истраживања, образовања, презентације Националног парка, спорта и рекреације, водопривреде, саобраћаја, шумарства и пољопривреде са сточарством.

III степен заштите - подразумева заштиту делова Националног парка изван зона заштите I и II степена (шуме и пољопривредне површине-њиве, ливаде, пашњаци и др.), грађевинска подручја насеља, села и заселака, туристичких центара и зона, саобраћајну, водну, енергетску и телекомуникациону инфраструктуру, објекте привременог рударства, појединачне објекте шумарства, пољопривреде, ловства, рибарства, зоне посебне намене ако се налазе изван I и II степена заштите, са активностима туризма, спорта и рекреације, шумарства, пољопривреде са сточарством, незагађујуће индустрије, мале привреде, изузетно и експлоатације минералних сировина, водопривреде, енергетике, саобраћаја, развоја и уређивања насеља, засеока и простора специфичних намена.

Заштита природе - обухвата заштиту, очување и напређење биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, одрживо коришћење и управљање природним добрима и ресурсима, унапређење стања нарушених делова природе као и усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже.

2. Еколошка целина „Голубац - Дунав - приобаље” представља јединствену еколошку целину и зону због реке Дунав као јединственог репера.

Услови и мере заштите:

- заштита форланда Дунава (тока и приобаља) од деградације и загађивања;
- функционално повезивање реке са залеђем (доступност и „излазак“ на реку);
- заштита очување влажних забарених и мочварних површина и екосистема, (микролокацијско маркирање и картирање);
- „оживљавање“ пејзажа и интеграција приобаља планирањем функција и садржаја за туристичке, спортско-рекреативне и излетничке потребе;
- заштита од нивоа подземних вода и полавних таласа.

3. Еколошка целина „Голубац – Браничево - Пек” има очувани еколошки капацитет и могућност за реализацију пројеката широког спектра.

Услови и мере заштите:

- привређивање на еколошким принципима;
- контролисана изградња;
- реализација пројеката уз процену утицаја на животну средину;
- заштита изворишта водоснабдевања;
- заштита високобонитетног пољопривредног земљишта;
- заштита шумских комплекса и површина.

Предлог даљег развоја планског подручја дат је на основу капацитета простора за прихватање нових функција. Анализирано подручје је зонирано на следећи начин:

- зоне са посебним режимима заштите;
- зоне са мерама и условима за уређење и коришћење простора;
- зоне угрожене животне средине и локације високог ризика.

4. Еколошки појас „Панорамски гребен“- представља вишефункционални интегративни еколошки коридор.

Услови и мере заштите:

- уређивање и интервенције у простору, у складу са условима надлежног Завода;

Зоне са посебним режимима заштите, пре свега се односе на простор Националног парка Ђердап, изворишта водоснабдевања и форланд река, за које је обавезно:

- поштовање услова и мера заштите за подручје Националног парка;
- успостављање контроле приобаља реке Дунав;
- утврђивање зона санитарне заштите изворишта (за утврђивање граница зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања), за утврђивање зона санитарне заштите, потребно је извршити истражне радове, урадити пројекат санитарне заштите;
- успостављање контроле режима рада изворишта и контроле квалитета воде за пиће.

Зоне са мерама и условима за уређење и коришћење простора, представљају зоне чије се даље уређење и коришћење мора ускладити са капацитетом животне средине и условима просторне целине којој припадају под следећим условима:

- обавезна процена капацитета животне средине;
- обавезна процена утицаја на животну средину.

Зоне угрожене животне средине и локације високог еколошког ризика, односе се на најугроженије (конфликтне) тачке, просторе, појаве (браунфилд локације, зоне експлоатације), са посебним условима и мерама:

- анализа зоне и локације са аспекта просторних, урбанистичких и еколошких карактеристика;
- процена еколошког капацитета зоне и локације на основу релевантних показатеља;
- процена утицаја на животну средину.

8.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Заштита природе, природних добара и биодиверзитета обухвата:

- заштиту, очување и унапређење биолошке, геолошке и преоне разноврсности, одрживо коришћење и управљање природним добрима и ресурсима, унапређење стања нарушених делова природе, усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса, дугорочно очување природних екосистема и природне равнотеже.

Заштићена природна добра - заштићена подручја (национални парк, строги резерват природе, специјални резерват природе, споменик природе, заштићено станиште, предео изузетних одлика, парк природе); заштићене врсте (строго заштићене дивље врсте, заштићене дивље врсте), покретна заштићена природна документа:

Национални парк „Ђердап“ - заштитном зоном Националног парка на територији општине Голубац обухваћене су КО Голубац, Двориште и Кривача. Режим заштите Националног парка чине зоне са три степена заштите:

I степен заштите – строга заштита посебних природних и културних вредности у којима се спроводе мере заштите, активности научних истраживања, образовања и јавне презентације под посебним условима и обухватају површине заштићених објеката природе и непокретних културних добара, са специфичним одликама флоре и вегетације реликтних врста. У зони заштите I степена заштите су:

Строги природни резервати „Голубачки град“, „Бојана“, „Татарски вис“ и „Босман-Соколовац.

Евидентирани природни резервати „Јеленске стене“ и „Кукурек“.

Непокретна културна добра „Голубачка тврђава“, „Ливадица“, „Брњица“, „Чезава“, „Мала Орлова“, „Босманска река – Добра“ и „Госпођин вир“.

Евидентирана непокретна културна добра „Турски поток“, „Зиданац“, „Салдум-Добра“, „Стубица“, манастир „Госпођин вир“, „Песача“ и „Падина“, споменици и спомен обележја из ратова 1912 - 18. године и 1941 - 45. године.

II степен заштите - подразумева заштиту око зона заштите I степена, заштиту посебно вредних делова природе (карактеристични екосистеми, пејсажне вредности) и природних простора око непокретних културних добара. У зонама другог степена заштите могу се под утврђеним условима одвијати активности истраживања, образовања, презентације Националног парка, спорта и рекреације, водопривреде, саобраћаја, шумарства и пољопривреде са сточарством. У зони заштите II степена су:

Природне предеоне целине „Голубачка клисура“, „клисура реке Брњице“ и „Шомрда“;

Природни простори око непокретних културних добара „Голубачка тврђава“ и „Чезава-Каструм“; посебна заштита непосредне околине, односно природних простора око Голубачке тврђаве, на улазу у Национални парк.

Непокретна културна добра - Тумански манастир, споменици из I и II св. рата, спомен плоча посвећена жртвама из I и II св. рата у дворишту дома културе у Голупцу.

III степен заштите - подразумева заштиту делова Националног парка изван зона заштите I и II степена (шуме и пољопривредне површине-њиве, ливаде, пашњаци и др.), грађевинска подручја насеља, села и заселака, туристичких центара и зона, саобраћајну, водну, енергетску и телекомуникациону инфраструктуру, објекте привременог рударства, појединачне објекте шумарства, пољопривреде, ловства, рибарства, зоне посебне намене ако се налазе изван I и II степена заштите, са активностима туризма, спорта и рекреације, шумарства, пољопривреде са сточарством, незагађујуће индустрије, мале привреде, изузетно и експлоатације минералних сировина, водопривреде, енергетике, саобраћаја, развоја и уређивања насеља, засеока и простора специфичних намена.

Заштита природе обухвата заштиту, очување и напређење биолошке, геолошке и предеоне разноврсности, одрживо коришћење и управљање природним добрима и ресурсима, унапређење стања нарушених делова природе као и усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса и дугорочним очувањем природних екосистема и природне равнотеже.

Међународне обавезе које произилазе из ратификованих међународних уговора у области заштите биодиверзитета: Конвенције о биолошкој разноврсности, Конвенције о међународној трговини угроженим врстама дивље флоре и фауне (CITES), Конвенције о заштити културне и природне баштине, Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, посебно као пребивалиште птица мочварица, као и директивама ЕЗ о заштити природе, Конвенција о заштити миграторних врста, Конвенција о заштити европске дивље флоре и фауне, Карпатске конвенције.

Заштита и очување дивљих врста:

- забрањене су све радње и поступци које утичу на нарушавање повољног стања популације дивљих врста, уништавање или оштећивање њихових станишта, легла, гнезда или нарушавање њиховог животног циклуса;
- забрањено је коришћење, уништавање и друге активности којима се угрожавају строго заштићене врсте биљака, животиња и гљива и њихова станишта.

Заштита и очување заштићених дивљих врста (гљива, лишјајева, биљака, животиња и њихових делова):

- сакупљање, прерада, трговина, прекогранични промет, плантажни и фармерски узгоја, врши се основу дозволе коју издаје Министарство;
- коришћење и сакупљање заштићених дивљих врста дозвољен је искључиво на начин којим се не угрожава повољно стање њихове популације;
- коришћење и промет дивље флоре и фауне заштићених врста, обухватају временску забрану коришћења, квантитативно и квалитативно ограничење у коришћењу и просторну забрану коришћења ради обнове популације;
- у случају оправданог јавног интереса и под условом да не постоји друго задовољавајуће решење и да изузеће није штетно по опстанак популација

строго заштићених дивљих врста у повољном стању очувања у њиховом природном подручју распрострањености, ресорно Министарство може дозволити радње ради: истраживања и образовања, управљања популацијом, поновног насељавања (репопулације), поновног уношења и узгоја у in-situ и ex-situ условима, спречавања озбиљних штета на усевима, стоци, шумама, рибањацима, води и другим облицима својине, заштите јавног здравља и јавне безбедности, или других разлога од јавног интереса, укључујући разлоге социјалне или економске природе и корисне последице од првенственог значаја за животну средину, сакупљања матичних јединки у циљу размножавања, гајења њихових потомака и прометау комерцијалне сврхе у за то регистрованим плантажним и фармерским објектима уз услов да се део јединки врати на природна станишта.

Планирање и управљање заштићеним подручјем:

- заштита, управљање, коришћење и унапређење заштићеног подручја спроводи се на основу акта о проглашењу заштићеног подручја и плана управљања заштићеним подручјем (доноси за период од 10 година);
- планом управљања одређује се начин спровођења заштите, коришћења и управљања заштићеним подручјем, смернице и приоритети за заштиту и очување природних вредности тог подручја, развојне смернице уз уважавање потреба локалног становништва;
- управљач Националног парка доставља План управљања заштићеним подручјем Влади Републике Србије (ради добијања сагласности а по претходно прибављеном мишљењу Министарства);
- управљач је дужан да обезбеди унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби.

Унутрашњи ред заштићеног подручја утврђују се Правилником о унутрашњем реду заштићеног подручја:

- правила за спровођење прописаног режима заштите, а нарочито начина који ће се понашати посетиоци, власници и корисници непокретности при боравку и обављању послова на заштићеном подручју;
- утврђују се места, површине и објекти у којима се ограничава или забрањује кретање или обављање одређених радњи, врсте дивљих биљака и животиња које забрањено уништавати, злостављати и узнемиравати, врсте дивљих биљака и животиња чије је коришћење, сакупљање и излов ограничено, начин сарадње са физичким лицима, предузетницима и правним лицима која користе природна богатства и простор заштићеног подручја, места за одлагање отпада, начин и организацију чуварске службе и чување заштићеног подручја као и опреу и средства за чување подручја.

Радови и активности на заштићеном подручју забрањено је извођење пројеката који могу оштетити, нарушити или мењати особине због којих је добро заштићено;

- за извођење пројеката на заштићеном подручју (за радове и активности) спроводи се поступак процене утицаја на животну средину;
- за пројекте (радове и активности) за које се не спроводи поступак процене утицаја на животну средину, а за које је потребно прибављање одговарајуће дозволе, као и за пројекте за које према посебном пропису није потребно одобрење за градњу, друга дозвола или одобрење, а који могу имати утицај на вредности и обележја заштићеног добра, носилац пројекта, дужан је да од надлежног Завода прибави акт о условима и мерама заштите природе;
- извођење пројекта (планиране радове и активности), носилац пројекта дужан је да писмено пријави управљачу заштићеног подручја;
- управљач заштићеног подручја, преко своје чуварске службе прати активности свих носиоца пројеката на територији заштићеног подручја.

Управљање заштићеним подручјем - управљач је у обавези да чува, унапређује и промовише заштићено подручје;

- спроводи прописане режиме заштите;
- доноси план управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби утврђен актом о заштити;

- обележи заштићено подручје, границе и режиме заштите у складу са посебним правилником о начину обележавања;
- осигура неометано одвијање природних процеса и одрживог коришћења заштићеног подручја;
- обезбеди надзор над спровођењем услова и мера заштите природе;
- прати кретање и активности посетилаца и обезбеђује обучене водиче за туристичке посете;
- води евиденције о природним вредностима и доставља податке Заводу;
- води евиденцију о људским активностима, делатностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја и о томе доставља податке Заводу и Министарству;
- у сарадњи са републичком инспекцијом и органима безбедности спречава све активности и делатности које су у супротности са актом о заштити и представљају фактор угрожавања и девастације заштићеног подручја;
- доноси акт о накнадама.

Накнада за коришћење заштићеног подручја - за коришћење заштићеног подручја, носиоци пројеката и грађани (корисници) плаћају накнаду управљачу заштићеног подручја, за делатности из области туризма, угоститељства, изградње, експлоатације минералних сировина, трговине, транспорта, дистрибуције, преноса, телекомуникација, снимања и за делатности из области водопривреде, рударства и енергетике, саобраћаја, коришћења флоре и фауне, посебно уређених или погодних терена за поједине намене коришћења (паркирање, рекреацију, спорт, ложишта, постављање реклама, молови, платформе за пецање и привези за чамце коришћење имена и знака заштићеног подручја; услуге управљача заштићеног подручја:

- средства од наплате накнаде, управљач заштићеног подручја користи за заштиту, развој и унапређење заштићеног подручја;
- знак заштите природе користи се за промовисања заштите природе.

Чување заштићених подручја - непосредан надзор на заштићеном подручју врши чуварска служба:

- чувар заштићеног подручја контролише спровођење правила унутрашњег реда у заштићеном подручју и обавља послове чувања заштићеног подручја.

Компензацијске мере - се спроводе ради ублажавања штетних последица на еколошки значајно подручје или заштићено природно добро, изазваних реализацијом планираних пројеката, радова и активности у природи:

- ради обнављања или замене оштећених делова природе, строго заштићених дивљих врста или заштићених дивљих врста;
- за ублажавање штетних последица на природу су: мере санације, примарна рехабилитација, успостављање новог локалитета и комбинација мера;
- одређују се на основу анализе статуса појединих делова оштећења природе у односу на губитак и корист од примене компензацијских мера.

8.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Сва културна добра наведена су у поглављу 1.7. овог Плана. Ради заштите и уређења културних добара, на самим културним добрима, у природним просторима око ових добара и у природним предеоим целинама не може се вршити:

- изградња индустријских, рударских, енергетских и викенд објеката, сточарских и животињских фарми, као и инфраструктурних и других објеката на локалитетима културних добара који својим габаритом, обликом и наменом могу угрозити културно добро по било ком основу, односно деградирати и рушити његову заштићену околину;
- раскопавање, рушење, преправљање, презиђивање, прерађивање и вршење оних радова на културним добрима који могу нарушити његова својства;
- дислокација објеката, осим ако су непосредно угрожени постојећим стањем; коришћење или употреба непокретних културних добара у сврхе које нису у складу са њиховом природом, наменом и значајем, распарчавање постојећих

збирки, колекција, архива и фондова, уколико се налазе на подручју Националног парка и тематски су везани за њега, коришћење назива, имена и лика културног добра у комерцијалне сврхе без одобрења.

Неопходно је обезбедити:

- систематско истраживање и валоризацију непокретних културних добара и спровођење мера претходне заштите налаза материјалних остатака код извођења грађевинских, пољопривредних и других радова, њихове валоризације и утврђивање неопходних режима заштите;
- обележавање свих потопљених непокретних културних добара и на погодан начин њихову презентацију.

На културном добру и његовој непосредној околини може се вршити:

- откопавање терена, уклањање дрвећа и жбуња уколико то не угрожава културно добро и други радови на откривању и истраживању материјалних остатака;
- извођење техничке заштите и презентација културног добра (санација, реконструкција, одговарајуће обележавање и др.), ревитализација простора и хортикултурно уређење и адаптација постојећих објеката до привођења простора трајној намени у оквиру већ постојећих габарита;
- отклањање у међувремену унетих промена које су допринеле измени природних услова и карактера средине и изградња објеката неопходних за заштиту, опрему и презентацију културног добра на локацијама на којима су претходно извршени истражни радови, под условима утврђеним општим мерама.

Уколико се културно добро налази на површинама са I степеном заштите по основу заштите изузетних природних вредности, приоритет мера и услова заштите и уређења утврђује се на основу програма заштите и уређења ових зона у складу са вредношћу и значајем појединих елемената целине.

На природним просторима око непокретних културних добара и у предеоним природним целинама може се вршити:

- реконструкција, одржавање постојећих и изградња нових породичних стамбених и помоћних објеката у оквиру домаћинстава стално настањених становника, инфраструктурно уређење и опремање простора на локацијама и на начин у складу са Просторним планом;
- санација последица деградационих процеса на земљишту и биљном покривачу, реконструкција и друге интервенције на вегетацији које су у функцији заштите и презентације културног добра, ревитализације и унапређења естетике предела и заштите природне средине;
- обављање постојећих делатности уколико не угрожавају културно добро;
- изградња објеката који могу послужити за смештај и прихват посетилаца и других пратећих објеката везаних за презентацију културног добра, потребе сталних становника, под општим условима из Просторног плана.

Мере заштите и уређења неће се примењивати на објекте народног градитељства пре извршене валоризације и утврђивања претходне заштите по поступку утврђеном законом. Према условима надлежног Завода, мере заштите градитељског наслеђа дефинисане су за:

Археолошко наслеђе – које је у овој општини обимно, треба континуално истраживати:

- због специфичних својстава (скривени су па их никад није могуће коначно наћи и заштитити);
- због заустављања злоупотребе од стране нелегалних истраживача;
- због постојања локалитета који су потопљени;
- адекватна археолошка истраживања, уз примену одговарајућих методолошких поступака и правовремену израду потпуне документације, јесу основни вид праве заштите археолошких налазишта;
- сви наведени локалитети захтевају нова истраживања и обимне конзерваторско рестаураторске радове.

Сеоска насеља и народно градитељство – због примењених материјала и начина градње, објекти народног градитељства су најосетљивији део наше културне баштине. Зато су неопходне следеће мере заштите:

- стално коришћење постојећих објеката, јер је једино тако могуће њихово одржавање;
- ако је немогуће задржати њихову првобитну намену, нову треба одредити у складу са природним окружењем и етнографским карактеристикама;
- груписање постојећих објеката и формирање етно-целина са одабраним типским представницима у постојеће или новоформиране етно целине.

Урбане целине – постоје само у главној улици општинског центра – Голубац. Очување овог наслеђа односи се на:

- наменско оспособљавање за трајно коришћење;
- конструктивно санирање и увођење нових садржаја из савремених потреба становања, културних, здравствених, туристичких, привредних и других активности, које не угрожавају животну средину и непосредно окружење.

Сакрални објекти, гробља и спомен места – ослањају се на трајно очување аутентичних споменичких карактеристика:

- манастирски и црквени комплекси, због афирмације целине (пут, инфраструктура, уређење, презентација и сл.);
- постојећа гробља, уз забрану прераде старих надгробних споменика;
- посебно је потребно очување традиционалних делатности, које утичу на свеукупну туристичку понуду.

Неопходна је израда посебних планова за наведене целине, уз сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе. У складу са наведеним Законом о културним добрима следи документација о проглашеним и евидентираним културним добрима, на територији општине Голубац, по насељима:

ПРЕГЛЕД ЗАТЕЧЕНОГ КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОГ НАСЛЕЂА РЕКОГНОСЦИРАНОГ 2008. НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ГОЛУБАЦ

НАСЕЉЕ БАРИЧ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Црква светог Михаила	евидентиран
2.	Кућа Светомира Грујића – деда Светина	--
3.	Кућа Јелице Стевић	--
4.	Кућа Радета Светозаревића и пок. Бране Миленковића	--
5.	Локалитет Селиште	--
6.	Локалитет Манастир	--
7.	Локалитет Град - Изворац	--

НАСЕЉЕ БРАНИЧЕВО		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Црква светог пророка Јеремије	утврђен споменик културе
2.	Капела Драгољуба Стокића на гробљу	евидентиран
3.	Зграда старе основне школе	--
4.	Кућа Живорада Ђорђевића и пок. Властимира Мишића	--
5.	Кућа Радислава-Ране Илића и баба Тије	--
6.	Воденица у селу	--
7.	Старо Бикотиначко гробље	--
8.	Спомен плоча на згради МЗ	--
9.	Локалитет Селиште	--
10.	Локалитет Хумке	--

НАСЕЉЕ БИКИЊЕ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Спомен чесма у центру насеља	евидентиран

НАСЕЉЕ БРЊИЦА		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Локалитет Брњица код Голупца	утврђено арх. налазиште
2.	Локалитет Ливадица код Голупца	утврђено арх. налазиште
3.	Локалитет Мала Орлова код Голупца, средњи век	утврђено арх. налазиште

4.	Кућа Драгана Карапанџића	евидентиран
5.	Кућа Саве Карапанџића	--
6.	Кућа Андреа Стојнића	--
7.	Споменик код школе	--

НАСЕЉЕ ВИНЦИ

Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Умка-Кузмино брдо	утврђено арх. налазиште
2.	Мотел Винци-некада згр. за контролу и спровођење бродова на Дунаву	евидентиран
3.	Кућа Светомира Динића	--
4.	Кућа Предрага Ђокића-Фреда	--
5.	Споменик у центру села	--
6.	Спомен плоча на згради МЗ	--
7.	Локалитет Жуто брдо	--

НАСЕЉЕ ВОЈИЛОВО

Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Перице Живковића	евидентиран
2.	Кућа Александра и Радомира Петровића	--
3.	Стара кућа Милета Милојковића и пок. Боре Станојевића	--
4.	Кућа Вукосаве Јовановић	--
5.	Кућа Љубише Обрадовића	--
6.	Кућа Љупчета Илића	--
7.	Две воденице на Туманској реци	--
8.	Непознати локалитет са налазом оставе из бронзаног доба	--

НАСЕЉЕ ДВОРИШТЕ

Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Манастир Туман	евидентиран
2.	Пећинска испосница и капела светог Зосима Туманског	--
3.	Спомен плоча у центру села	--
4.	Ликалитет Крушар	--

НАСЕЉЕ ДОЊА КРУШЕВИЦА

Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Драге Мирковић	евидентиран
2.	Кош Миге Ђокића	--
3.	Домаћинство Миодрага Вељковића	--
4.	Домаћинство Бисеније Јовановић	--
5.	Споменик у центру села	--
6.	Спомен плоча у центру села	--

НАСЕЉЕ ГОЛУБАЦ

Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Средњовековни град Голубац	утврђен спом. култ. од изуз. знач.
2.	Црква светог Николе	утврђен споменик културе
3.	Зграда у ул. Цара Лазара (Вељка Дугошевића 110)	утврђен споменик културе
4.	Зграда „Косача“ у ул. Голубачки трг 3 (В. Дугошевића 102)	утврђен споменик културе
5.	Кућа Милошевића, преко пута цркве	евидентиран
6.	Кућа нек. свешт. Милана Барнића, Д. Обрадовића 4	--
7.	Кућа у улици Светог Саве, број 2	--
8.	Кућа Милована Адамовића	--
9.	Кућа са кафаном Ратислава Јоџића	--
10.	Кућа у улици Цара Душана, број 6	--
11.	Кућа у улици Цара Душана, број 1	--
12.	Кућа у улици Голубачки трг, број 8	--
13.	Кућа на углу Цара Лазара и Зајечарске	--
14.	Зграда општине Голубац	--
15.	Зграда старе основне школе у ул. Цара Лазара, бр. 17	--
16.	Зграда старе општине у ул. Цара Лазара, бр. 46	--
17.	Кућа у улици Романовића, број 9	--
18.	Кућа Радише Пајкића, улица Виноградска, број 3	--
19.	Кућа Милутина Ђокића, улица Карађорђева, број 42	--
20.	Кућа у улици Цара Лазара, број 56	--
21.	Споменик на тргу	--
22.	Спомен плоча на згради општине	--
23.	Чесма на путу за Голубачки град и сп. плоча Завиши Црном	--

24.	Локалитет Купе – келтско и античко утврђење	--
25.	Подграђе Голубачког града	--
НАСЕЉЕ ЖИТКОВИЦА		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Драгољуба Ћирковића	евидентирани
2.	Стара школа	--
3.	Споменик у центру села	--
4.	Спомен плоча на згради старе школе	--
5.	Три сеоска бунара	--
НАСЕЉЕ КЛЕЊЕ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Црква успења пресвете Богородице	евидентирани
2.	Кућа Небојше Обрадовића (Радовановић)	--
3.	Кућа Живка Обрадовића	--
4.	Кућа Војкана Митића	--
5.	Кућа и магазина Војкана Митића	--
6.	Кућа Живке Јоцић	--
7.	Кућа Драгог и Живорада Варадина	--
8.	Споменик у центру села	--
9.	Непознати локалитет са налазом оставе из бронзаног доба	--
10.	Локалитет Пањевац – манастириште	--
11.	Локалитет Селиште	--
12.	Локалитет Црквина у Селишту	--
НАСЕЉЕ КРИВАЧА		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Илије Макуљевића, Адама и Синеше Арсића	евидентирани
2.	Кућа Јанка Ђурића	--
3.	Кућа Милана Петровића	--
4.	Салаш Милице Митровић	--
5.	Воденица Драгутина Митровића	--
6.	Воденица Јанковића на потоку Ступањ	--
7.	Споменик у центру села	--
НАСЕЉЕ КУДРЕШ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Благоја Јовановића	евидентирани
2.	Домаћинство Варадинке Аранђеловић	--
3.	Кућа Радета и Боре Јовановића	--
4.	Кућа Јелице Мартиновић	--
5.	Домаћинство Миливоја Јанковића (баба Ђана)	--
6.	Кућа Александра Новаковића	--
7.	Кућа са тремом и кошом Живадинке Јовановић	--
8.	Кућа Војиславке Јовановић	--
9.	Кућа Момира Јанковића, у Пролетерској улици	--
10.	Спомен плоча у центру села	--
НАСЕЉЕ МАЛШЕВО		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Милана Гајића (СРУШЕНА)	евидентирани
2.	Кућа Рдише Милосављевића	--
3.	Кућа Катарине Милић	--
4.	Спомен плоча палим борцима у 2. светском рату, у центру села	--
НАСЕЉЕ МИЉЕВИЋ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Разумене Вељковић	евидентирани
2.	Кућа Живорада Поповића – етно кућа	--
3.	Кућа Радиславке Николић – на раскрсници	--
4.	Кућа Живорада Јовановића	--
5.	Споменик испред месне канцеларије	--
6.	Локалитет Виногради	--
НАСЕЉЕ ПОНИКВЕ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Домаћинство Драгог Сремца	евидентирани
НАСЕЉЕ РАДОШЕВАЦ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Стара кућа јелице Стричевић	евидентирани

НАСЕЉЕ СЛАДИНАЦ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Бране Адамовића	евидентирани
НАСЕЉЕ СНЕГОТИН		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Мире Момировић	евидентирани
2.	Спомен обележје на Црном врху	--
3.	Спомен плоча у центру села	--
НАСЕЉЕ ШУВАЈИЋ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Спомен плоча на згради Дома културе	евидентирани
2.	Локалитет Селиште	--
НАСЕЉЕ УСИЈЕ		
Ред. број	Назив непокретности	Статус заштите
1.	Кућа Драгог Милошевић	евидентирани
2.	Домаћинство Кадиве Богдановић	--
3.	Домаћинство Јованке Ранић	--
4.	Кућа сликара Јована Богићевића	--
5.	Воденица на Туманској реци	--
6.	Локалитет Караука – град – римско утврђење	--

9. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТУ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

9.1. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, за ову општину имају посебан значај, пре свега због природних чинилаца простора.

Ветар – је специфична климатска особина одређеног подручја. У општини Голубац највећу частину имају ветрови из источног, северозападног и западног правца. Дејство кошаве је најизразитије у пролеће и јесен. Нажалост, нема података о постојању метеоролошких станица на овом подручју. Удари кошаве могу достигати велику снагу, па се заштита од ветра мора решавати на прави начин.

Пожари - основну меру заштите од пожара представља добро опремљена и организована служба противпожарне заштите, са ватрогасном станицом и тимом, на локацији са које се безбедно може прићи сваком објекту на територији општине. Пошто на територији општине не постоји ватрогасна станица, ни ватрогасна јединица, треба испитати могућност њеног формирања. То подразумева и одговарајућу саобраћајну инфраструктуру. Системи водоводне и правилно постављене хидрантске мреже су комплементарна функција за ефикасну заштиту од пожара. На територији општине Голубац постојећа хидрантска мрежа не задовољава потребне услове ни капацитете.

Поплаве - ударни таласи са Дунава и бујични токови река на територији ове општине, захтевају посебну пажњу код планирања заштите од поплава. Нажалост, постојећа регулација притока Дунава не гарантује сигурност од ове елементарне непогоде. Уз реконструкцију обалоутврде у Голупцу (урађен пројекат реконструкције), регулацију постојећих водотокова са обезбеђењем корита на отпорност великих вода и изградњу система одвођења површинских вода, опасност од поплава може бити превазиђена.

Земљотреси – према карти сеизмичке макрорегионализације, подручје општине лежи у зони могућих потреса од 5,5⁰ до 6⁰ Рихтерове скале. Подручје града је у зони потенцијалног повећања сеизмичитета а на хидроакумулацији Ђердап се, могу јавити индуковани земљотреси. Једина заштита је изградња објеката у складу са стандардима.

Град – На територији општине Голубац, у оквиру система одбране од града, изграђено је 5 противградних станица, са којих се у, током сезоне одбране од града, испаљују противградне ракете. Противградне станице су изграђене у насељима Винци, Кривача, Снеготин, Барић и Мрчковац. На растојању мањем од 100m од противградне станице, изградња објеката је условљена издавањем мишљења РХМЗ.

9.2. ПРОСТОР ЗА ЗАШТИТУ ОД РАТНИХ ДЕЈСТАВА - пропозиције заштите и уређења простора општине Голубац за потребе одбране и заштите, дефинисане су укупним решењима организације и коришћења простора, што су и били услови надлежног Министарства. Решењима из Концепта овог ППО обезбеђени су услови за оптимални мирнодопски развој система насеља, активирање саобраћајних, инфраструктурних, градитељских, привредних потенцијала и оспособљавање свих видова комуникација за друштвено-економски развој, као просторни предуслов за одбрану, заштиту, рад и живот у ванредним и ратним условима. Најосетљивији делови територије су подручја са највећом концентрацијом становништва, грађевинског фонда, привредних, непривредних и инфраструктурних потенцијала.

Основне мере за повећање безбедности су:

- ограничавање велике концентрације становника, активности и физичких структура на једном месту;
- тежња ка равномерном и умереном расту општинског и центара заједнице насеља;
- формирање система локалних центара и њихово опремање одговарајућим нивоом техничке и комуналне инфраструктуре;
- тежња ка спречавању потпуног напуштања појединих сеоских насеља;
- обавезна примена мера за заштиту становништва и материјалних добара;
- решење локалних и зонских система водоснабдевања, уз могућу примену аутономних делова у тим системима, за коришћење у посебним условима;
- снабдевање насеља прстенастим разводима електродистрибутивне мреже;
- формирање аутономних система за снабдевање струјом (мале електране) и њихово укључивање у систем;
- формирање ватропреградних површина увођењем саобраћајница између шумских комплекса и обрадивих површина;
- зонирање функционално различитих намена у општинском центру, изградом новог ПГР за насеље Голубац;
- обезбеђење слободног простора у насељима, за заштиту од пожара и рушевина;
- коришћење уређених простора националног парка „Ђердап“ (нарочито шумска подручја) за привремени боравак евакуисаног становништва.

ОСНОВНЕ МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ СТАНОВНИШТВА И МАТЕРИЈАЛНИХ ДОБАРА СУ:

- зонирање територије општине по степенима угрожености и заштита становништва и материјалних добара у складу са улогом у време непосредне опасности;
- одлуком општинског штаба цивилне заштите општине Голубац о утврђивању степена угрожености територије општине Голубац, дефинисати организацију уређења и развоја простора, са прецизним условима и мерама, обимом и степеном врсте заштитних објеката.

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1.1. ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ ОДРЕЂЕНЕ ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТОМ

Просторним планом општине Голубац, дефинисане су следеће

Карактеристичне просторне целине:

- Равничарски део у западном делу општине (у долини Пека и Туманске реке);
- Брдско-планински део у средишњем и источном делу општине.

Карактеристичне насељске целине у обухвату Просторног плана су:

- Урбани центар Голубац;
- Сеоска насеља у долини Пека;
- Сеоска насеља на правцу Голубац – Снеготин
- Насеља у НП „Ђердап“
- Насеља на потезу Усије - Винци

Карактеристичне грађевинске зоне са врстом и наменом објеката који се у њима могу градити, су:

1) Зоне породичне градње и мале густине насељености - са претежном наменом за породичне стамбене објекте (у урбаном центру Голубац са приградском зоном). Дозвољава се и изградња: породичних стамбено-пословних, пословних објеката услужних и занатских делатности, објеката јавне намене, саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објеката.

2) Опште стамбене зоне (више типова становања) **средњих густина насељености** – са претежном наменом за породичне и вишепородичне стамбене објекте (у урбаном центру Голубац). Дозвољава се и изградња: породичних и вишепородичних стамбено-пословних објеката, пословних објеката услужних и занатских делатности, објеката јавне намене, саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објеката.

3) Централне урбане и пословне зоне – са претежном наменом за пословне и јавне објекте (централном делу Голупца, могуће и у ЦЗН). Дозвољава се изградња: вишепородичних стамбено-пословних објеката, уређење парковских рекреативних површина и тргова, објеката саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објеката.

4) Радне зоне - намењене за индустријске, пословно-производне објекте и веће складишне капацитете; дозвољава се и изградња: пословно-производних, јавних и објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре, чији непосредан и посредан штетан утицај на околину је у дозвољеним границама и који може да се контролише; забрањује се изградња: индустријских објеката са техничко-технолошким процесима који производе знатан индустријски отпад и који имају значајан утицај на околину. забрањује се изградња: свих стамбених и других објеката који могу трпети штетан утицај.

5) Зоне реконструкције и обнове (у насељској целини Голубац). Имају карактер постојеће претежне намене. До доношења посебног урбанистичког плана, задржава се постојећа намена грађевинског земљишта.

6) Сеоске зоне – са објектима карактеристичним за руралне средине и мале густине насељености (у карактеристичним насељским целинама: сеоска насеља у долини Пека и сеоска насеља на правцу Голубац–Снеготин са деловима ван грађевинских подручја). Дозвољава се изградња: породичних стамбених и стамбено-пословних објеката, објеката туристичког смештаја за сеоски туризам и рекреацију, економских објеката сеоског домаћинства, пословно-производних објеката пољопривреде, рибарства, шумарства и прерађивачке индустрије у функцији пољопривредне производње, пословних објеката услужних и занатских делатности, објеката јавне намене, комуналних објеката, као и објеката саобраћајне, енергетске, водопривредне, комуналне и друге инфраструктуре. Забрањује се изградња индустријских објеката са техничко-технолошким процесима који производе знатан индустријски отпад.

7) Зоне кућа за одмор – са кућама за одмор (викенд-кућа), веома мале густине насељености (у карактеристичној насељској целини Винци-Усије и викенд насељу

Ридан). Дозвољава се и изградња: пословних објеката услужних и занатских делатности као пратеће и допунске намене у функцији туризма, објеката јавне намене у функцији спорта и рекреације, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Забрањује се изградња: пољопривредних, индустријских и свих других објеката који имају техничко-технолошки процес.

8) Туристичко смештајне зоне са зоном кућа за одмор – са апартманским и објектима кућа за одмор (викенд-кућа), мале густине насељености (у оквиру целине насеља на потезу Винци - Усије)

Дозвољава се и изградња: пословних објеката услужних и занатских делатности као пратеће и допунске намене у функцији туризма, објеката јавне намене у функцији спорта и рекреације, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину.

Забрањује се изградња: пољопривредних, индустријских и свих других објеката који имају техничко-технолошки процес

9) Посебна подручја и посебни објекти, објекти инфраструктуре и друго:

а) Посебна подручја II и III степена заштите природе у НП „Ђердап“, подручје Бигрене акумулације са заштићеном околином, манастир тумане са околином...) Дозвољавају се објекти и радови у функцији заштите и презентације природног и културног добра, према посебним условима надлежних органа и организација.

б) Инфраструктура – саобраћајна, водопривредна, енергетска, комунална и др, према условима надлежних органа и организација.

У свим наведеним зонама и целинама, забрањује се изградња објеката који негативно утичу на основну намењену функцију и животну средину или је њихов утицај ван дозвољених граница, у којима може да се контролише.

1.2. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

1.2.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Правила уређења и изградње објеката и површина јавне намене у урбанистичким плановима ужих територијалних целина и насеља

Постојеће земљиште и објекти јавних служби, имају карактер јавне намене па је обавезна њихова потпуна заштита од узурпације и неадекватног коришћења, што искључује промену намене или отуђење, без претходно урађене детаљне анализе по свим релевантним аспектима, у склопу израде одговарајућег урбанистичког плана. Промена намене се дозвољава, у складу са урбанистичким планом, уколико је нова намена такође јавна или је промена намене само унутар категорија јавних служби. Могућа је изградња допунских капацитета објеката дечје заштите у оквиру постојећих или планираних основних школа, у складу са детаљном провером постојећих и планираних капацитета и Програмом на нивоу РС. Ово подразумева могућност доградње, надградње, адаптације и делимичне промене намене у складу са потребама и просторним могућностима, уз услов да се обезбеде оптимални стандарди коришћења објеката основних намена или да се не наруши комфор одвијања основне активности, у свему према Правилима уређења и грађења из урбанистичког плана.

Правила уређења и изградње објеката и површина јавне намене за које није предвиђена израда урбанистичког плана

Карактер јавних служби, који је везан за централитет и гравитационо подручје насеља, као и економичност организације и управљања јавним службама, захтева да се искључи могућност организовања јавних служби ван насељских подручја. Посебним актом или урбанистичким пројектом, може се одредити прецизна локација новопланираних специфичних објеката јавних служби (поједини објекти или комплекси намењени спорту и рекреацији, ветеринарске станице, противградне станице и сл.) ван грађевинских подручја насеља, у складу са исказаним потребама и могућностима локалне заједнице. Препоручује се да се одговарајућа локација ових комплекса пронађе у оквиру грађевинског земљишта јавних намена, због предности које овакво решење има у фази имплементације.

Радијуси опслуживања, гравитационо подручје и обухват становништва појединих сервиса:

Предшколско васпитање и образовање	600-1000m; обухват око 6% од укупног становништва али се може кориговати социоекономским обележјима
Основно образовање – I / IV разред	1500m; за 2-3500 становника; за дистанце веће од 1500m обавеза организовања школског превоза
Основно образовање - V /VIII разред	2500m; за 3-10000 становника; обухват становништва око 12%; за дистанце веће од 2500m обавеза организовања школског превоза
Здравствена станица	за 1000 становника
Дом здравља	за 10000 становника, зависно од густине насељености

За изградњу објеката јавних служби, правила уређења и грађења налажу примену следећих норматива и стандарда:

Образовање Дечје установе

Капацитет	Мах.270 деце
БРГП	6-8m ² /детету
Комплекс	20-25 m ² /детету
Спратност	П до П+1
Пакинг место	1п.м. на 100 m ² БРГП

Објектима и грађевинским парцелама дечјих установа треба омогућити лак приступ. Обезбедити по потреби специјализован превоз и пешачки пут ван саобраћајница са великим интензитетом промета. Уколико су у делу објеката друге намене (претежно стамбене и стамбено-пословне), треба да имају простор на грађевинској парцели од најмање 5m²/детету за боравак и игру на отвореном. Обезбедити одговарајући ниво инфраструктурне опремљености.

Основне школе

Капацитет (оптимум)	24 одељења (око 720 деце)
БРГП	6.5-7.5m ² /ученику
Комплекс	20-25 m ² /ученику
Спратност	до П+2
Пакинг место	за 10% запослених

За постојеће објекте основних школа неопходно је побољшање санитарно-хигијенских услова (један тоалет/15 ученика, одвојено за ученике и ученице) и изградња недостајућих садржаја - физкултурних сала и игралишта (око 5-7 m²/ученику на часу), кабинети (аудиовизуелне методе, лабораторијски часови, Интернет учионице), и др, као и одговарајуће опремање инфраструктуром. При реконструкцији школских објеката треба применити стандарде као за нове објекте. Код изградње нових објеката обезбедити просторне услове за једносменски рад.

Здравствена заштита

Примарна здравствена заштита

БРГП	0.003-0.09m ² /кориснику
Комплекс	0.05-0.12m ² /кориснику
Спратност	до П+2 (П+3)
Паркинг место	за 20-25% запослених

Код реконструкције и доградње постојећих здравствених објеката, потребан простор за обављање здравствене делатности димензионише се према нормативима простора који је неопходан за рад изабраног доктора за поједине здравствене услуге и то минимум: (а) 120m² за рад изабраног доктора за одрасле; (б) 130m² за рад изабраног педијатра; (в) 100m² за рад изабраног гинеколога; (г) 40m² за рад изабраног стоматолога.

Социјална заштита

Установе за смештај деце и омладине, за смештај пензионера и других старих лица лоцирати у центрима на руралном подручју општине. За уређење грађевинске парцеле

и изградњу или реконструкцију објеката ових установа примењују се следећи стандарди и правила:

БРГП	20-25 m ² /кориснику
Комплекс	40-45/ m ² /кориснику
Спратност	П до П+3
Потпуна опремљеност комуналном инфраструктуром	
Зеленило у комплексу	5 m ² /кориснику

Спорт и рекреација

Основна правила за развој спортских и рекреативних објеката и простора на територији општине су: а) интегрални развој рекреативних простора у насељима општине, развој пунктова и мрежа рекреативних простора ван насеља; б) интегрално планирање туризма и рекреације; в) економично коришћење расположивих просторних ресурса; г) активирање природних и створених потенцијала уз поштовање мера и услова заштите природе, културно историјских вредности и животне средине.

Рекреација у градском насељу се планира како у циљу задовољавања рекреативних потреба локалног становништва, туриста и посетилаца града/насеља.

Пожељна заступљеност појединих категорија рекреативних простора у градском насељу	А) Простори за рекреацију и спорт (брото)	22-29.5m ² /стан.
	а) Самостални рекреативни простори	
	Локални рекреативни центри	0.5-1 m ² /ст
	Рекреативни центри насеља	2-4 m ² /ст
	Градски спортско-рекреативни центри	4 m ² /ст
	Велике зелене површине (паркови и сл)	8-10 m ² /ст
	Тргови, скверови, пешачке зоне	1.5 m ² /ст
	б) Интегрисани рекреативни простори	
	Интегрисани рекреативни простори школа	2 m ² /ст
	Интегр. рекр. простори дечијих установа	2 m ² /ст
	Интегр. рекр. простори вишеп. становања	4 -5 m ² /ст
	Б) Јавне зелене површине 17-19 m ² /ст	
	Велике зелене повр. (паркови, парк шуме)	8-10 m ² /ст
	Зеленило стамбених суседства	4 m ² /ст
Тампон и заштитно зеленило	5 m ² /ст	

Пожељна заступљеност одређених врста спортско-рекреативних садржаја	Фудбалски терени	1 на 4000 стан.
	Игралишта за кошарку	1 на 4000 стан.
	Игралишта за одбојку	1 на 5000 стан.
	Игралишта за рукомет	1 на 4000 стан.
	Тениски терени	1 на 10000 ст.
	Излетнички пунктови	1 на 8000 ст.
	Дечја игралишта	1 на 7000 ст.
	Базени 1 на 20000 ст; купалишта 1-2 m ² /ст; парцела 2.5-3.5ha	
	Стазе на трчање	1 на 30000 ст.

Рекреација у сеоским насељима - лоцирање рекреативних садржаја условљено је природним и створеним вредностима у простору при чему треба формирати препознатљиве целине унутар насеља. Предвиђа се: а) лоцирање уз постојеће или у близини осталих јавних садржаја (пре свега школа); уколико се лоцирају независно, пожељно је уређивање повезујућих рекреативних простора; б) повезивање културно-историјских садржаја и насеља рекреативним просторима репрезентативног карактера, који би омогућили стварање препознатљивог и целовитог амбијента.

Рекреација у туристичким насељима се одвија на:

а) Изграђеним просторима за рекреацију (затворени објекти и отворени, грађевински уређени и опремљени простори у грађевинском подручју). Лоцирати их на грађевинском земљишту које није под шумом, на већим нагибима, користећи типове и начин градње који заузима најмање простора и минимално утиче на промену карактера природне средине. Тежити избору оних локација које су заклоњене у пејзажу и које нису сагледиве са истакнутих видиковаца и доминантних тачака у простору.

б) Природна подручја и простори за рекреацију обухватају јавне природне просторно функционалне целине, туристичко рекреативне пунктове - излетишта унутар туристичких насеља, парк шуме. Правила уређења ових простора идентична су правилима за поједине туристичке просторе.

Капацитети основних и пратећих туристичко-рекреативних садржаја (без смештајних капацитета)	Рекреација и култура	0,2-0,3 m ² /лежају
	Сп./рекр. садржаји у затвор. простору	0,4-0,5 m ² /лежају
	Трговина	0,6-0,7 m ² /лежају
	Централне функције и услуге	0,3 m ² /лежају
	Администрација и техника	0,3 m ² /лежају
	Сп.рекр. садрж. на отвореном простору	5-8 m ² /лежају

Коришћење простора по активностима	Пикник	60-300 корисника/ха дневно
	Игралишта-ливаде	100-200 корисника/ ха дневно
	Спортске тимске игре	100-200 корисника/ ха дневно
	Шетња	10 особа /км путње дневно
	Вожња бициклом	10 особа /км путње дневно
	Јахање	6-20 особа /км путње дневно

Рекреативни садржаји ван насеља

Просторни услови за зимске спортске и рекреационе садржаје	Санкање	нагиб > 10°, оријентација север/исток
	Нордијско скијање	мали нагиби, стазе 3-15 km
	Клизалишта	раван терен, заветрина

Просторни услови за летње спортске и рекреативне садржаје	Опште: заветрина, оријентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност	
	Тениски терен	20/40 m; 10.97/23.77; трава, шљака
	Игралиште за кошарку	26/14 m; шљака, асфалт
	Игралиште за одбојку	18/9 m; шљака, асфалт
	Универзални терен	40/20 или 25/50 m; шљака, асфалт
	Игралиште за фудбал	110/75 m; трава
	Стони тенис	40 m ² /један сто
	Бадмингтон	120 m ² ; трава, асфалт, шљака
	Мини голф	min. 400m ²
	Пикник	15-30 јединица/ ха (4-8 особа)

Комунални објекти

Гробља формирање нових и уређење постојећих у целинама: простор за сахрањивање (60%) - гробна места за сахрањивање укопавањем и гробнице; други садржаји (40%) – саобраћајнице и паркинг, приступне стазе и комеморативни платои, цркве и капеле (П+0), заштитне и остале зелене површине и сл. Комплекс гробља треба да буде опремљен одговарајућом инфраструктуром и оградају се транспарентном оградом. Паркинг се предвиђа изван оградајеног дела комплекса.

Гробља за угинуле животиње (као прелазно решење, до доношења одговарајуће законске регулативе у овој области) се лоцирају ван насеља, даље од водотокова, на земљишту где је низак ниво подземних вода; зидови јаме су водонепропусни, дно издигнуто мин. 1m изнад нивоа подземних вода, а горња плоча са поклопцем је изнад коте терена; простор око јаме у ширини мин 1m је од чврстог материјала са падом од јаме према околном терену. По обиму је тампон зеленило од ниског, средњег и високог растиња, а комплекс је оградајен са контролисаним улазом.

Зелене пијаце се лоцирати у централном делу насеља. Треба да буду оградајене и да имају контролисани улаз. Део пијачног простора може бити наткривен. Дозвољава се изградња мањих пословно-продајних објеката (млечна пијаца, рибарница и сл). Комплекс мора бити саобраћајно приступачан, а улази за допремање робе, за купце и службени улаз одвојени. Садрже: продајни простор, интерне саобраћајнице и пешачке приступе, санитарни чвор, плато и јавну чесму, управу, заштитно зеленило. Паркирање за купце се предвиђа изван комплекса.

Сточне пијаце лоцирати на ободу или изван насеља. Опремити их комуналном инфраструктуром. Садрже: продајни простор, санитарни чвор, простор за прање и дезинфекцију транспортних средстава, дезобаријере, појила, ваге за мрење животиња и камионске ваге, карантин за животиње, управну зграду и сл. Промет се врши из возила, наменских боксова и са везова; на сточној пијаци могу се продавати и занатски производи везани за садржај делокруга рада пијаце: ужарски производи, делови механизације, половне машине, алати, саднице и др.

Кванташке пијаце лоцирати на ободу насеља. Морају бити саобраћајно приступачне, а улази за допремање робе, за купце и службени улаз одвојени. Могу имати потребне садржаје као и зелене пијаце.

Трансфер станица

Општи услови за реализацију трансфер станице: дозвољена је изградња трансфер станице на подручју општине - услов садржан у интегралном систему управљања отпадом. Треба успоставити везу између програма сакупљања отпада (локални план управљања отпадом) и коначног одлагалишта–регионалне депоније у Смедереву. (регионални план управљања отпадом). Предвиђа се израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице, уз поступак процене утицаја на животну средину.

Критеријуми за избор локације:

а) није дозвољено градити: у зонама заштите изворишта водоснабдевања; у заштићеним подручјима и зонама заштите заштићених подручја (заштићена природна и културна добра, станишта угрожених и заштићених врста); на плавном и мочварном терену; на пољопривредном и водном земљишту; у зонама високих густина становања; у зонама централних функција (у непосредном окружењу школских објеката и комплекса, дечјих установа, објеката социјалне заштите, здравствених објеката и комплекса, верских објеката); у зонама спорта и рекреације.

б) дозвољено је градити: у грађевинском подручју (на грађевинском земљишту); у индустријским, радним и комуналним зонама.

Карактеристике локације: централни положај у односу транспортне руте (путање сакупљача); директан приступ камионским рутама и главној саобраћајници; на сеоском подручју–прихват отпада у пречнику 20-30km; величина (капацитет) локације–однос постојеће и максимално пројектоване количине отпада; могућност проширења; заштитна зона око локације (заштитно зеленило, природне, вештачке баријере); топографске карактеристике (раван или терен у благом нагибу); ружа ветрова; инфраструктурна опремљеност; пејзажна уређеност – могућност пејзажног уређења.

Врсте отпада којима се рукује на трансфер станици: општински отпад (отпад из домаћинства), баштенски (зелени) отпад; опасан кућни отпад; рециклабилни отпад; обавезно је посебно издвајање грађевинског отпада.

Врсте отпада за које није дозвољено руковање на трансфер станици: инфективни медицински отпад; велики предмети у расутом стању; опасан отпад; радиоактиван отпад; нафтни резервоари; угинуле животиње; азбест; течности, муљеве, прашкасте материје.

Опремање локације трансфер станице: објекат; плато за прихватање отпада, сабијање, пребацивање у већа возила и отпремање на регионалну депонију; возила за сакупљање (возила сакупљача); претоварна-трансфер возила; интерне саобраћајнице; инфраструктура; партерно и пејзажно уређење; ограда са контролисаним улазом.

Услови на трансфер станици: није дозвољено дугорочно складиштење отпада на локацији; обавезно је брзо сакупљање/сабијање отпада; обавезан је брзи утовар у трансферно возило; трансфер возило напушта трансфер станицу за неколико сати; дозвољено је постављање контејнера за рециклабилне компоненте; дозвољено је одређивање простора за отпад који ће грађани доносити. У зависности од величине насеља, броја становника који гравитира изабраној локацији, са дефинисаном организацијом и потребном опремом, дозвољено је: формирање сортирне станице (сабирне, сакупљачке станице); формирање рециклажних дворишта; формирање рециклажних острва.

1.3. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ОБЈЕКТА И МРЕЖА ИНФРАСТРУКТУРЕ

1.3.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Друмски саобраћај

У складу са одредбама Закона о јавним путевима, мрежу путева на територији општине, чине јавни и некатегорисани путеви. Јавни путеви су државни путеви I и II реда, општински путеви и улице.

Ширина појаса регулације јавне путне мреже изван граница насеља оквирно износи:

- државни пут I реда ширине 25,0m;
- државни пут II реда ширине 15,0m;
- општински пут ширине 5,5m;

Ширина појаса регулације путне мреже унутар граница насеља и улица се одређује у урбанистичком плану, а задржавају се постојеће регулационе ширине јавних путева у оквиру насеља кроз које пролазе државни и општински путеви, која су обухваћена шематским приказима уређења насеља.

Јавни пут мора да има најмање две саобраћајне траке и две ивичне траке или ивичњаке у равни коловоза, а улица тротоар и уместо ивичних трака - ивичњаке.

Државни пут I реда мора да има најмање две саобраћајне траке, минималне ширине по 3,50m, с тим што се у зависности од конфигурације терена, густине и структуре саобраћаја, ширина саобраћајне траке може смањити до 3,25m.

Државни пут II реда мора да има најмање две саобраћајне траке, минималне ширине по 3,25m, с тим што се у зависности од конфигурације терена, густине и структуре саобраћаја, ширина саобраћајне траке може смањити до 3,00m.

Општински пут мора да има најмање две саобраћајне траке и минималну регулациону ширину од 5,50 m, изузетно мање у случају поштовања постојеће регулационе ширине и под условима да се може омогућити безбедно одвијање саобраћаја.

Деонице државних путева I и II реда, који су истовремено и улице у насељу, могу се на захтев надлежног органа Општине, разрадом кроз одговарајућу урбанистичку и техничку документацију, изградити као улица са елементима који одговарају потребама насеља (ширим коловозом, тротоарима и сл.) као и са путним објектима који одговарају потребама насеља. Уколико постоји могућност потребно је предвидети шири регулациони појас саобраћајница, како би се обезбедиле ивичне разделне траке са зеленилом, бицикличке стазе и сл. Забрањено је паркирање возила у уличном профилу, код деоница државних путева који су истовремено и улица у насељу.

Јавни пут се гради тако да може да поднесе осовинско оптерећење од најмање 11,5t по осовини, изузетно општински пут и улица мора да буду пројектовани за осовинско оптерећење од најмање 6t.

Ширина заштитног појаса, са сваке стране јавног пута ван насеља, износи:

- 1) поред државних путева I реда 20m;
- 2) поред државних путева II реда 10 m;
- 3) поред општинских путева 5m.

У заштитном појасу, забрањена је изградња грађевинских и других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења уређаја и инсталација, које служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу. У заштитном појасу могу да се граде комуналне инсталације, као и електро и телекомуникационе инсталације, по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута.

Поред јавног пута могу се постављати рекламне табле, туристичко-информативни панои и слично, на удаљености од минимално 7m од државног пута, односно 5m од општинског пута, мерено са спољне стране од ивице коловоза.

Ради омогућавања правилног ритма раскрсница и прикључака на државни пут, у циљу повећања капацитета и нивоа безбедности саобраћаја на државном путу, треба градити паралелне, сервисне саобраћајнице ради повезивања парцела дуж коридора државних путева. За непосредно прикључење на државни пут неопходно је прибавити потребне услове, сагласности и дозволе, у складу са законским прописима.

Ради остваривања квалитетније везе између појединих насеља и повезивања појединих праваца општинских и некатегорисаних путева, преко водотокова могу се

градити мостови, у водном земљишту, на основу техничке документације која садржи све потребне услове и сагласности надлежних институција, у складу са законским прописима.

Инсталације водовода, канализације, електроенергетике, телекомуникација и гасовода се могу постављати на минимално 3,0m од крајње тачке попречног профила државног пута и минимално 1,35m испод најниже горње коте коловоза.

Заштитна цев, у случају подбушавања пута, мора бити минимално 3,0m дужа од крајње тачке попречног профила комплетно изграђеног државног пута.

За планиране инсталације, пројектна документација мора садржати ситуационо и на попречним профилима приказане положаје инсталација у односу на државни пут, на местима пре почетка и краја паралелног вођења, и на месту подбушавања, на месту лома инсталација, на месту уласка и изласка из катастарских парцела које припадају путу, и то са унетим битним стационажама, апсолутним висинским котама, пречницима и дужинама инсталација.

Саобраћајна површина аутобуског стајалишта на јавном путу, осим улице, мора се изградити ван коловоза јавног пута. Аутобуско стајалиште пројектовати, уз уважавање нивелете јавног пута и ширине коловоза, са адекватним решењем прихватања и одводњавања површинских вода, уз усклађивање са системом одводњавања јавног пута. Аутобуско стајалиште на јавном путу, осим улице, пројектовати са елементима нише примерене рангу пута, са одговарајућим приступним пешачким комуникацијама, са надстрешницом за путнике и стајалишним платоом.

Паркинг за путничка возила пројектовати са димензијама једног паркинг места 2,50x5,0m, од савремених коловозних конструкција, при чему је обавезно водити рачуна о потребном броју паркинг места за возила особа са посебним потребама (најмање 5% од укупног броја, али не мање од једног паркинг места), њиховим димензијама (минималне ширине 3,50m) и положају у близини улаза у објекте, посебно објекте јавних намена, у складу са Правиликом о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица («Службени гласник РС», број 18/97). Паркинге за аутобусе пројектовати са димензијама једног паркинг места 4,50x12,0m, од савремених коловозних конструкција. У близини туристичких локалитета, паркинг просторе уредити и са елементима одморишта, са инфо-пунктом, санитарним чвором, кафе-рестораном и слично.

Свака реконструкција или нова изградња условљена је обезбеђењем потребног броја паркинг места, у зависности од намене објекта, који се мора обезбедити на сопственој грађевинској парцели. Код изградње објеката јавних намена, могу се користити паркинг места у оквиру јавних, паркинг простора.

Потребан број паркинг места одређивати према следећим нормативима:

- становање - 1 ПМ/1 стан;
- пословање, комерцијални објекти - 1 ПМ/100m² бруто површине објекта;
- туризам - 1ПМ / 60% од броја соба/апартмана;
- производне делатности - 1ПМ/200m² бруто површине објекта;

Речни саобраћај

Планира се реконструкција теретног пристаништа у Брњици, које ће задржати функцију транспорта минералне сировине која се експлоатише у непосредној околини. При реконструкцији, у складу са законским прописима, обезбедити потребну комуналну, инфраструктурну опремљеност, опрему и средства за пристајање и претовар, тенички блок и слично.

При реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката наутичког туризма (марина и пристаништа) обезбедити:

- осим наутичког сидришта, део изграђене обале за привез пловних објеката, као и означене везове; свако привезно место или вез треба да има директан пешачки приступ;
- ширина изграђене обале или веза мора бити већа од ширине пловног објекта који га користи, најмање за ширину бокобрана на једној страни пловног објекта;
- решено одлагање отпадних материја, у складу са санитарним прописима и прописима о заштити животне средине;

- стално снабдевање довољним количинама хигијенски исправне воде, стално снабдевање довољном количином електричне енергије, инсталирано осветљење, опрему за гашење пожара;
- при изради пројектне документације, неопходно је дефинисати границе корисног дела акваторије и шему пристајања пловила; димензионисање прихватног објекта за пловила и наутичког сидришта, извршити према планираном капацитету, уз поштовање услова да је неопходно обезбедити безбедно упловљавање и привез пловила, а на основу података о екстремним хидролошким условима (минимални и максимални пловни ниво).

Пешачке и бицикличке стазе

Пешачке површине (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила свих градских саобраћајница, физички издвојене и заштићене од осталих видова моторног саобраћаја.

Ширина тротоара зависи од намене околног простора и интензитета пешачких токова. Минимална ширина тротоара за кретање пешака је 1,5m, а за кретање особа за посебним потребама 1,80m.

Бицикличке трасе се могу водити заједно са моторним саобраћајем, заједно са пешацима и издвојено од другог саобраћаја.

Код трасирања бицикличких стаза су: користити стамбене улице, избегавати улице са неповољним нагибима, трасе полагати кроз озелењене зоне, трасама повезивати стамбене зоне, зоне рекреације и централних активности. Као посебне, бицикличке стазе се трасирају ободом пошумљених области, кроз пошумљене области и преко ливада. Подлога мора омогућити несметано коришћење стаза током већег дела године. Препоручује се асфалт, макадам, камена стаза. Минимална ширина једносмерне бицикличке стазе је 1,25m, а двосмерне 2,5m.

Излетничке, пешачке и бицикличке стазе потребно је изградити са високим хладовитим зеленилом, надстрешницама, са уређеним одмориштима у чијој изградњи треба да се користе природни материјали (дрво, камен и сл.). Излетничке стазе треба да имају подлоге и профиле који одговарају њиховој намени, што ће се утврдити посебним пројектима и уз поштовање услова заштите природе и животне средине.

Услови уређења ради заштите железничке инфраструктуре

У заштитном пружном појасу, ширине 200m, могу се градити зграде, постављати постројења и уређаји и градити други објекти на удаљености већој од 25m, рачунајући од осе крајњих колосека, осим објеката у функцији железничког саобраћаја, уз прибављање сагласности ЈП «Железнице Србије». Објекти као што су: рудници, каменоломи, кречане, циглане, индустријске зграде, постројења и други слични објекти, не могу се градити у заштитном пружном појасу ближе од 50m, рачунајући од осе крајњег колосека.

Изузетно, на железничком подручју могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови канализације, цевоводи и други водови и слични објекти и постројења, на основу издате сагласности ЈП «Железнице Србије».

1.3.2. ВОДОПРИВРЕДНА И ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

Правила уређења водопривредне инфраструктуре

ВОДОПРИВРЕДА		
ОБЈЕКАТ / МРЕЖА	ЗАШТИТНИ ПОЈАС / ЗОНА	МОГУЋНОСТ ИЗГРАДЊЕ / ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
Извориште подземних вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта	Изградња објеката и инфраструктуре условљена је режимом заштите изворишта (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр.30/10 и Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, "Сл.гласник РС" бр.92/2008)
Извориште површинских вода	На основу хидрогеолошких карактеристика терена и могућег хазарда, дефинисати заштитну зону изворишта	
Магистрални водовод	Појас заштите око главних цевовода износи са сваке стране по 2,5m	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима, уз обострану заштиту и под углом од 90°
Постројење за пречишћавање отпадних вода привредних зона	Лоцирано у оквиру привредних зона. Заштитна зона је површина парцеле на којој је објекат	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња инфраструктуре у близини условљена је режимом заштите и коришћења ППОВ (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр.30/10)
Општинска канализација	Са сваке стране габаритно око цевовода и колектора 1,5m	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална укрштања са осталом инфраструктуром обавити по важећим прописима и нормативима, уз обострану заштиту и под углом од 90°
Водно земљиште	Дефинисана површина представља заштићену зону	За евентуалне активности на овим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП "Србијаводе"
Земљиште које се не брани од поплава (плављени терени)	Дефинисана површина представља натуралну заштићену зону	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња мреже инфраструктуре на плављеном терену и у близини условљена је режимом заштите и коришћења (Примењује се Закон о водама, "Сл.гласник РС" бр.30/10) За евентуалне активности на овим површинама обавезна је сагласност и надзор ЈВП "Србијаводе"

Правила уређења хидротехничке инфраструктуре

- Водовод се трасира једном страном коловоза, супротном од фекалне канализације, на одстојању 1,0m од ивичњака;
- Атмосферску канализацију трасирати осовином коловоза или изузетно због постојећих инсталација или попречних падова коловоза, једном страном коловоза на одстојању 1,0m од ивичњака, у ком случају је фекална канализација трасирана осовином;
- Хоризонтално растојање између водоводних и канализационих цеви и зграда, дрвореда и других објеката, не сме бити мање од 2,5m;
- Растојање водоводних цеви од осталих инсталација (електро, телефонски каблови КДС) при укрштању не сме бити мање од 0,5m;
- При укрштању тежити да водоводне цеви буду изнад канализационих, а испод електричних каблова;

- Уколико није могуће траса у оквиру регулације саобраћајнице, водовод или канализацију водити границом катастарских парцела уз сагласност оба корисника међних парцела;
- На прелазу преко водотока и канала тежити да водоводне цеви буду изнад корита. У изузетним случајевима (прелаз испод реке, канала, саобраћајница и сл.) цеви се морају водити у заштићеној челочној цеви;
- Минимална дубина укопавања цеви водовода и канализације је 1,0m од врха цеви до коте терена, а падови према техничким прописима у зависности од пречника цеви;
- Минимално растојање ближе ивице цеви до темеља објекта је 1,5m;
- Минимално дозвољено растојање при паралелном вођењу са другим инсталацијама, износи:
 - међусобно водовод и канализација 0,4m,
 - до електричних каблова 0,5m и
 - до телефонских каблова 0,5m.
- Минимални пречник водоводне цеви треба да буде Ø100mm због противпожарне заштите објеката. Водоводну мрежу градити у прстенастом систему;
- Кроз ревизионе шахте и друге објекте канализације није дозвољен пролаз водоводних цеви;
- За одвођење атмосферских вода на подручју урбаног насеља Голубац предвиђа се изградња атмосферске канализације - сепарациони систем канализације;
- За одвођење атмосферских вода са површина улица и тргова, постављају се сливници са таложницима. Растојање сливника је 50-100m за мале падове саобраћајница, односно око 30 m за саобраћајнице са великим нагибом;
- Уколико су површине асфалта зауљене (у оквиру бензинских станица, индустријских локација и сл.), обавезно је предвидети изградњу сепаратора уља и масти пре испуштања атмосферских вода или вода од прања платоа у атмосферску канализацију. Димензије сепаратора зависе од зауљене површине локације и утврђују се у складу са прописима из ове области.
- На канализационој мрежи до сваког рачвања, промене правца у хоризонталном и вертикалном смислу, промене пречника цеви, као и на правим деоницама на одстојању приближно 50m, постављају се ревизиони силази.
- Црпне станице за воду и за канализацију постављају се у непосредној близини саобраћајница, на грађевинској парцели предвиђеној само за те сврхе.
- Габарити црпних станица одређују се у зависности од протока садржаја, капацитета, типа и броја пумпи. Величина грађевинске парцеле за станице одређује се у зависности од зона заштите и обезбеђује се оградивањем.
- Зона непосредне заштите око резервоара, црпних станица, инсталација за поправак квалитета воде, комора за прекид притиска и дубоко бушених бунара, обухвата најмање 10m од објекта.
- Зона непосредне заштите се обезбеђује оградивањем и може се користити само као сенокос.
- Појас заштите око главних цевовода износи најмање по 2,5m, од спољне ивице цеви. У појасу заштите није дозвољена изградња објеката, ни вршење радњи које могу загадити воду или угрозити стабилност цевовода.
- У деловима града где постоји изграђена фекална канализација, објекти се морају прикључити на њу у складу са техничким условима надлежног комуналног предузећа.
- У сеоским насељима која нису прикључена на мрежу градске канализације може се вршити изградња независних канализационих система са испуштањем воде у водотокове, уз обавезно претходно пречишћавање према водопривредним условима.
- Уколико у близини објекта не постоји изграђена фекална канализација, отпадне воде из објекта прикључују се у водонепропусне јаме како би се

спречило истицање отпадног садржаја у подземне воде. Учесталост пражњења јама од стране надлежне организације врши се по потреби, а најмање једном у месец дана, на основу уговора о одржавању и пражњењу.

- Положај санитарних уређаја (сливници, нужници и др.) не може бити испод коте нивелете улица, ради заштите објеката од успора фекалне канализације из улучне мреже. Наведене уређаје уграђује корисник и они су саставни део кућних инсталација, а евентуалне штете на објекту сноси власник, односно корисник.
- Постављање подземних инсталација водовода и канализације испод зелених површина врши се на растојању од минимално 2,0 m, од постојећег засада, а уз одобрење општинског органа за раскопавање и обавезу враћања површине у првобитно стање.
- Уколико у близини објеката не постоји улична атмосферска канализација, прикупљене атмосферске воде са локације могу се упустити у отворене канале поред саобраћајница или у затрављене површине у оквиру локације, али никако према суседним парцелама или објектима на њима.
- Градско насеље Голубац штити се од поплава за прописани ранг вода, а други објекти и површине у складу са воропривредном основом. Пројекте регулације река радити у функцији заштите обала.
- У инундационом подручју је забрањена свака градња, осим водопривредних објеката и спортских терена без ограда и трибина (партнери објекти).
- Грађевинска линија објеката високоградње од ивице регулисаног корита за велику воду је на удаљености минимално од 3m . Дозвољава се изградња саобраћајница, приступних путева, пешачких и бициклических стаза и на мањој удаљености, а у неким случајевима и по круни одбрамбеног насипа, али уз претходне услове и сагласност надлежног водопривредног предузећа.
- Сви индустријски објекти морају имати предтретман пречишћавања технолошке воде пре испуштања у градску канализацију.

1.3.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Електроенергетски објекти, као и објекти у близини истих, могу се градити уз поштовање важећих прописа, одговарајућих техничких препорука "Електродистрибуције Србије" и техничких услова "Електромереже Србије", као и услова и сагласности надлежне електродистрибуције.

Заштитни коридори за надземне водове, у коме није дозвољена изградња друге врсте објеката, износе:

5m	за далековода до 10(20)kV,
10m	за далековода до 35kV,
25m	за далековода до 110kV,
30m	за далековода до 220kV,
40m	за далековода до 400kV, рачунато обострано од хоризонталне пројекције далековода.

При томе се морају поштовати услови дефинисани правилницима:

- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ" бр.65/88 и "Службени лист СРЈ" бр.18/92);
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних нисконапонских водова ("Службени лист СФРЈ" бр.6/92);
- Надземни водови називног напона изнад 35kV морају се штитити од атмосферских пражњења сагласно Правилнику о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр.11/96).

Електроенергетски кабловски водови могу се полагати уз услов да су обезбеђени потребни минимални размаци од других врста инсталација и објеката и они износе:

0,4m	од цеви водовода и канализације,
0,5m	од телекомуникационих каблова,
0,6m	од спољне ивице канала за топовод,
0,8m	од гасовода у насељу,
1,2m	од гасовода ван насеља.

Ако се потребни размаци не могу постићи, кабл се полаже у заштитну цев дужине најмање 2m са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не може бити мањи од 0,3m.

Није дозвољено паралелно вођење енергетског кабла изнад или испод гасовода, топловода и цеви водовода и канализације.

Код укрштања енергетског кабла са телекомуникационим каблом, енергетски кабал се полаже испод, а угао укрштања треба да је најмање 30°, што ближе 90°.

На прелазу преко саобраћајница, енергетски кабал се полаже кроз заштитну цев на дубини минимално 0,8m испод површине коловоза.

Ближе одредбе о избору и полагању енергетских кабловских водова су дефинисане техничком препоруком Електроистрибуције Србије бр.3.

Трафо станице средњег напона треба градити према условима надлежне електродистрибуције, уз поштовање важећих прописа за ову врсту објеката, и то према:

- Правилнику о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафо станица ("Службени лист СФРЈ" бр.13/87 и "Службени лист СРЈ" бр.37/95);
- Правилнику о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ" бр.74/90);
- Техничкој препоруци Електродистрибуције Србије бр.Т.Р1 за типске дистрибутивне TS 10/0,4kV и 20/0,4kV;
- Техничкој препоруци Електродистрибуције Србије бр.12 за типске дистрибутивне TS 110/x и 35/10kV.

Прикључење објеката на електроенергетску мрежу, врши се на основу техничких услова надлежне електродистрибуције и сагласно одредбама техничке препоруке Електродистрибуције Србије бр.13, "Прикључци на нисконапонску мрежу и електричне инсталације у зградама".

Изградња објеката се може вршити на основу прибављених решења и дозвола од надлежних органа, према одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/2009, 81/2009, 64/10-УС и 24/2011).

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА МАЛЕ ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ

За мале хидроелектране (МХЕ) предвиђене Катастром МХЕ, укључујући и мини хидроелектране, снаге до 100kW, по добијању грађевинске дозволе од надлежног органа, може се приступити изградњи истих, уз претходно прибављену енергетску сагласност надлежног министарства рударства и енергетике. Такође је потребно прибавити услове за повезивање О.И.Е. на електродистрибутивни систем од надлежне електродистрибуције.

1.3.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Код израде техничке документације магистралне и дистрибутивне гасоводне мреже, у свему се придржавати:

- Правилника о техничким условима и нормативима за безбедан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима и нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт («Службени лист СФРЈ», број 26/85);
- Правилника о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак од 4 бара («Службени лист СРЈ», број 20/92);
- Правилника о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак од 4 бара («Службени лист СРЈ», број 20/92);
- Магистрални гасовод се поставља изван насељеног места, а у појасу од по 30m обострано у односу на осу гасовода, забрањено је градити стамбене и пословне објекте; За локацију ГМРС треба формирати грађевинску парцелу (оријентационо 30x40m) са приступним путем, на јавну, саобраћајну путну мрежу;
- Дистрибутивним гасоводом сматра се гасовод од полиетиленских цеви за развод гаса радног притиска до 4 бара, који полази непосредно из излазног

запорног затварача на прикључном шахту или мернорегулационе станице, а завршава се запорним цевним затварачем потрошача;

- Дистрибутивни гасовод се мора трасирати да не угрожава постојеће или планиране намене коришћења земљишта, да се поштују прописи који се односе на другу инфраструктуру, као и прописи о геолошким особинама тла;
- Приликом извођења радова на изградњи гасоводне мреже, у исти ров ће се полагати и полиетиленске цеви за накнадно удување оптичког кабла ради формирања вишенаменске телекомуникационе мреже (БХТКМ) за даљинску контролу и мерење трошења гаса сваког појединог потрошача;
- По правилу, дистрибутивни гасовод полагати у оквиру регулационих зона саобраћајница и слободних зелених површина и тротоара;
- Да би се осигурало непрекидно и безбедно снабдевање потрошача природним гасом, уз могућност искључења појединих потрошача, а да се остали нормално снабдевају, мрежу планирати у облику затворених, међусобно повезаних прстенова око појединих група потрошача.

1.3.5. ИЗВОРИШТА АЛТЕРНАТИВНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Производња алтернативне енергије има посебан значај, јер на територији ове општине постоје озбиљни предуслови за њено коришћење. Поред соларне енергије, снаге малих водених токова и других обновљивих видова енергије, на територији општине Голубац могуће је коришћење и енергије ветра. Ветроелектране имају производњу која се не може предвидети и њихов удео не би требало да пређе 10% у снази свих електрана електроенергетских система. Планиране су ветроелектране на локацијама Кривача-Голо брдо и Браничево. Локације ових ветропоља и нових малих ветро-електрана, морају бити испитане вишенаменском анализом локација, потенцијала и ограничења, на основу важећих стандарда, норми и ефеката за овакву производњу енергије, уз израду обавезног плана детаљне регулације.

1.3.6. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Приликом извођења телекомуникационе мреже и објеката у оквиру ње, потребно је придржавати се следећих правила:

- дубина полагања мреже треба да буде минимум 0,8m,
- целокупна ТТ мрежа мора да буде каблирана, све до телефонских извода,
- растојање планираних каблова од остале постојеће инфраструктуре мора бити према прибављеним условима, а од планиране инфраструктуре према важећим прописима,
- ТТ мрежу полагати у зеленим површинама поред тротоара и коловоза или испод тротоара, на растојању најмање 0,5m од регулационе линије,
- при укрштању са саобраћајницом, кабл мора бити постављен у заштитну цев, а угао укрштања треба да буде 90°,
- при паралелном вођењу са електроенергетским кабловима, најмање растојање мора бити 0,5 m за каблове напона 1kV, 10kV и 20kV, односно 1m за каблове напона 35kV,
- при паралелном вођењу цеви водовода, канализације, гасовода и топловода, најмање растојање мора да је 0,5m, док угао укрштања треба да је 90°,
- телекомуникациону мрежу градити на основу главних пројеката у складу са важећим законским прописима,
- телекомуникациони каблови који служе искључиво за потребе електродистрибуције могу да се полажу у исти ров са енергетским кабловима, на најмањем размаку који се прорачуном покаже задовољавајући, али да не буде мањи од 0,2m,
- уопштено, код паралелног вођења и укрштања телекомуникационих каблова са другим инфраструктурним објектима, неопходно је у свему се придржавати техничких прописа и норматива који регулишу ову материју,
- базне станице градити по техничким препорукама и стандардима Телеком Србија, непосредни простор око антенског стуба оградити (20-30m²) и спречити

блиску изградњу која ће смањити ефикасност функционисања (умањити и спречити сигнал).

1.3.7. ИНФОРМАТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

Информатичка инфраструктура је од посебног значаја за ову општину, због укупног развоја (школе, насељски центри...) а изузетно због развоја туризма, као носиоца привредног развоја. Зато је неопходно опремање рачунарском инфраструктуром и њено повезивање са регионалним и међународним провајдерима, уз избор правих и у складу са правилима информатичких система.

1.4. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ

1.4.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Режими заштите, мере и правила уређења природних добара у овој општини дефинисана су ППППН Националног парка „Ђердап“ (верификовани концепт плана, јануар 2011.) и условима Завода за заштиту природе Србије. Установљен је тростепени систем заштите природних вредности:

Режим заштите I степена – (природни резервати: Бојана, Татарски вис, Босман-Соколовац, Шомрда, Јеленске стене, Кукурек) подразумева најстрожије мере, забране и ограничења којима се искључују све активности у простору и коришћење природних ресурса, осим за ограничене едукације и управљања акцидентним ситуацијама (пожар, болести и штеточине). Дозвољена су научна истраживања и активности на очувању и унапређењу постојећег стања еко система (контролисано пашарење, кошење, измуљивање, регулисање водног режима), посете у општекултурне и рекреативне сврхе. Изградња објеката није дозвољена, изузев објеката нискоградња (саобраћајнице, шетне стазе, осветљење у пећинама, платои за посматрање, заклони, одморишта), монтажних објеката, постављања постављања уређаја и опреме за надзор, истраживање, мониторинг, техничку и биолошку заштиту природних вредности, контролисани обилазак подручја и разгледање.

Режим заштите II степена – (природне предеоне целине: Голубачка клисура, клисура Брњице, Шомрда; природни простори око непокретних културних добара: Голубачки град, Чезава-Каструм, приобаље Дунава) обухвата простор у залеђу или окружењу подручја са првим степеном заштите: изворишне челенке/амфитеатре, долине притока Дунава, стеновите и стрмо нагнуте одсеке у Дунавским клисурама, крашке пределе, истакнута узвишења, делове подручја за заштиту живог света, геодиверзитета, лепоте предела, традиционалне облике живота и градитељства. Подразумева управљачке интервенције, рестаурацију, ревитализацију, презентацију и укупно унапређење стања, ограничено и строго контролисано коришћење природних богатстава и активности у простору.

Дозвољена је планска и контролисана изградња и уређење простора за потребе: презентације природних и културних вредности (центри за посетиоце) и рекреације, изградња и реконструкција путева и комуналне инфраструктуре, ревитализација сеоских насеља у оквиру постојећих грађевинских парцела. Остала изградња није дозвољена.

Подстиче се планско уређење заштићеног подручја за туристичко-рекреативно коришћење простора (објекти за чуваре, видиковци, пешачке и бицикличке стазе, кампови, пристани, марине). Захтева промене у газдовању шумама ка умереном повећању шумских површина. Активности лова и риболова се ограничавају на гајење и заштиту ловног и рибљег фонда. Експлоатација минералних сировина је непожељна, са изузетком привремених позајмишта). Мере забране и вршење дозвољених делатности, проверавају се Стратешком проценом утицаја на животну средину и законским инструментима у фази примене и спровођења Закона о Националном парку „Ђердап“

Режим заштите III степена – обухвата преостали део Националног парка (пољопривредно-шумска и насеобинска зона). Основни захтев је одржање високог квалитета животне средине, биолошке и предеоне разноврсности и на томе засновано газдовање ресурсима. Подразумева планску изградњу туристичких капацитета и инфраструктуре, ограничено коришћење минералних сировина, развој сточарства и

других грана пољопривреде, санитарни лов и спортски риболов. Дозвољена је стамбена изградња за стално насељено становништво а изградња викенд кућа се усмерава на постојеће зоне. Могућ је развој мањих индустријско-занатских погона (резање грађе, брикетирање отпадака дрвета) и обављање делатности које не угрожавају животну средину.

Мере за очување карактера и разноврсности предела – су:

- унапређење урбаних предела, периурбаних структура, очување и обнова постојећих руралних структура насеља и њихових атара;
- ревитализација, рекултивација и обнова природних предела деградираних рударским радовима у заштитним зонама НП „Ђердап“;
- задржавање постојеће структуре и повезаности међу стаништима, ради заштите свеукупне слике предела;
- ограничен, контролисан и селективан развој активности, начина и интензитета коришћења простора, који имају негативан утицај на очување и унапређење слике предела, постојећих структура станишта и њихову повезаност;
- када није могуће избећи негативне утицаје, примењују се мере за умањење и прате ефекти предузетих мера на очување предела;
- забрањује се: чиста сеча и крчење шума, сва непланска коришћења дрвне масе у односу на циљеве и принципе газдовања шумама; садња, засејавање и насељавање врста билјака и животиња страних за природни живи свет овог подручја; складиштење, одлагање и бацање смећа и отпадних материјала ван места одређених за ту намену, као и нерегулисано одлагање стајских ђубрива; руковање отровним хемијским материјама и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађење земљишта и вода;
- разградња и други видови уништавања објеката који по архитектонско-грађевинским одликама, времену настанка и намени представљају споменике народног градитељства.

1.4.2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Подунавско културно подручје (утврђено ППРС), заједно са заштићеним природним вредностима, представља полазиште за очување НП „Ђердап“ и укључење општине Голубац у токове међународног, регионалног и локалног туризма. Основно опредељење подразумева очување и заштиту свих добара са споменичким вредностима, независно од њиховог формалног статуса (категорисано, евидентирано, регистровано, идентификовано добро), због заштите, очувања специфичног индентитета простора општине и могућег одрживог коришћења за развој туризма и других активности. Једино проглашено културно добро је Голубачка тврђава са непосредном околином. Непокретна културна добра у Националном парку су: Ливадица, Брњица, Чезава, Мала Орлова, Босманска река, Госпођин вир. Непокретна културна добра у заштитној зони Националног парка су Тумански манастир, споменик из I и II светског рата, спомен плоча посвећена жртвама из I и II светског рата у дворишту Дома културе у Голупцу. За евидентирана културна добра (Турски поток, Зиданац, Салдум, Стубица, Манастир Госпођин вир, Песача, Падина) треба утврдити категоризацију и границе заштићене околине. Наставити континуално рекогносцирање и истраживање материјалног наслеђа.

За утврђена непокретна културна добра и добра која уживају предходну заштиту, утврђују се правила за извођење радова на културном добру и његовој заштићеној околини:

Зона I степена заштите (обухвата културно добро и припадајућу парцелу) са режимом строго контролисане изградње и уређења простора; забрањује се изградња која није у функцији заштите и презентације културног добра; дозвољава се коришћење и одржавање објекта и радови реконструкције, уређивање земљишта и инфраструктурно опремање према условима надлежног Завода; пољопривредно земљиште се може користити у складу са условима заштите и презентације културног добра.

Зона II степена заштите (обухвата непосредну околину културног добра – суседне парцеле) са режимом ограничене изградње и уређења простора; штити културно добро

од утицаја околине и доприноси презентацији културног добра; дозвољава се одржавање и реконструкција постојећих објеката, изузетно и изградња нових објеката, саобраћајног приступа и платоа за посетиоце са пратећим садржајима за презентацију културног добра у складу са условима надлежног Завода; земљиште се користи на начин који је у складу са условима заштите и презентације културног добра.

Зона III степена заштите (обухвата ширу околину културног добра, као амбијенталну целину) са режимом контролисане изградње и уређења простора; дозвољава се изградња објеката, уређење и инфраструктурно опремање, као и развој делатности у складу са заштитом и презентацијом културног добра; може се дозволити и промена намене земљишта уколико није у супротности са очувањем изгледа предела, изградња саобраћајница и приступних путева, уређење шеталишних и туристичко-рекреативних стаза, изградња стамбених, спортско-рекреативних и туристичких објеката ради подстицања културног, еколошког и руралног туризма.

За заштиту и одрживо коришћење непокретних културних добара, посебан значај има њихово укључивање у међународне програме заштите културног наслеђа и европске путеве културе: програм „Културно наслеђе-мост ка заједничкој будућности“, који координира UNESCO. Циљ је јачање регионалне сарадње у заштити и промоцији културног наслеђа југоисточне Европе (Србија укључена од 2004. год). Део пројекта који се реализује под слоганом „Тврђаве на Дунаву“ (међу којима је и Голубачка тврђава) треба да омогући заштиту наслеђа и успостављање сарадње локалних заједница у Подунављу. На подручју НП „Ђердап“ реализоваће се и пројекат туристичке руте пут римских царева „Felix Romuliana“ (Голубачка тврђава, Лепенски вир, Диана, Фетислам, Трајанова табла и Понтес, археолошки музеј Ђердапа у Кладову), који има тенденцију успостављања и ширења сарадње са суседним државама на заштити и презентацији римског наслеђа.

1.4.3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ЗОНАМА САНИТАРНЕ ЗАШТИТЕ

Сва изворишта – (простор око водозахватног објекта - бунара за јавно водоснабдевање), односно подручја на којима се налази извориште водоснабдевања (бунари за водоснабдевање општинског центра и осталих насеља), морају бити заштићена од случајног и намерног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта, природни састав и квалитет воде. За заштиту изворишта водоснабдевања потребно је урадити Елаборат о зонама санитарне заштите, којим се утврђује површина и просторно пружање зона санитарне заштите. У циљу заштите вода у изворишту водоснабдевања (бунари), дефинишу се:

Зона I – изворишта подземне воде, формира се непосредно око водозахватног објекта. Дозвољено је уређење озелењавањем декоративним врстама које немају дубоки корен и користи се искључиво за сенокос. Простор у овој зони се оградњује заштитном оградом ради спречавања неконтролисаног уласка људи и животиња на удаљености од 3-10m од водозахватног објекта. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;

- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;
- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробаља и проширење постојећих;
- забрањена је изградња и употреба објеката и постројења која нису у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је кретање возила у функцији изворишта водоснабдевања ван утврђених траса, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води, купање људи и животиња;
- забрањено је напајање стоке;
- забрањен је комерцијални узгој рибе;
- приступ овој зони дозвољен је само лицу запосленом у водоводу.

Зона II – изворишта подземне воде, обухвата простор са кога вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана или не може да буде краћа од 50m. Зона I се може изједначити са Зоном II када је водоносна средина у порозној средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;
- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробаља и проширење постојећих.

Зона III – изворишта подземне воде, у порозној средини међузрнатог типа, када је подземна вода са слободним нивоом а водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем, који умањује утицај загађивача са површине терена, Зона III обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана. Зона III се може изједначити са Зоном II, када је водоносна средина издани у порозној

средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој зони је забрањена градња објеката, постројења, делатности и коришћење земљишта, које може на било који начин угрозити здравствену исправност воде:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застуре водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка.

Обележавање заштитних зона: положај водозахватне грађевине у простору, дефинише се географским координантним тачкама;

- за зону I пописом катастарских парцела и припадајуће катастарске општине или положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата;
- за зону II и зону III дефинишу се положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата.

1.5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ, ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА

Опште мере заштите од елементарних непогода (пожари, поплаве, земљотреси, екстремне падавине, климатски услови и сл.), техничко-технолошких несрећа (хазарди индустријских постројења, инфраструктурних система и сл.) и ратних дејстава односе се на:

- 1) Коришћење простора у складу са Планом и његовим природним карактеристикама, а у посебним случајевима само на основу предходних студија–избегавање интервенција на већим нагибима терена, у плавним зонама и непосредној околини експлоатације сировина, заштићеним подручјима и сл.
- 2) Успостављање планског управљања шумама са превентивним мерама и биолошко-техничким мерама против већих штета у случају појаве пожара; формирање заштитних шумских појаса.
- 3) Планска контрола градње у зони поплавног таласа.
- 4) Организација и коришћење простора не сме проузроковати велике концентрације становништва; треба подстицати дисперзију становања, насељских функција и привредних делатности.
- 5) Функционално зонирање изграђеног простора – лоцирање већих привредних зона и објеката на потребној удаљености од зона становања и других објеката са могућом већом концентрацијом становништва (спортски објекти и сл.), рационално лоцирање објеката здравствене заштите, објеката посебне намене, и сл.
- 6) Успостављање функционалне саобраћајне мреже, са алтернативним правцима и довољном ширином саобраћајница за несметан приступ и пролаз у случају рушевина; измештање транзитног саобраћаја изван градског и других већих и туристичких насеља.
- 7) Обезбеђивање алтернативног водоснабдевања и очување бунара.
- 8) Обезбеђивање двоструког напајања електричном енергијом; успостављање мањих енергетских система који могу самостално напајати најважније потрошаче.

- 9) Обезбеђивање ефикасног система комуникација;
- 10) У случају ратних дејстава, склањање становништва у насељима се врши у посебним склоништима и ван насеља у рововским заклонима. Изградња нових објеката на растојању мањем од 100m од противградних станица условљена је прибављањем мишљења РХМЗ.

1.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Стандарди приступачности су техничке мере и стандарди који омогућавају несметан приступ и кретање јавним објектима особама са инвалидитетом, деци и старим особама. Планирање и пројектовање јавних објеката ускладити према Правилнику о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица ("Службени гласник РС", 18/97). Ови посебни услови за планирање и пројектовање јавних простора се нарочито односе на објекте за јавно коришћење, и то: здравствене установе, школске и предшколске установе, домове за старе и др. објекте социјалне заштите, рехабилитационе центре, спортске и рекреативне објекте, банке, поште, пословне објекте, саобраћајне терминале, објекте за потребе државних органа и органа територијалне аутономије и локалне самоуправе и друге објекте јавне намене.

Посебне техничке мере и стандарди се односе на: јавне саобраћајне и пешачке површине, пешачке прелазе, места за паркирање, стајалишта јавног превоза, прилазе до објекта, рампе за пешаке и инвалидска колица, степенице и степеништа, подизне платформе, улазе у зграде и др.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Правила грађења и регулације примењују се на све планом предвиђене зоне и типове градње и утврђују опште услове парцелације, регулације и изградње насеља и објеката:

- 1) за просторе за које није предвиђена израда урбанистичког плана;
- 2) за просторе за које важећи урбанистички план не садржи довољно елемената на основу којих је могуће издати Информацију о локацији и Локацијску дозволу.

Правила у овом плану могу послужити као оријентација при изради обавезних урбанистичких планова, чија израда је одређена овим планом.

2.1.1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Типологија објеката

Објекти могу бити постављени на грађевинској парцели:

- у непрекинутом низу – објекат на парцели додирује обе бочне границе грађевинске парцеле;
- у прекинутом низу – објекат на парцели додирује једну бочну границу грађевинске парцеле;
- као слободностојећи – објекат не додирује ни једну границу грађевинске парцеле;
- као полуатријумски – објекат додирује две суседне или три границе грађевинске парцеле;
- атријумски – објекат са унутрашњим двориштем.

Објекти могу бити формиран на грађевинској парцели:

- блоковски – објекат је у једном габариту, а састоји се из једне или више функционалних целина;
- павиљонски – објекат је у два или више посебна габарита, а састоји се из две или више функционалних целина од којих је свака у посебном габариту;
- мешовити – објекат је у два или више посебна габарита, а функционално и обликовно се састоји из делова блоковског и павиљонског типа.

Висина објеката

Висина објекта је растојање од нулте коте (кота терена на осовини објекта) до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно до коте венца (за објекте са равним кровом).

Осовина објекта је вертикала кроз тежиште основног габарита објекта.

Релативна висина објекта се одређује према другим објектима или ширини регулације.

Релативна висина се одређује кроз следеће односе, и то:

- висина новог објекта мања је од 1,5 регулационе ширине улице, односно од растојања до грађевинске линије наспрамног објекта;
- висина новог објекта са венцем усклађује се са венцем суседног објекта;

Висина објекта је:

- на релативно равном терену – растојање од нулте коте до коте слемена (за објекте са косим кровом), односно венца (за објекте са равним кровом);
- на стрмом терену са нагибом према улици, кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута највише 2,00m – растојање од нулте коте до коте слемена, односно венца;
- на стрмом терену са нагибом према улици, кад је растојање од нулте коте до коте нивелете јавног или приступног пута веће од 2,00m – растојање од коте нивелете јавног пута до коте слемена, односно венца умањено за разлику висине преко 2,00m;
- на стрмом терену са нагибом од улице, кад је нулта кота објекта нижа од коте јавног или приступног пута – растојање од коте нивелете пута до коте слемена, односно венца;
- на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице висина објекта утврђује се применом одговарајућих правила.

Висина објекта који имају индиректну везу са јавним или приступним путем преко приватног пролаза утврђује се у складу са одредбама од тачке 1) до 5).

Кота пода приземља

Кота приземља објекта одређује се у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта, и то:

- кота приземља нових објеката на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута;
- кота приземља може бити највише 1,20m виша од нулте коте;
- за објекте на стрмом терену са нагибом од улице, када је нулта кота нижа од коте нивелете јавног пута, кота приземља може бити највише 1,20m нижа од коте нивелете од јавног пута;
- за објекте, на стрмом терену са нагибом који прати нагиб саобраћајнице, кота приземља објекта одређује се применом одговарајућих правила;
- за објекте који имају индиректну везу са јавним путем преко приватног пролаза, кота приземља утврђује се локацијском дозволом применом одговарајућих правила;
- за објекте који у приземљу имају нестамбену намену (пословне просторије и др.), кота приземља (улаза у приземље објекта) може бити максимално 0,20m виша од коте тротоара (денивелација до 1,20 m савладава се унутар објекта).

Грађевински елементи који могу прелазити грађевинску линију

Еркери, доксати, балкони, конзоле, улазне надстрешнице и други слични грађевински елементи на објекту не могу прелазити у хоризонталној пројекцији грађевинску линију више од 1,20 m, односно регулациону линију више од 0,90 m, и то на делу објекта вишем од 3,00 m од коте терена.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући у хоризонталној пројекцији од основног габарита објекта), и то:

- излози локала – 0,3m по целој висини, уколико најмања ширина тротоара износи 3,0m;
- излози локала – 0,60m по целој висини у пешачким зонама;

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже – 2,00m по целој ширини објекта са висином изнад 3,00m;
- платнене надстрешнице са браварском конструкцијом – 1,00m од спољне ивице тротоара на висини изнад 3,00m а у пешачим зонама према конкретним условима локације;
- конзолне рекламе - 1,20m на висини изнад 3,00m.

Грађевински елементи (еркери, дократи, балкони, конзоле, улазне надстрешнице без стубова, и сл.) на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта), и то:

- на делу објекта према предњем дворишту – 1,20m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно северне оријентације (најмањег растојања од 1,50m) – 0,60m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне оријентације (најмањег растојања од 2,50m) – 0,90m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од задње линије суседне грађевинске парцеле од 5,00m) – 1,20m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% од задње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати уз објекат, према улици, ако је грађевинска линија најмање 3,00m увучена у односу на регулациону линију и ако савлађују висину до 0,90m.

Степенице које савлађују висину преко 0,90m улазе у габарит објекта.

Степенице које се постављају уз бочни или задњи део објекта не могу ометати пролаз и друге функције дворишта.

Грађевински елементи испод коте тротоара – подрумске етаже – могу прећи грађевинску односно регулациону линију, и то:

- стопе темеља и подрумски зидови – 0,15m до дубине од 2,60m испод површине тротоара, а испод те дубине 0,50m;
- шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара – 1,00m.

Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле.

Висина надзидка

Висина надзидка стамбене поткровне етаже износи највише 1,60m рачунајући од коте пода поткровне етаже до коте прелома кровне косине, а одређује се према конкретном случају.

Ограђивање парцеле

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом оградом до висине од 0,90m рачунајући од коте тротоара или транспарентном оградом до висине од 1,40m.

Парцеле чија је кота нивелете виша од 0,90m од суседне, могу се ограђивати транспарентном оградом до висине 1,40m која се може поставити на подзид чија висина се одређује одговарајућом техничком документацијом.

Зидане и друге врсте ограде постављају се на регулациону линију тако да ограда, стубови ограде и капије буду на грађевинској парцели која се ограђује.

Суседне грађевинске парцеле могу се ограђивати живом зеленом оградом која се сади у осовини границе грађевинске парцеле или транспарентном оградом до висине од 1,40m, са зиданим делом до висине 0,90m, која се поставља према катастарском плану и операту, тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде.

Врата и капије на уличној оградџи не могу се отворати ван регулационе линије.

Парцела у сеоском насељу може се ограђивати на начин утврђен претходним правилима, а може се преграђивати и у функционалне целине (стамбени део, економски део, економски приступ, стамбени приступ и окућница), али висина унутрашње ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Грађевинске парцеле намењене за изградњу објеката од општег интереса ограђују се на начин утврђен претходним правилима грађења за ограђивање парцеле.

Грађевинске парцеле на којима се налазе објекти који представљају непосредну опасност по живот људи, као и грађевинске парцеле посебне намене, оградају се на начин који одреди надлежни орган.

Грађевинске парцеле на којима се налазе привредни објекти и други објекти у радним зонама могу се оградајивати зиданом или транспарентном оградом висине до 2,20m.

Одводњавање површинских вода

Површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према риголама, односно према улици, са најмањим падом од 1,5%.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.

Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта у сеоским насељима одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Спољни изглед објекта

Спољни изглед објекта, облик крова, примењени материјали, боје и други елементи могу се утврђивати идејним и главним архитектонским пројектом.

Спољни изглед објекта у урбанистичкој целини посебних културних вредности, усклађује се са конзерваторским условима.

2.1.2. ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКТА У КАРАКТЕРИСТИЧНИМ ГРАЂЕВИНСКИМ ЗОНАМА ИЛИ ЦЕЛИНАМА

Карактеристичне целине у обухвату Просторног плана су:

- Урбани центар Голубац;
- Сеоска насеља у долини Пека;
- Сеоска насеља на правцу Голубац – Снеготин
- Насеља у НП „Ђердап“
- Насеља на потезу Усије - Винци

Карактеристичне грађевинске зоне у обухвату Просторног плана, са врстом и наменом објекта који се у њима могу градити, су:

1) Зоне породичне градње и мале густине насељености - са претежном наменом за породичне стамбене објекте (у просторној целини урбаног центра Голубац и насељима у НП „Ђердап“).

Дозвољава се и изградња: породичних стамбено-пословних, пословних објекта услужних и занатских делатности, објекта јавне намене и саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину и за које није потребна израда студије о процени утицаја објекта на животну средину.

Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објекта.

2) Опште стамбене зоне (више типова становања) средњих густина насељености - са претежном наменом за породичне и вишепородичне стамбене објекте (у просторној целини урбаног центра Голубац).

Дозвољава се и изградња: породичних и вишепородичних стамбено-пословних објекта, пословних објекта услужних и занатских делатности, објекта јавне намене и саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину.

Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објекта.

3) Централне урбане и пословне зоне – са претежном наменом за пословне и јавне објекте (у просторној целини урбаног центра Голубац).

Дозвољава се и изградња: пословних објекта, вишепородичних стамбено-пословних и објекта саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на околину.

Забрањује се изградња: пољопривредних и индустријских објекта.

4) Радне зоне - намењене за индустријске, пословно-производне објекте и веће складишне капацитете; дозвољава се и изградња: пословно-производних, јавних и

објекта саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре, чији непосредан и посредан штетан утицај на околину је у дозвољеним границама и који може да се контролише; забрањује се изградња: индустријских објекта са техничко-технолошким процесима који производе знатан индустријски отпад и који имају значајан утицај на околину. забрањује се изградња: свих стамбених и других објекта који могу трпети штетан утицај.

5) Зоне реконструкције и обнове (у просторној целини урбаног центра Голубац).

Имају карактер постојеће претежне намене. До доношења обавезног Плана генералне регулације, задржава се постојећа намена грађевинског земљишта.

6) Сеоске зоне – са објектима карактеристичним за руралне средине и мале густине насељености (у просторним целинама: насеља у долини Пека и насеља на правцу Голубац – Снеготин, са сеоским насељима и сеоским подручјима ван насеља, а изван подручја НП „Ђердап“).

Дозвољава се и изградња: породичних стамбених и стамбено-пословних објекта, економских објекта сеоског домаћинства, пословно-производних објекта пољопривреде, рибарства, шумарства и прерађивачке индустрије у функцији пољопривредне производње, пословних објекта услужних и занатских делатности, објекта јавне намене, комуналних објекта, као и објекта саобраћајне, енергетске, водопривредне, комуналне и друге инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину.

Забрањује се изградња индустријских објекта са техничко-технолошким процесима који производе знатан индустријски отпад и који имају значајан штетан утицај на околину.

7) Зоне кућа за одмор – са објектима кућа за одмор (викенд-кућа), веома мале густине насељености (изграђене групације у оквиру НП „Ђердап“

Дозвољава се и изградња: пословних објекта услужних и занатских делатности као пратеће и допунске намене у функцији туризма, објекта јавне намене у функцији спорта и рекреације, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину.

Забрањује се изградња: пољопривредних, индустријских и свих других објекта који имају техничко-технолошки процес.

8) Туристичко смештајне зоне са зоном кућа за одмор – са апартманским и објектима кућа за одмор (викенд-кућа), мале густине насељености (у оквиру целине насеља на потезу Винци - Усије).

Дозвољава се и изградња: пословних објекта услужних и занатских делатности као пратеће и допунске намене у функцији туризма, објекта јавне намене у функцији спорта и рекреације, објекти саобраћајне и комуналне инфраструктуре, који немају непосредан и посредан штетан утицај на стамбене функције и околину.

Забрањује се изградња: пољопривредних, индустријских и свих других објекта који имају техничко-технолошки процес

9) Посебна подручја и посебни објекти, објекти инфраструктуре и друго:

- а) Посебна подручја I и II степена заштите природе у оквиру НП „Ђердап“;
- б) Посебно подручја непокретних културних добара са заштићеном околином и археолошки локалитети;
- в) Инфраструктура – саобраћајна, водопривредна, енергетска, комунална и др.

Врсте и намене објекта који се могу градити под условима утврђеним овим планским документом су:

- а) Породични стамбени објекти (објекти за стално становање са највише 4 стамбене јединице);
- б) Вишепородични стамбени објекти;
- в) Туристичко-смештајни капацитети и куће за одмор;
- г) Јавни објекти (зграде, инфраструктуре и објекти заштите);
- д) Привредни објекти (примарне, секундарне и терцијалне делатности);
- ђ) Економски и помоћни објекти сеоских домаћинства;
- е) Посебни објекти и
- ж) Други објекти.

2.1.3. УСЛОВИ ЗА ФОРМИРАЊЕ ГРАЂЕВИНСКЕ ПАРЦЕЛЕ

Грађевинска парцела је најмања земљишна јединица на којој се може градити, утврђена регулационом линијом према јавном путу, границама грађевинске парцеле према суседним парцелама и преломним тачкама одређеним геодетским елементима, које се приказују са аналитичко-геодетским елементима за нове грађевинске парцеле. Најмања или највећа грађевинска парцела за изградњу утврђује се према врсти и типу објекта у новим или изграђеним насељима, односно у планираној или изграђеној зони.

Грађевинска парцела, по правилу, има облик приближан правоугаонику или трапезу, са бочним странама постављеним управно на осовину улице.

Грађевинска парцела треба да има облик који омогућава изградњу објекта у складу са планом, правилима грађења и техничким прописима.

Грађевинска парцела може се делити парцелацијом, односно укрупнити препарцелацијом, према постојећој или планираној изграђености, а применом правила о парцелацији.

Деоба и укрупњавање грађевинске парцеле може се утврдити пројектом парцелације, односно пројектом препарцелације, ако су испуњени услови за примену правила парцелације/препарцелације за новоформиране грађевинске парцеле и правила регулације за објекте из овог плана.

ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ/ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА ПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ У ГРАДСКОМ НАСЕЉУ И НАСЕЉИМА УРБАНОГ ТИПА

Најмања грађевинска парцела

Тип породичног стамбеног објекта	Минимална површина парцеле * (m ²)
Слободностојећи	300,00
Двојни	400,00 (2 x 200,00)
Полуатријумски и атријумски	150,00
У непрекинутом низу	150,00
У прекинутом низу	200,00*

*) За породичне стамбене објекте ексклузивног становања (виле, резиденције и сл.) најмања површина парцеле је 200% од датих нумеричких вредности.

Најмања ширина фронта грађевинске парцеле

Тип породичног стамбеног објекта	Минимална ширина грађев. парцеле (m)
Слободностојећи	10,00
Двојни	16,00 (2 x 8,00)
У непрекинутом низу	5,00
У прекинутом низу	5,00 – 8,00*

*) За прву и последњу јединицу

**ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ/ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА
ПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ У СЕОСКИМ ЗОНАМА**

Насеља у долини Пека

Најмања грађевинска парцела

Тип сеоског домаћинства	Минимална површина парцеле (m ²)
Непољопривредна	400,00
Мешовита	600,00
Пољопривредна	800,00

Највећа грађевинска парцела

Тип сеоског домаћинства	Максимална површина парцеле (m ²)
Непољопривредна	600,00
Мешовита	1200,00
Пољопривредна	2500,00

Највећа површина економског дела грађевинске парцеле

Тип сеоског домаћинства	Максимална површина економског дела парцеле (m ²)
Мешовита	800,00
Пољопривредна	2000,00

Најмања ширина фронта за грађевинске парцеле у овим сеоским насељима је 15,00m.

Насеља на правцу Голубац – Снеготин

Најмања грађевинска парцела

Тип сеоског домаћинства	Минимална површина парцеле (m ²)
Непољопривредна	500,00
Мешовита	800,00
Пољопривредна	1000,00

Највећа грађевинска парцела

Тип сеоског домаћинства	Максимална површина парцеле (m ²)
Непољопривредна	600,00
Мешовита	1500,00
Пољопривредна	3000,00

Највећа површина економског дела грађевинске парцеле

Тип сеоског домаћинства	Максимална површина економског дела парцеле (m ²)
Мешовита	1000,00
Пољопривредна	2500,00

Најмања ширина фронта грађевинске парцеле у овим сеоским насељима, за све типове домаћинства, износи 15,00m.

**ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ/ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ
ЗА ВИШЕПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ**

Најмања грађевинска парцела за вишепородичне стамбене објекте је 600m².

Најмања ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип вишепородичног стамбеног објекта	Минимална ширина парцеле (m)
Слободностојећи	20,00
У непрекинутом низу	12,00
У прекинутом низу	15,00

Највећа ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип вишепородичног стамбеног објекта	Максимална ширина парцеле (m)
Слободностојећи	40,00
У непрекинутом низу	24,00
У прекинутом низу	30,00

ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ/ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА КУЋЕ ЗА ОДМОР**Најмања новоформирана грађевинска парцела**

Тип куће за одмор	Минимална површина парцеле (m ²)
Слободностојећи	500,00
Двојни	600,00 (2x300,00)

Изграђени објекти могу имати грађевинске парцеле површине 50% од површине новопланираних грађевинских парцела кућа за одмор.

Највећа новоформирана грађевинска парцела

Тип куће за одмор	Максимална површина грађевинске парцеле (m ²)
Слободностојећи	1000,00
Двојни	1200,00 (2 x 600,00)

Најмања ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип куће за одмор	Минимална ширина грађевинске парцеле (m)
Слободностојећи	10,00
Двојни	16,00 (2 x 8,00)

ОПШТА ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ ОБЈЕКТЕ ПРИМАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ПОЉОПРИВРЕДА, РИБАРСТВО, ШУМАРСТВО, ВОДОПРИВРЕДА)**Најмања површина грађевинске парцеле**

Тип привредног објекта	Минимална површина парцеле* (m ²)
Блоковски	1200,00
Павиљонски	1500,00
Мешовити	1500,00

*) Осим за индивидуалну пољопривредну производњу

Најмања ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип пољопривредног објекта	Минимална ширина парцеле* (m)
Блоковски	25,00
Павиљонски	25,00
Мешовити	25,00

*) Осим за индивидуалну пољопривредну производњу

СЕКУНДАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ИНДУСТРИЈА, РУДАРСТВО, ЕНЕРГЕТИКА)**Најмања површина грађевинске парцеле**

Тип индустријског објекта	Минимална површина парцеле* (m ²)
Блоковски	1500,00
Павиљонски	2000,00
Мешовити	2000,00

*)Осим за делове производних, прерађивачких и дистрибутивних погона свих индустријских грана који су посебно издвојени из основног комплекса због карактера техничко-технолошког процеса; за те делове погона, најмања површина парцеле се одређује пројектом парцелације/препарцелације.

Најмања ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип индустријског објекта	Минимална ширина парцеле* (m)
Блоковски	25,00
Павиљонски	25,00
Мешовити	25,00

*)Осим за делове производних, прерађивачких и дистрибутивних погона свих индустријских грана који су посебно издвојени из основног комплекса због карактера техничко-технолошког процеса; за те делове погона, најмања површина парцеле се одређује пројектом парцелације/препарцелације.

ТЕРЦИЈАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ТРГОВИНА, ТУРИЗАМ, УСЛУГЕ, ГРАЂЕВИНАРСТВО, САОБРАЋАЈ, ИНФОРМИСАЊЕ, ФИНАНСИЈЕ, ОСИГУРАЊА И СЛ.)**Најмања површина грађевинске парцеле**

Тип објекта услужних делатности	Минимална површина парцеле* (m ²)		
	Висина објекта: до 9,00m до 12,00m више од 12,00m		
	У зонама малих густина (градске, приградске, сеоске, туристичке, као и ван насеља)		
Блоковски	500,00	800,00	1500,00
Павиљонски	1000,00	1500,00	2000,00
Мешовити	1000,00	1500,00	2000,00
	У зонама средњих густина (градске зоне)		
Блоковски	300,00	600,00	1200,00
	У зонама великих густина (градске зоне)		
Блоковски		500,00	1000,00

*) За објекте у низу најмања површина је за 20% мања од наведених вредности

Најмања ширина грађевинске парцеле (фронт)

Тип објекта услужних делатности	Минимална ширина парцеле* (m)		
	Висина објекта: до 9,00m до 15,00m више од 15,00m		
Блоковски	12,00	16,00	20,00
Павиљонски	12,00	16,00	24,00
Мешовити	12,00	16,00	24,00

*) За објекте у низу најмања ширина парцеле је за 20% мања од наведених вредности

ОПШТА ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ ЗА ОБЈЕКТЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ**Најмања површина грађевинске парцеле за обј. јавне намене – високоградња (зграде)**

Тип објекта јавне намене	Минимална површина парцеле (m ²)		
	Висина објекта: до 9,00m до 12,00m више од 12,00m		
	У зонама малих густина (градске, сеоске, туристичке, као и ван насеља)		
Блоковски	500,00	800,00	1500,00
Павиљонски	1000,00	1500,00	2000,00
Мешовити	1000,00	1500,00	2000,00
У зонама средњих густина (градске зоне)			
Блоковски	400,00	800,00	1600,00
Павиљонски	500,00	1000,00	2000,00
Мешовити	500,00	1000,00	2000,00
У зонама великих густина (градске зоне)			
Блоковски	500,00	1000,00	

*) За објекте у низу најмања површина је за 20% мања од наведених вредности

Најмања ширина грађев. парцеле (фронт) за обј. јавне намене - високоградња (зграде)

Тип објекта услужних делатности	Минимална ширина парцеле (m)		
	Висина објекта: до 9,00m до 15,00m више од 15,00m		
Блоковски	20,00	25,00	30,00
Павиљонски	25,00	30,00	40,00
Мешовити	25,00	30,00	40,00

*) За објекте у низу најмања површина је за 20% мања од наведених вредности

Парцелација/препарцелација за **објекте јавне намене - инфраструктура**, осим за линијске објекте, односно делове објекта, за које није потребно утврдити посебну грађевинску парцелу (нпр. водоводна мрежа и сл.), као и за **објекте јавне намене - заштита**, утврђује се пројектом парцелације/препарцелације, односно планом детаљне регулације за потребе експропријације, на основу прибављених техничких и других посебних услова надлежних органа и организација, посебно за сваки појединачни објекат.

Најмања регулациона ширина јавних објеката инфраструктуре - нискоградње (улице, локални и некатегорисани путеви и путни објекти

Врста објекта јавне намене - инфраструктура (нискоградња)	Минимална регулациона ширина (m)
Магистралне саобраћајнице (улице)	13,00* (3,0+7,0+3,0)
Градске саобраћајнице (улице)	13,00* (3,0+7,0+3,0)
Сабирне улице	10,00* (2,0+6,0+2,0)
Стамбене улице	8,50* (1,5+5,5+1,5)
Колски пролази	5,00*
Пешачке стазе	1,50
Општински путеви (улице) у сеоским подручјима и насељима	9,00*

*) Уколико се у појасу регулације планира паркинг, регулациона ширина се повећава за ширину појаса паркинга

2.1.4. ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ

Регулација простора и насеља заснива се на систему елемената који одређују:

- 1) положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле;
- 2) највеће дозвољене индексе заузетости и изграђености грађевинске парцеле;
- 3) највећу дозвољену спратност и висину објеката;
- 4) најмању дозвољену међусобну удаљеност објеката међусобно и објеката од граница парцела.

Регулациона и грађевинска линија

Регулациона линија јесте линија која раздваја површину одређене јавне намене од површина предвиђених за друге јавне и остале намене.

Регулациона линија утврђује се у односу на осовинску линију (осовину јавног пута) или граничну линију (кеј, траса инфраструктурног објекта, болнички комплекс и сл.) и обележава за све постојеће и планиране саобраћајнице.

Растојање између регулационих линија (ширина појаса регулације) утврђује се у зависности од функције и ранга саобраћајнице, односно објекта инфраструктуре као хоризонтална, надземна и подземна регулација.

Регулациона линија се обележава аналитичко геодетски за све планиране саобраћајнице.

Објекти који се налазе испред регулационе линије, у појасу између две регулационе линије или у зони парцела за грађење објеката јавне намене, не могу се реконструисати или адаптирати, већ се на њима могу изводити радови текућег или инвестиционог одржавања.

Регулациона линија и осовина нових саобраћајница утврђују се у односу на постојећу регулацију и парцелацију, постојеће трасе саобраћајница и функционалност саобраћајне мреже.

Нивелација саобраћајница и других јавних површина одређује се прорачуном падова и попречних и подужних профила појаса регулације. Утврђене аналитичке координате (коте нивелете) карактеристичних тачака у плану нивелације представљају основ за утврђивање регулационе линије, као и основ за постављање улаза у објекат и уређење осталог простора ван појаса регулације.

Регулационе линије на углу раскрснице спајају се правом или кружном линијом која повезује тачке на регулационим линијама, које су на подједнаком растојању од темена (пресека правца) регулационих линија до промене правца регулационих линија, и то најмање 3,5m за регулације ширине 8,00m, односно најмање 4,00m за регулације ширине веће од 8,00m.

Градска и насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, електрична мрежа, ТТ мрежа, гасна мрежа, даљинско грејање) поставља се у појасу регулације.

За нова или изграђена насеља, утврђују се појаси регулације за постављање инфраструктурне мреже и јавног зеленила (дрвореди, паркови) у зонама парцела карактеристичне намене (јавног пута) као и ван тих зона (далеководи, комунална инфраструктура, магистрални гасоводи, топоводи и сл.).

Грађевинска линија јесте линија на, изнад и испод површине земље и воде до које је дозвољено грађење основног габарита објекта.

Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом или се налази на грађевинској парцели на растојању које је за поједине врсте објеката утврђено овим правилима грађења.

Грађевински објекат поставља се предњом фасадом на грађевинску линију, односно, унутар простора оивиченог грађевинском линијом и границама грађења (које чине прописана удаљења од граница суседних парцела).

Од грађевинске линије може се одступити из разлога естетске и функционалне природе, односно ради заштите животне средине, ако се утврди начин коришћења простора између објекта и грађевинске линије.

Подземна грађевинска линија за подземне објекте који се граде у зони намењеној изградњи објеката од општег интереса (подземни пешачки пролази, подземни јавни гаражни простори, комунална постројења и сл.) утврђује се у појасу регулације.

Подземна грађевинска линија за остале подземне објекте (делови објекта, склоништа, гараже и сл.) може се утврдити и у појасу између регулационе и грађевинске линије, као и у дворишту изван габарита објекта, ако то не представља сметњу у функционисању објекта или мреже инфраструктуре.

За надземне објекте који се граде у зони намењеној за изградњу објеката од општег интереса (надземни пешачки прелази, надземне пасареле као везе два објекта преко јавног пута и сл.) надземна грађевинска линија утврђује се у појасу регулације.

Индекси заузетости и изграђености грађевинске парцеле

Индекс заузетости парцеле је однос габарита хоризонталне пројекције изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле (локације, блока, зоне), изражен у процентима.

Намена парцеле	Индекс заузетости
1. Зоне мале густине насељености и породичне градње	40%
2. Опште стамбене зоне средњих густина насељености	50%
3. Централне урбане и пословне зоне	60%
4. Радне зоне	60%
5. Зоне реконструкције и обнове	60%
6. Сеоске зоне	30%
7. Зоне кућа за одмор	20%
8. Туристичке зоне	50%
9. Посебна подручја и објекти, инфраструктура и друго	

Индекс изграђености парцеле је однос (количник) бруто развијене грађевинске површине изграђеног или планираног објекта и укупне површине грађевинске парцеле (локације, блока, зоне).

Зона изградње	Индекс изграђености
1. Зоне мале густине насељености и породичне градње	1,0
2. Опште стамбене зоне средњих густина насељености	1,6
3. Централне урбане и пословне зоне	2,4
5. Радне зоне	1,2
6. Зоне реконструкције и обнове	2,1
7. Сеоске зоне	0,6
8. Зоне кућа за одмор.....	0,3
9. Туристичке зоне	2,0
9. Посебна подручја и објекти, инфраструктура и друго	

Индекс изграђености исказује се, по правилу, за део простора (зону) која има карактеристичну намену (становање, централна зона, индустрија и сл.). Ако се у истој зони налази комплекс друге намене, степен или индекс изграђености за тај део исказује се посебно.

Индекс изграђености парцела за грађење објекта јавне намене може бити увећан за 20% у односу на максималну вредност утврђену за ту зону.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ У ГРАДСКОМ НАСЕЉУ

Породични стамбени објекти у градском насељу су стамбени објекти у градском насељу Голубац, са највише 4 стамбене јединице.

Породични стамбени објекти у градском насељу могу имати и пословне просторије (породични стамбено-пословни објекти). За породичне стамбено-пословне објекте важе иста правила грађења као и за породичне стамбене објекте.

Најмање растојање регулационе линије од грађевинске линије за нове породичне стамбене објекте свих типова је 5,00m.

На регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута, на коме се регулациона и грађевинска линија поклапају, растојање регулационе линије од грађевинске линије може бити мање од 5,00m.

У зони у којој постоје изграђени породични стамбени објекти, растојање регулационе линије од грађевинске линије за нове породичне стамбене објекте свих типова утврђује се на основу позиције већине изграђених објеката (50%).

За породични стамбени објекат који има индиректну везу са јавним путем преко приватног пролаза, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност породичних стамбених објеката (слободностојећих и у прекинутом низу) у градском насељу, као и удаљеност од других објеката високоградње, је најмање 4,00m.

Реконструисани изграђени породични стамбени објекат чија удаљеност од другог објекта високоградње износи мање од 4,00m, не може имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Најмање растојање основног габарита породичног стамбеног објекта у градском насељу и границе суседне грађевинске парцеле је:

- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта северне оријентације 1,50m;
- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта јужне оријентације 2,50m;
- двојне објекте и објекте у прекинутом низу на бочном делу дворишта 4,00m;
- први или последњи објекат у непрекинутом низу 1,50m.

Реконструисани изграђени породични стамбени објекти чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање, не могу имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Спратност породичног стамбеног објекта, без обзира на тип изградње, може бити до По+П+1+Пк за зоне малих густина насељености, односно до По+П+2+Пк за зоне средњих густина насељености, где је: По - подрум, П - приземље, 1,2 - спрат, Пк - подкровље.

Породични стамбени објекти могу имати подрумске (сутеренске) просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Висина породичног стамбеног објекта не може прећи 12,00 м (за По+П+1+Пк), односно 15,00 м (за По+П+2+Пк).

За паркирање возила за сопствене потребе, власници породичних стамбених објеката свих врста обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели и то један паркинг или гаражно место на један стан и један паркинг или гаражно место на 100m² пословног простора, уколико постоји у склопу породичног стамбено-пословног објекта.

Делатности које се могу обављати у породичном стамбеном објекту мора да задовоље еколошке и функционалне захтеве у зони породичног становања.

На једној грађевинској парцели може бити изграђен само један породични стамбени објекат.

Локацијском дозволом за изградњу, односно реконструкцију породичног стамбеног објекта може се утврдити и изградња помоћног објекта (остава, гаража и сл.), с тим да:

- спратност П (приземље);
- кота пода може бити до 0,30m виша од коте терена;
- најмања удаљеност од границе суседне грађевинске парцеле, у складу са општим правилима изградње;
- положај помоћног објекта је, по правилу, у задњем делу грађевинске парцеле;
- површина помоћног објекта на грађевинској парцели урачунава се при утврђивању степена изграђености, односно степена заузетости грађевинске парцеле.

Ширина приватног пролаза за грађевинске парцеле које немају директан приступ јавном путу је најмање 2,50m, под условом да најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта. Уколико није испуњен овај услов, због противпожарне заштите, минимална ширина приватног пролаза износи 3,50m.

За породичне стамбене објекте у градском насељу намењене рентирању или издавању и коришћењу у туристичке сврхе важе правила грађења као и за породичне стамбене објекте намењене сталном становању.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ У СЕОСКИМ НАСЕЉИМА И ПОДРУЧЈИМА

Породични стамбени објекти у сеоским насељима и подручјима су стамбени објекти са највише 4 стамбене јединице.

Породични стамбени објекти у сеоском насељу могу имати и пословне просторије (породични стамбено-пословни објекти). За породичне стамбено-пословне објекте важе иста правила грађења као и за породичне стамбене објекте.

Најмање растојање регулационе линије општинског или некатегорисаног приступног пута од грађевинске линије за нове породичне стамбене објекте свих типова у сеоским насељима је 5,00m. У насељима, најмање растојање регулационе и грађевинске линије на државним путевима II реда је 10,00m, односно 20,00m на државним путевима I реда, а изузетно у изграђеним деловима и мање, у односу на позицију већине изграђених објеката (преко 50%).

На регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута, на коме се регулациона и грађевинска линија поклапају, растојање регулационе линије од грађевинске линије може бити мање од 5,00m.

У зони у којој постоје изграђени породични стамбени објекти, растојање регулационе линије од грађевинске линије за нове породичне стамбене објекте свих типова утврђује се на основу позиције већине изграђених објеката (50%).

За породични стамбени објекат који има индиректну везу са јавним путем преко приватног пролаза, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност породичних стамбених објеката (слободностојећих и у прекинутом низу) у сеоским насељима, као и удаљеност од других објеката високоградње, је најмање 6,00m.

Реконструисани изграђени породични стамбени објекат чија удаљеност од другог објекта високоградње износи мање од 4,00m, не може имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Најмање растојање основног габарита породичног стамбеног објекта у сеоском насељу и границе суседне грађевинске парцеле је за:

- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта северне оријентације 1,50m
- слободностојеће објекте на делу бочног дворишта јужне оријентације 3,00m
- двојне објекте и објекте у прекинутом низу на бочном делу дворишта 4,00m

Реконструисани изграђени породични стамбени објекти чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање, не могу имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Спратност породичног стамбеног објекта у сеоским насељима, без обзира на тип изградње, може бити до По+П+1+Пк, где је: По - подрум, П - приземље, 1- спрат, Пк – подкровље (с тим да је максимална висина надзетка 1,60m).

Породични стамбени објекти могу имати подрумске (сутеренске) просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Висина породичног стамбеног објекта у сеоским насељима не може прећи 12,00m.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници породичних стамбених објеката свих врста у сеоским насељима обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели и то један паркинг или гаражно место на један стан и један паркинг или гаражно место на 100m² пословног простора, уколико постоји у склопу породичног стамбено-пословног објекта.

Делатности које се могу обављати у породичном стамбеном објекту морају задовољити еколошке и функционалне захтеве у зони породичног становања.

На једној грађевинској парцели може бити изграђен само један породични стамбени објекат у сеоским насељима.

Локацијском дозволом за изградњу, односно реконструкцију породичног стамбеног објекта у сеоским насељима може се утврдити и изградња других објеката (економских, помоћних и сл.).

Економски објекти у сеоским насељима су: објекти за гајење животиња (стаје за гајење коња, штале за гајење говеда, објекти за гајење живине, коза, оваца и свиња, као и објекти за гајење голубова, кунића, украсне живине и птица); пратећи објекти за гајење домаћих животиња (испусти за стоку, бетонске писте за одлагање чврстог стајњака,

објекти за складиштење осоке); објекти за складиштење сточне хране (сеници, магацини за складиштење концентроване сточне хране, бетонирани сили јаме и сили тренчеви), објекти за складиштење пољопривредних производа (амбари, кошеви) и други слични објекти на пољопривредном газдинству (објекти за машине и возила, пушнице, сушионице и сл.).

Помоћни објекти у сеоским насељима су: вајати, фејници, ограде, бунари, септичке јаме и сл.

Површина економских и помоћних објеката на грађевинској парцели урачунава се при утврђивању степена изграђености, односно степена заузетости грађевинске парцеле.

Најмање растојање породичних стамбених објеката од сточне стаје је 15,00m.

Породични стамбени објекти, бунари и извори воде су најмање удаљени од ђубришта и пољског клозета 25,00m, који су по правилу на нижој коти.

Функционална организација стамбеног и економског дворишта пољопривредног домаћинства, позиција стамбених, економских и помоћних објеката у односу на грађевинску линију и суседне парцеле, међусобна растојања објеката, као и позиција објеката у односу на оријентацију, нагиб терена, доминантни правац ветра и друге природне и створене услове одређују се локацијском дозволом.

Ширина приватног пролаза за грађевинске парцеле које немају директан приступ јавном путу, као и ширина приступног економског пута је најмање 3,00m, под условом да најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта.

Уколико није испуњен овај услов, због противпожарне заштите, минимална ширина приватног пролаза износи 3,50m.

Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање између нових економских објеката и границе парцеле је најмање 1,00m.

Ако се економски део једне парцеле непосредно граничи са стамбеним делом друге парцеле, растојање између нових објеката утврђује се применом правила за најмања растојања стамбених и економских објеката.

Најмање растојање помоћних објеката, осим ограде, од границе парцеле је 3,00m.

Најмања међусобна удаљеност помоћних објеката, као и удаљеност од других објеката је 3,00m.

На парцели са нагибом терена од јавног пута (наниже), за изградњу новог објекта, стамбено двориште се поставља на вишој коти – уз јавни пут, а економско двориште се поставља иза стамбеног дворишта (наниже).

На парцели са нагибом терена према јавном путу (навише), за изградњу новог објекта, стамбено двориште се поставља на вишој коти, економско двориште може бити уз јавни пут, а економски објекти на грађевинској линији. Растојање од грађевинске до регулационе линије утврђује се применом правила регулације утврђених овим правилима грађења увећаним за најмање 3,00m појаса заштитног зеленила.

За породичне стамбене објекте у сеоском насељу намењене рентирању или издавању и коришћењу у туристичке сврхе важе правила грађења као и за породичне стамбене објекте намењене сталном становању.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ВИШЕПОРОДИЧНЕ СТАМБЕНЕ ОБЈЕКТЕ

Вишепородични стамбени објекти су стамбени објекти са 5 и више стамбених јединица.

Вишепородични стамбени објекти могу имати и пословне просторије (стамбено-пословни објекти). За вишепородичне стамбено-пословне објекте важе иста правила грађења као и за породичне стамбене објекте.

Најмање растојање регулационе линије од грађевинске линије за нове вишепородичне стамбене објекте свих типова је 6,00m, уколико се не налазе у заштитном путном појасу.

На регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута, на коме се регулациона и грађевинска линија поклапају, уколико је ширина тротоара најмање 3,00m и уколико је у приземљу објекта планиран пословни простор, растојање регулационе линије од грађевинске линије може бити мање од 6,00m.

Међусобна удаљеност слободностојећих вишеспратница и објеката који се граде у прекинутом низу износи најмање половину висине вишег објекта. Удаљеност се

може смањити на четвртину ако објекти на наспрамним бочним фасадама не садрже отворе на просторијама за становање, атељеима и пословним просторијама. Ова удаљеност не може бити мања од 4,00m ако један од суседних зидова објекта садржи отворе за дневно осветљење.

Поред ових услова, вишеспратни слободностојећи објекат не може заклањати директно осунчање другом објекту више од половине трајања директног осунчања.

Растојање основног габарита вишепородичног стамбеног објекта и границе суседне грађевинске парцеле је најмање 3,00m.

Реконструисани изграђени вишепородични стамбени објекти чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање, не могу имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Спратност вишепородичних стамбених објеката може бити:

- у зонама малих густина становања и сеоским зонама: до По + П + 2 + Пк
- у градском центру Голубац до По + П + 4

где је: По - подрум; П - приземље; 2, 3, 4, - број спратова; Пк - подкровље.

Вишепородични стамбени објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Паркирање возила за сопствене потребе власници вишепородичних стамбених објеката свих типова изградње обезбеђују на сопственој грађевинској парцели и то један паркинг или гаражно место на један стан и један паркинг на 100m² корисне површине пословног простора.

Гараже нових вишепородичних стамбених објеката планирају се у подрумској етажи у габариту објекта или ван габарита објекта на грађевинској парцели у подрумској или приземној етажи.

Површине гаража вишепородичних стамбених објеката које се планирају у приземној етажи на грађевинској парцели урачунавају се при утврђивању степена изграђености, односно степена заузетости грађевинске парцеле.

Грађевинске парцеле за вишепородичну стамбену изградњу могу се ограђивати само транспарентном или живом оградом до висине 0,90m.

Парцела (или делови парцела) чија је ката нивелете виша од 0,90m од суседне, може се ограђивати транспарентном оградом до висине 0,90m која се може поставити на подзид чија висина се одређује одговарајућом техничком документацијом.

На једној грађевинској парцели могу бити изграђени један или више вишепородичних стамбених објеката.

За вишепородичне стамбене објекте намењене рентирању или издавању важе правила грађења као и за вишепородичне стамбене објекте намењене сталном становању.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА КУЋЕ ЗА ОДМОР

Куће за одмор су објекти за одмор и рекреацију и туристичке сврхе (рентирање).

Куће за одмор се не користе за стално становање, а могу имати највише 2 стамбене јединице и пословни простор за обављање терцијалних делатности (услуга) највише до 1/3 укупне површине објекта.

Најмање растојање регулационе линије од грађевинске линије за нове куће за одмор свих типова је 5,00m.

За објекат куће за одмор који има индиректну везу са јавним путем преко приватног пролаза, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност нових кућа за одмор, као и удаљеност од других објеката високоградње, је најмање 6,00m.

Реконструисани изграђени објекат куће за одмор чија удаљеност од другог објекта високоградње износи мање од 4,00m, не може имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Најмање растојање основног габарита нових кућа за одмор и границе суседне грађевинске парцеле је за:

- слободностојеће објекте - на делу бочних и задњег дворишта 2,50m
- двојне објекте и објекте у прекинутом низу - на бочном делу дворишта 4,00m
- на задњем делу дворишта 2,50m

Реконструисани изграђени објекат куће за одмор чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање, не може имати на суседним странама отворе стамбених просторија.

Спратност нових кућа за одмор, без обзира на тип изградње, може бити до По+П+Пк, где је: По - подрум, П - приземље, Пк - подкровље.

Куће за одмор могу имати подрумске (сутеренске) просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Висина куће за одмор не може прећи 10,00m.

За паркирање возила за сопствене потребе, власници кућа за одмор обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели и то један паркинг или гаражно место на једну стамбену јединицу (апартман) и један паркинг на 100m² пословног простора, уколико постоји у склопу куће за одмор.

Делатности које се могу обављати у објекту куће за одмор морају задовољити еколошке и функционалне захтеве у зони кућа за одмор.

На једној грађевинској парцели може бити изграђен само један објекат куће за одмор.

На грађевинској парцели куће за одмор могу бити изграђени од помоћних објеката само:

- септичка јама, уколико у тој зони није изграђен канализациони систем, удаљена од објеката најмање 5,00m и од границе парцеле најмање 3,00m;
- жива или дрвена ограда висине до 0,90m, осим у НП „Ђердап“ (где се искључује подизање било каквих ограда); уколико је грађевинска парцела на терену у већем нагибу, на граници парцеле и унутар парцеле могу се изградити подзиди висине до 0,90m и формирати жива ограда висине до 0,90m.

Ширина приватног пролаза за грађевинске парцеле које немају директан приступ јавном путу је најмање 2,50m, под условом да најудаљенија тачка коловоза није даља од 25m од габарита објекта. Уколико није испуњен овај услов, због противпожарне заштите, минимална ширина приватног пролаза износи 3,50m.

За куће за одмор које се и рентирају, издавају и користе у туристичке сврхе, важе наведена правила грађења.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ПРИВРЕДНЕ ОБЈЕКТЕ

Привредни објекти су намењени за обављање примарних (1), секундарних (2) и терцијарне (3) делатности, и то:

- пољопривреда, шумарство и рибарство (сектор А), снабдевање водом и управљање отпадним водама (сектор Е) - сточарске и живинарске фарме, објекти за пчеларство; кланице, објекти за примарну прераду пољопривредних производа; складишта пољопривредних производа и сточне хране, хладњаче, пластеници и стакленици са опремом и инсталацијама, и сл.; шумске постаје и расадници, лугарнице, ловни објекти и сл; рибњаци и мрестилишта; водозахвати, постројења за водоснабдевање и пречишћавање вода, пумпне станице, прекидне коморе, ретензије и сл.
- рударство (сектор В), прерађивачка индустрија (сектор С), снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (сектор D), грађевинарство (сектор F) – технички и технолошки објекти експлоатације руда и минералних сировина; фабрике; производни и прерађивачки погони свих индустријских грана; складишта индустријских сировина, магацини индустријских производа; електране и топлане и њима припадајући објекти и постројења; грађевински погони и сл.

Класификација делатности

СЕКТОР (I, II, III)	ОБЛАСТ	ДЕЛАТНОСТИ	ПРИВРЕДНЕ (I, II, III)	ДРУШТВЕНЕ (ЈАВНЕ)
I СЕКТОР	A	пољопривреда, шумарство и рибарство	I	
II СЕКТОР	B	рударство	II	
II СЕКТОР	C	прерађивачка индустрија	II	
II СЕКТОР	D	снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	II	
I СЕКТОР	E	снабдевање водом и управљање отпадним водама	I	
II СЕКТОР	F	грађевинарство	II	
III СЕКТОР	G	трговина на велико и мало и поправка моторних возила	III	
III СЕКТОР	H	саобраћај и складиштење	III	
III СЕКТОР	I	услуге смештаја и исхране	III	
III СЕКТОР	J	информисање и комуникације	III	
III СЕКТОР	K	финансијске делатности и делатност осигурања	III	
III СЕКТОР	L	пословање некретнинама	III	
III СЕКТОР	M	стручне, научне, иновационе и техничке делатности	III	
III СЕКТОР	N	административне и помоћне услужне делатности	III	
СЕКТОР	O	државна управа и обавезно социјално осигурање		
СЕКТОР	P	образовање		
СЕКТОР	Q	здравствена и социјална заштита		
СЕКТОР	R	уметност, забава и рекреација		
III СЕКТОР	S	остале услужне делатности	III	
III СЕКТОР	T	делатност домаћинства као послодавца	III	
СЕКТОР	U	делатност екстериторијалних организација и тела		

- трговина на велико и мало и поправка моторних возила (сектор G), саобраћај и складиштење (сектор H), услуге смештаја и исхране (сектор I), информисање и комуникације (сектор J), финансијске делатности и делатност осигурања (сектор K), пословање некретнинама (сектор L), стручне, научне, иновационе и техничке делатности (сектор M), административне и помоћне услужне делатности (сектор N), остале услужне делатности (сектор S), делатност домаћинства (сектор T) – робне куће, тржни центри, маркети, продавнице, откупне станице и др.; аутобуске станице, бензинске и гасне пумпе, гараже, сервиси и радионице, путне базе, контролне станице, шпедиције, паркиралишта и одморишта, складишта и дистрибутивни центри; хотели, мотели, пансиони, инфо-центри, ресторани, кафане, кафе-барови, пивнице и др.; РТВ станице и издавачке куће; банке, мењачнице и осигурања; агенције и бирои; занатски центри, занатске радње и др.

ПРИМАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ПОЉОПРИВРЕДА И ДР.)

Растојање регулационе линије од грађевинске линије

Тип пољопривредног објекта	Минимално растојање између р. и г. л. (м)
Блоковски	20,00
Павиљонски	20,00*
Мешовити	20,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте; за пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервиси, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирнице, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи), уколико се не налазе у заштитном путном појасу, минимално растојање износи 50 % од датих нумеричких вредности.

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност нових пољопривредних и суседних привредних објеката високоградње

Тип пољопривредног објекта	Минимална међусобна удаљеност (м)
Блоковски	20,00
Павиљонски	10,00*
Мешовити	10,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте; за пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервиси, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирнице, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи) минимално растојање је 50 % од датих нумеричких вредности.

Удаљеност пољопривредних објеката и суседних стамбених, јавних и других објеката високоградње се одређује у односу на потребне услове заштите животне средине, а најмање је 40,00m.

Растојање основног габарита пољопривредних објеката и граница суседних грађевинских парцела – бочних и задње

Тип пољопривредног објекта	Минимално растојање објекта од граница грађевинске парцеле (m)
Блоковски	10,00
Павиљонски	6,00*
Мешовити	6,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте. За пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервис, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирница, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи) минимално растојање је 50 % од датих нумеричких вредности.

За изграђене пољопривредне објекте који су мање међусобно удаљени или чије је растојање до других објеката високоградње или границе грађевинске парцеле мање од наведених растојања, при реконструкцији предвидети, планирати, пројектовати и реализовати, а при експлоатацији применити све потребне мере заштите.

Спратност пољопривредних објеката може бити:

П до По + П + 1, где је: По – подрум, П – приземље, 1 – спрат.

Пољопривредни објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе и за запошљене, инвеститори, односно власници пољопривредних објеката свих врста и типова изградње, обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели за смештај пољопривредних машина и возила, како теретних тако и путничких.

Грађевинске парцеле за пољопривредне објекте ограђују се транспарентном оградом висине до 2,20m.

СЕКУНДАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ИНДУСТРИЈА И ДР.)

Растојање регулационе линије од грађевинске

Тип индустријског објекта	Минимално растојање између регулационе и грађевинске линије (m)
Блоковски	20,00
Павиљонски	20,00*
Мешовити	20,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте; за пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервис, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирнице, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи), уколико се не налазе у заштитном путном појасу, минимално растојање износи 50 % од датих нумеричких вредности.

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност нових индустријских и суседних привредних објеката

Тип индустријског објекта	Минимална међусобна удаљеност (m)
Блоковски	20,00
Павиљонски	10,00*
Мешовити	10,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте; за пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервис, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирнице, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи) минимално растојање је 50 % од датих нумеричких вредности.

Удаљеност индустријских објеката и суседних стамбених, јавних и других објеката високоградње се одређује у односу на потребне услове заштите животне средине, а најмање је 40,00m.

Растојање основног габарита индустријског објекта и граница суседних грађевинских парцела – бочних и задње

Тип индустријског објекта	Минимално растојање објекта од граница грађевинске парцеле (m)
Блоковски	10,00
Павиљонски	6,00*
Мешовити	6,00*

*) За производне, складишне и енергетске објекте. За пратеће објекте (управне зграде, бирои, лабораторије, гараже, сервиси, гардеробе, ресторани, амбуланте, портирница, паркинзи и сви други објекти који не припадају основној производњи) минимално растојање је 50 % од датих нумеричких вредности.

За изграђене индустријске објекте који су мање међусобно удаљени или чије је растојање до других објеката високоградње или границе грађевинске парцеле мање од наведених растојања, при реконструкцији предвидети, планирати, пројектовати и реализовати, а при експлоатацији применити све потребне мере заштите.

Спратност индустријских објеката, за које одобрење за изградњу издаје општина, може бити: П до По + П + 2, где је: По – подрум, П – приземље, 2 - број спратова.

Индустријски објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе и за запослене, инвеститори, односно власници индустријских објеката свих врста и типова изградње, обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели за смештај возила, како теретних тако и путничких.

Грађевинске парцеле за индустријске објекте оградају се транспарентном оградом или зиданом оградом уколико је то неопходно због технологије производног процеса или безбедности, висине до 2,20m.

ТЕРЦИЈАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ (УСЛУГЕ И ДР.)

Растојање регулационе линије од грађевинске линије за објекте

Тип објекта услуга	Минимално растојање* између регулационе и грађевинске линије (m)
Блоковски	10,00
Павиљонски	10,00
Мешовити	10,00

*) За објекте на регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута, на коме је посебно утврђена грађевинска линија, растојање регулационе линије од грађевинске линије може бити мање или веће, а уколико објекат није у заштитном путном појасу

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, растојање регулационе линије од грађевинске линије утврђује се локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност нових и суседних објеката услуга

Тип објекта услуга	Минимална међусобна удаљеност (m)
Блоковски	0,00* - 8,00**
Павиљонски	0,00* - 5,00**
Мешовити	0,00* - 5,00**

*) За објекте у низу на регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута, увећана за величину дилатације

**) За слободностојеће објекте и последње у низу на регулисаном делу улице, односно јавног или приступног пута

Удаљеност објекта услуга и суседних стамбених, јавних и других привредних објеката се одређује у односу на потребне услове заштите животне средине, а најмање је 8,00m за слободностојеће објекте и прве и последње у низу.

Растојање основног габарита слободностојећих објеката услуга, свих врста и типова градње, и граница суседних грађевинских парцела – бочних и задње, је најмање 3,00m.

За изграђене објекта услуга који су мање међусобно удаљени или чије је растојање до границе грађевинске парцеле мање од наведених растојања, при реконструкцији предвидети, планирати, пројектовати и реализовати, а при експлоатацији применити све потребне мере заштите.

Спратност објеката услуга, може бити: П до По + П + 2, односно до По + П + 4 + Пк за хотеле, где је: По – подрум, П – приземље, 2, 4 - број спратова.

Објекти услуга могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

За паркирање возила за сопствене потребе, за запослене и кориснике услуга, инвеститори, односно власници објеката услуга свих врста и типова изградње, обезбеђују простор на сопственој грађевинској парцели за смештај возила, како теретних тако и путничких.

Висина транспарентне оградe грађевинске парцеле објеката услуга може бити до 2,20m, а могућност постављања се посебно одређује локацијском дозволом.

ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ ЗА ОБЈЕКТЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ

Објекти јавне намене су објекти чије је коришћење од општег интереса и чија је изградња у складу са прописима о експропријацији, и то:

- јавни објекти (објекти државне и локалне управе, образовања, здравства, социјалне и дечије заштите, културе, спорта, ПТТ саобраћаја, и др.);
- јавна инфраструктура (јавни путеви, путни објекти и друге саобраћајне површине; улице, тргови, скверови; паркови и друге јавне зелене површине; регулације река; јавна расвета; пијаце; гробља; водовод, канализација и друга комунална инфраструктура);
- јавни објекти заштите (животне средине, од ратних дејстава, непогода, и др.).

ЈАВНИ ОБЈЕКТИ

Растојање регулационе линије од грађевинске линије

Тип јавног објекта	Минимално растојање између регулационе и грађевинске линије (m)
Слободностојећи	0,00* - 5,00
У низу	0,00* - 5,00
Сви типови с гаражом у подземној или надземној етажи	5,00

*) 0,00 се примењује за регулисани део улице, односно јавног пута, на коме се грађевинска и регулациона линија поклапају

За објекте који имају индиректну везу са јавним путем, растојање се утврђује локацијском дозволом.

Међусобна удаљеност нових јавних објеката и суседних објеката

Тип јавног објекта	Минимална међусобна удаљеност (m)
Слободностојећи	10,00
У низу	0,00* – 10,00**

*) за објекте у непрекинутом низу, увећано за дилатацију

**) за објекте у прекинутом низу

Растојање основног габарита јавног објекта и границе суседне грађевинске парцеле

Тип јавног објекта	Минимално растојање објекта од границе грађевинске парцеле (m)
Слободностојећи	6,00
У низу	0,00* – 6,00**

*) за објекте у непрекинутом низу

**) за објекте у прекинутом низу

Спратност јавног објекта може бити:

- у зони малих густина: П до По + П + 2
 - у зони средњих густина: П до По + П + 3
 - у зони великих густина и централним и пословним зонама: П до По + П + 4,
- где је По - подрум, П - приземље, 2, 3, 4 - број спратова, Пк - поткровље.

Јавни објекти могу имати подрумске или сутеренске просторије ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Висина јавног објекта не може прећи 20,00m.

За паркирање возила за сопствене потребе, инвеститори јавних објеката свих врста и типова изградње, по правилу, обезбеђују потребан број паркинг простора или гаража на сопственој грађевинској парцели.

Гараже нових јавних објеката могу бити у подрумској етажи у габариту објекта или ван габарита објекта на грађевинској парцели у подрумској или приземној етажи.

Површине гаража јавних објеката које се планирају у приземној етажи на грађевинској парцели урачунавају се при утврђивању степена изграђености, односно степена заузетости грађевинске парцеле.

Грађевинске парцеле за јавне објекте могу се оградавати транспарентном оградом висине до 1,40m која може имати подзид висине до 0,90m.

На једној грађевинској парцели може бити изграђено више јавних објеката блоковског, павиљонског или мешовитог типа.

ЈАВНА ИНФРАСТРУКТУРА И ОБЈЕКТИ ЗАШТИТЕ

За објекте јавне намене – јавну инфраструктуру и објекте заштите, за које није потребна функционална архитектонско-урбанистичка организација простора, као и архитектонско-урбанистичко обликовање и дизајнирање, правила урбанистичке регулације утврђују се као урбанистичко-технички услови локацијском дозволом на основу прибављених техничких и других посебних услова надлежних органа и организација, посебно за сваки појединачни објекат (нпр: општински путеви и путни објекти; улице; водоводна мрежа, резервоари, прекидне коморе и постројења за водоснабдевање; канализациона мрежа, ретензије и пумпне станице и постројења за пречишћавање отпадних вода; енергетска мрежа и трафо-станице; тф мрежа; радиобазне станице; регулације водотока; и сл.).

За објекте и површине јавне намене – јавну инфраструктуру и објекте заштите, за које је потребна функционална архитектонско-урбанистичка организација простора, као и архитектонско-урбанистичко обликовање и дизајнирање правила урбанистичке регулације утврђују се урбанистичким пројектом (нпр: тргови, скверови, шеталишта, паркови, пијаце, гробља, спортско-рекреативна и туристичка инфраструктура и сл.).

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Пољопривредно земљиште користи се за пољопривредну производњу, осим у случајевима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 62/06 и 41/09).

На пољопривредном земљишту, дозвољена је:

- изградња или реконструкција породичне стамбене зграде пољопривредног домаћинства, у циљу побољшања услова становања или природног раздвајања домаћинства, највише до 200m² бруто стамбеног простора; изградња економских објеката, који се користе за примарну пољопривредну производњу (објекти за смештај механизације, репроматеријала, за смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивање старих аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и риба), највише 20% од површине парцеле.
- изградња објекта за интезиван узгој живине, свиња или говеда са капацитетима из Листе I Уредбе о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, уз израду обавезног плана детаљне регулације;
- изградња објеката за интезиван узгој живине, свиња, говеда животиња са племенитим крзном и мешовитног састава, са капацитетима из Листе II Уредбе о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, уз израду урбанистичког пројекта.
- изградња мини-фарми, са мањим капацитетима од капацитета обухваћених Листом II, са слободностојећим објектима или групацијама слободностојећих објеката, спратности П, степена заузетости до 30%, степена изграђености до 0,5, комплекса површине до 1ha, са обезбеђеним приступним путем до јавне саобраћајнице, на удаљењу од минимално 200m од ближег грађевинског подручја, уз обавезно пречишћавање отпадних вода пре испуштања у реципијент.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

Шумско земљиште се користи искључиво у у функцији шумарства и ловства, осим у случајевима утврђеним Законом о шумама („Службени гласник РС“, број 30/10). На шумском земљишту, дозвољена је:

- изградња стамбених и економских објеката сопственика шумског земљишта, на површини до 10 ари, спратности до П+Пк, индекса изграђености до 0,15, степена заузетости до 10%;
- изградња објеката у функцији туризма – пешачке, рекреативне, бициклическе стазе са пратећим садржајима (надстрешнице, одморишта – максимално 30m² бруто, спратности П+0, уз употребу природних материјала, дрво и камен);
- изградња ловно-техничких објеката, у функцији газдовања ловиштем;
- других објеката, искључиво у функцији газдовања шумама (шумски путеви, противпожарни путеви и слично), односно објеката утврђених планом газдовања шумама.

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других и то за: 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода; 2) одржавање корита водотока и водних објеката; 3) спровођење мера заштите вода; 4) спровођење заштите од штетног дејства вода; 5) остале намене, утврђене Законом о водама („Службени гласник РС“, број 30/10). На водом земљишту (као и на пољопривредном и шумском), дозвољена је изградња:

- објеката за коришћење обновљивих извора енергије малих капацитета (изградња малих хидроелектрана, утврђених катастром МХЕ ресорног министарства или уз сагласност ресорног министарства); директно на основу овог плана, издавањем локацијске дозволе, уз прибављање свих потребних услова и сагласности, изван зона стогодишње велике воде и изван захвата поплавних таласа, уз уважавање раније стечених права у погледу коришћења вода; неопходно је обезбедити приступни пут који се повезује на јавну саобраћајницу, по правилу, минималне ширине 3,50m, а комплекс са машинском зградом и инсталацијама максимално визуелно уклопити у окружење;
- објеката за узгој рибе, осим у случајевима ако је угрожено извориште за снабдевање водом, уз прибављене потребне услове, а посебно водне услове и сагласност надлежног министарства, уз следеће техничке услове: 1) границе рибњака мора да буду означене видљивим ознакама са исписаним називом рибњака; 2) да је по могућству ограђен; 3) да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде у рибњаку, као и уређајима који спречавају пролаз рибе, рибље млађи и икре у или из рибњака; 4) да је заштићен од поплава; 5) да је обезбеђен лабораторијом за редовно вршење основне контроле квалитета воде која се упушта, користи или испушта из рибњака; 6) да објекти и опрема за манипулацију рибом и рибљом храном одговарају својој намени, а посебно да су прилагођени за лако одржавање чистоће и спровођење хигијенско-техничке и здравствене заштите; 7) да је за уклањање смећа и штетних отпадака уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине; 8) да је на прилазима рибњаку истакнуто видљиво обавештење о забрани вршења риболова, односно условима по којима се риблов може вршити; 9) дозвољена је изградња објекта високоградње, спратности П, максималне бруто површине 100 m² за потребе запослених и пратећих садржаја.
- објеката наутичког туризма (марина, пристан), обалоутврда са шеталиштем.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Због положаја у значајној туристичкој регији и НП "Ђердап", великог природног и градитељског наслеђа и ниског нивоа достигнутог развоја општине а ради омогућавања што бржег континуалног опоравка и даљег развоја, овим ППО дефинисана је израда шематских приказа свих насеља у општини, изузев насеља Голубац, за који је дефинисана израда ПГР.

Просторни план општине Голубац се спроводи:

А. ИЗРАДОМ И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈОМ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА:

1. Обавезни Планови генералне регулације (ПГР)

- ПГР насеља Голубац (и други плански и урбанистичко-технички документи, предвиђени ПГР).

2. Опциони планови генералне и детаљне регулације

- План генералне регулације за насеље Браничево (и други плански и урбанистичко-технички документи, предвиђени ПГР);
- План генералне регулације за насеље Клење (и други плански и урбанистичко-технички документи, предвиђени ПГР);
- План детаљне регулације насеља Добра, које је ЦЗН у општини Голубац и један од центара Националног парка „Ђердап“.

3. Обавезни Планови детаљне регулације

- План детаљне регулације радне зоне експлоатације минералних сировина ПИМ „Јеленска стена“;
- План детаљне регулације радне зоне бродоремонт ПИМ „Иван Милутиновић“;
- План детаљне регулације радне зоне „Радошевац“;
- План детаљне регулације туристичке зоне „Винци-Усије“ (могућа израда по фазама);
- План детаљне регулације комплекса манастира Тумане;
- План детаљне регулације за железничку пругу у општини Голубац, заједно са стајалиштем Клење;
- План детаљне регулације споменика природе „Бигрена акумулација“ код манастира Тумане;
- План детаљне регулације викенд насеља „Ридан“;
- Планови детаљне регулације приобаља Дунава (по сегментима и фазама);
- План детаљне регулације за коридор обилазнице око градског насеља Голубац (након израде и верификације техничке документације са студијом оправданости);
- Планови детаљне регулације за изградњу и реконструкцију започете или нове зоне и комплекса јавне намене (гробље, остали комунални објекти и слично), производно-пословне комплексе, туристичке зоне, пунктове и значајне објекте, инфраструктурне системе и објекте за које је неопходно прецизније дефинисати правила грађења и одредити површину за јавне намене, обавезно за плански обухват већи од 2.0ha;
- План детаљне регулације новог гробља у насељу Добра (након избора локације на основу вишекритеријумске анализе);
- Планови детаљне регулације за реконструкцију, ревитализацију и уређивање комплекса културних добара и њихових зона непосредне околине;
- Планови детаљне регулације за линијске системе инфраструктуре, за које је потребно одредити површину јавне намене;
- Планови детаљне регулације за изградњу ветроелектрана.

Б. ИЗРАДА И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА УРБАНИСТИЧКО-ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ У СКЛАДУ СА ПЛАНСКИМ ДОКУМЕНТИМА

1. Урбанистички пројекти:

- за потребе урбанистичко-архитектонског обликовања објеката и површина јавне намене;
- за урбанистичко-архитектонске разраде локација за формирану грађевинску парцелу, где је то предвиђено ППО;

2. Пројекти парцелације и препарцелације по условима који су утврђени Правилима уређења и грађења из ППО Голубац.

В. ИЗДАВАЊЕМ ЛОКАЦИЈСКЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА У СКЛАДУ СА ПРАВИЛИМА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА ИЗ ППО ГОЛУБАЦ:

1. За сва насеља на територији општине (23 насеља) изузев насеља Голубац за које је обавезна израда ПГР. Насеља за која се локацијска дозвола издаје на основу овог ППО су: Барич, Бикиње, Браничево (до израде и доношења опционог ПГР), Брњица, Винци (до израде и доношења ПДР за туристичку зону „Винци – Усије“ када ће грађевинско подручје овог насеља бити обухваћена овим ПДР), Војилово, Двориште, Добра (до израде и доношења опционог ПДР), Доња Крушевица, Душманић Житковица, Клење (до израде и доношења опционог ПГР), Кривача, Кудреш, Малешево, Миљевић, Мрчковац, Поникве, Радошевац, Сладинац, Снеготин, Усије (до израде и доношења ПДР за туристичку зону „Винци – Усије“ када ће грађевинско подручје овог насеља бити обухваћена овим ПДР) и Шувајић.

2. На рефералној карти: СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА приказано је подручје директног спровођења на основу правила уређења и грађења из ППО Голубац.

Г. ЗА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ:

- за Национални парк „Ђердап“, међународни пловни пут Е-80 и подручје у обухвату планиране РХЕ „Ђердап 3“, израђиваће се посебна планска документација, предвиђена Законом о планирању и изградњи, за подручја посебне намене.

Д. ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ:

1. У току имплементације Просторног плана обавезна је **израда стратешке процене утицаја на животну средину** у складу са Законом о заштити животне средине, пратећим подзаконским Актима и Законом о планирању и изградњи а пре свега за:

- насеља у којима је обавезна израда ПГР;
- ПДР пословно-производних зона;
- све урбанистичке планове у заштићеним подручјима природних и културних добара.

Просторни план се спроводи и програмима уређивања грађевинског земљишта, програмима развоја пољопривреде у шумарства и другим програмима развоја из надлежности државне и локалне самоуправе, у складу са релевантним Закономима.

3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

1) У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Пољопривредно земљиште – приоритетне активности и планска решења се односе на елементарну заштиту пољопривредних површина и одрживо коришћење пољопривредног земљишта:

- израда Студије рејонизације пољопривредног земљишта у складу са природним условима: нагиби, експозиције, надморска висина, педолошки састав земљишта, ради максималног искоришћења пољопривредних потенцијала;
- план заштите пољопривредног земљишта на ерозионим теренима, контрола спровођења тих мера и ажурирање евиденције ерозионих терена;
- израда Студије коришћења пољопривредног земљишта за производњу биолошки здраве хране, са складиштењем, прерадом и дефинисањем

најповољнијих локација за производњу, прераду и складиштење, под строго контролисаним системом услова.

Шумско земљиште - приоритетне активности се односе на одрживо коришћење шума и укључивање шумских потенцијала у интензивнији привредни развој подручја:

- израда шумско привредних основа за подручје очувања и подизања шума у и ван Националног парка „Ђердап“, у природним предеоним целинама и заштићеним споменицима природе и културних добара;
- успостављање оптималног матичног фонда гајене дивљачи.
- израда ловно привредне основе са јасно дефинисаним зонама ловишта и режимима лова.

Воде и водно земљиште – приоритети се односе на почињање стратешких пројеката:

- Израда планова за уређење приобаља Дунава (обалоутврде, спортски терени, међународна бициклистичка стаза, објекти наутичког туризма, туристички информативни центри, уређење викенд насеља...);
- Израда одговарајућих планова и пројеката за регулисање притока Дунава на подручју општине, због заштите од поплава, заштите насеља и очување природних и културних вредности.

Минералне сировине – приоритети су везани за стратешке пројекте коришћења минералних сировина и заштиту природних и културних добара:

- Израда пројекта експлоатације и континуалне рекултивације површинског копа „Јеленске стене“ са ограниченом површином за експлоатацију на око 42.0ha.

2) У ОБЛАСТИ ДЕМОГРАФСКОГ РАЗВОЈА, ОРГАНИЗАЦИЈЕ МРЕЖЕ НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

ДЕМОГРАФСКИ РАЗВОЈ – становништво, његова старосна и квалификациона структура су један од потенцијала од кога зависи укупан развој општине и свих њених делатности. Приоритетни задаци на побољшању тих структура становништва су:

- стварање, пре свега, економских услова за задржавање постојећег становништва, како би се успорили трендови иселјавања у развијенија подручја републике Србије и миграторни токови ка иностранству;
- подизање капацитета становништва за сарадњу са дијаспором.

РАЗВОЈ МРЕЖЕ НАСЕЉА - у првој фази имплементације Плана, приоритетна је реализација пројеката који се односе на унапређење и развој нових функција насељских центара како би се достигао задовољавајући степен њиховог функционисања и опремљености и подигао ниво утицаја за подручја која им најдиректније гравитирају:

- у урбаном општинском центру Голубац, Планом генералне регулације и његовим континуалним контролисаним спровођењем, унапредити квалитет функција општинског центра (пре свега јавне службе и туристичке функције), развој субрегионалних функција, квалитет становања и опремљеност комуналном инфраструктуром;
- у свим ЦЗН (преко Шематских приказа и потребних УП) приоритет је: унапређење квалитета постојећих и развој нових насељских садржаја у функцији подизања централитета ових насеља (постојеће и планиране јавне службе, саобраћајно и инфраструктурно опремање и уређење сеоских центара), подстицање развоја доминантних привредних, туристичких и услужних активности, у зависности од специфичности сваког центра;
- у свим локалним центрима (преко Шематских приказа и потребних УП) иницирати развој и унапређење постојећих капацитета друштвене инфраструктуре, као и развој специфичних насељских садржаја;
- у примарним сеоским насељима приоритетне активности су: повећање саобраћајне доступности (веза са суседним насељима, припадајућим центрима, природном и градитељском баштином), развој еколошкопривреде, зачетак развоја капацитета у области руралног туризма (обнова, уређење и опремање села погодних за развој еко, етно и гастро туризма), формирање производних

кластера у области производње, прераде и пласмана пољопривредних производа;

- успостављање функционалне комплементарности насеља на територији општине са општинама/насељима у регионалном окружењу—формирање заједничких појасева развоја базираних на специфичним природним вредностима простора, културним афинитетима и географском положају (формирање панорамског пута на јужној граници општине).

ЈАВНЕ СЛУЖБЕ - приоритети развоја у целини везани су, пре свега, за:

- концепцију развоја мреже насеља са циљем учвршћивања интегрисаности насеља и учвршћивања њихове хијерархијске структуре;
- развој путне мреже (изградњу недостајућих саобраћајница и реконструкцију, проширење и опремање постојеће путне мреже), да у потпуности подржава концепт међусобног функционалног ослањања просторно блиских насеља (колективне опслужености);
- обезбеђивање адекватног јавног превоза као елементарне подршке квалитетном функционисању сервиса јавних служби, уз увођење специјализованих и субвенционисаних видова јавног превоза на међунасељском нивоу.

КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ – су један од битних основа за реализацију ППО. Зато треба:

- урадити планску документацију за проширење постојећег гробља у градском насељу Голубац;
- извршити одабир локације за ново гробље у насељу Добра, урадити планску документацију, решити имовинско-правне односе и уредити локацију;
- за све планиране објекте комуналне инфраструктуре (из области водоснабдевања, одвођења употребљених и површинских вода, енергетике, телекомуникација, информатичке инфраструктуре) урадити одговарајућу планску документацију и континуално је реализовати у складу са општинским Програмима.

3) У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Приоритетна планска решења и пројекти у развоју привреде односе се на реструктурирање привредног сектора и стварање могућности за значајније инвестирање и обезбеђивање нових радних места:

- унапређење функционалне структуре привреде (реструктурирање постојећих и формирање нових пословно-производних делатности, као и развој комплементарних делатности);
- унапређење физичке структуре пословно-производних зона (реконструкција постојеће физичке структуре, развој одговарајуће саобраћајне и техничке инфраструктуре, изградња нове физичке структуре);
- успостављање, уређивање и презентација туристичких простора;
- успостављање туристичке панорамске руте на јужној граници општине, са суседним општинама.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ ЈЕ РАЗВОЈ МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА уз:

- стварање повољног амбијента за развој предузетништва;
- подршку интересном и струковном удруживању предузетника;
- развој МСП у служби туризма;
- унапређивање маркетинга, информисања и комуникација између приватног и јавног сектора;
- маркетинг, односе са јавношћу и комуникације;
- развијање органске производње.

4) У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

Саобраћајна инфраструктура:

- израда пројектне документације и реализација планираног измештања ДП I реда број 25.1 око тврђаве Голубац;
- израда планске и пројектне документације планиране обилазнице око градског

насеља Голубац;

- отклањање недостатака у погледу геометрије коловоза, попречних профила, стања коловозне конструкције, саобраћајне сигнализације и безбедности одвијања саобраћаја, на приоритетним деоницама ДП I реда број 25.1 кроз Ђердапску клисуру и ДП II бр.256;
- израда пројектне документације планираних општинских путева у оквиру НП „Ђердап“;
- ревитализација и реконструкција општинских путева, у складу са средњорочним програмом уређења мреже општинских путева, уз одржавање проходности путне мреже у току целе године.

Водопривредна инфраструктура:

- реконструкција и проширење водозахватних објеката на постојећем изворишту, изградњом још два водозахватна бунара према пројекту, чиме би се омогућило проширење дистрибутивне водоводне мреже и на друга суседна сеоска насеља и викенд зоне;
- дефинисање и спровођење мера санитарне заштите, у складу са "Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања" ("Сл. гласник РС", бр. 92/2008);
- реконструкција и модернизација водоводне мреже на подручју градског насеља Голубац;
- успостављање система контроле сеоских водовода, уз очување свих природних извора извора у брдско-планинском делу општине Голубац, нарочито за подручје индивидуалног водоснабдевања;
- изградња канализационог система са ЦППОВ Голубац и део припадајућих сеоских система, која представљају заокружене, економски оправдане целине;
- изградња мањих уређаја за пречишћавање отпадних вода за мања насеља у брдско-планинском делу општине Голубац.

Енергетска инфраструктура:

- правовремено планирање и реализација изградње и реконструкције објеката у циљу задовољења потреба потрошача електричном енергијом;
- интензивирање изградње и коришћења обновљивих извора енергије;
- сукцесивно отклањање слабих тачака у електродистрибутивном систему у циљу повећања поузданости и квалитета електричне енергије за потрошаче на свим напонским нивоима;
- реализација мера за смањење потрошње електричне енергије - мерама енергетске ефикасности.

Телекомуникациона инфраструктура:

- извршити полагање оптичког кабла ка Доњем Милановцу;
- ширити мрежу DSLAM и MSAN платформе, на подручјима која су већ покривена постојећом телефонском мрежом;
- активирати једнице поштанског саобраћаја у насељима Винци, Усије и Брњица.

Термоенергетска инфраструктура:

- урадити пројектну документацију за изградњу магистралног гасовода и ГМРС.

5) У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- израда Локалног регистра извора загађивања;
- усвајање Програма за заштиту животне средине;
- доношење локалне нормативе за животну средину, у складу са надлежностима.

ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА - приоритети за ефикасно спровођење заштите и унапређења природних добара су:

- обезбеђење стручног кадра за управљање подручјем Националног парка;
- обезбеђење обучене чуварске службе;
- обезбеђивање инвестиција у опремање и уређење подручја;

- доношење прописаних програмских и планских докумената;
- активна партиципација становништва у спровођењу мера заштите подручја и промоцији вредности Националног парка.

ЗАШТИТА КУЛТУРНИХ ДОБАРА - приоритети за ефикасно спровођење заштите и унапређења културних добара су:

- прикупљање, систематизација података и валоризација културног и градитељског наслеђа;
- утврђивање физичког стања споменика културе и потребе за превентивном заштитом;
- израда одговарајућих пројеката рекогносцирања, ревитализације и заштите;
- утврђивање објеката градитељског наслеђа, за које се морају урадити конзерваторски услови;
- едукација локалног становништва о богатству градитељске баштине као носиоца историјског и културног развоја подручја општине за очување, унапређење и развој укупног туризма.

3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМУПРАВЕ

Развој простора општине Голубац усмерен је ка већем степену функционалне интегрисаности подручја, у оквиру саме општине и у регионалном оквиру. Локалне акционе групе јавног и приватног сектора општине Голубац, оствариваће континуалну сарадњу на јачању суседских веза са суседним општинама и развоју регионалних веза са општинама на функционалним подручјима Београда и центара републичког значаја Пожаревца, Смедерева и других градова, приоритетно у процесу припреме и реализације планова, програма и пројеката у домену:

- модернизације, реконструкције и изградње саобраћајне инфраструктуре – државних путева и железничке пруге у долини Пека са општинама Кучево и Велико Градиште и другим општинама и градовима на путном правцу које повезује долина Пека, као и општинских путева са суседним општинама;
- развоја водопривредне инфраструктуре са општинама у сливу Дунава али и са суседном Румунијом (све ХЕ „Ђердап“)
- развоја и кооперације локалних акционих група за рурални развој са суседним општинама, нарочито око уређења насеља у Националном парку „Ђердап“;
- развоја кластера свих видова туризма приоритетно са суседним општинама, градом Београдом и свим центрима Доњег подунавља и туристичке руте „Felix Romuliana“;
- јачања привредних веза и уређења коридора на правцу дунавске осовине развоја и осовине у долини Пека;
- развоја регионалног система управљања отпадом са градом Смедеревом и општинама које ће користити регионалну депонију у Смедереву;
- јачања улоге општинског центра Голубац у мрежи насеља Браничевског округа за ефикасно коришћење економског потенцијала целог подручја, кроз стварање радних места у структурно слабијим подручјима, сарадњу, комплементарно превазилажење социјалне и економске конкуренције између насеља и стварање функционалне међузависности између урбаних и руралних подручја кроз њихов интегрални развој.

Основне мере које треба да предузме локална самоуправа у приоритетним делатностима, посебно важним за развој општине и сарадње са суседним јединицама локалне самоуправе су:

У ОБЛАСТИ ТУРИЗМА

- Стварање предуслова за развој туризма;
- Развој туристичких производа;
- Развој људских ресурса у туризму;
- Реконструкција и изградња туристичке инфраструктуре;
- Маркетинг, односи са јавношћу и комуникације.

У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА

- Унапређивање радне снаге;
- Стварање повољног амбијента за развој предузетништва;
- Подршка интересном и струковном удруживању предузетника;
- Развој МСП у служби туризма
- Стандардизација производа и процеса;
- Унапређивање маркетинга, информисања и комуникација између приватног и јавног сектора.

У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

- Развијање маркетинга, информисања и комуникација;
- Интересно удруживање пољопривредних произвођача;
- Обезбеђивање квалитета и квантитета производа;
- Развијање органске производње;
- Усклађивање пољопривредне производње са потребама туризма и МСП.

У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

- Унапређење путне мреже;
- Унапређење водовода и канализације;
- Унапређење електро и телекомуникационе мреже;
- Развијање гасне инфраструктуре;
- Промоција могућности коришћења обновљивих извора енергије.

У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

- Третман и одвођење отпадних вода;
- Третман комуналног чврстог отпада;
- Спровођење ЛЕАП-а;
- Програм едукације становништва о значају екологије и обновљивих извора енергије;
- Програм развоја производње еколошки чистих производа.

У ОБЛАСТИ УНАПРЕЂЕЊА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

- Унапређење партнерског односа са привредним сектором;
- Унапређење односа са НВО;
- Повећање ефикасности рада;
- Унапређење јавно - приватног партнерства;
- Модернизација рада управе;
- Припрема и едукација запослених.

У ОБЛАСТИ УНАПРЕЂЕЊА ЉУДСКИХ РЕСУРСА

- Побољшање услова за повећање породице;
- Унапређење ваншколског образовања;
- Унапређење квалификационе структуре;
- Проширење видова социјалне заштите;
- Проширење видова здравствене заштите;
- Проширење и унапређивање активности у култури;
- Проширење и унапређивање активности у области спорта.

Активирање расположивих ресурса и успостављање одговарајућих функционалних веза на целокупном подручју подстиче равномерни територијални развој стварањем нових тржишних вредности, али и привлачењем економских интереса из ближег или ширег окружења.

3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Ефикасна имплементација просторно планских решења изискује учешће великог броја актера који на посредан или непосредан начин утичу на овај процес. Аспекти управљања, мониторинга, инвестиција и реализације, незамисливи су без добро организоване мреже састављене од институција и појединаца из сфера и надлежности:

а) Државних институција: надлежна ресорна министарства са одговарајућим управама, дирекцијама и агенцијама (за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, саобраћаја, енергетике, телекомуникација, економије и регионалног развоја, туризма, трговине и услуга, просвете, здравствене заштите, социјалне заштите, културе, спорта, планирања и изградње и заштите животне средине; Републичка јавна предузећа надлежна за послове електропривреде, водопривреде, шумарства, државне путеве, телекомуникације; Заводи за заштиту природе и заштиту споменика културе; други републички ресорни органи, организације, агенције (за страна улагања и промоцију извоза (SIEPA), развој малих и средњих предузећа, и др.) и фондови (за развој, заштиту животне средине, и др.).

б) Регионалних институција и организација: Регионална привредна комора Пожаревац

в) Локалне самоуправе: Органи општине Голубац и суседних општина, општинска јавна предузећа (ЈКП, ЈП за грађевинско земљиште и др.), општинске организације (ТО Голубац, спортски клубови и др.), јавне установе, месне заједнице, локални привредни субјекти, предузетници, донатори, повратници из иностранства, удружења грађана и друге невладине организације;

г) Међународне институције и организације: Организације и програми ЕУ за унапређење развоја; организације и програми УН за унапређење развоја и друге организације и програми за унапређење развоја.

3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Због гео-стратешког положаја, општина Голубац има могућност да користи Инструмент за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance – IPA) утврђен Уредбом Савета ЕУ (2006). Уредбом су претприступни програми помоћи PHARE, SAPARD, ISPA и CARDS обједињени у јединствени инструмент помоћи. IPA садржи укупно пет компоненти:

- 1) за помоћ у процесу транзиције и изградње институција, с циљем испуњавања критеријума приближавања ЕУ и јачања административних и правосудних капацитета;
- 2) за помоћ за регионалну и прекограничну сарадњу;
- 3) за регионални развој;
- 4) за развој људских ресурса; и
- 5) за развој села и пољопривреде. Земљама кандидатима за чланство је омогућено учешће у свих пет компоненти, док Република Србија, као потенцијални кандидат за чланство у ЕУ, има приступ првој и другој компоненти. Због потенцијала за развој туризма, општина Голубац може да користи подстицајна средства за развој различитих облика и програма туристичке понуде, преко Министарства економије и регионалног развоја.

Успостављањем координације између предвиђених активности и актера/учесника, омогућиће се ефикасност спровођења Просторног плана.

Неопходно је благовремено организовати и урадити све потребне активности, ради конкурисања за финансирање из средстава Европске уније и републичких фондова (Национални инвестициони план и остали).

Основне мере и инструменти су:

- У области развоја привредних делатности: 1) формирање низа подстицајних мера на општинском нивоу, у циљу поспешивања развоја приватног предузетништва; 2) организовање едукације (обуке и курсева) за заинтересоване предузетнике, у циљу презентације подстицајних мера на државном нивоу; 3) обезбеђење услова на локалном нивоу за привлачење инвестиција; 4) формирање кластера и укључивање на регионални ниво, пре свега у области развоја пољопривреде и туризма.
- у области развоја саобраћаја и инфраструктурних система: 1) заједничко деловање са надлежним републичким институцијама (ЈП „Путеви Србије“, „Електропривреда Србије“ и остали) у циљу обезбеђења средстава за изградњу нове и реконструкцију постојеће путне мреже, електроенергетске мреже, обезбеђење довољне количине исправне, пијаће воде, санитацију насеља са обезбеђењем пречишћавања отпадних вода; 2) заједничко деловање са ресорним министарствима и републичким агенцијама, као и приватним

- сектором, у циљу обезбеђења средстава за комерцијално коришћење обновљивих извора за задовољење одређених локалних, енергетских потреба;
- у области заштите животне средине, природних и културних добара: 1) доношење програма, локалних планова и локалних нормативних аката, у области заштите животне средине, у сагласности са републичким програмима и плановима; 2) обезбеђење потребних средстава, преко свих расположивих фондова, за одрживо коришћење, презентацију и заштиту природних и културних добара.

Б.

ГРАФИЧКИ ДЕО

- РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ
- ШЕМАТСКИ ПРИКАЗИ УРЕЂЕЊА НАСЕЉА

РЕФЕРАЛНЕ КАРТЕ

1. Реферална карта бр.1
- НАМЕНА ПРОСТОРА.....1:25.000
2. Реферална карта бр.2
- МРЕЖА НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ.....1:25.000
3. Реферална карта бр.3
- ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА.....1:25.000
4. Реферална карта бр.4
- СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА.....1:50.000

ШЕМАТСКИ ПРИКАЗИ УРЕЂЕЊА НАСЕЉА

- I. Шематски приказ уређења насеља Барич
- II. Шематски приказ уређења насеља Бикиње
- III. Шематски приказ уређења насеља Браничево
- IV. Шематски приказ уређења насеља Брњица
- V. Шематски приказ уређења насеља Винци
- VI. Шематски приказ уређења насеља Војилово
- VII. Шематски приказ уређења насеља Двориште
- VIII. Шематски приказ уређења насеља Добра
- IX. Шематски приказ уређења насеља Доња Крушевица
- X. Шематски приказ уређења насеља Душманић
- XI. Шематски приказ уређења насеља Житковица
- XII. Шематски приказ уређења насеља Клење
- XIII. Шематски приказ уређења насеља Кривача
- XIV. Шематски приказ уређења насеља Кудреш
- XV. Шематски приказ уређења насеља Малешево
- XVI. Шематски приказ уређења насеља Миљевић
- XVII. Шематски приказ уређења насеља Мрчковац
- XVIII. Шематски приказ уређења насеља Поникве
- XIX. Шематски приказ уређења насеља Радошевац
- XX. Шематски приказ уређења насеља Сладинац
- XXI. Шематски приказ уређења насеља Снеготин
- XXII. Шематски приказ уређења насеља Усије
- XXIII. Шематски приказ уређења насеља Шувајић